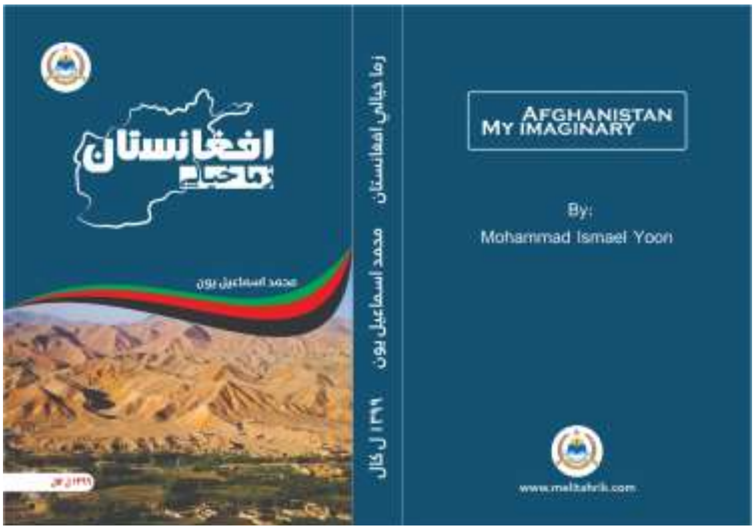

د لیکوال نور آثار

منته او کور ودانی

د افغانستان ملي تحریک فرهنګي څانګه له غړي منلر (علي محمد مجبور) څخه ډېره منته کوي او کور ودانی ورته وايي، چې دا اثر د چاپ لګښت یې پر غاړه واخیست. د یادونې وړ ده چې تر دې وړاندې هم ښاغلي علي محمد مجبور د (باغلي ځمبوله) او (پېښه پېړۍ یون) کلونو ټوک چاپ لګښت هم پر غاړه اخیستی و او له موږ سره یې په نورو ګڼو فرهنګي کارونو کې هم مرسته کړې ده

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خيالي افغانستان

(د ۱۳۹۹ ل کال په بهیر کې د بیلابیلو لیکنو ټولګه)

لیکوال

محمد اسمعیل یون

۱۳۹۹ ل کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

کتاب پېژندنه

زما خيالي افغانستان

(د ۱۳۹۹ل کال په بهير کې د بېلابېلو ليکنو ټولګه)

ليکوال: محمد اسمعيل يون

خپرندوی: د افغانستان ملي تحريک

چاپکال: ۱۳۹۹ل/ ۲۰۲۱م

چاپشمېر: ۱۰۰۰ ټوکه

کمپوز/ډيزاين: ضياءالرحمن ضياء

چاپځای: ستاره همت چاپخونه

چاپوار: لومړی

د خپرندوی د خپرونو لړ: (۱۵۷)

د ليکوال د خپرونو لړ: (۵۳)

برېښنايي پته:www.melitahrik.com

www.zhwandoon.tv

ددې کتاب د چاپي، کاپي، انلاين او د بل هر ډول خپراوي حقوق له خپرندوی سره خوندي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

خپل مظلوم اکثریت ولس ته، چې په حاکمیت کې محکوم او په محکومیت کې لاپسې محکوم و مظلوم دي.

(یون)

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیو لیک

سرلیک **مخ**

زما خيالي افغانستان ۸
زما د سختې ورځې ياره چېرته لاړې؟ ۱۳
دا ټول شموله حکومت څه مانا؟ ۱٦
یوه بهترينه کورنۍ د وبا په ناورين کې ۲۱
د يو خوشال ملګري په ياد ۲٦
بېوزلو سره مرسته پټه وشي که ښکاره؟ ۲۸
نورستان د افغانستان ملي پارک.......................... ۳۳
د ثبات او همپالنې ټيم د طرحې پر وړاندې ځوابي طرحه ۳۸
د اتل وروستی ارمان ٤٥
طالبانو سره جګړه وشي که سوله؟ ٥۱
د لوی افغانستان داعيه به پالو ٦۳
حساسيت راپاروي !؟ ۷۳
د پرله پسې تېروتنو ترخې تجربې.......................... ۸۰
زما خيالي افغانستان.. ۸۸
ايا هېوادکې جهادي داستان بيا تکرارېږي ؟ ۹٤
د پښتون اقليت! لپاره يو معاونيت! ۱۰۲
د اسقامت او غيرت سړی ۱۰٦
ولايتي ماسترپلانونه ۱۱۰
تاريخ يو بل شرم هم ثبت کړ.................................. ۱۱۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

د انسانیت لاررویان ۱۲۳
د یو ستر حقپالونکي ابدي سفر ۱۲۶
د حساب او کتاب یو سرړی ۱۳۰
یوې بلې درنې ستې هم خپل سفر پیل کړ ۱۳۵
د اسلام د اعتدالي لارې یو سر لاری.......................... ۱۳۸
نومونه او شخصیتونه ۱٤۱
ایا د هېواد د اوبو د مهار امکان شته؟............................ ۱٤٤
په هېواد کې د تعلیمي رنسانس وروستۍ څېره ۱٤۸
یوه مننه او یوه بله هیله ۱٥۱
د راتلونکي نسل حق.. ۱٥٤
د جګړې پر کورنیو لوبغاړو یو غږ.............................. ۱٥٦
د ملت ساه مې ډوبېږي.. ۱٦۰
د فساد او پردیپالنې پر ضد عمومي کمپاین........................ ۱٦٤
له قانون سره لوبې ۱۷۳
د قانونیت په سرچینه کې لاقانونیت ۱۷٥
د عصري دروغو نوې طریقه...................................... ۱۸۰
زموږ ټولنه، درې خصلتونه او درې ډوله خلک ۱۸۲
وروستي لیدل و نه شول... ۱۸٤
شخصیتونه او دریځونه ۱۸٦
د دردونو فوران؛.. ۱۸۹
څوک باید څه له لاسه ورکړي؟.................................. ۱۹۳
ښایسته کندهار ډېر ډېر یادوم ۱۹۷
(۱) ۱۹۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فرهنګي انقلاب د يو سرلاري سفر...................... ۲۱۰
دا پر ژبه او قوم تجارت څه مانا؟؟......................... ۲۱۳
يو ځل بيا مشورتي لويه جرګه !؟.......................... ۲۱۷
د تعصب او ځان شرموني لړۍ.............................. ۲۲٤
له موضوع څخه تېښته ۲۲٦
خبرې اسانه دي او کار سخت دى ۲۳۰
که سوله و نه شي څه به وشي؟ ۲۳۷
له ولسه لرې ولسمشر ۲٤۰
انسان د تعميم، تعمير او تغير وړ دى ۲٤٦
نظام او سوله لومړيتوب دى ۲٤۸
مخالفت به هم کوو او وروري به هم کوو.................. ۲۵۳
که مو په اوړو کې شګه نه وي!؟........................... ۲۵٦
تذکره د مور لپاره که مور د تذکرې لپاره؟؟ ۲۵۸
نو ګيله مې ځکه وکړه !؟................................. ۲٦۳
يوازې يو توافق.. ۲٦٦
برېښنايي تذکره او د ولسي جرګې د ځينو غړو نننۍ طرحه ۲۷۰
د دعاګانو مستحق....................................... ۲۷۵
دوى سره يې اوس ګز کړه! ۲۷۸
په سياست کې ټولنيز اخلاق ۲۸۲
که نظام ړنګ شي!؟ ۲۸۷
معلوم مقتولين او نا معلوم قاتلين ۲۹۳
دا هوايي دهلېز بيا څه مانا؟؟ ۲۹۵
يرغمل شوى جمهوريت................................... ۲۹۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکابينې په غونډوکې څه تېرېږي؟؟ ۳۰۳
جمهوريت که بربريت ؟ ۳۰۸
کنځلماري او زورواکي ۳۱٤
فاطميون د ارگ تر څنډو ۳۲٤
له سمو عنوانونو ناسمه گټه اخيستنه ۳۳۲
په نوبت نوبت روان دي کاروانونه ۳۳٦
و ناروغه ياره الله دې روغ کړه! ۳۳۸
د يو ژوندي مړي وصيت ۳٤۰
دکمال خان بند، يو ښه زېرى او راتلونکې هيلې ۳٤۲
فاطميون څنگه مهارېدلى شي؟ ۳٤۸
ملي پوځ : هم ملاتړ او هم سمون ۳٥۳
وايي بديل نه لري!؟ ۳٥۸
جگړه، انقطاع او که د نظام تداوم ؟؟؟ ۳٦۲
د يو ملت تر ټولو بدمرغه حالت ۳۷۰
سپين ستر‌گي هم يو حد لري!! ۳۷٥
ايا د افشارو قاتل معلوم نه دى !؟ ۳۸۳
خبره ورو ورو سپينېږي ۳۸۹
د تاريخي حماقتونو تکرار ۳۹٦
چې دا خلک ولې وارخطا دي !؟ ٤۰۱
تر وخت وړاندې او تر وخت وروسته سياستوال ٤۰۸
د مضر مصلحت وروستى حد ٤۱٥
تر وخت شاته پاتې ولس........................... ٤۲۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خيالي افغانستان

د ېلابېلو ليکنو دا ټولګه چې تاسو ګورئ (زما خيالي افغانستان) نومېږي. دا د (۱۳۹۹ ل) کال په بهير کې ليکل شوې مقالې دي، چې اکثره يې د همدې کال په اوږدو کې د ډله ييزو رسنيو له لارې خپرې شوې دي.

دا ليکنې په حقيقت کې د همدې کال په بهير کې پر هېواد د راغلو پېښو يو ډول انځورنه ده. د خندا او خوشالۍ خبرې په کې کمې دي، خو د غمونو انځورنه په کې زياته ده. علت يې دا دی چې (۱۳۹۹ ل) کال، چې د تېرې لمريزې پېړۍ وروستی کال و، په هېواد کې تر ټولو خونړی کال ګڼل کېږي. ما نه دي غوښتي چې دا ليکنې د چاپ پرمهال بيا له سره صفا او د ځينو نورو په شان يې د وخت له غوښتنو سره سمې برابرې کړم. دا مې عادت هم نه دی.

له هغې ورځې چې زما ليکنې په رسنيو کې د چاپ جوګه شوي، بيا تر (۱۳۹٦ ل) کال پورې نږدې (۳۰– ۳۵) کاله زماني واټن رانغاړي. په دې بهير کې چې زما هر څومره متفرقه ليکنې او چاپي اثار وو، چې راټولونې او ژباړې هم په کې شاملې وې، ټول پنځوس (۵۰) عنوانه شول، د محتوا له مخې مې ډلبندي کړل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

د (نیمې پېړۍ یون) په نامه مې پر (۱۳۹۶ل) کال په (۱۴) بېلابېلو ټوکونو کې چاپ کړل.

دا مهال زه د تذکرې د رسمي سن له مخې پنځوس کلن شوم، یانې (نیمه پېړۍ) عمر مې په دې نړۍ کې تېر کړ، نو ځکه خو مې دې کلیاتو ته (نیمه پېړۍ یون) نوم ورکړ. تر هغه وروسته چې یو کال تېر شو، نو د همدې کال متفرقه لیکنې مې راټولې کړې، نوم یې شو: (محرومیتونه) او په همدې نامه مې دا اثر د همدې (۱۳۹۷ل) کال تر پایته رسېدو وروسته چاپ کړ.

د (۱۳۹۸ل) کال په بهیر کې راټولې شوې لیکنې مې په یوه بله ټولګه کې د همدې کال له پایته رسېدو سره سم چاپ کړې.نوم یې شو: (پاشلي ذهنونه).

دا اوسنۍ ټولګه چې ګورئ دا بیا د (۱۳۹۹ل) کال د لیکنو ټولګه ده، په دې ټول عمر کې چې ما کومې لیکنې کړې، د بیا چاپ پرمهال مې په هغو کې ګوتې نه دي وهلي، یوازې کوم ځای کې چې املایي، انشـایي او چاپي تېروتنې وې، هغه مې اصلاح کړې دي او بس. له دې کار څخه زماهدف دا و چې دا خبره لوستونکو ته په ډاګه شي، چې پېښې لکه څنګه چې دي او څنګه ثبت شوي، باید هماغه شان راتلونکي نسل ته ورانـدې شي. تېرې لیکنې باید د وروستیو سیاسي او فکري تحولاتو تر اغېز لاندې خپل شکل او رنګ بدل نه کړي. یو شمېر لیکوال چې خپلې لیکنې پر وخت نه چاپوي، هغه د وخت له جبر څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاربړي، هر څه د راتلونکي حالت ترحم ته ســـاتي. په همدې خاطر ځينې ډېر هغه واقعيتونه چې اوس يې بيان او تشـــريح ته ضــرورت دی، همداســې ګونګ پاتې شــي او د تاريخ د حافظې برخه نه شـــي. ليکوال په دې ډول خپل تاريخي مســـووليت او رسالت پسې تېر او هېر کړي. ځينې نور بيا د غوړه مالۍ په داسې څپو کې ډوب وي چې تر څو د خپلو چاپي او نـاچـاپـه ليکنو اوډون او چاپ ته ځان تياروي، د واک او مزو دا څپه پرې تېره شـــي، د قدرت په بله څپه کې بيا د تېرې څپې او حادثې ليکنې ځکه نه شي چاپولای، چې دی خپله په کې د يوه غوړه مال کرکټر په توګه ځرګندېږي او اوســـنۍ څپه بيا د تېرو څپو له کرکټرونو ســره د تضــاد له امله دې ډول اشــخاصــو ته متوجه کېږي، نو دا کټګورۍ ليکوال غوره ګڼي چې د خپلو تېرو ليکنو له منظم چاپ څخه ډه ډه وکړي.

ښـــه به دا وي، چې هر ليکوال وخت پر وخت خپلې ليکنې په منظم ډول چاپ او خپرې کړي او د ژوند په بېلابېلو پړاوونو يا د خپلې ليکوالۍ لس کلن، شـــل کلن او يا دېرش کلن بهير کې يې له کوم تغير پرته دکلياتو په بڼه په ژوندوني چاپ کړي. دې سره به لوستونکو هم د ليکوال پر فکر او هم پر شخصيت عادلانه او منصفانه قضاوت وکړای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما خو د خدای په فضـــل له پیله تر دې دمه خپلې ټولې لیکنې له کوم مانیز او شکلي تغیر پرته چاپ کړي، لوستونکي کولای شي په دې باب خپل قضاوت وکړي!

(زما خیالي افغانستان) کې چې کومې لیکنې چاپ شوي، ځینې به یې ترخې وي، پر خاصو ډلو او اشخاصو به هم ښې و نه لګي، خو لیکوال قصـــداً دا پیښـــې ترخې کړې نه دي، خپله پیښـــې ترخې دي، لیکوال یوازې د پیښـــو انځورنه کړې ده، دا چې پیښـــې خپله ترخې دي او حقیقتونه هم ترخه دي، نو دې کې د لیکوال او قلموال څه قصـــور نه شـــته، که لیکوال ترخې پیښـــې خوږې او خواږه واقعیتونه ترخه انځور کړي، نو دې کې د لیکوال منافقت له ورایه ښـــکاري. په هر حال که اینده نسـل دا لیکنې ولولي، نو په خپل هېواد کې به له یو خونړي کال او په هغه کې د رامنځته شـــویو دردوونکو حوادثو له تصـــویر ســـره مخامخ شي او د دې حوادثو بېلابېل اړخونه او کرکټرونه به یې له نظره تېر شـــي. د لوی خدای(ج) دربار ته د دعا لاســـونه پورته کوو چې د راتلونکي لمریزې پېړۍ لومړی (۱۴۰۰) کـال د تېر کـال پـه شـــان بدمرغه تېر نه شـي او د نوې پېړۍ نوی کال له نویو هیلو او بریو ســره پیل شي.

د همدې ورځې په ارمان

محمد اسمعیل یون

۳۰/۱۲/۱۳۹۹

کابل– افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د سختې ورځې یاره چېرته لاړې؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د اپریل پر (٦) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د وري له (۱٦) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

ای زما ژبوره او زړوره وروره! ای د افغانیت او اسلامیت د لارې سرغندویه مبارزه! ولې داسې غلی او چوپ ولاړې، ولې دې نه څوک خبر کړل او نه دې تر چا خپل غږ ورساوه ؟ولې دې د ژوند په معرکه کې پر ما غږ و نه کړ؟ ته پر ځان ډاډه وې، تا ویل چې هر بار ته په خپله اوږه ورکوم، تا ویل چې د مرګ پر وخت هم چا ته زحمت نه ورکوم. پر ما خو چې به سخته راغله، نو پر تا به مې غږ کړ چې وروره راوځه! لښکر تیار کړه! نو تا به ویل درته تیار یم، که زما به لس وو، نو ستا به سل وو، که زما به سل وو، نو ستا به زر وو، بیرغونه به وو، شعارونه به وو، د افغانیت او اسلامیت ناره به وه، ستا چغې به وې او زما د زړه تسکین به و. زه څومره بدمرغه یم؛ هغه ورور چې زه به یې پر اوږو ګرځولم، نن ما د هغه جنازې ته اوږه ور نه کړه. ما د هغه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنازې کټ پورته نه کړ. ما د هغه وروستی دیدن و نه کړ. ډېر بد مرغـه یم وروره! ډېر درتـه ســـر ټیټی یم، ډېر دې پوروړی یم وروره! یاد خو به دې وي چې د خپل ملي او اعتقادي هویت په

مظاهروکې به دې ویل چې زه به درنه مخکې شم او ته مې شـاته راځه، ته په وجود خوار یې او زه د خدای فضـــل دی ښــه یم یوه مرمۍ او دوه مرمۍ رابـانـدې تـاثیر نـه کوي، کـه ګولۍ راځي نو پرېږده چې اول پر ما ولګي، خو چې ته رانه ژوبل نه شې، ته راته روغ پاتې شـې! ته به مې مخکې وې او زه به دې شـاته روان وم. ای زما پهلوانه وروره! ته بیا تر ما مخکې شـــوې، ته لاړې خپل پور دې پرې کړ، د خدای دربار ته به په هســـکه غاړه ولاړ یې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هســـکه غړی به ځکه يې چې د خدای د دين او پر هغه د يو بې حده معتقد ملت د لارې زړور مبارز وې.
زما مخکښنـــه مبارزه وروره! مورِ هم درپســـې يو، خو کله چې درغلم، پوره درته ملامت يم، خو ګوره يوه ژمنه راسره وکړه چې هلته به مخ راڅخه نه اړوې همغســـې چې دې دلته په مظاهرو او مبارزو کې غاړه غړی راکوله، همغســـې هلته هم راتر غاړې وځه!
د زړه له اخلاصه مې غبږ کې ونيسه! دواړه به په ګډه د خدای ج دربار ته لاړ شـــو، په زوره زوره به ورته وژاړو او ورته وبه وايو چې نور زمورِ پر مظلوم او پر تا مين ملت رحم وکړه او له دې اورِدې غميرې يې په خپل رحم وکرم و ژغوره!
زما زړوره او ژبوره وروره پر مخه دې ژېړي ګلونه...

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ټول شموله حکومت څه مانا؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د اپریل پر (۱۲) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د وري له (۲۲) مې نېټې سره سمون خوري، خپره شوې ده.

د ډاکتر صیب عبدالله او ډاکتر صیب غني تر منځ د ولسمشرۍ په تېرو دوو ټاکنو کې ناندریو او جنجالونو بې مثاله ریکارډ ټینګ کړ، هغه بل ځل عبدالله او ټیم یې جنجال وکړ، نو ځکه یې د بهرنیو په مرسته، منځګړیتوب او فشار لږ تر لږه د حکومت نیمایي برخه راخپله کړه؛ په حاکمیت کې شریک شو، خو په مسولیت کې شریک نه و. هغه مهال ما او زما په شان ډېرو نورو افغانانو ډاکتر صیب غني ته چغې ووهلې چې ګډ حکومت مه جوړوه؛ دا به درته په پنځو کلونو کې د سر په کاسه کې اوبه در

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي. موږ وویل چې موږ ته ددې ټلوالې اروا پوهنه معلومه ده چې دوی د ملاریا د ماشي په شان ډنډ شویو او ورستو اوبو کې ژوند کوي؛ دولتي حاکمیت د دوی د ژوند د بقا اصـــلي چاپېریال او

عامل دی؛ هر کله چې د دوی دا چاپېریال ختم شو، ژوند یې هم ختمېږي، خو هغه وخت زموږ خبره چا وانه ورېده او د ډاکتر صیب غني پر شاوخوا د راټول شویو غوړه مالانو سپېروني خپل تاثیر وښنده؛ ډاکتر عبدالله او ټیم یې په حکومت کې شریک شو. اوس نو د عوامو په اصـــطلاح د هغه خوله په مزه شـــوې ده؛ جنجال وکړه او امتیاز تر لاســـه کړه. دوی اوس له همدغه ناعادلانه فورمله کار اخلي، د هېواد نازکو حالاتو ته په پام ســـره جمهور رییس له خوږې ګوتې نیســـي او یو ځل بیا د تېرو تجربو قصـــیده پخوي. د ټولشـــموله حکومت عنوان وړاندې کوي، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

داســـې حال کې چې دا عنوان نه علمي دی او نه عملي. علمي په دې نه دی چې حکومت یو محدود چوکاټ دی؛ یوه خدماتي اداره ده چې په هغې کې محدود کارپوه کســـان کار کوي او عام

ولس ته خدمات وړاندې کوي. دا په دې مانا نه ده چې هم دې ټول ولس په حکومت کې وي او هم دې بېرته پر ټول ولس یا خپل ځان حکومت وکړي. که دا ټول ولس او یا ســـیاســـیون د حکومت بنه خپله کړي، نو رعیت به یې څوک وي؟ ټاکنې خو وایي همدې ته چې یو یې له بل څخه په ډېر کم اکثریت هم وګټي بیا هم همغه ګټونکی اکثریت، حکومت جوړوي او دا بل یې د اپوزیشـن دریځ خپلوي. له عملي پلوه هم د ټولشـموله حکومت جوړېدل شوني نه دي. ډاکتر صیب عبدالله ته اوس تر ټولو ستره ننګونه همدا ده چې دا ټول شـموله کلمه یا شـعار به څنګه عملي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي؟ تر کومه ځایه چې تجربو ثابته کړې، ډاکتر عبدالله لومړی د نظار شـــورا په لومه کې بند دی، بیا ترې د جمعیت دایره را تاوه ده، بیا د ستم او تر هغه وروسته د یو شمېر نورو اقلیت محوره افکارو انګېزه، کوم پښتـــانه سـیاســتوال چې اوس له ډاکتر غني څخـه د خفګـان پـه وجـه د ده پر محور راټول دي، هغـه ټول سـولیدلي او تاریخ تېري اشـخاص دي چې نه کوم نوی سـیاسـي تولید لري او نه په خپل ولس کې کوم ارزښـــت، نو په داســې یو حالت کې څنګه شـونې ده چې څوک دې د یو ایډیال ټولشـموله حکومت نظریه عملي کړي؟ که ډاکتر عبدالله د ده په اصـطلاح د کابینې اعلان ته زړه وکړي، نو مجبور دی یو دوه مهم وزراتونه خو د پنجشـېر درې عزیزانو ته ډالۍ کړي، بیا به ځې جمعیت ته؛ د صلاح الدین رباني او نورو جمعیتیانو زړونه به خوښ سـاتي، د کریم خلیلي، دوسـتم، محقق، نادري کورنۍ او نورو زړونه به هم خوشالوي، نو پښتنو او نورو قومونو ته په کې څه شی پاتې کېږي نه، بیا به نو ښـه ټول شـموله حکومت شـي!؟ بل له عملي پلوه دا حکومـت بـه لـه چـا څخـه د بـاور رایـه اخلي؟ د غړو وزیرانو وزارتونه به یې چېرته وي؟ معاشـــونه به یې له کومې خزانې حواله کېږي؟ قضا، څارنوالۍ او پوځ ته به اړتیا ولري او که نه؟ داسې په سلګونو ټولشـموله پوښتنې دي چې دې ډول خیالي حکومت ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راجع کېدی شي. داسې فکر کېږي پر کومه ورځ چې ډاکتر عبدالله د دې ډول حکومت د اعلان هڅه وکړي پر همغه ورځ ده ته دا کار د سـیاسـي انتحار مانا لري او جمهور رییس غني ته یو بل طلایي چانس ګڼل کېږي؛ غني به پر ځای ناسـت وي او د عبدالله دا متزلزل ټیم، چې اوس د عبـدالله پـه وجود کې د خپلو ګټو د خوندیتابه لپاره په تصـنعي ډول پر ده راټول شـوي، ټول سـره وپاشـل شـي. دا ټیم ان اوس هم دومره متزلزل دی چې د ډاکتر غني حکومـت یې اکثره غړي پـه ډېرو عـادي څوکیو او وړو امتیازاتو هم راخپلولای شـي. د دوی د هر یو نرخ معلوم دی، دوی د سیاسـت په سټاک مارکېټ کې څو ځله پلورل شـوي او پېردل شـوي دي، غني په نړیوال سـټاک مارکېټ کې له پخوا نه بلد، د هغو کارکوونکی او ونډه وال و، اوس د کورني مارکېټ پر نرخ او نوا هم ښـه بلد شـو، نو ځکه خو د هر چا وزن او مقدار ورته معلوم دی، نو څومره چې عبدالله سـرتمبګي کوي، وخت ضـایع کوي، خپل ارزښـت له لاسـه ورکوي او خپل قیمت را ټیټوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه بهترینه کورنۍ د وبا په ناورین کې

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د اپریل پر (۱۶) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وري له (۲۶) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

کله کله سرې باندې غم دومره بار شي چې نه پوهېږې په کومه کلمه او په څه ډول جمله ورته غبرګون وښيي.

پوره لس کاله کېږي چې بهترین پکتیاوال مې د فکر او عمل ملګری دی، د یوه تحریک، د یو فکر او یو نظر د لارې لارویان یو. د تېرې لسیزې په بهیر کې به زموږ هېڅ داسې غونډه او لاریون نه وي تر سره شوي چې بهترین په کې خپله ونډه نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرلې. بهترين نو بهترين پکتياوال دی، هر وخت به يې راته ويل چې اســتاده يوه ورځ به را ســره کور کې مېلمه کېږې، ورونه مې دې هر وخت يادوي، ډېر پرې ګران يې؟ راته وايي چې اســتاد د ټولو پښتنو خدمت کوي او ته به د استاد خدمت کوې، نو استاده که ما خوشالوې او ورونه مو خوشالوې، نو ضرور به راسره يوه ورځ مېلمه کېږې، بهترين پکتياوال ډنډکی به درته تيارکړم، مجلس به هم وکړو، ورونه به مې هم ډېر خوشاله شي او زموږ دسيمې نور مشران به هم درته دعوت کړم .

ژمنه مو ور سره وکړه، نــږدې درې کــالــه ورانــدې يې کور تــه لاړو. د تــلــوېــزيــون ملګري مو هم ځــان ســـره بوتلل، موږ ويل پــر ډنــډکـــي او د پکتيــاوالو پر مېلمــه پالنې او نورو ګټورو دودونو به ځانګړی پروګرام هم جوړ کړو. د کابل زمانخان کلاکې يې کور و، ښــــايســــته هوجره يې وه، د ښـاغلي (بيدار ځاځي) په ګډون يې ګڼ شـمېر مخور شـخصـيتونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم رابللي وو. ټول وروڼه سره راټول وو، بهترين له خوښۍ نه په جامو کې نه ځايېده، ګرد تاوېده، مشر ورور يې او ډاکټر صيب به شـپه په شـپه همدا خبره کوله چې اسـتاده مورِ درته ډېر کم يو، مورِ په نورو کارونو کې مصـروف يو، نو ځکه مو وخت پر وخت سـتا پوښـتنه نه ده کړې، خو بهترين څخه دې وخت پر وخت پوښتنه کوو، نور خو دې تلوېزيون څخه ټول پروګرامونه تعقيبوو، خبرې دې لکه ملهم پر مورِ ښې لګي، مورِ خو نور ستا لاسنيوی نه شـو کولای. خو زمورِ دا يو ورور (بهترين) مو سـتا د فکر او مبارزې لپاره قربانۍ ته ايستلای، دا به تر مرګه در سره وي. هغه مجلس دومره خورِ و او ډوډۍ هم دومره خوندوره وه چې حد مو ورته نه شو ټاکلی، د خدای پامانۍ پر وخت ما ورته وويل چې زه خو دا ارزونه نه شـم کولای چې ډوډۍ ډېره خوندوره وه که دا مجلس، دا دواړه دومره خونـدور وو او دومره اخلاص او صـميميت په کې پروت و چې تر ډېره وخته به زمورِ په ذهن کې خوندي وي .

نن چې مې په فيسـبوک کې د خپل بهترين ملګري سـوې سـاندې واورېدې او د هغه د دوو شـهيدو وروڼو او شـهيدې خور د شهادت له ويرلړې داستانه پوره خبر شوم، نو نور خو مې هېڅ په وس پوره نه و، له سـترګو مې سـوې او تروې اوښـکې راغلې، ژر

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې ټلېفون را واخيســـت، زړه مې درب درب کاوه چې زه به بهترين ســـره په کومه ژبه، په کومه لهجه خبرې کوم؟ څه ډول تسليت به ورکوم؟ دا پوښتنه به کوم چې د غبرګو ورونو او خور بي بي جنازې تـه دې څنګـه اوږه ورکړه؟ دا خو ډېر بې رحمـه مرض دی، څومره بـه ترهوره وې، اخوا دې خوا بـه دې څومره کتلي وي، څومره به نهيلی شوې يې، څومره به دې اسماني ټکې تـه حيران دريـان ولاړ وې؟ څومره ملګري او خپلوان بـه دې سترګو ته ودرېدلي وي؟ پوهېږم ته خو ډېر زړور او ډېر ژبور يې، هر غم ته دې اوږه ورکولای شـــوه، خو هغه غم چې مدعي او طرف يې معلوم وي، نه داسې غم چې هېڅ ورسره نه شې کولای، و وايه ای زما بهترينه وروره، زه دې سترګو ته ودرېدلم او که نه؟ او دا ګيله خو به دې زړه کې نه وي ګرځېدلې چې ګوره زه د ده په هره مبارزه او هره ناره کې حاضـــر وم، خو چې نن زما پر کور ناورين دی او زما د نښـــتر نښـــترو ورونو او بي بي خور جنازې پرتې دي، نه مې يار شـــته، نه مې اســـتاد او نه مې د ګډې مبارزې انډيوالان، چې راشي او په ګډه زما د ورونو د جنازو بازو ته اوږه ورکړي. زه به چا ته غاړې وځم؟ ما به څوک پر شـــا وټپوي چې خير دې موږ دې ورونه يو درسره يو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو ځله مې تليفون ډايل کړ، خو د بهترين دواړه نومرې ګل وې، عيناً لکه د مړي، يا هم نيم ژواندي سړي تليفون او يا هم دداسې يو کس تليفون چې له خپل خوارۀ ملګري ډېر ګيله من او مانيجن وي او د هغه تليفون ته هېڅ ځواب نه ورکوي، نو زما د بهترين ورور تليفون هم همداسې چوپ او بې ځوابه و.

هو وروره مورۀ درتـه خجـالتـه يو، مورۀ خـداى همـدې ورځې تـه سـاتلي يو، چې هم مو ښــه بې وســه کړي او هم ښــه بې کســه، نه پوهېږو چې په دې کې به د خداى څه حکمت وي، خو خداى لوى حکيم او زيات مهربانه دى، تاســـو ته به د دې ســـتر غم د زغم اسـتقامت او عوض درکړي، خو غم نه به ګيله نه کړې، هغه شرم نه لري:

که غم له غمه شرمېدلی

پر ما به نه راتلل انبار انبار غمونه

نو بهترينه وروره ما و بښــه! زه انســان يمه نيمګړى، هم بې وســه هم بې کسه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو خوشال ملګري په یاد

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اپریل پر (۲۰) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د وري له (۳۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

عمر د الوتې مرغۍ په شان دی، چې دویم ځل دې بېرته لاس ته نه راځي.دا تصویر له نن څخه (۳۳) کاله وړاندې اخیستل شوی

دی. په دې انځور کې یو زه یم او بل زما د فکر او مبارزې د لارې یو مخکښ ملګری (اختر خوشال).

اختر خوشال د پښتونخوا عوامي پارټۍ یو فعال او د پښتون سټوډنټس فدرېشن یو مخکښ غړی و، خوشال بابا لېسه کې مو ډېر خوږ وخت سره تېر کړی، ماته یې د مشر ورور حیثیت درلود، زه به یې هېڅکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېشـانۍ ته نه پرېښـودم، ډېر ژبور، زړور، مېلمه پال ،ازاد فکره او خراباتي انسان او د لوی افغانستان د جوړونې اورنی مینوال او مبارز و، ښکلې شعري طبع یې هم لرله. کله چې کابل کې تنظیمي جنګونه پیل شول، نو دی چکوسلواکیا ته د زده کړو لپاره لاړ او مونږ له کورنیو مهاجرتونو ســره مخ شــولو. تر لس کلن غیابت وروســته مو یو ځل بیا پېښـور کې سـره وکتل، سـخت خوند یې وکړ! دوو ورکو ورونو یو بل سره پیدا کړل، د زړه خواله مو سره وکړل او تېرې هېرې خاطرې او لوی ارمانونه مو سـره بیان کړل. څه موده په دې کې تېره شـوه، یو وخت خبر شـوم چې اختر خوشـال له دې نړۍ څخه خپل سـفر پیل کړی دی، سـخت یې و ځورېدلم، هېڅوک نه و چې ور غاړې وتی وای او د خپل ملګري ویر مې ور سره سپک کړی وای، یوازې ځان سره مې غلي غلي وژړل. نن چې مې پـه کور کې د خپـل تېر عمر ځینې انځورونـه کتل، نو پر دې تصویر مې سترګې ولګېدې، یو ځل بیا مې سترګو کې اوښــکې تاوې شــوې، خپل زړور او مبارز ورور مې را په یاد شـــو، کاشــکې ژوندی وای چې اوس یې په لر او بر کې پښـــتانه ځوانان لیدلي وای چې همدا وایي : ((لر او بر یو افغان)). همدا د ده د زړه ارمان و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېوزلو سره مرسته پټه وشي که ښکاره؟

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اپريل پر (۲۳) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي له (۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دا يوه عمومي پوښتنه ده چې د ټولو په ذهن کې ګرځي را ګرځي، ډېرې تبصـــرې پرې شـــوي او ډېرې به پرې نورې هم کيږي. د اسـلامي لارښـــوونو له مخې بېوزلو ته مرســـتې بايد په دې ډول ورســـول شـــي چې يو لاس له بل څخه خبر نه شـــي. په دې

لارښـــوونه کې د بېوســـه کس پر ژوند ســـربېره د هغه د ټولنيز شخصيت دخونديتابه اصل هم مطرح دی، خو که اوسنيو عملي شـرايطو ته راشـو، کله کله د اسـلام د دې سـتر اخلاقي ايډيال د دوارو برخو تطبيق د ځينو مرستندويانو له وسه بهر شي. په تېره بيا د ډله ييزو او بېړنيو مرستو په وېش کې. مونږ له بېوسو سره د لاســـنيوي په برخه کې يو څه تجربه لرو: که چېرته د چا بېوزلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرګنده نه شي، نو هغه ته به مرسته څنګه پیدا کوې؟ که بېوسي څرګندوې د بېکسه شخص انساني شخصیت په کې ټپي کېږي، که مرسته ښکاره کوې وايي تظاهر کېږي او که نه يې ښکاره کوې، نو مرستندوی به څنګه خبر شي چې مرسته يې مطلوب مستحق ته ورسېده؟ د دې تر څنګ نور مرستندویان به څنګه هڅوې چې د مرستو لاره تعقیب کړي؟ تر ټولو ستره ستونزه لا بله په کې دا ده چې د بې مســـولیته منتقدینو ځواب به څوک وايي؟ دوی نه

بېوســـه دي، نه وســـوال، دوی یوازې نیوکه کوي؛ که یو ملي پانګوال پر بېوسو مرسته ووېشله او خبر يې په رسنیو کې خپور شـــو، نو هم دوی نیوکه کوي چې ولې د تظاهر لپاره مرستې وېشـي، ان سیاسـي ملحوظات هم ور پورې غوټه کړي او که یو پانګوال له رسنیو پټ هر وخت له خلکو سره مرستې وکړي، خو څوک ترې خبر نه شي، نو نقاد بیا هم خوله وازه کړي چې وګوره کنه د دې مظلوم ملت په ســـر يې پانګه پیدا کړه، وپړســـېده خو اوس چې ملت د ده مرستـــې ته اړتیا لري، ځان يې غلی کړی، خدای دې د دې پانګې سرته کېنوه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډه دا چې په هېڅ ډول د نیوکې فضـــا له منځه نه ځي. مورږ چې په دې برخه کې یو څه تجربه لرو، نو له بېلابېلو لارو مو کـار اخیستی دی: یوه هغه لاره ده چې بېوسه کس مورږ تشخیص کړی او د امکاناتو خاوند ته مو ښـــودلی،هغه خپله ورغلی مرستـــه یې ورســـره کړې، هېڅوک ان مورږ یې هم پر څومره والي نه یو خبر

شوي، بله هغه ډول مرسته ده چې زمورږ پر وړاندې یې خلکو ته ورکړې او خبر یې نشـــر شـــوی دی او بله بیا هغه مرســـته ده چې بهر مېشـــتو او کور مېشـــتو هېوادوالو له لرې ځایونو را لېږلې ده، کله مو ورته خبر نشـر کړی او کله مو د هغوی په غوښـتنه خبر نه دی خپور کړی، دا ډول مرســـتې هم شـــوي چې مرســـتوال ویلي مهمه نه ده چې خبر یې نشـــر شـــي، خو مورږ د رڼاوي او د نورو مرســـتندویانو د هڅونې په خاطر د وېش د څرنګوالي خبر نشـــر کړی دی، ځینو وختونو کې خپلـه بېوزلو هېوادوالو ډېر ټینګـار کړی چې زمورږ د بېوســـې حالت منعکس کړئ چې مورږ ســـره دولت، خیریه ټولنې او پانګوال هېوادوال مرســـته وکړي. په هر ترتیب په دې باب ډېرې خبرې کېدی شـــي، خو اصـــلي هدف دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی چې څرنګه بېوسو ته مرسته ورسـول شـي، که دا د اعلان له لارې وي، لکه څنګه چې همدا اوس ګڼ شــمېر هېواد ونه يو بل ســره د مرســتې اعلان کوي او يا خيريه ټولنې خپلې مرســتې اعلانوي، يا هم له کومې بلې لارې، لکه ځينې پانګوال هېوادوال او يا هم نور څوک چې په پټه د مظلومو لاســنيوی کوي. اوس زمونږ هېوادوال مرســتو ته اړتيا لري اوس بايد د دې مرســتو پر وړاندې خپل ذهني شــرايط د يو خنډ او ځنډ په توګه مطرح نه کړو،څوک چې په پټه مرسته رسولای شي، په پټه دې ورسوي او څوک يې چې په ښکاره غواړي ښکاره دې ورسوي، چې نورو کې هم د مرستې ولوله پياوړې شي.

نن به درته د مرستو په لړ کې د همدې ډول مرستو يادونه وکړم: مېرمن مې(ارين يون) راته د يکشــنبې پر ورځ وويل چې د خپل خيرات او زکات پيســـې مې را ټولې کړي، خو داکمې دي که ته دې خپلو ملګرو ته ووايې جې هغوی هم يو څه مرســـته وکړي، خلک غربت او کرونا ځپلي، نو که تر روژې وړاندې ورته يو څه برابر کړم ښــه به شــي، ټول به په ثواب کې شــريک شــو، ما ويل حاجي صـيب فضـل الرحمن چې همېشـه يې بېوسـو سـره مرسـته کړې د هغه پنځه سوه ډالره راسره شته، دې وويل نورو دوستانو ته هم ووايه، وخت کم و يوه ورځ وخت و، ژر په کار شــو، پنځه زره افغـانۍ حوريې اعلم خور، پنځوس بوتلـه پنځـه ليتره غوړي حاجي صــــيب خان محمد باز منګل، دوه نيم ســـوه کيلو چای

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاجی صیب بريالي، څلورلکه افغانۍ زما يو بل ملګري چې ويل يې هېڅکله به زما نوم نه يادوې او اوه (۷) لکه افغانۍ زما د مېرمنې خپلې پيسې، دا ټولې يې سره را ټولې کړې، د دوشنبې پر ورځ يې ننګرهار ته حرکت وکړ، د سه شنبه ورځ پر سهار يې د کوزکونړ ولسوالۍ پر درې سوه بېوزلو کورنيو، د چهارشنبې پر سهار يې د اچين ولسوالۍ پر دوه نيم سوو بېوزلو کورنيو او د پنجشنبې پر ورځ يې د بټي کوټ ولسوالۍ پر دوه سوه او د جلال اباد ښار پر يو نيم سل بېوسو کورنيو لومړني اړتيا وړ خوراکي توکي ووېشل، نن پنجشنبه څه کم پنځه بجې يې د کابل پر لوري حرکت وکړ او دلته يې اولادونه ورته سترګې پر لار دي.
د يادونې وړ بولم د کومو دوستانو نومونه چې ما يادکړل دوی او زمونږ ګڼ شمېر نورو دوستانو تل له بېوزلو هېوادوالو سره ډېره زياته مرسته کړې او هېڅکله يې د خپل نوم د يادونې غوښتنه نه ده کړی ،بلکې مخالفت يې هم کړی، خو ما کله کله د هغوی د نومونو يادونه کړې او زياتې مرستې يې همداسې بې نومه وېشل شوې دي .
په هېوادکې د فقر د بېخي ختمېدو په هيله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نورستان د افغانستان ملي پارک

(جمهور رییس ته يو وړانديز)

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اپريل پر (۲۹) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي له (۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

څلوېښت کلنې جګړې د افغانستان ځنګلونو او ښکلي طبيعي چاپېريال ته سخت زيانونه اړولي دي. د نورستان ولايت ځنګلونو ته هم ډېر زيان اووښتی، خو بيا هم غرونه لا هم پر خپل خدايي غرور ولاړ دي او زياته ځنګليزه برخه يې تر دې دمه روغه پاتې ده.

نورستان دومره طبيعي ښکلا لري چې د ځمکې پر مخ د جنت تمثيل او ننداره وړاندې کولای شي. اوس د ټول هېواد په کچه داسې لويه سيمه نه شته چې ټول هېوادوال دې هلته د تفريح

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره لاړ شـــي، خو نورســـتان داســـې يوه ســـيمه ده چې د ټول افغانســـتان د يو تفريحي پارک حيثيت لري، که پر دې ســـيمه لږ کار هم وشي د افغانستان لپاره به د يو ستر ملي او تفريحي پارک بڼه خپله کړي.
ځکـه خو جمهور رييس تـه وړانـديز کوو، چې دې ســـيمې تـه ځانګړې او جدي پاملرنه وکړي.

د جمهور رييس ډاکتر محمد اشـــرف غنی ســـياســـي تګلوری او ټولنيز چلند به د چا خوښـــېږي او کنه؟ دا يو بېل بحث دی، خو لکه څنګه چې دی خپله وايي: ((هېواد سره لېونی مينه لرم))، دا خبره له حقيقته لرې نه ده. د دارالامان، پغمان، جبل الســـراج، چهلســـتون، تاجبېګ ماڼيو، عيدګاه جومات او ګڼ شـــمېر نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاریخي ځایونو بیا رغونه یې د هېواد له ابادۍ ســـره د مینې ځرګندې بېلګې دي.

جمهور رییس غني خو وایي چې زه له هېواد او په تېره بیا د هېواد له ابادۍ ســـره لېونۍ مینه لرم، خو زه بیا وایم چې زه د هېواد له ابادۍ او د ولس له سوکالۍ سره د عبادت تر سرحده مینه لرم، نو ځکه خو د همدغې شــریکې مینې پر اســاس جمهور رییس ته وړاندیز کوم چې نورســـتان ته ځانګړې پاملرنه وکړي؛ د یو ځانګړي فرمان له لارې دې نورســـتان د افغانســـتان د یو ملي

پارک په توګه منظور کړي.ســر له همدا اوســه دې د دولت ټول اړوند ارګانونه راټول او دنده دې ورته وســـپاري چې ژر تر ژره دې د نورســـتان د ابادۍ او پرمختګ لپاره یو پراخ ماســـټر پلان جوړ کړي. په دې ماسټر پلان کې باید د نورستان د لویو لارو او برېښـــنا بندونو جوړول، د ځنګلونو ســـاتنه، پالنه او پراختیا، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

طبیعي چاپېریال خوندیتوب،د ورو هوایي ډګرونو جوړول، د مالدارۍ وده، د لبنیاتو تولیدات او نور پرمختیایي پلانونه شامل وي.سر له اوسه باید د نورستان ټولې لارې داسې کنټرول شي چې له نورستان څخه د سترګو صلاحي لپاره هم لرګی بهر نه شي.د ځنګلونو د غوڅولو په برخه کې باید داسې سزا و ټاکل شي چې د هېواد د جزا په قانون کې تر هغې بله سخته سزا نه وي.جمهور رییس باید تر ماسټر پلان وروسته په نورستان کې د پانګونې او پراختیا لپاره څو کورني، سیمه ییز او نړیوال سیمینارونه جوړ کړي. نړیوال او بهرمېشتي افغانان باید وهڅول شي چې نورستان کې ځانګړې پانګونه وکړي.نورستان کې باید داسې کورونه او پارکونه جوړ شي چې یوازې تفریحي بڼه ولري او چاپېریال ته زیان پېښ نه کړي.د هر ولایت لپاره باید د همغه ولایت په نامه د تفریحي پارک لپاره یوه ځانګړې ساحه بېله او د همغه اړوند ولایت په بودجه دې ودانه شي.د تفریح پر مهال به دا سیمه د همغه ولایت د خلکو لپاره د لومړي تمځي او استوګنځي بڼه خپله کړي.

هر بهرمېشتي او کورمېشتي افغان چې وس لري باید دې ته وهڅول شي چې له سیمې او نړۍ څخه د تفریحي کورونو، هوټلونو او پارکونو لپاره ښکلې نقشې راوړي او نورستان کې دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرې ځان ته ښــکلي ځايونه جوړ کړي. بانکونه او هوټلونه بايد د خپلو ځانګو جوړولو ته وهڅول شــي. نورســـتان د دې ظرفيت لري چې يوازې د منرالي اوبو د توليد لســـکونه فابريکې ولري. هر څوک چې په هره برخه کې پانګونه کوي بايد د حکومت له خوا ورته ځمکه په وړيا ډول ورکړل شــي او تر يو ټاکلي وخته له هر ډول ماليې څخه معاف شي.نورستان کې بايد داسې فابريکو او کارونو ته اجازه ور نه کړای شي چې د سيمې ښکلي چاپېريال، هوا او فضــا ته زيان ورســوي. دولت بايد نورســتان د يونســکو سازمان د تاريخي او طبيعي ميراثونو په نوملړ کې شامل کړي.لنډه دا چې د نورستان لپاره دا او دېته ورته نور کارونه کولای شي دا سيمه د ځمکې پر مخ د يو ممثل جنت په توګه بدله کړي. زه خو د همدغســـې يو خيالي او بيا عملي جنت لپاره دعاګانې کوم، خدای(ج) دې داســـې وخت راولي چې زموږ دا دعاګانې قبولې شـــي او زه عملاً د خپل جنت وطن په غېږ کې خپل ځان او ټول هېوادوال ووينم. د همداسې يوې ورځې د ليدو په هيله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ثبات او همپالنې ټیم د طرحې پر وړاندې ځوابي طرحه

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د مې پر (لومړۍ)، چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي مياشتې له (۱۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د ډاکتر اشــرف غني غټه نیمګړتیا دا ده چې پر ځان بې ځایه غره دی، درباري غوړه مالان ترې راتاو دي، له هر چا څخه طرحه غواړي، خو خپله بیا د یوې جدي او خطرناکې سیاسی موضـوع پر وړانـدې عملي طرحـه نـه لري.د ټیم جوړونې ظرفیـت هم نـه

لري؛ یوازې دولتي امتیاز د ده پر محور د نامتجانســو افرادو د راټولېدو سـبب شـوی دی، د ملي افرادو برخه په کې ډېره خواره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا علت دی چې د ده حکومتي او سیاسي سیالان، دی وخت پر وخت له سختو ننګونو سره مخامخوي.

د ده د مقابل لوري د ټلوالې (نظار شورا) ماهیت او خصوصیت بیا دا دی چې د پرله پسې او لایتناهي امتیازاتو غوښتنه کوي او د قدرت غوښتنې غریزه یې هېڅکله د خړوب برید ته نه رسېږي.

دې ډلې د تېر ګډوله حکومت په تعقیب دا دی یو ځل بیا له

جمهور رییس غني څخه د داسې ډول واک و ځواک د ورکړې غوښتنه کړې چې د نړۍ په هېڅ قانون کې یې ساری او مجوز نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـته. يوازې د لومړۍ مېرمنې پوسـت يې ځان ته نه دی منسـوب کړی، نور يې نو جمهور رييس غني تـه څه نـه دي پرې ايښـــي. ډاکټر عبدالله او ټيم يې داســې صــلاحيتونه غوښــتي چې نه په کې خدای ج ته، نه د هغه رســـول(ص) ته، نه جمهور رييس ته، نه اســـاســـي قانون ته، نه ملي شـــورا ته او نه هم عام ولس ته څه مسوليت ولري.

د دې ډول نامعياره او لايتناهي غوښتنو يو علت دا دی چې دوی د کرزي صـــيب د واکمنۍ له پيله پر دې ډول امتيازونو روږدي شــوي دي.بل علت يې دا دی چې اوس د غني په مشــرۍ مقابل لوری له دوی څخه هېڅ ډول متضــاده غوښــتنه نه لري؛ يوازې د دوی پر غوښــتنې غور کوي، نو دوی ځکه د خپلو غوښــتنو کچه پورته کوي، چې ځه خو که په دې نيوليک کې هر ځومره غوښتنې ومنـل شـــي بيـا هم دوی پـه ګټـه کې راځي.د دې ډول نـاقـانونـه غوښــتنو د مهار لپاره يوه لاره دا ده چې د دې ډول غوښــتنو پر وړاندې متضــادې، خو قانوني غوښــتنې کېښــودل شي. نو که غني او نا متجانس ټيم يې غواړي د دوی غوښــتنې کنټرول او دوی پر خپل ځای کېنوي، نو دغه لاندې او دې ته ورته نورې ولســـي او قانوني غوښتې دې ور وړاندې کړي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

–عبدالله باید د خپلې پنځه کلنې کاري دورې راپور ولس ته وړاندې کړي: څومره لګښت او څومره خدمت؟

–عبدالله او ټیم یې باید د اضافي دولتي لګښتونو له امله څارنوالۍ ته ور وپېژندل شي.

–د جمیعت، وحدت، نظار شـورا او د دوی په ټلواله کې ټول شامل جنګسالاران باید محاکمه شي.

–پنجشېر، دایکندي او نور هغه اداري واحدونه چې د سیاسي فشار په نتیجه کې رامنځته شوي، باید له قانون سره سم بېرته پخواني حالت ته لاړ شي.

–د محمد قسیم فهیم د مارشالۍ رتبه او نورې هغه ټولې پوځي رتبې چې په تېرو شلو کلونو کې د مقاومت په نامه په ناقانونه ډول د سیاسي زور او فشار له امله تنظیمي افرادو ته ور کړل شوي، باید لغوه شي.

–د جهاد او مقاومت په نامه ناقانونه امتیازات باید ټول لغوه شي، هېچاته باید د دې اجازه ور نه کړای شي چې ځان ته خپله عناوین او القاب غوره کړي او پر هغو بیا نامشروع امتیازات تر لاسه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

–د برهان الدین رباني د نیمواکه واکمنۍ پر مهال ټول رامنځته شـوي اداري واحدونه باید بېرته خپل پخواني حالت ته وګرځول شي.

–د تنظیمي جنګســـالارانو د قبرونو او تلینغونـډو لپاره چې د بیت المال له خزانې څخه کوم لګښت شوی، د هغو پوښتنه باید وشـــي، عاملین یې څارنوالۍ ته ور پېژندل شـــي او اینده کې په بشپړه توګه د دا ډول لګښتونو مخه ونیول شي.

–تنظیمي او کورنۍ جنګونـه اتلان نـه لري، ولس هغوی تـه د جنګســالارانو په ســترګه ګوري، د احمد شــاه مســعود او نورو ډلمشـــرانو په باب دې قضـــاوت د عام ولس نظر غوښـــتنې ته پرېښودل شي.

–د مقاومت په نامه کوم زماني بهیر چې تېرو شـــلوکلونو کې د امتیـاز غوښـــتلو لپـاره مطرح کېـده، دا د هېواد په تاریخ کې یو بـدمرغه دوران دی، بـاید د همـدغه بـدمرغه دوران په توګه یـاد شي.

–د ټولو تنظیمي مشرانو او د هغوی د اړوندو قومندانانو ناقانونه پانګه دې ضبط او د بیت المال برخه دې شي.

–د ټولو هغو جنګســالارانو او حکومتي چارواکو هغه نامشــروع پانګه دې بېرته د بیت المال برخه شـــي، چې په تېرو شـــلوکلونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې يې د سياسي او دولتي زور په ناوړه کارونې سره تر لاسه کړې ده.

–د ټولو هغو اشخاصو سياسي پاسپورتونه دې لغوه شي، چې په تېرو دوو لسيزو کې يې په ناقانونه توګه تر لاسه کړي دي.

–هر چا چې په تېرو شلو کلونو کې له دولتي مقامونو څخه د سيمې، قوم او سمت لپاره ناوړه ګټه اخيستې، بايد تشخيص او څارنوالۍ ته ور وپېژندل شي.

–هغه ګوندونه چې قومي، ژبنۍ، مذهبي او سمتي اجنډا او محتوا لري بايد له قانون سره سم ژر تر ژره لغوه شي.

–په هېواد کې د ايران په پيسو جوړ د (خاتم النبين) مرکز، رسنۍ او نور تاسيسات دې د حکومت او بيت المال برخه شي.

–ټولې هغه رسنۍ او نور ارګانونه چې له بهرنيو سرچينو څخه په ناقانونه ډول خړوبېږي، بايد وتړل شي، وسايل او جايدادونه يې بايد د بيت المال برخه شي.

–د کابل ښار د ورانۍ ټول مسولين او عاملين بايد په ګوته او له سياسي فعاليتونو بې برخې شي.

–د ټولو جنګي مجرمينو، غټو غلو، اختطافګرو، قاچاق کوونکو او نورو ډول ډول جنايتکارانو لېست بايد ترتيب او د رسنيو له لارې خپور شي، ممنوع الخروج دې شي او له نړيوالو دې هم وغوښتل شي چې دې ډول اشخاصو ته د ورتګ اجازه ور نه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

–له نړیوالو باید د ټولو هغو افغانانو نوملړ تر لاسه شي چې په ناقانونه ډول یې د بیت المال پانګه غلا کړې او بهر ته یې لیږدولې ده.

–ټولې امنیتي کمپنۍ باید وڅېړل شي او له هغوی څخه دې، له هغوی سره د شتو او پټو وسلو پوښتنه وشي.

–د سولې پروسه باید په بشپړ ډول د جنګسالارانو له منګولو را بهر شي او د تېرو ترخو تجربو د تکرار مخه باید ونیول شي.

–هر څوک چې د اساسي قانون خلاف حرکت کوي، باید د همدې اساسي قانون له محتوا سره سمه سزا پرې پلې شي.

دا او دېته ورته نورې غوښتنې کولای شي د ثبات او همپالنې (حقیقت کې نظار شورا) غوښتنې تر یوه بریده مهار کړي.

جمهور رییس ډاکتر صیب غني ته مو مشوره همدا ده چې پښې ټینګې کړه، د نظار شورا یوه غوښتنه هم قانوني نه ده، دا اوسنۍ غوښتنې یې دومره خطرناکې دي چې که دې ور سره ومنلې، نو نه تا ته څه حیثیت او قدرت پاتې کېږي او نه افغانستان ته. د ثبات او همپالنې ټیم دا طرحه د ګندمک تر معاهدې هم ډېره خطرناکه ده او ته به په کې تر امیر محمد یعقوب خانه هم زیات د تاریخ د تورې څېرې بڼه خپله کړې.موږ خپله غاړه خلاصه کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اتل وروستی ارمان

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د مې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ل کال د غویي میاشتې له (۱۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

یو ناڅاپه دفتر ته راننوت؛ او یون صیب! ستر‌ګې مې روښانه، د زړه له اخلاصه یې غاړه راکړه، لومړی ځل و چې عارف افغان مې

ولیده، خو داسې نه ښکارېده چې دا اول ځل وي، لکه له کلونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ورســـره ورپېژنم، خوله يې له خندا ډکه وه، ما ورته وويل د علي وزير مينه مې درباندې ماته شـوه، په لاسـونو يې زما لاسـونه کېکارل، وينه يې ګرمه وه عيناً لکه د ده خپله ولوله. ښـه بنداړ مو وکړ، د پښتون ژغورنې غورځنګ د ملګرو احوال مې واخيست، د لر او بر افغان وطن پر نن او راتلونکي مو د زړه خواله ســـره وکړل، بيا مې ورته وويل چې کابل ته د پښتون ژغورنې غورځنګ ملګري را روان دي، څنګه دې خوښـــه ده چې هغوی ته يو غټه ولسـي غونډه ونيسـو؟ تاسـې به هم حضـور ولرئ، ده ويل بېخي مې خوښــه ده، خو فکر نه کوم د پاکسـتان حکومت يې په اسـانۍ پرېږدي، ما وويل زه هم دا فکر کوم. بيا مې ده ته وويل څه خو که د پي ټي ايم مشـران ملګري راغلل، هغو ته به بله غونډه جوړه کړو اوس به موږ او تاسې خپل مجلس او د زړه خواله سره وکړو. ده وويل بېخي مې خوښـه ده، سبا نه بل سبا مې وخت وټاکه، دا مې هم ورتـه وويـل، دا غونـډه خو بـه وکړو، خو ګوره چې د پاکستان حکومت درته څه مشکل پيدا نه کړي؟ ده وويل، زه لس ورځې په کور کې يم او مياشـتې مياشـتې په زندان کې، زندان اوس زما لپاره داسې دی، لکه تبليغانو ته د تبليغ دوره؛ دوی چې تبليغ ته لاړ نه شـي زړه يې طاقت نه کوي، زموږ ټولې کورنۍ په همدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارزه کې ژوند تېر کړی، که زه لږ شان شاته ته شم، نو هغه تېرو مشرانو ته به څه وایم؟ اوس مې هم یوه ګرده نه شته، خو پنجابي ته ځان کمزوری نه ښیم، استاده ورځه پرېږ. مازیګر مهال مې ورته وویل چې غونډه سبا نه بل سبا ته نه کوو، سبا یې کوو، ما ویل دلته هم حالات داسې دي چې تر بل سبا کومه زړه بوږنوونکې حادثه و نه شي بیا به زموږ غونډه پاتې شي، ده وویل څه چې ستا خوښه وي، پر سبا مو ژوندون ټلوېزیون کې ورته غونډه جوړه کړه، سړی داسې وغږېده، لکه یو پوخ مقرر، د خپل زړه ډېرې خبرې یې وکړې، هره خبره یې پر ناستو کسانو داسې لګېده لکه ملهم، د غونډې ګډونوالو عارف خان وزیر ډېر زیات وستایه، د عزت لونګۍ یې ور په سر کړه، کله چې غونډه خلاصه شوه بیا خپل دفتر کې کېناستو، ما ورته وویل چې خبرې خو ټولې ښې وې، خو که ستا اجازه وي د حالاتو تقاضا دا ده چې ستا یو څه خبرې سانسور کړو، ځکه دا خبرې کېدی شي ستا ژوند ته خطر پېښ کړي، ده وویل نه یون صیب احتیاط کوه! زما خبرې کټ نه کړې؛ نر په یوه ورځ پیدا او فناه دی، داسې نه ده چې زه دا خبرې وکړم ما ته به خطر وي او که ویې نه کړم، نو خطر به نه وي.د (ای ایس ای) چې هر چېرته پر ما لاس بر شي ما ژوندی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پربېږدي، دا چې خبر شي افغانستان ته تللی یم، تا سره مې کتلي او عکس مې در سره اخیستی او نورو مشرانو سره مې کتلي، نو پر زړه به یې تښاکې وخېږي تښاکې. ما خو غیر له هغې هم ژوندی نه پرېږدي خو کوم لوی ارمان چې ما درلود هغه پوره شـــو؛ بې وېزې خپـل کور تـه راغلم، کلـه چې دې خوا راتلم، نو هلتـه یو ملېشـه راته رابرګ شـو او را غږ یې کړ چې چېرې ځې؟ ما ویل ته څه پنجابی ســـپی یې، ځم د خپل پلار وطن ته، چې پرې ور منډه مې کړه، نو دی راڅخه وتښـتېد، محسـن داوړ او علي وزیر که په وېزه راځي هغوی خو څه ســـیاســـي مجبوریانې لري، زه خو یو قومي او ولســـي ســـړی یم. دا مې د پلار نیکه وطن دی په وېزه ولې راشـم؟ زما تخلص افغان دی، ما خلکو ته ویلي چې زه وزیر نه یم، زه افغان یم، ما ته به عارف افغان وایې، نه عارف وزیر، اوس چې دا څو ورځې خپل پلرني وطن کې خلاصـې تېې کړځم، نو د زړه ارمان مې پوره شو، دا زما د زړه ارمان و چې زه د خپل پلار نیکه وطن ته لاړ شم او داسې په کې ارتې تېې وګرځم، اوس نو که مړ هم شـــم، ارمان مې پوره شـــوی، د لوی افغانســـتان د جوړولو ارمان به نور راپســـې تعقیبوي کنه. دا اوس چې زه بېرته لاړ شم، نو کېدی شي راساً زندان ته لاړ شم او یا هم څو ورځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته زندان ته لاړ شم، زه اوس زندان سره داسې عادت شوی یم، لکه یو تبلیغي چې پر تبلیغ روږدی شوی وي.

د عارف افغان ټولې وړاندوینې رښــتیا شــوې، هغه څه موده وړاندې یو ځل بیا زنداني شــو، کله چې له زندانه را ووت، نو د ظالم دښمن په ګولیو وویشتل شو او د سختو ټپونو له امله د تل لپاره له مورږه جلا شو، نور به نه هغه عارف وزیر وي، نه به د هغه جګه شمله وي، نه د هغه شخ برېتونه، نه هغه هسک سر او نه هغه مغرور پکول. عارف ورور مې لاړ، عارف ورور مې ســیند یوور، هغه خو دلته په غونډه کې زما لاسونه جګ کړل، ده به زړه کې ویل چې دا لاســونه به یو وخت زما ژغورنې ته را ورسېږي، خو کله چې پر هغه د مرمیو باران وو، زما لاســونه لنډ وو، زما لاســونه مړاوي وو، کله چې د هغه له رګونو وینه روانه وه، زما وینه بېوسه وه، هغه ته و نه رسېدله، د هغه رګونه بې روحه شول .

ای زما متهوره، برېتوره او اندامورە وروره! ته خو د دردونو په مقابل کې کې ســخت مقاوم وې، خو دا ځل لکه چې دښــمن د زهرو په ګولیو ویشــتلی وې، څومره به په وجود تاو راتاو شــوی یې؟ څوک به دې ســترګو ته ودرېدلي وي؟ خپل ورونه، عزیزان، د مبــارزې ملګري؟ ای زمــا مبــارزه وروره! تــه خو د ګیلې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مایوسۍ سړی نه وې، د مایوسۍ دا خبره خو به دې زړه کې نه وي ګرځېدلي چې :

پرېږدئ چې خړ سېلاب مې یوسي

په لامبوزن جانان مې ډېره نازېدمه

وروره پر مخه دې ژېړي ګلونه، ګیله دې حق ده، خو ګوره چې هلته دې لیدو ته درغلم مخ راڅخه وانړوې، هماغسې غېږه به را کوې چې پر لومړي ځل دې راکړې وه، تندی دې ښـــکلوم زما مبارزه وروره...

(c) ketabton.com: The Digital Library

طالبانو سره جګړه وشي که سوله؟

دا ليکنه د ۲۰۲۰م کال د مې پر (٦) مه چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي مياشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

ســـولې بحث چې کېږي بـايـد د افرادو، ګونـدونو، ډلو ټپلو تر تعريفونو، ليدلوريو او ګټو پورته مطالعه او وڅېړل شـــي. ســـوله زموږ پرون ضرورت هم و، د نن هم دی او د سبا به هم وي، خو داســـې ډلې شـــته چې نه يې پرون ســـوله غوښـــتله، نه يې نن

غواړي او نه به يې هم ســبا ته وغواړي، نو ځکه خو د ســولې په بـاب د عـام ولس او جګړه مـارو ډلو تر منځ د نظر او عمـل اختلاف موجود دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس راځو په افغانســتان کې د جګړې د ګټنې څرنګوالي ته :چا، چېرې او څنګه جګړه ګټلې ده؟

د افغانســتان په تاریخ کې د جګړې عمومي قاعده او فورمول دا دی چې تقریبـا" ټولې هغـه جګړې افغانـانو ګټلې چې د دین او مذهب په نامه يې کړې دي .د مرهټه وو، انګرېزانو، شـوروي او اوس د امریکې خلاف يې جنګونه غوره مثالونه دي او نږدې ټول هغه جنګونه يې بایلولي چې دوی له هممذهبو مســلمانانو ســره کړي دي. څرګندې بېلګې يې د روښــان، خوشــال، ایمل خان او نور تحریکونه دي چې د همدینه مغلو پر وړاندې جنګېدل .

اوس طالبان د مذهبي جنګ پر دریځ ولاړ دي، دا چې دوی په

دې حالت کې په حقه دي او کنه دي، هېواد ته ګټه لري او که نه؟ دا یو بېل ســوال دی چې جلا بحث غواړي، خو دوی اوس د یو مـذهبي تلقین او انګېزې لـه مخې جګړه کوي، چې دوی ورتـه جهاد وايي. په مقابل کې يې جنګېدونکي ســرتېري یو څه ملي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو څه د ولسواکۍ شعاري روحيه لري، چې دا حالت د مذهبي روحيې پر وړاندې، زموږ په شان په يوه مذهبي ټولنه کې د جنګ توان نه لري. دولتي عسکر مجبور دي د څو تنو نامتجانسو واکمنو د قدرت د ابقا لپاره قرباني شي او له يو ټاکلي معاش پرته نور کوم غټ امتياز ورته نه تر سترګو کېږي. البته ګڼ شمېر سرتېرو کې د وطنپالنې روحيه هم په څپو ده، خو دا روحيه هم په حکومت کې د

واکمن فساد له امله تر سخت رواني فشارلاندې ده، په مقابل کې طالب که دلته څه لري کنه خو د حورو او غلمانو په مينه مست او د جنت د لايتناهي امتياز په لټه کې دی. د دولت اردو د يو منظم او با مسوليته لښکر په توګه چې هم بايد عامه نظم وساتي او هم ټولګټي تاسيسات، په يو خورا مشکل دريځ کې ده. په مقابل کې طالبان د يوې بې مسوليته او ناثابتې چريکې ډلې په توګه د دې وس لري چې په کمو تلفاتو او کم لګښت هر ډول تخريبي عمل تر سره کړي. د ساري په توګه د کابل ــــ جلال اباد د لارې د امنيت د تامين لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زرګونو دولتي ځواکونو ته اړتیا ده، خو د ناامنۍ او اخلال لپاره یې یوازې پنځه تنه طالبان بس دي. دغه راز پر همدې لاره د یو پول د جوړېدو لپاره ملیونونو ډالرو او کلونو وخت ته اړتیا ده، خو مخربین بیا خپل کار یوازې په سلو ډالرو په لسو دقیقو کې تر سره کولای شي .د اوسنۍ جګړې په ترڅ کې پر اقتصادي زیانونو سربېره هره ورځ د جګړې د انساني قربانیو کچه لږ تر لږه پنځه سوه کسانو ته رسېږي. دا چې دې جګړه کې څوک ملامت دی که څوک سلامت؟ دا پوښتنه یو بې طرفه هر اړخیز بحث ته اړتیا لري، خو اوس مور په داسې یو حالت کې یو مخکې تر دې چې د تور او سپین د معلومولو حد ته ورسېږو، اول باید د جګړې د بندولو پر لارو چارو غور وکړو. د یو بامسوولیته دردېدلي افغان په توګه مې خپل افغاني مسوولیت وګاڼه چې د سولې لپاره لارې ګودرې وګورو. لومړی مې د حکومت په استازۍ د ملي امنیت شورا سلاکار ښاغلي (ډاکتر حمدالله محب) او ځینو نورو دولتي چارواکو سره خبرې وکړې او ورته ومې ویل چې کېدی شي له څو تنو نورو افغانانو سره یو ځای قطر کې طالبانو سره وګورو او د سولې په باب د هغوی پر نظریاتو پوه شو، د هغوی نظربات تاسو او د تاسو بیا هغوی ته ورسوو، که خدای وکړي ورو ورو د دواړو خواوو په نظریاتو کې نرمښت

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشـــي او يوه افغاني حل لاره راووځي، خو مشــوره مې درســره ځکه وکړه چې که ستاسې خوښه نه وي، نو زه دې غونډې ته نه ځم، خو پر بل چا هم

د تـګ او نـه تـګ ټینګار نه کوم، داسې نه وي چې هلته زه د سولې او وطن د خير لپاره لاړ شـــم او بيا دلته ســـتاســـې اومغلن خياطان کنځلو ته کش ورکړي. د دې خياطانو سابه خو زه په مالګه کولای شم، خو دلته بيا مشکل دا دی چې د دې ډول جنجالونو ګټه بيا تاسو سره په حکومت کې شـــاملو جنګســـالارانو ته ځي. زه نه غواړم چې له دې ناندريو هغوی ګټه پورته کړي.

ډاکتر صيب محب ما ته په ډېره سړه سينه وويل، چې لاړ شه د جمهور رييس په استازی هم درته وايم چې لاړ شه، دولت د دې خبرو ملاتړ کوي او دا يو ښه کار دی، هيله ده چې دا خبرې نورو خبرو ته لاره اواره کړي .

موږ له نورو ملګرو سره چې هر يو د خپل ځان استازولي کوله، په قطر کې له طالبانو سره وکتل، ښې تفصيلي خبرې مو ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړې، خوړې او ترخې ټولې خبرې په کې تبادله شـوې .طالبان که څه هم له لرې یوازې جنګي او مذهبي ډله ښـکاري، خو سخت د جرګو او مرکو او د دوی په اصطلاح د انډیوالی خلک دي، زموږ ترخې خبرې یې هم وزغملې او پـه اتو مـادو کې مو ترې یو لیکلی ژمنلیک تر لاسـه کړ. له طالبانو سـره د خبرو تر ټولو مرکزي ټکې دا وو چې د امریکـایـانو تر احتمـالي وتلو وروسته د ډاکتر نجیب د وخت په شان باید یو ځل بیا حکومت او پوځ و نه پاشل شي، بیا خپلمنځي جنـګ او دغـه راز د ایران او پـاکسـتـان نیابتي جګړه پیل نه شي .د پوځ او حکومت اساسات باید جوړ پاتې شـي او تېر

حالات باید په هېڅ ډول تکرار نه شي. دې اصل سره طالبان هم موافق وو، خو ویې ویل چې دا ټول مسـایل به په بین الافغاني خبرو کې څېړو، خو په هېڅ وجه د دې اجازه نه ورکوو چې د نویموکلونو پېښـې بیا تکرار شـي. د طالبانو ډېرې نورې خبرې هم وې چې د افغان حکومت او په هغه کې د راټاله شـویو ډلو له نظریاتو سره یې جوت توپیر او اختلاف درلود، خو موږ ته له دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجلسـونو دا پته ولګېده چې که افغانان د زړه له کومې خبرو ته کېني، نو که هر څومره سخته غوټه وي دوی ورته يوه حل لاره را ايسـتلای شـي. همدې هيلو سـره کابل ته راغلو، د يو خبري کنفرانس لـه لارې مو د دې خبرو جزيات لـه هېوادوالو سـره شـريک کړل او د دې تر څنګ مو خپل يو تحليل هم ور سـره ملګری کړ، له ښـاغلي محب سـره مې يو ځل بيا وکتل، دا تحليل او د خبرو اترو جزيات مې ورسر شريک کړل، ځينو نورو دولتي چارواکو، پخواني ولسـمشـر حامد کرزي، محمد حنيف اتمر او ځينو نورو سـياسـيونو ته، چې لېوالتيا يې لرله، ټولو ته مې ورته جزيات ور کړل. خو کابل ته زموږ له راتګ سـره سـم د بېلابېلو کنځلامارانو د کنځلو باران پيل شـو او بيا تر ننه پورې دوام لري، ولې؟ دا جرم مو کړی چې طالبانو سـره مو کتلي دي. هغه هم د سولې لپاره. که طالبانو سره کتنه هغه هم د سولې لپاره کوم جرم وي، نو دا جرم خو تر ټولو دمخه احمدشـاه مسـعود کړی چې ميدانشـهر کې يې طالبانو سـره وکتل، بيا اشـرف غني ورسـره پر (۲۰۱٤ م) کال پټ په دوبۍ کې وکتل او هغوی سـره يې پخې ژمنې وکړې، خو هېڅکله يې عملي نه کړې.معصـوم سـتانيکزي، اکرم خپلواک او نورو دولتي مامورينو څو څو ځله پټ له طالبانو سره کتلي، خو نه يې ولس، نه يې د ولس استازي او نه يې رسنۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جزیاتو خبر کړي دي، د نظار شــورا او د ټلوالې نورو غړو هم له طالبانو پټې لیدنې کتنې لرلې دي، خو چې موږ ورســـره وکتل، هغه هم د سولې په خاطر، نو د کنځلو باران شروع شو. پټه دې پاتې نه وي چې ما او ډاکتر صــیب غني پر (۲۰۱٤ م) کال د ده په کور کې د ولســـمشـــرۍ تر ټاکنو وړاندې د ده د احتمالي بریالیتوب په حالت کې له طالبانو ســـره د خبرو پر میکانیزم هر اړخیزې خبرې کړې وې او هغه مهال ده زما ټول نظریات په ورین تندي ومنل او ویې ویل چې دا ډېر دقیق دي او عملي جنبه لري.خو اوس له طالبانو سره یوازې د سولې په خبرو موږ سوچه طالبان شــولو؟ بله ورځ به وایې چې تاســې شــورای نظار کې هم یاســتئ، ځکه چې عبدالله ســره مو د ملي هویت د تذکرو په باب کتلي وو. خو دوی چې ور ســره شــپږ کاله د ګډوله حکومت تر برستنې لاندې تېر کړل، هغه عیب نه دی.

موږ ته د طالبانو د ترخه نظام وخت هم ښـــه یاد دی، خو که دا نظام هر څومره تریخ و، بیا هم د جمعیت تر شـــر او فســـاده ډېر ښــه و .په شــلو کلونو کې مو د ورســتې او کرېږ وړې وارد شــوې دیموکراســۍ تر چتر لاندې د بېلابېلو لنډغرو واکمني هم ولیدله، ان چې د دوو منتخبو جمهور رییســـانو عکســـونه یې د دوی د سترګو پر وړاندې په ګولیو و ویشتل، خو دوی پورته ورته نه شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتلای، خو موږ په تش لاس او د خپل ولس په همت د لنډغرو مخ ته ودرېدلو او د دې ښــاغلو ملاتړ مو هم وکړ .تاريخ دا ټول هر څه څاري. موږ طالبانو سره ځکه وکتل چې د نظام د اډانې او پاشنې مخه ونيسو، که د سولې خبرې بريالۍ نه شي او طالبان د جنګ له لارې واک ته ورســي، نو يو ځل بيا به د نويمو ميلادي کلونو کيسه تکرار شي، بيا به جګړه وي او بيا به مهاجرتونه، خو که طالب د ســولې له لارې راشــي او ټول په ګډه داســې يو نظام جوړ کړي چې نه په کې دا ورسته او چينجه ديموکراسي وي او نه د طالبانو داســې اســلامي امارت چې له طالب پرته په کې نور په نوم مســـلمان ته ځای نه وي؛ ميم زر ما ټوله د ملا. نو که يو منځنی حد وي داسې يو حالت به د ولس په ګټه وي.

ځينې کرايي ليکوال او اومغلن غربپلوي لا پــه کې دا خبره هم تاووي چې څنګه کېدی شـــي يون دې پر يو وخت هم د طالبانو پلوی وي او هم د پښـــتون ژغورنې غورځنـګ؟؟ دا خو دواړه متضاد حرکتونه دي، اول تاسو ته چا ويلي چې زه د طالبانو پلوی يم، زه نه طالب يم او نه د طالبانو پلوی، خو په زغرده وايم چې زه د پښـــتون ژغورنې غورځنګ کلک ملاتړی يم، طالبانو ســره مې په دې خاطر وکتل چې دغه ګډوله او وروســـت حکومت د بهرنيانو له مرستې پرته خپله بقا نه شــي ســاتلی، که طالبان يې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

زور ونیسي هر څه به ګډوډ وشي. د دې حکومت حالت ته چې سـړی ګوري دا ګومان یې پر پاخه باور بدلیږي چې که بهرنیان ووتل او خبره جګړې ته لاړه، نو داسې یو حالت د طالبانو په ګټه تمامېدی شي، خو د ولس په ګټه نه. دا پوځ فکر نه کوم چې بیا د امرالله ،عبـدالله ،ډاکتر غني، محقق ،خلیلي ،عطـا او څو نور غربځپلو د مستیو د تامین لپاره قرباني ورکړي .زما له زړه نه وینه څاڅي چې د خپل پوځ د ښـــتر ښـــتر او ګلاب ګلاب ځوانانو جنازې ووینم، پر تنکیو تنکیو طالبانو مې هم زړه ســـوزي چې ولې بې ځایه قرباني شي .

یوه ورځ راته یو پخواني طالب پټ پـه غوږ کې وویـل، کلـه چې موږ پـه پاکستان کې سبقان ویل، نو د هغوی پوځ چې بـه دې لیـدی پـاکې پـاکې دریشـیانې به یې اغوسـتې وې، ما ته به ارمان راغی چې کاشـــکې موږ هم یو وخت داســې ښــکلی پوځ ولرو، هغه وخت کابل کې تنظیمي جنګونه وو، زموږ پوځ پاشــل شــوی و، اوس چې کابل کې دا ښـــکلي او لوکس پوځیان ګورم مینه مې پرې ماتیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه دغسې يو افغانستان غوارم چې طالب مشران دې هم لکه دا نور تنظيمي مشـــران په حکومت کې ونډوال وي او واړه طالبان دې بالا خپل سبقان پوره کړي او زموږ پوځ دې لاپسې اصلاح او غښتلی شي .که چېرته زموږ پوځ په کورنۍ جګړه کې راګير نه وای او يوازې پاکستـــان ته اوزګار وای، نو بيا پاکستـــان راځخه اويازره بېګناه پښتانه شهيدانولای شول؟؟که رابطو او پېغورونو ته دوام ورکړو، نو دلته هېڅ داسې مميز نه شته چې ببخ کې ډکی و نه لري. پر طالبانو تر ډېره حده د پاکستـــان د ملاتړ تور دی او پر دې نورو واکمنو بيا د ځلوېښتو نورو هېوادونو.که يوه شـېبه فکر وکړو، دا ځلوېښـــت هېوادونـه د طـالبـانو پلوی وکړي او پاکســـتان د دې حکومتي چارواکو، نو د دې حکومتي چارواکو بســـترې به جېرته پرتې وي؟ دلته بايد دا واقعيت ومنو چې دلته ضـــرور څه داســې نقيصـې شـــته چې دوی له دې دومره نړيوال ملاتړ سره سره بيا هم د پاکستان يو جاسوسي سازمان ته غابښ ماتوونکی ځواب ور نه کړای شـــو. په محقق،عبدالله ،خليلي، رباني او نورو دا ځواب ورکوئ؟ عجيبه خبره دا ده چې د جنګ او ســـولې ،ابادۍ او بربادۍ، خپلواکۍ او بلواکۍ د توراوي او سپيناوي کيلياني له همدغو ښاغلو سره دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څوک چې د جنګ د ګرمولو خبرې کوي هغوی یو هم د جګړې لومړۍ کرښــه نه ده لیدلې، له طالبانو یې د ځان لپاره یوه عایداتي پروژه جوړه کړې، لـه امریکـا څخـه چغې وهي ورځئ پرې، که تاسې رښتیا هم د جنګ دومره شوقیان او مېړني یاست نو راشئ د جنګ لومړۍ کرښې ته لاړ شئ، بیا مو پر فیسبوک د خپلې بهادرۍ اصـلي تصـویر هم واچوئ، د جنګ خبرې خوږې وي، خو ډګر او عمـل یې ډېر تریخ وي.کلـه چې درجن درجن جنګســـالاران د حکومـت پر مهمو څوکیو واکمن وي، نو بیـا طالبـانو ته ولې قانون او ولســـواکي پلمه شـــي؟ ایا ملا عمر او قومندان دادالله تر رباني، مســـعود، دوســـتم ،ســـیاف، مزاري ،حـکـمـتـیـار او نـورو ډېـرو زیـات دا وطـن وران کـړی، ایـا (ای،ایس،ای) ســـره یې تر دوی زیات روابط درلودل؟ اصـــلي انصـاف خو به دا وای چې دوی او دوی ته ورته نور جنګیالي یو هم په حکومت کې نه وای، خو چې تر ټولو ســـتر خاینین تر ټولو زیات په درانه نامه یادېږي، نو دلته بیا د حقیقت بیان ته ډېره اړتیا پیښېـــږي. بیا هم تر ټولو لومړی افغانســـتان، بیا ســـوله او بیا لوی افغانستان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لوی افغانستان داعیه به پالو

(ملي مبارزينو ته يو ډاډ)

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې پر (۶) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي مياشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

که څه هم ما هېڅکله نه دي غوښتي چې د ځينو مغرضو اشخاصو وړو او غټو غرضي نيوکو ته ځوابونه ورکړم، خو بيا هم د دې لپاره چې د ځينو حشراتو پر مکروبونو د ذهني روښانتيا دوا پاشي وشي او د هغو ځينې ښکاره او ناڅرګند مکروب له منځه ولاړ شي، ښه ده چې څو ټکي روښانه کړم:

څو موده وړاندې شهيد عارف او څو نور ملګري کابل ته راغلي وو. ما د پښتونولۍ او افغانيت د دود له مخې دوی ته مېلمستيا وکړه او هم مې ورته په ژوندون تلويزيون کې د نظرياتو د اظهار په خاطر غونډه جوړه کړه. دا ډول غونډه يوازې د عارف وزير لپاره نه وه جوړه شوې، بلکې تر دې دمخه هم چې له پښتونخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه هر يو ملي او فرهنګي شـــخصـــيت راغلی، هر يو ته مو مېلمستـيا کړې او د هغو يادونه او نمانځنه مو کړې ده، د حسـينه ګل تنها، اباســين يوســفزي، د پاچاخان، حمزه بابا، غني خان او

نورو ګڼو شـخصـيتونو قدرداني، يادونه او نمانځنه مو کړې ده. د يوازيني رسـنيز مرکز په توګه مو د پښـتنو او بلوڅو د پيوسـتون ورځ هېڅکله له ياده نه ده ويســتلې او همدارنګه په کوزه پښــتونخوا کې چې هر ډول پېښــه، پخوانۍ او يا حال کې پېښــه شــوې، موږ د هغو اړوند پروګرامونه جوړ کړي دي. هغه وخت چې د پښــتون ژغورنې غورځنګ لومړنۍ مظاهرې پيل شــوې، دلته يې لا چا په اړه فکر هم نه شــوکولای او دا مهال يې ان د (پښـتون تحفظ مومنټ) نوم هم نه وه غوره کړی چې موږ يې په ژوندون ټلوېزيون کې د تائيد په ملاتړ درنه غونډه جوړه کړه، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسـي جرګې زړور او ژبور وکیل؛ عبیدالله بارکزي او د ورډګو د ټولنیزې سـرتاسـري شـورا رییس؛ ډاکتر ضـیاءالدین کمال په کې اورنۍ ویناوې وکړې. ورپسـې متصـل مو په ننګرهار کې بله لویه غونډه وکړه. کله چې د پښتون ژغورنې غورځنګ ورو ورو خپله بڼه څرګنـده کړه، نو بیا مو لـه نورو ملګرو سـره یو ځای، په کنـدهار، لغمان، کونړ او نورو ولایتونو کې غونډې جوړې کړې، کله چې غورځنګ عام شـو، بیا مو هم د شـهید ارمان لوڼي او خړ کمر د شـهیدانو په باب درنې غونډې وکړې، دغه راز د پښـتون ژغورنې غورځنګ اکثره غونډې مو په مستقیم او نا مستقیم ډول خپرې کړې او هم مو د دوی د نورو پلویـانو تـائیـدي او ملاتړ غونډې تر خبري پوښښ لاندې راوستې او هم مو د دوی په باب مستقل راپورتاژونه خپاره کړل، لنډه دا چې هېڅ رسنۍ، ګوند او ډلې د پښـتون ژغورنې غورځنګ په تائید کې دومره منظمې او متواترې غونـډې نـه دي جوړې کړي، لکـه موږ او زموږ ملګرو چې جوړې کړې دي. په همدې خاطر خو یې ان د پاکسـتان د پوځ ویاند (اصف غفور) حساسیت هم راوپاروه. په همدې بهیر کې مشـال خان ټکر هم کابل ته راغی، د هغه د نظریانو د اظهار لپاره مو یوه درنه غونډه جوړه کړه او ددې ترڅنګ مو د نږدې (٦ زره) مخونو په شـمېر دکوزې پښـتونخوا د نوموتو لیکوالو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اثار چاپ کړل. زموږ مبارزه یو اوږد تسلسل لري چې یوازې پښتون ژغورنې غورځنگ سره اړه نه لري، تر هغه وړاندې هم وه، اوس هم شته او که ژوند و سبا به هم وي. په مجموعي ډول د ټولو هغو لويو وړو غونډو، يادونو، نمانځنو او خپرونو شمېر چې موږ د خپل محکوم افغانستان د ولسونو لپاره ترسره کړي، شمېر يې تر (۵۰۰) بېلابېلو کارونو اوړي. دا هغه کار دی چې چاکړی وي زور يې ورته معلومېږي. څلوېښت کاله وروسته مو په پښتونستان واټ کې د پښتونستان لوحه ولګوله چې د پښتنو او ناپښتنو ستميانو له خوا په ګڼ شمېر کنځلو بدرګه شوم. په داسې حال کې چې د اطلاعاتو او کلتور او قبايلو وزارتونو وزيران پښتانه وو، خو دا جرئت يې نه شو کولای چې دې قانوني کار او حق ته وړاندې شي. موږ دا کارونه د دې لپاره نه کوو چې چاته ځان وښيو او يا له خپل قام څخه شاباسي واخلم. ځکه زما قوم دومره مظلوم شوی چې د شاباسي وس هم په کې پاتې نه دی. خو دا به هم بې انصافي وي چې نظار شورا او د دوی کدوکربلې تاليځتو ته هر څه په ډاګ پرېږدو چې دوی پرې خاورې واړوي او حقيقتونو ته بل رنګ ورکړي. موږ چې د خپل فکر او قلم په زور دلته د پښتنو اصلي دښمنانو ته ماتې ورکړې، نو د هغو پاتې شوني او پرکتيان بيا د چا زامن دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره عارف شهید ته رالنډوم، کله چې په ژوندون کې ورته غونډه جوړه شــوه، عارف وزیر، ایاز وزیر او نورو ملګرو په کې ښــې په زغرده خبرې وکړې، تر غونډې وروســته ما عارف وزیر ته وویل چې خبرې ښــې وې، خو که دې زړه وي یو څه برخه به یې ترې وباسم، ځکه چې خطرناکې راته ښکاره شوې، هغه وویل، خبرې مې کټ نه کړې، زه چې د خپل پلار او نیکه په وطن کې په زغرده ونه غږېږم، نو بیا به چېرته وغږېږم؟ خو دې سره سره مې بیا هم د یو څو کلمو یادښت ایډیټ ته ورکړ چې دا ترې لرې کړئ. هغه مســتقیماً پر ځینو هغو اشــخاصــو نیوکه وه چې دده دوســتان هم وو.

عارف وزیر ماته وویل چې دا خبرې خو زه هلته هم کوم، مخامخ یې ورته کوم، کله یې چې لاس رابانډې بر شـــي وژني مې، دې خبرو پسې نه ګرځي. خبره تېره شوه، غونډه هم نشر شوه، بیا د جمهور رییس د لوړې مراســـم وو، هلته هم دده ګډون کړی و، د غونډې په وروســـتیو شـــېبو کې څو توغندي راغلل، د غونډې شاوخوا ساحو کې ولګېدل، سخت بد اوازونه یې وکړل، عارف وزیر د غونډې په اول کتار کې نـاســـت و او زه د غونډې په وروستي کتار کې ناست وم، خلک داسې وترهېدل، لکه په مرغیو چې ډز وشـــي، هغو خلکو تر ټولو زیاتې منډې ووهلې چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسنيو کې همېشه د جنګ د ګرمولو ترانې غږوي. دې وخت کې عارف افغان پورته شـــو، خلکو ته يې وويل کېنئ کېنئ پر خپل ځای کېنئ، هېڅ خبره نه ده، پنجاب مور په دې ډزو نه شـــي ډارولی، دې ډزو ســـره مور بلد يو، هره ورځ مور دا ډزې اورو. دې اواز سره خلک بېرته راټول شول، ورو ورو فضا ارامه شوه، جمهور رييس خپلې وينا ته دوام ورکړ.

پر سبا مو سرينا هوټل کې د سوداګرۍ د اتاقونو له ملګرو سره يوځای د پښـــتون ژغورنې غورځنګ مشـــرتابه غړو او له کوزې پښـــتونخوا څخه نورو راغلو دوســـتانو ته په ســـرينا هوټل کې يوه درنه او پرتمينه غونډه جوړه کړه؛ له ملي ولولو او وينا ډکه يوه غونډه، هغه غونډه هم په بشپړ ډول له ژوندون څخه نشر شوه، ملګري ټول خپلو ســـيمو تـه ورســـېدل، د هر يو احوال مو واخيســـت. لکه څنګه چې عارف افغان وړاندوينه کړې وه، څو ورځې وروســـته د پوليســـو له خوا ونيول شـــو، بيا جېل ته يوړل شو. بيا بېرته ايله شو او تر هغه وروسته دغه ناوړه پېښـه رامنځته شـــوه. کله چې دا پېښـــه رامنځته شـــوه نو زه او زما کورنۍ پرې دومره ځوربدلي يو چې تر علي وزير که زيات نه يو دردېدلي، نو کم خو هم نه يو دردېدلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو اوس ګورم چې د نظار شــورا یو شــمېر پخواني تالیخثې چې نوې نوې یې د پښــتو او پښــتونولۍ ســرینډې شــروع کړي او یو شــمېر نور کم معلوماته اشــخاص هم ورســره یو ځای شــوي او غواړي چې دې مسئلې ته داسې رنګ ورکړي چې ګنې که عارف افغان ژوندون تلویزیون ته نه وای راغلی، نو دی به نه شــهیدېده، دوی د هغه پر شــهادت خفه نه دي، خو اوس غواړي چې د هغه له ســپېڅلي شــهادت څخه د پښــتنو د یو بل شــعوري مرکز د بدنامولو لپاره یو ډول ناوړه ګټه پورته کړي، دا هغه ارمان دی چې د دې مرکز پر وړاندې یې د (ای ایس ای) سازمان او د نظار شــورا ډله لري. د تېرو لســو کلونو په بهیر کې زما ټوله انرژي د دې پرځای چې د ټلویزیون پر خپرونو ولګي، پر دې مصـــرف شــوې، چې څنګه پر دې مرکز د نظار شــورا او (ای ایس ای) د بریدونو مخه ونیســـم. د همدې مرکز او د هوتخېلو د درانه قوم او یو شـــمېر نورو شـــعوري مبارزینو د مبارزو برکت دی چې ښـاغلی غني اوس د قدرت پر ګدۍ ناســت دی. یو وخت داســې هم و چې د ډاکتر غني پر کور د لنډغرو د برید خطر نه و، خو ژوندون تلویزیون ته دا خطر هر وخت محسوس و. پښتانه او په ټوله کې لر او بر افغانان اوس دوه اساسي دښمنان لري؛ تر کرښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخوا د پاکستان (ای ایس ای) او تر کربښې دې خوا نظار شورا او د شـــمالټلوالې لندغر دي. نور فرعي قوتونه او اشـــخاص بیا د همدې دوو عناصـــرو پر محور راڅرخي. دوی افغانســـتان کې هېڅکله قوي مرکزي نظام نه غواړي، ځکه که دلته یو قوي مرکزي نظام جوړ شـي، بیا د محکوم افغانسـتان د ازادېدو داعیه په اسـانۍ سـره تعقیبېدلای شـي. د پنجاب اداره د دې ګواښ له امله دلته یو سـست او بې ثباته حکومت غواړي او د نظار شـورا، جمعیـت، ســـتم او نورې ډلې بیـا وایي که چېرې دلتـه یو قوي مرکزي نظام جوړ شـو، نو بیا خو موږ اوسـنی شـان او شـوکت نه شـو ترلاسـه کولای او بیا خو که لر او بر افغان سـره یوځای شـي، نو موږ خو په دریاب کې یو څاڅکی یو. نو ځکه خو دوی په هره برخه کې کرایي او اجرتي کسـان ګومارلي چې د ملتپالو افغانانو پر وړاندې ذهنونه ګډوډ کړي. عجیبه پوښتنه خو دا ده چې د عارف وزیر د شـــهادت لپاره ژوندون ټلوېزیون ته راتګ او خبرې پلمه کېږي او دا ورته خطر ګڼل کېږي، خو ارګ ته تګ او هلته خبرې بیا ورتـه د خطر زنـګ نـه وي؟ له دې څخه معلومېږي چې (ای ایس ای) او نظار شورا ژوندون ټلوېزیون خپل اصلي دښمن ګڼي، نه ارګ او یا یې له ارګ څخه هېڅ حیا نه کېږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښـــاغلي عبیدالله بارکزي او ډاکتر کمال هم دلته د کوزو پښـــتنو ملاتړ غونډه کې توندې ویناوې کړې وې، هغوی هم په بېلابېلو پېښو کې شهیدان شول، یانې که هغه هم دلته نه وای راغلي، نو نه به شـهیدانېدل؟ په کوزه پښـتونخوا کې د پاکسـتان د پوځ له خوا (۷۵ زره) پښتانه شهیدان شول، هغه ټول دلته ژوندون ته راغلي وو؟ ارمان لونی، طاهر داوړ او د خړ کمر پښـــتانه چې شـــهیدان شـــول، هغوی هم ژوندون ته راغلي وو؟ که ژوندون ته راتگ او دلته خبرې (ای ایس ای) ته دومره غټ خطر وي چې د هغوی کســـانو د مرگ په بیه تمامېږي چې دلته راغلي دي. نو بیا خو همدا د پښـــتنو د یو ســـتر ملي مرکز په توگه ومنئ، تخریبوئ یې ولې او ټاپې پرې ولې لگوئ .

بله خبره داده چې موږ دلته د کوم بل پښـــتون مخه نیولې چې له کوزې پښـتونخوا څخه پښـتانه مه رابولئ او دلته ورته غونډې مه جوړوئ؟ خو چې خپله درکې متره نه شـته، د نورو د کار مخې ته ولې خنډونه جوړوئ؟

حقیقت دا دی، چې زموږ شعوري مبارزه د (ای ایس ای) او نظار شورا د گډو جاسوسانو پر زړه نه اوارېږي، له دغه مرکزه د پښتنو د مظلومیت غږ اوچتېږي، اوس غواړي په څه ډول د دې مبارزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګ پیکه کړي. نو ځکه مې دغه وضــاحت ضــرور وګاڼه. زموږ مبارزه دلته د دغو دوو وینو څښونکو او افغان ضد سازمانونو پر وړاندې روانه ده، واړه چنې یې موږ ته کوم ارزښـــت نه لري، خو اوس او راتلونکي نســـل ته ددې وضـــاحت په کار و چې موږ په ډېرو کمو امکاناتو د دغســـې کړیو پر وړاندې خپلې مبارزې ته دوام ورکړی دی، نو تاسې باید خپل دښــمن ته په ډېر دقت سـره متوجه اوسئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حساسیت راپاروي !؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې پر (۷) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي میاشتې له (۱۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په پښتنو کې یو شمېر داسې اشخاص شته، چې تر سقاویانو، ستمیانو، پنجابیانو، ګل خانانو او د پښتنو تر بل هر مخالف هم زیات پښتنو ته په ډېر زیان تمام شوي او ډېر زیات خطرناک تمامېږي. دا خلک مضر احتیاط کاري او مصلحتي پښتانه دي. دوی د پښتنو هر انساني حق د مصلحت تر عنوان لاندې دفن کړی او هر روا غږ یې د مصلحت په چاړه وژلی دی. دوی شعوري پښتانه په همدې نامه کار او فعالیت ته نه دي پرې ایښي، چې ستاسې کار حساسیت را پاروي او مور ته دښمنۍ زیاتوئ. د دوی احساس تر دې حده د بې غیرتۍ کچې ته ور رسېدلی، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېڅکله د هغو پښـتنو ضـد لنډغرو پر ضـد نه راپورته کېږي چې تل د پښـــتنو پر حقه حقوقو تېری کوي، خو په دې وخت کې که کوم با احساسه پښتون افغان ګردنی پر غاړه کړه،قلم یې تر ګوتو کړ او د پښـــتنو د مظلومیت غږ یې اوچت کړ، نو دوی یو دم را

ویښ شـــي، خولې وازې کړي او دا خبره غبرګه کړي چې دا کار حساسیت را پاروي، دا خو دې قوم ته دښمني زېږوي، دا خو دا نور حساسـوي. دوه سـوه تورونه به پر هغه مبارز پورې کړي او هغه نه یوازې په خپل کار کې ټکنی کړي، بلکې په کمســـواده او نالوســـتې افغاني ټولنه کې یې شـــخصـــیت هم ورته متنارع او د فعالیت مخه یې هم ورته ډب کړي، دوی تر هغه حده پورې په بې غیرتۍ کې ډوب دي چې یو څوک یې پر عزت تېری کوي او ده تومانچه د ځان ښـــودنې لپاره تر ملا تړلې وي، خو هغې ته لاس نه کوي، وایي دا مې ســـختې ورځې ته ســـاتلې ده. دا چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتانه د تاریخ په بهیر کې شاته ساتل شوي، د دغسې بې غیرته پښتنو له لاسه دي. دا ډول پښتانه د دغسې کرونا ناروغۍ مکروب ته ورته دي چې په سترګو نه ښکاري، خو تنفسي سستم

دې بندوي. دوی هم ظاهراً پښتانه دي، خو د تشخیص لپاره یې موږ تر اوسه داسې واکسیین نه لرو چې دا له اصلي پښتنو څخه را جلا او درملنه یې وکړو. خبره نه اوږدوم، په یو مثال کې به دا ډول خلک یو څه څرګند کړم:

د پاکستان تر جوړېدو وروسته پر (۱۹۵۵م) کال په افغانستان کې یوه لویه جرګه جوړه شوه، دې جرګې پرېکړه وکړه چې د ډیورند تړون ملغی دی او افغان ولس ته د منلو وړ نه دی. تر هغې وروسته په جنترۍ کې له پښتنو او بلوڅو سره د پیوستون

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځ لیکل کېده، د کابل ښـار په زړه کې؛ ارک ته مخامخ یو لوی مرکزي واټ (د پښـتونسـتان واټ) په نامه و نومول شـو او هر کال به د پښـتونسـتان جشـن همدلته په پرتمینو مراسـمو سـره نمانځل کېده. تر (۱۳۷۱ل) کال پورې دې لړۍ دوام پیدا کړ،

تر هغه وروسـته بیا د دې ځای د نوم بدلولو هڅه وشـوه؛ خیابان فردوســي او پر نورو عربي او عجمي نومونو باندې غور وشـــو، لوحه یې هم ورته ورکه کړه، نو ځکه خو ورو ورو په شـــعوري ډول هڅه وشوه چې ((د فواره اب))په نوم مشهوره شي.ما چې د دې تاریخي ځای د نوم بدلونې قصـــدي اومتواتره هڅه ولیده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو د پښتنو له اکثرو مطرح شمله ورو، ږیرورو، برېتورو او ان قلموالو سره مې خصوصي مشوره وکړه، چا وویل دا وخت د دې خبرو نه دی، موږ او تاسو باید اول جګړه پایته ورسوو، چا ویل داکار اوسمهال ملي وحدت ته زیان رسوي، چا ویل زموږ دا نور ورونه به پر دې سخت حساس شي، هغوی به هم بیا داسې څلورې غواړي، چا وویل دا ډول کارونه د امن د وخت خبرې دي، چا وویل اول د طالب غم وخوره چې هغه جنګ بند کړي، چې دې کار ته زموږ پلمه برابره شي. لنډه دا چې د دنیا ټولې لانجمنې او نه عملي کېدونکې مسلې یې د پښتونستان واټ لوحې پورې وتړلې. ما که هر څومره ورته وویل چې دا نور کارونه دې لوحې پورې هېڅ اړه نه لري، دا خو یوازې یوه لوحه ده چې موږ غواړو پر خپل ځای ولګول شي. دې ځای ته خو نوی نوم نه ورکوو، خو همدا یې نوم دی؛ پر همدې نامه باید ښاروالي او اطلاعاتو کلتور وزرات ورته لوحه جوړه کړي. عیناً لکه سالنګ واټ او پنجشېر واټ ته چې لوحه ولګوو. نو که دا واټونه موږ د هغو په خپل نامه یادو کړو، مانا تعصب مو کړی؟ خو چا ته یې وایې؟ له مشورې څخه مشوره جوړه شوه چې غوټې پسې بله غوټه زیاتېدله. په دې کې مې یوازې په خپل سر کار پیل کړ؛ لوحه لیکونکي او فلزکار سره مې خبره خلاصه کړه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغوی د خوښــــې مطابق مې ورته اجوره ور کړه او په رڼا ورځ مې له نورو مبارزو ملګرو ســـره لوحې ولګولې. ځینو ســـتمیانو کنځلې وکړې او پښـــې یې ودربولې، خو نورې اکثره کنځلې د پښتنو ستمیانو او همدغسې مضرو مصلحتي پښتنو او بیا پښتنو لیکوالو له خوا را حواله شـوې. همدا به یې ویل چې دا د دولت، ښاروالۍ او کلتور وزارت کار دی، دی څه کاره دی، نه حکومتی مامور او مسول دی او نه کوم چارواکی، چې دی اوس د حکومت کارونه هم تر سره کوي؟ په داسې حال کې چې موږ یادو ارګانونو ســـره هم مشــــوره کړې وه، خو ورته پلمې یې وکړې. بیا ما دې خلکو ته وویل چې زه(افغان بېسیم) یم. هغوی هم چې هر چېرته د کوم ځای له نامه ســـره ســـمه لوحه لګوي، خپله لوګو هم پرې لګوي، ځئ لاس مو خلاص چې څه کولای شئ!

اوس راځم بېرته خپلې موضوع ته : تر (۲۰۱٤ م)کال پورې دا لوحې جوړې او پر خپل ځای وې. کله چې پر یاد کال د امرالله صـــالح په ګډون ډاکتر عبدالله او د هغه نورو ملګرو دلته د ډاکتر غني د بریا پر ضـــد مظاهره وکړه، دا لوحې یې زیانمنې کړې، بیا وروســـته له دې ځایه ټولې شـــوې. تر ننه شـــپږ کاله ووتل، خو پښـتونستان واټ بېرته د لوحې خاوند نه شو، په داسې حال کې چې پـه دې موده کې د کلتور او قبـایلو وزارتونو ټول وزیران

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتانه وو او ګڼ شمېر نور ژبور، مخور او شمله ور پښتانه هم د واک پر ګدۍ ناست وو، د جمهور رييس شپږ نيم شلې مشاورين هم پښـتانه فرهنګيان دي. ما پر اکثرو غاړه خلاصـه کړې، خو يو هم د رسـمي مکلفيت او ملي احسـاس له مخې د دې زړه نه دی کړی چې ياد واټ ته لوحه جوړه کړي. ما ځکه بيا دې کار ته نه دي دانګلي چې بيا دربانديې دوه زره تورونه پورې کوي، ما ويل چې زموږ هر کار پسـې د تعصـب ټاپه غوټه کېږي، دا ځل به تر شپږکلن ځنډ وروسته داکار دغو بې تعصبه پښتنو ته حواله کړو، چې دوی يې له حساسيت پرته حل کړي. اوس نو ډېر ښه چانس دی؛ په داسې حال کې چې پاکستان هم تيار ښـه منزوی شـوی، ښـه فرصـت دی، چې د قبايلو وزير دې هم يو سـتر جهادي شخصيت (ګل اغا شېرزی) وي، ياني دا چې هم دې (ګل) وي هم (اغا) او هم دې شېرزی(د زمري زوی) وي، د کلتور وزيره دې هم (حسـينه سـاپۍ) وي، ياني هم دې (حسـينه) وي او هم دې (سـاپۍ) وي، مرسـتيال يې هم پوهاند وي، هم رسـول او هم باوري وي.، (پوهاند رسـول باوري)، څو کنځلمارې بې کلتوره کلتورې اتشـې دې هم ولري ،ښـاروال دې هم (داود سـلطان زوی)وي، ياني هم دې خپله (داود) وي او هم (شـاه زاده)، د جمهور رييس، شـپږ نيم شـلې مشـاورين چې هغو کې دې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اورپکي، زړور! او ژبور! پښــتانه فرهنګیان شــامل وي او خپله جمهور رییس دې هم (اشــرف غني) وي، چې خپلـه دې هم (اشرف المخلوقات) وي او هم (عثمان غني)، پاکستان يې هم د نړۍ په کچه خندېږ ته کړی وي او لکه (امیر کروړ) په یو تن له سلو جنګاورانو سره جنګېږي، نو بیا غمه څه ده؟ په داسې حال کې نو ما یون حقیر فقیر احقرالعباد تـه څـه اړتیـا ده چې بیـا حســاســیت راوپاروم؟ بیا د کنځلو څپو ته ځان مخامخ کړم؟ وګورم چې په راتلونکو لسو ورځو کې زموږ په نامه ناست دا بې تعصــبه زمریان، دا یوه لوحه لګولی شــي کنه؟ او کنه دا هم له عبدالله، طالبانو، او پاکستان سره د مذاکراتو یو جز ګنې؟

ورونو! دا زموږ د واقعي ژونـد د کـارونو یو انځور و، نور ټول کـارونـه د همـدې یوې ببلګې پـه تلـه وتلئ، تر څو چې لـه دې مصــلحتي کرونا څخه ځان ونه ژغورئ، همداســې به په خپل وجود کې د ناڅرګند دښـمن له رنځه کړېږئ او حال به مو تر دې هم بدترېږي. نوره مو خپله خوښه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پرله پسې تېروتنو ترخې تجربې

دا ليکنه د ۲۰۲۰م کال د مې پر (۹) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي مياشتې له (۲۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

اشـــتباه يا تېروتنه د يو کس هغه عمل دی چې ضـــرر په کې حتمي متصــــور وي، يانې تر خيانته يې د خطر کچه کمه ده، خو ضـــــرر دی. تېروتنه کله کله ببرته جبرانېږي، خو خيانت بيا د جبران قابليت نه لري .اشتباه چې خپل وروستي حد ته ورسي او يا څو

ځله تکرار شي، نو بيا دخيانت حد ته رسېږي. سياستوال که وړه اشـــتباه هم وکړي، نو د خطر ګراف يې ډېر ژر د خيانت بريد ته پورته کېږي. کله کله دا تېروتنه دومره ګرمه وي چې نه يوازې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملت د سوځېدو په قیمت تمامه شي، بلکې د هغه شخص د بربادۍ او مرګ سبب هم شي.

د ډاکتر نجیب الله غټه تېروتنه دا وه چې د خپل منظم دوه سوه کلن پوځ تر څنګ یې نا باوره سیمه ییزې ملېشې جوړې کړې او هم یې خاص ګارد او استخباراتي ارګان له ملت ضد او پښتون ضد عناصرو ډک کړ او خپل طبیعي متحدین یې له سیاسي او پوځي پلوه حاشیې ته کړل. داکار د ده د کورنیو او بهرنیو مخالفینو له خوا د دې سبب شو چې لومړی د (شهنواز تني) په نامه

یوې کودتا ته لاره اواره کړي او بیا نور پلانونه عملي کړي. تر دې کودتا وروسته د ډاکتر نجیب ټوله شاو خوا د چپي ستمي افکارو واکمنو محاصره کړه، عبدالحمید محتاط چې د پنجشېر اوسېدونکی او د مسعود خاص ارتباطي و، د ده مرستیال و، نبي عظیمي ،سید کیان، دوستم او د ستم او پرچم نورې پښتون ضد او هېواد ضد ډلې په پوره واک کې وې، په پای کې ډاکتر نجیب

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خپل حاکمیت کې له خپلو طبیعي متحدینو څخه دومره لرې شو چې همدې افغان ضد ډلو په اسانۍ سره له هوايي ډګره را وګرځاوه او بیا له هغه دردوونکي برخلیک سره مخامخ شو، چې نه یوازې دی او ورور یې قرباني شول، بلکې ټول افغانستان ور سره تباه شو. ډاکتر نجیب خپلې دې تېروتنې ته هغه وخت متوجه شو چې د ملګرو ملتو په دفتر کې یې د بندي په توګه شپې ورځې تېرولې، دی که دا مهال ډېر خواشینی هم و ،خو اوبه له ورخه تېرې وې.

د کرزي صیب تر مشرۍ لاندې د ده د حاکمیت په ټوله موده کې بیا هم اصلي واک د نظار شورا پر محور راڅرخېده، په پیل کې(اته سوه دوه دېرش)مهم ریاستونه یوازې د پنجشر درې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظار شورا په لاس کې وو، احمدضیا مسعود، قسیم فهیم، قانوني، امرالله صالح او نورو په کې د واک ژرنده چلوله.

کله چې ډاکتر اشـرف غني د (۲۰۱٤ م)کال ټاکنو ته ځان نوماند کړ، نو د ټولو هیله دا وه چې تر بریا وروســـته باید ژر تر ژره د نظار شـــورا او بیا د ځینو نورو جنګســـالارانو لمنه ټوله کړي. که څه هم دا مهال د غني په ټاکنیز ټکټ کې جنرال دوســـتم د غني لومړی مرستیال و، خو ملت د غني دا ناعادلانه مجبوریت درک کـړ او ده تـه یـې رایـه

ورکړه، غني د خپل شعار او ژمنې خلاف له عبدالله ســـره ګډه حکومت جوړ کړ او پر دې ســـربېره یې احمد ضـــیا مســـعود هم خپل فوق العاده استازی وټاکه. ما او زما ملګرو چې غني ته یې تر هر چا زیات کمپاین کړی و، د غني پر دې عمل، که د هر مجبوریت له مخې و، اعتراض وکړ او داکار مو خپله غني او بیا ټول افغانســـتان ته په زیان وباله، مور

(c) ketabton.com: The Digital Library

غني ته په تېنګه وويل چې دا ډله به د پنځو کلونو په بهیر کې د سر په کاسه کې اوبه درکړي، دوی به له دولتي امکاناتو ناوړه ګټه پورته کړي او راتلونکې ټاکنې به بیا له ننګونو ســـره مخ کړي. دا مهال نو د جمهور رییس غني په دربار کې غوړه مالان دومره لوړې کچې ته رســـېدلي وو، چې غني یې په تصـــنعي ډول جامع الکمالات ګڼه او د ټولو هغو هېوادوالو مخه یې ډب کړي وه چې د غني خواخوږي او پر ملي ګټو مین وو. غني له خپل ولســه ښــه پوره منزوی شـــو ،خو ده ته لا هم هماغســـې تلقین ورکول کېده چې ته د ټول هېواد بې بدیله محبوب ولســـمشـــر یې. په همدې معلوماتي خلا کې یې ټاکنو ته مخه کړه، موږ که هرڅومره چغې ووهلې چې عادلانه ټاکنو ته زمینه برابره نه ده، لومړی ســـوله او بیا ټاکنې غوره کړه، تر هغه چې ســـوله راځي ته غیر له هغې هم ولســـمشـــر یې او که بیا هم، ټاکنې ســـل په ســـلو کې حتمي او ضروري ګڼل کېږي، نو بیا داسې تیاری ورته ونیسه چې لږ تر لږه اویا سلنه رایې وګټې، چې هېڅوک در سره بیا په حاکمیت کې د شراکت جرات و نه کړي. په دې برخه کې مو مشخصه طرحه هم ورکړه، خو دوی د دې پر ځای چې مننه وکړي عصبانیت یې نور هم زیات شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دا دی یو ځل بیا دی او ملت ټول په یو رنځوونکي حالت کې دي. بیا بېلابېل مجبوریتونه پلمه کېږي، د ګډولـه حکومت او ان تر هغه هم خطرناکه تجربه تکرارېږي، عجیبه تصـــادف دی، ډاکتر نجیب به هم مســـعود او دوســـتم ته همغه خلک د جرګې لپاره لېږل چې ده او ټول هېواد تـه یې کنـده ایســـتله؛ محتاط او جنرال عظیمي به یې ورلېږل، د کرزي صـیب مذاکراتي ټیمونه به هم د احمدضـیا مسـعود او فهیم له خوا غوره کېدل، اوس نو د غني په استازۍ هم سرور دانش او امرالله صالح د غني د پلویانو، پښتنو او ټولو افغانانو په استازۍ د عبدالله له ټیم سره د واک د وېش پر سر چنې وهي!؟ مانا دا چې امرالله صـالح د عبدالله او سروردانش د خلیلي سرسخت مخالفین دي!؟ ځینې ســـیاســـي احمقان لا اوس هم په دې تلقین خپل زړه ګرموي. که همدا چنې په همدې ډول رواني وې، نو پنځوس ســـلنه خو د عبدالله د ټیم برخه شوه، شل په سلوکې د امرالله صالح، شل سلنه د دانش او لس ســـلنه هم د غضـــنفر او نورو نازولو، نو غني او پښـــتنو ته په کې څه پاتې شـــول چې بیا هم دا لوی او مظلوم قوم ورته د یوه ډاډ او ارمان په ســـترګه وګوري؟ ســـربېره پر پورته امتیازاتو به ډاکتر عبدالله د ســـولې یا پوخلاینې شـورا مشـري هم اخلي، پرېکړې به یې هم الزامي وي، نو دا خو یو څرګند حقیقت

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی چې نه عبدالله او نه امرالله له طالبانو سره سوله غواړي، دوی وايي چې طالبانو سره سوله د دوی ((د جهاد او مقاومت د ارزښتونو مخالف کار دی))، نو جګړه به دوام پيدا کوي، پښتانه به په حکومت کې د فوق العاده محروميت له کبله په جبري ډول د طالبانو د ملاتړ لمنه نيسي، امريکايان به د روسانو په شان له جګړې ستړي کېږي، طالبان به لوی ښارونه او بيا کابل نيسي، يو ځل بيا به د شلو کلونو په بهير کې دا ټول رامنځته شوي پرمختګونه له خاورو سره برابرېږي، افغانستان به بيا د اوږدې کورنۍ او نيابتي جګړې غېږې ته لوېږي، نو مخکې تر دې چې هېواد بيا دغسې يو حالت ته لاړ شي ښه به وي، چې جمهو رييس غني ټينګ مقاومت وکړي؛ عبدالله او د هغه متزلزل ټيم ته دې په حکومت کې يوه سلنه ونډه هم نه ورکوي، دوی هېڅ هم نه شي کولای دا هسې بازاري غوروپش دی، نور هېڅ هم نه شته. زما په ګډون ګڼ شمېر ټول هېواد پال او ملتپال افغانان غني ته ډاډ ورکوي چې که دوی د شپېړې ګوزار کوي ،د شپېړې پرې کوو، که مظاهره يې کوله، مظاهره کوو، که منطق يې ويلې په منطق يې ځواب وايو، هر زور ته يې په ورته زور ځواب وايو. خو ته يو داسې مشارکتي حکومت جوړ کړه چې د استخدام اصل يې لياقت وي، د هېواد له هرې سيمې او هر قوم څخه د هغوی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

کميت په تناسب استازولي تضمين کړه، نه د تنظيمونو په خوښه مشارکتي حکومت! که بيا هم دربانديې ډېر فشار وي، نو نور خو دې عمر خوړلی دی؛ څه شــی پاتې نه دي، ته خپله هم وايې چې ان د بلې ښــځې توان هم نه لرې، نو راځه ځان پرې شــهيد کړه چې هم دې هغه دنيا خوندي شــي، هم دې ګناهونه تويې شــي او هم دې په تاريخ کې نوم په زرينو کرښــو وليکل شــي، په دې عمر کې شهادت هم عجيب کيف لري. د خدای په خاطر ددې مظلوم ملت برخليک بيا د لنډغرو منګولو ته مه سپاره...

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خيالي افغانستان

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې مياشتې پر (۱۱) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي مياشتې له (۲۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

زه داســـې افغانســـتان غوارم، چې نه په کې جنګ وي، نه په کې عداوت، نه په کې فقر وي نه په کې غربت، نه په کې بدمرغي وي نه په کې جهالت، نه په کې رزالت وي نه په کې شـــيطانت، نه په

کې ظالم وي نه په کې مظلوم، نه په کې تعصـــب وي او نه هم د تعصـــب په نوم د چا توهين، نه په کې کينه وي نه په کې قهر او غوصـه، نه په کې له منبره د تکفير اوازې پورته کېږي او نه د ښـار

(c) ketabton.com: The Digital Library

له واټونو د منکراتو انګازې. ملا له ښوونکي سره پوخلا وي او طالب له زده کوونکي سره، مسجد د دین د تبلیغ روزنځی وي او هوجره د کلتور، خان خپله خاني کوي او ملا خپله ملايي، ښار د کلي مخالف نه وي او کلی د ښار. هر افغان له بل افغان سره بشپړ برابر حقوق ولري، د قوم، ژبې، مذهب، جنس او سمت توپیر حرام وي، د ګومارنې معیار یوازې او یوازې سړیتوب او لیاقت وي. غرونه مې ببرته په شنو ونو پوښلي وي او سیندونه مې د تل لپاره له اوبو ډک وي، نه مې چا ته لاس ورغځېږي او نه رانه مظلوم بېنوا لاړ شي، حیوانات او مرغان مې په خپل وطن کې

له انسانانو څخه و نه ډار شي؛ ټول خوښ او خوشاله وي او څاروي مې په شنو ورشوګانو کې سوکاله، د دايمي ثبات لپاره مې ولس د خپلو طبیعي حدودو او سرحدونو خاوند وي؛ امو مې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

اباسـینه سـره وصـل وي، یو دنگ ډبرین دېوال مې له خپل وطنه راتاو وي، نه پر چا تېری وکړم او نه څوک تېري ته پرېږدم، دین مې د پرمختګ خنډ نه شـــي او دنیا مې د دین د تقدس مخالفه؛ دواړه ســـره غاړه غړۍ وي، ورونه او خویندې مې ســـره برابر حقوق ولري؛ پر یو مهال ډوډۍ وخوري او ښځینه د نارینه وو د لاس پاتې شونو ته کېنني، سیاستوال او ولس مې دواړه د سواد له نعمتـه برخمن وي، پوځ مې پر خپلو متو ډاډمن وي، د هېواد د

بشـــپړ امنیت د خوندیتابه او په نړۍ کې د مظلومانو د ډاډ جوګه وي، پر ټول هېواد مې د قـانون د واکمنۍ لمن خوره وي، ملي کرنســـۍ مې په نړۍ کې د ارزښـــت وړ او د چارواکو خبره مې له وزن څخه برخمنه وي، درې رنګه ملي بیرغ مې مو په هېواد او

(c) ketabton.com: The Digital Library

نړۍ کې رڼانده او ملي هويت مو ځلانده وي، لنډه دا چې هېوادوال مو دومره سوکاله وي چې د نړۍ په هر ګوټ کې، چې کوم ملا وعظ کوي او خپل ذهن کې د جنت ذهني انځورنه کوي، نو زما افغانســتان دې ورته د عيني انځور په توګه د مثال په ډول ور يادوي .

زه دې په ټول وطن کې يوه کوډله و نه لرم، يو ملنګ دې يم، زه

به د وطن پر هر کلي او بانډو ګرځم، سندرغاړی به را سره وي، پر خبرو او سندرو به بنديز نه وي، شاعر او هنرمند ته به په سپکه سترګه نه کتل کېږي، زه به ورته د سوي بلبل په شان شعرونه ليکم، هنرمند به ترې سندرې جوړوي، د و طن پر ګوټ ګوټ به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرځو، سندرې به وېشو، خبرې به وېشو، مینې او شکرې به وېشو .

د خیالو همدا لړۍ مې ځان سره زمزمه کوله، چې یو دم یوه درنه چاودنه وشوه، له درانه خوبه را ویښ شوم، په خپلو خولو کې خیشت پیشت وم، پر ځان مې کلمه تېره کړه، یو ځل بیا په خیال کې ډوب شوم او دا لنډۍ را په یاد شوه:

په تصور مې ځان باچا کړ

چې سر مې پورته کړ ملنګ د دنیا ومه...

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایا هېواد کې جهادي داستان بیا تکرارېږي ؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشتې پر (۱۲) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي میاشتې له (۲۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

کله کله سـری دومره ودردېږي، چې مجبور شـي قلم ته پناه یوسـي، په لغمان کې د ملي اردو د سـرتېرو قرباني د ټول هېواد لپاره یوه غمیزه ده، دا تراژیدي د نظام او هېواد د بقا لپاره د خطر یو زنګ هم دی، که چېرې سر له همدا اوسه پرې ژور فکر و نه شي، نو هېواد به د ګړنګ غاړې ته نږدې کړي. اصلي خبره دا ده چې په افغانسـتان کې د جګړې لپاره د چا له خوا کومه تیوري او سـتراتیژي جوړه شـوې وه، هغه یو ځل پلې شـوه او دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی اوس یو ځل بیا یې د تطبیق احتمال شـــته. د پاکســـتان د استخباراتو مسول (جنرال اختر) به جنرال ضیالحق ته ویل چې افغانستان کې د جګړې لپاره مورږ ته تر ټولو ښـه جنګ ګوریلایي یا چریکي جنګ دی. دې ســره کلي او ښــارونه لاس په لاس کېږي، څو ځلـه دا کـار تکرارېږي او دې ســـره دومره ورانی رامنځته کېږي چې که بیا هر څوک پر افغانستان حکومت وکړي، د خپل هېواد د ابادۍ وس به و نه لري او کابل کې به د تل لپاره یو کمزوری حکومت وي. جنرال اختر عبدالرحمن به ویل چې

کابل باید وسوزي چې لاهور یا پاکستان په امن کې پاتې شي. د جنرال ضیا او حنرال اختر ارمان د هغوی تر مرګ وروسته کابل ته د مختلفو جهادي ډلو په راتګ ســره پوره شـــو. دا چې ټولو جهادي ډلو غوښـتل که نه چې دا کار وشـي، خو فورمل داسـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ شــوی و چې همداســې کېدل. طالبان اوس هم د هماغې قاعدې په مســیر کې روان دي، چې پروني مجاهدین واقع وو؛ شـــعـارونـه، عملونـه، رېږې، لونګۍ، پکولونـه او جغرافیـایي موقعیتونه او د جنګ انګېزې یې ټولې ســره ورته دي. په دې بله خوا کې هم ښخي ورتـه موقعیتونـه دي؛ د شـــورویـانو ځـای امریکایانو او د ډاکتر نجیب احمدزي د حکومت ځای د ډاکتر اشــرف غني احمـدزي حکومـت نیولی دی. د ډاکتر نجیـب حکومت هم یو بشـپړ متضـاد ایتلافي حکومت و؛ خلک، پرچم، ستم او نورو چپي عناصرو په کې ونډه لرله او د غني په حکومت کې هم، جمعیت، ســتم، غرب‌پلوي او نورې متضـــادې ډلې پوره ونډه لري، د ډاکتر نجیب پر ضـــد هم همغو ډلو کودتا وکړه چې ده ډېر نازولي وو او د غني پر حکومت هم؛ کله چې امریکایان و وځي د دې ډول کودتا اټکل کېدلی شـي، ډاکتر نجیب هم د ټولو قواوو اعلی سر قوماندان و، خو د پرچم ډلې او دوستم ملېشو له هوایي ډګره ببرته را وګرځاوه، ډاکتر غني هم اوس د وســلوالو قواوو اعلی ســـر قوماندان دی، خو چې کله هم دی وغواړي د ډاکتر نجیب په شـــان هڅه وکړي د خپلو مرســتیالانو او نورو نازولو له خوا به را وګرځول شي. دلته تاریخ کټ مټ تکرارېږي، خو څوک ترې عبرت نه اخلي. ډاکتر نجیب د ملي روغې جوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بهیر پیل کړ، خو د سـولې بهیر تر نظامي تحولاتو شـاته پاتې شـو، نو ځکه خو کودتا ته لاره اواره شــوه. نو اوس باید ډاکتر غني تېر

تاریخ او اوسنیو حالاتو ته دېر متوجه شي، په هر ډول چې وي له وخت څخه ســمه ګټه واخلي او ژر تر ژره طالبانو ســره ســوله وکړي، دلته شعارونه هسې هم د خلکو د وخت ضایع‌کول دي؛ هېڅوک خپـل شـــعـار تـه ژمن نـه دی، هغوی چې د خلکو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواخوږی شعار يې ورکاوه، خلک يې تباه کړل، چې د کمونيزم شــعار يې ورکـاوه، هغوی کمونيزم د نـابودی تر کنـدې پورې وشــرماوه او بيا وروســته چې د دين پتنګان راغلل، اسـلام ته يې

دومره ضـــربه وکړه چې په صـــليبي جګړو کې هم مســـلمـانـان دومره نـه وو متضـــرر شـــوي اوکله چې د دې وارد شوې ديموکراسی غرب‌پلوي تکنوکراتان راغلل، نـو دوی د غـلا، فســـاد، ګډوډی، بې تفاوتی او لوټ او تـالان يو نړيوال ريکـارډ ټينک کړ، اوس يو ځل بيا د دين د پتنګانو وار دی : طالبان چې د دين کوم تعبير او تفسير وړاندې کوي، دې سره د سيمې او نړی ډېر جيد عالمان توافق نه لري، خو څرنګه چې دوی د ټوپک په ژبه خبرې کوي، بحث ور سره کومه نتيجه نه ورکوي، نو کله چې عيني واقعيتونه دغســـې وي، هلته د مذهبي دلايلو په مقابل کې ســـاينســـي منطق ويل د ژوند د اختتام او تکفير په بيه تماميږي. دلته اوس د ملامت او سلامت تر تثبيت وړاندې مور ته دا په کار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده چې هېواد ته سوله راولو، سوله چې راولو، نو دلایل ورته نه تراشو او وخت نه ضایع کوو، غازي امان الله خان تر وخت وړاندې خپل ریفورمونه پیل کړل، نو له سقاوي اړو دوړ سره مخ او حکومت یې سقوط شو، د هغه د حکومت په ړنګېدو سره ټول هېواد زیان ولید، ان تر ننه هم ټول هېوادوال له همغې غمیزې کړېږي، ډاکتر نجیب تر وخت شاته پاتې شو، هم دی

قرباني شو، هم نظام او هم زموږ دوه سوه کلن پوځ متلاشي شو، اوس که موږ د هغه وخت سقاوي او جهادي عناصر هر څومره پړه وګڼو، بیا هم هېواد ته رسېدلی زیان نه شو جبرانولای. اوس باید غني د خپل انفرادي تفکر او د ارګ د غوړه مال چاپېریال له دایرې څخه را ووځي، ژر تر ژره طالبانو سره خبرو اترو ته حاضر شي، وخت له لاسه ور نه کړي، که طالبان د لغمان د

(c) ketabton.com: The Digital Library

الیشـنګ ولسـوالۍ په شـان څو نور بریدونه وکړي او یا هم کوم ولایت ونیسي، بیا به د هغوی تقاضا ډېره پورته شي او د سولې بهیر به شـاته پاتې شـي، په دې تمه مه کېنه چې زه به درې څلور کاله د ســولې بهیر په دې او هغه پلمه وځنډوم. بیا به په پای کې ووایم چې راځه اوس نو ســوله کوم، تر هغه وخته خو په زرګونو ســرتېري له لاســه ورکوو، ایا د دې افغانانو ژوند د همدې لپاره دی چې ســتا او د عبدالله د ګډه‌وله حکومت ســاتنه وکړي؟ افغان ولس حکومت او نظام غواړي، نه غني او عبدالله، دلته نظام د یو څو تنو افرادو له خوا یرغمل شــوی. د ولســواکۍ او نظام پر مفاهیو خو ټول زړه کې پوهېږو چې چاته څومره ارزښـــت لري؟ یو ځل بیا یادونه کوم چې طالبان، نورې جهادي ډلې او ګوریلایي ګروپونه د منظمو لښــکرو په مقابل کې د ســرطان ناروغي ده، د دې ناروغۍ یوازنی درمل دا دی چې په ډېر مهارت او تکتیک یې د ســولې دایرې ته داخل کړې، د امریکا پر نیت هم باید پوره شـــک ولرې، لکه څنګه چې روســـانو په وروســـتیو کې د ډاکتر نجیب پر وړاندې کودتا او سازشونه وکړل، دغسې امریکایانو کې هم شـک نه شـته چې له شـمال ټلوالې، طالبانو او پاکسـتان سـره ستا پر ضد معامله وکړي، که طالبان د جهادي ډلو په څېر د کودتا او یا هم د زور له لارې کابل ته را ننوتل، نو د ملي پوځ او نظام

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ګډون ټولې لاسته راوړنې او شتمنۍ به له منځه لاړې شي، دې کار کې به د جهادي ډلو په څېر طالب هم ګټه و نه کړي؛ طالبانو ته به یوه تاریخي مختوري او وران وطن پاتې شـــي، د پاکســـتان (ای، ایس، ای) به یو ځل بیا نړۍ ته ټېر ووهي چې وګورئ دا خو موږ وو چې لومړی مو د روس امپراتورۍ او بیـا مو دا دی د امریکا امپراتورۍ ته ماته ور کړه، طالبان که هر څومره د جهادي ډلو په څېر و وایي چې دا توره خو موږ کړې، نو هغوی به ورتـه ووایي چې تاســې خو د جګړې د ســون توکي وئ، تاســې کې که چېرته عقل وای د دین په نامه به مو خپل وطن نه وراناوه. هغه وخت که موږ هر څومره ارمان وکړو، لاســونه ومروړو، څه به تر لاســـه نه کړو، نو راځئ چې له هرې ممکنې لارې وي، د تېرې جهادي تجربې د بیا تکرار مخه ونیسو.د نظام بقا او سولې ته تر ټولو لومړیتوب ورکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتون اقليت! لپاره يو معاونيت!

(د مظلوم او محکوم اقليت لپاره د عدالت غوښتنې غږ)

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې مياشتې پر (۱۲) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي مياشتې له (۲۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

شف شف به سره نه کوو، سم شفتالو به وايو، څومره چې پښتون د يو قوم په توګه په افغانستان کې ځپل شوی، بل هېڅ قوم او اتنيکي ټبر دومره نه دی ځپل شوی، دې کار کې که د يو دريو

اقليتونو سپين سترګو مشرانو او سياستوالو خپل رول لوبولی دی، د پښتنو په نامه راغلي مشران او سياستوال هم ورسره پوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونډوال دي. د همدغو دوه رګه او درې رګه پښـــتنو په وجه اکثریت پښـــتانه له عملي پلوه د یو واړه اقلیت کڅې ته را ټیټ شوي دي، هغه ارګ چې د پښتنو د واکمنۍ په نوم نومول شوی، نه پخوا او نه هم اوس په کې د پښتو څرک لیدل کېږي. که کرزی صیب پښتون نه وای، نو په دې مدیریت به یې په خیال کې هم دا څوکۍ نه وه لیدلې، که اشـرف غني هم ذاتاً پښـتون نه وای، نو په دې ټولنیزو اخلاقو به یې دا پاچاهي په خوب کې هم نه وه لیدلې، خو کله چې به دې کرزي صـــیب ته وویل؛ دې قوم او ژبې ته د هغوی له خپل استحقاق سره سمه توجه وکړه، نو درباري غوړه مالانو به یې یو دم در باندې را ودانګل؛ او رییس صـــیب خو د ټول افغانســتان ولســمشــر دی، یوازې د پښــتنو خو نه دی، په ((ټول)) کې نور ټول راتلل، خو یوازې پښـــتون په کې نه راته، د اشـــرف المخلوقات ډاکټر صـــیب غني په پاچاهۍ کې هم خبره همدا ډول ده، دی د ټولو دی، خو یوازې د ټاکنو پر مهال بیا د پښـتنو هم شـي. د ده په دربار کې هم پښـتو د تبرک لپاره نه پیدا کېږي، دی د درباریانو په اصـطلاح یو ملي او نړیوال شـخصـیت دی چې د قوم او قبیلې په دایره کې باید راګیر نه شي او نه دومره وړوکی دی چې پر دې مســـایلو خپل وخت ولګوي!! ځکه خو پښتون د یو واړه اقلیت کڅې ته راټیټ شوی دی، نو څرنګه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهور رییس غني پر ځینو اقلیتونو ډېر مهربـانـه دی، نو موږ پښــــتون اقلیت! هم غواړو چې د ده له لورېینې برخمن شـــو؛ پښــــتون اقلیت! ته دې هم یو معاونیت منظور کړي، دی خو غیر له دې نه هم پښــــتنو ته وخت نه لري، نو ښــــه ده چې همغه مرستیال یې د پښتنو ورځني مشـکلات او غوښتنې واوري، خو یو شی باید په‌کې ضروري وي چې پښتو یې سمه زده وي؛ لیکل او لوستل پرې وکړای شي، دوه رګه او درې رګه نه وي او داسې هم و نه شـي چې مصـلحتیان او مضـر احتیاط‌کاري داسې پلمه وکړي؛ د دې په خاطر چې ملي وحدت! تامین شـي، دې پوسـت ته به یو دري ژبی ورور راولو چې بیا د هغوی په زړه‌کې څه و نه ګرځي او ملي وحدت هم تضــــمین شــــي!!، نو بیا به هغه ته هم ترجمان نیســـو. نو ټولو پښــــتنو: پکتیـاوالو، ختیځوالو، د لوی کندهار شــمله ورو، کوچیانو د شــمال پښــتنو او د هېواد د نورو سیمو مخورو! که غواړئ چې په ارګ‌کې مو استازولي وشي، نو د ځان لپاره یو معاونیت تثبیت‌کړئ او داسې یو ژبور سړی ورته غوره‌کړئ، لکه د تاجکو ورونولپاره چې امرالله صالح او د هزاره وو ورونو لپاره چې سرور دانش دی، د دې لپاره چې چاته ناوړه تبســـم پیدا نه شـــي، زه په حکومت‌کې د هېڅ ډول منصـــب غوښـــتونکی نه یم، خو د پښــــتنو په ګډون د هر افغان د حق

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښـتونکی او پالونکی یم، نو راځئ چې د پښـتون د تش په نامه حاکمیت تر چتر لاندې د خپل واقعي محکومیت او مظلومت غږ پورته کړو، د همدې یوې مرســتیالۍ له لارې د نورو حقونو د تر لاسه کولو لپاره زمینه برابره کړو، نو که د عدالت غوښتنې له دې غږ سـره همغږي یاسـت، راځئ چې پر غني مفکر صـیب ولسـي فشار راوړو او خپل حق ترې تر لاسه کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسقامت او غیرت سړی

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشتې پر (۱٤)مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي میاشتې له (۲۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د غم بار ډېر درونـد وي، ډېرې ځواکمنې ملاوې مـاتوي،ډېرې قوې متې اوبه کوي او هغه هم داســـې غم چې یوه کورنۍ په کې تېوله لولپه شي. د ښـېوې پېښـه کې په لسګونو هېوادوال شـهیدان

شــول او لســګونه نور ټپیان، خو د حاجي صــیب نوراغا ملکزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورنۍ په کې ډېره وکړېدله. پوره شـــل کاله کېږي چې حاجي صـيب نوراغا ملګزی مې ملګری دی، په ډېرو سـختو مبازرو او تاوجنو شـــپېو کې يې لاس راکړی، د څرګند ملي دريځ خاوند دی، کله چې د هغه پر کورنۍ او نورو هېوادوالو د غم او وير دا ټکه را پرېوته، نو ډېر خواشينی شوم، حاجي صيب ته مې تليفون و نه کړ، ما ويل چې هغه به وايي پر تا چې به کله هم د غم عادي څپه راغله، ما به ځان در ورساوه، خو اوس چې پر ما کوم ناورين راغلی، دوســتـان د انتحـاري او کرونـا لـه وېرې يوازې پـه

تليفون زما احوال اخلي. ســهار وختي مې له کابله حرکت وکړ، جلال اباد ته لاړم، د حاجي صــيب هوجره له فاتحه ګرو ډکه وه، د غم فضـــا خوره وه، څو شـــېبې له فاتحه ګرو جلا ور ســـره کېناستم، هغه درد چې يو پلار يې د خپل شهيد زوی او ټپي زامنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باب له خولې راباســـي، قلم يې له انځورنې عاجز دی، حاجي صـــيب ويلې ما خو د دې لپاره وکالت کاوه چې د خپلو مظلومو خلکو غږ حکومت ته ورسوم، مظلوم له ظالمه وژغورم، زه اوس خپله دومره مظلوم شوم چې د خپلو اولادونو د شهادت پوښتنه نه شـم کولای؟ يا خدايه زه چا نه پوښـتنه وکړم؟ د حاجي صـيب ساندې دومره دردونکې وې چې سړي ته يې د هېڅ ډول تسلي ورکولو مجال نه ورکاوه. لږ يې چې درد غلی شو، ما ته يې وويل چې يون صـــيب يوازې مې د خپلو اولادونو وير نه دی، زه خپلو

هغو ګاردانو ته لا ډېر غمحن يم چې ما ســره به زما تر شــا ولاړ وو، هر لمانځه کې به مې دعا ورته کوله چې يا ربه که پر ما څه کېږي، خو چې دوی ته زيان و نه رسېږي، د دوی اولادونه به څه کړي؟هغو ته ډېر خفه يم، د ښـــوې ټول ولس ته ډېر خفه يم، ما خو د هغوی د ساتنې او پالنې لپاره هغوی سره ژمنه کړې وه، زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه وکړم؟ ټول ولس مې تباه شــو! حاجي صــيب د دې خونړۍ پېښې د پېچلتيا او څرنګوالي په باب هم دردونکې خبرې وکړې، خو هره خبره کې به يې همدا ويل چې زه يوازې نه يم تباه، ټول ولس مې تباه شــو. کله چې ډله يېزې فاتحې ته راغلو، له ټولو

خلکو يې د هغوی د غمرازۍ له امله مننه وکړه، ان تر انګړه بهر مېلمنو ســره ووت، د حاجي صــيب ملکزي غږ د پخوا په شــان لوړ و، خو غږ کې يې د پخوانۍ جذبې پر ځای يو دردوونکی ســوز ښــکارېده، اخوا دېخوا يې کتل، لکه چې څه شــی يې ورک کړي وي، لکه خپل ســـاتونکي يې چې تر شـــا نه وي، لکه خپل ګران زوی (لالاخان) يې چې ورک کړی وي، د هغه په لټه يې اخوا دېخوا کتل، هو، لالا خان يادوم چې هم يې زوی و، هم يې مټ او بازو او هم يې د مبارزې ملګری.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولایتي ماسټرپلانونه

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشتې پر (۱۷) چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي میاشتې له (۲۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

کله چې په یو هېوادکې جګړه روانه وي او سیاستوال یې هم پر لویو ستونزو او خپلمنځي لانجو اخته وي، پر داسې یو مهال په هېوادکې دسترو پرمختیایي او پراختیایي پروژو تر سره کول عملي نه برېښي، خو دا په دې مانا نه ده چې موږ هر څه ته لاس تر زنې کېنو او هېڅ کار شوني و نه ګڼو. یو له هغه کارونو څخه چې هم مهم دی او هم د حالاتو له ترینګلتیا سره سره عملي برېښي او سیاسي هم نه دی، هغه د هر ولایت د پرمختګ لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو جامع ماسټر پلان جوړول دي. ماسټر پلان باید لږ تر لږه د دېرشـوکلونو زماني بهیر اړتیـاوې راونغاړي. د هر ولایت

سکتوري ریاستونه کولای شي د مرکز په همغږۍ خپل پرمختیایي ماسـټرپلان جوړ کړي. په دې ماسـټر پلان کې باید د یو ولایت د نفوســو د ودې اټکل، چاپېریال ســاتنه، د ځنګلونو پراختیا، د ښــوونځیو او تحصــیلي موســســاتو، جامع جوماتو، صــنعتي او تفریحي پارکونو، کرنیزو او حیواني فارمونو جوړول او نور ټول اړتیا وړ تاسیســات شــامل وي. طبیعي خبره ده چې د دې ډول کارونو د سرته رسـولو لپاره نه اوس امکانات شـته او نه هم دا د یوې ورځې کار دی. کله کله بیا داسې هم پېښ شي چې د یو کار لپاره امکانات هم پیدا شــي، خو چې پلان نه وي هغه کار له امکاناتو سره سره پر خپل ځای پاتې شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرزي صـــیب یو وخت د خپلې واکمنۍ په پیل کې عربي متحده اماراتو ته ســـفر وکړ، هغه وخت د نړۍ زیات شـــمېر هېوادونه

افغانســتان ســره مرســتې نه ډېر لېواله وو، د اماراتو شــیخ، کرزي صـــیب ته وویل، ووایه څه خدمت درته وکړم؟ راکړه هر ډول پروفوزل چې لرې درته منظور یې کړم، خو افغاني هیات ســـره هېڅ ډول لیکلی پلان او پروفوزل نه و، چې د اماراتو شـیخ ته یې وړاندې کړی وای. دوی ورته وویل بل ځل. هغه بل ځل بیا لاړ پر خپله مخه. هدف دا دی چې کله کله دغســـې وړیا او طلایي مرستې هم تر لاسه کېدلای شي، خو که دلته پلان وای او د ملک لومړۍ درجه چارواکي هر هېواد ته له پلان او پروفوزل ســـره تللای، نو هېواد ته راغلی طلایي فرصت به مو له لاسه نه ورکاوه. هغه کومې بې دریغه مرســـتې چې دلته راغلې، هغه هم د یو منظم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلان د نشـــتوالي له امله پنځه ســـلنه هم پر خپل ځای و نه لګېدلې.کله چې نړیوالې مرستې دلته را ماتې شوې، نو هر ولایت او ولســـوالۍ کې په بیړه کارونه پیل شـــول، ســـړکونه او ودانۍ

جوړې شـوې، ځینې ودانۍ د ښـاري پلان د نشـتوالي او یا هم له هغه ســره د ټکر له امله دوه درې ځله جوړې، بیا ویجاړې او بیا و رغول شـوې، اکثره سړکونه د پلان مطابق جوړ نه شـول، ځینې یې ډېر لنډ او تنګ جوړ شـــول. خلکو یې تر څنګ کورونه او مارکېټونه جوړ کړل، اوس چې غواړې سړکونه لوی او پراخ کړې، مجبور یې شـاوخوا ټولې ودانې یې ونړوې، چې دا خپله یوه لویه ستونزه او مالي زیان دی. ښـارونو منظم انکشـاف ونه کړ، اکثره واړه ښـــارګوټي په خپل ســـر او په نامنظم ډول جوړ شـــول، د کورونو تقاضـا پورته شـوه، ځمکې خپل قیمت لوړ کړ، دې کار د ځمکې مافیا او زورواکان دې ته وهڅول چې د ځمکو پر غصب لاس پورې کړي؛ لږ تر لږه (څلور نیم ملیونـه جریبـه) دولتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځمکه غصب شوه، نا منظم ښارګوټي په کې جوړ شول او خپل سرې ابادۍ په کې وشوې، د ټولې غصب شوې ځمکې مجموعي قیمت تر (اتیا ملیاردو ډالرو) اوړي، اوس نو که دولت دا ځمکه بېرته راګرځوي، هم سخت او ناشونی کار برېښي، هم له زورواکو سره مخامخېږي او هم د سرپناه له خاوندانو سره، که دولت بېرته دا ځمکه خپل اصلي حالت ته ګرځوي، نو لږ تر لږه

همدومره لګښت به زغمي چې پورته مو یادونه وکړه. خو که دولت له پخوا څخه دې ځمکو ته ماستر پلان درلودلای، نو هم به یې (اتیا ملیارده ډالر) تر لاسه کړي وو، هم به یې (اتلس ملیونه) افغانان د کور خاوندان کړي وو او هم به هېواد اوس د

(c) ketabton.com: The Digital Library

منظمو ښارګوټو څښتن واى. اوس د دې لپاره چې پر پاتې دولتي ځمکو دا تېره ترخه تجربه تکرار نه شـــي، نو په‌کار ده چې ژر تر ژره (د یو کال په بهیر کې) هر ولایت خپل ولایتي ماســـټر پلان جوړ کړي، ځینو ولایتونو لا وار دمخه خپل دا ډول پلان تر یوه حده جوړ کړی هم دی، خو نور هم باید پراخه شـــي. پر دې هم ټول پوهېږو چې د ماسټرپلان پلي کول د یوې ورځې کار نه دی؛ ګام پر ګام به تطبیقېږي، خو د هغه د هندسي شکل د تثبیت لپاره د یو ولایت خپل امکانات هم تر یو حده بســـنه‌کوي او کنه له

مرکزي بودجې څخه هم مرسته غوښتلای شي، د ساري په توګه په یو ولایت‌کې د (٤٠) متره، (٣٠) متره او یا هم (٢٠) متره په ســـور یو ســـړک په پلان‌کې دی، د ولایت اړوند چارواکي کولای شي، د یو لښتي او یا نورو نښو په واسطه د سړک حریم

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوم کړي، شا وخوا ته يې نيالګي هم کېنوي، په داسې يو حالت کې تر ډېره حده څوک د دې جرات نه کوي چې د سړک حريم ته داخل شي، هلته غصب وکړي او يا ابادي وکړي، همدا ورته عمليه د ماسټرپلان پر نورو ساحو هم د تطبيق وړ ده. په دې ډول مخکې تر دې چې مونږ د ماسټر پلان د تطبيق مرحلې ته ورسېږو، لومړی بايد د تثيبت پړاو بشپړ کړو. نوی ماسټرپلان بايد نه يوازې داچې نوې ساحې تر خپل پوښښ لاندې راولي، بلکې ټولو زړو ودانيو او نامنظمو ښارګوټو ته هم د سمون لاره پيدا کړي او ټول د دې نوي ماسټر پلان برخه کړي، که د هر ولايت لپاره يو ښه ماسټرپلان ولرو، خدای ج مهربان دی، يو وخت به راته امکانات هم برابر شي او ګران افغانستان به د راتلونکو دريو لسيزو په بهير کې د پرمختګ او سوکالۍ لوړو پوړيو ته ورسېږي. د همداسې يوې ورځې په ارمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاریخ یو بل شرم هم ثبت کړ

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشـــتې پر (۱۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي میاشتې له (۲۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

سـیاسـتوال خپل مجبوریتونه او تکلیفونه لري، ځینې یې یوازې حال ته ګوري، له ماضـي څخه عبرت نه اخلي او راتلونکي تاریخي قضـاوت ته یې هم پام نه وي. د تاریخ قضـاوت ډېر بې رحمه دی، هلته پر نتیجو بحث کېږي، نه د چا پر ورځنیو نفسـي غوښتنو او مجبوریتونو. ځواکمن او مدبر سیاستوال هماغه دی، چې دمجبوریتونو پر وړاندې مقاومت وکړي.

کرزي صـیب د خپلې واکمنۍ په بهیر کې د ګڼو تېروتنو تر څنګ یوه تاریخي تېروتنه دا وکړه چې د لندغرو ملېشـو د یوې ډلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومندان ته يې د ((مارشــالۍ)) رتبه ډالۍ کړه. له دې رتبې څخه د نظار شــورا د دې مشــر هدف دا و چې له (مارشــال شــاه ولي خان) ســره ځان په تله کې واچوي او په دې ډول د بچه سـقاو د ماتې غچ تداعي کړي. د هغې رتبې له نامه څخه فهيم خان هره مياشــت د((۱٤۰۰) سـرتېرو امتيازات اخيســتل، د خپل ژوند تر

پايه يې دومره لوټ او تالان وکړ، چې تاريخ کې يې ســـارى نه و ليدل شــوى. کله چې فهيم خان مړ شــو، په مړينه يې هم غصــب وکړ، کرزي صــيب وويل چې دلته په کابل کې يې د (بادام باغ) د غونډۍ پر ســـر ښــخ کړئ ځکه چې دى خو د ټول افغانســـتان مارشـــال (!؟) و .ما د يو افغان په توګه د محمد قســـيم فهيم د ناقانونه مارشالۍ پر وړاندې پر خپل وخت خپل غبرګون ښودلى؛ (مارشال په کابل او کابل په مارشال پلان کې)، (مارشال او بيت

(c) ketabton.com: The Digital Library

المال) او ځينې نورې ليکنې مې هماغه مهال خپرې کړې دي، خو له ښـــاغلي غني شخه مو دا هيله نه وه چې دی دې هم د کرزي صـــيب پر پل، پل کېږدي او يا دې ان تر هغه هم وړاندې لاړ شي !

ښاغلي غني سره به په سړه سينه منطقي بحث وکړو؛ د کوم علت

له مخې د عبدالرشـــيد دوســـتم د خپل لومړي مرســـتيال په توګه مياشـــتې او کلونه خپل دفتر ته پرېښـــود؟ کومه ګناه او خطاه يې وه؟ ايا هغه جرم تزکيه شـــو؟ محکمې برات ورکړ؟ له دې پرته ايا دوستم د دې رتبې لپاره ټول شرايط پوره کړي دي؟ لوړې پوځې زده کړې او ارکانحربي لري؟ ايا اوس هم په ترتيب ســـره له بريدمن شخه تر همدې مارشـــالۍ پورې د ټولو پوځي پوړيو يا رتبو يوازې نومونه اخيستلای شـي؟ ايا بشـري جرمونه يې نه دي کړي؟ په زرګونو افغانان يې نه دي وژلي؟ د کابل په ورانۍ او د هېواد د نورو سيمو په ويجاړۍ کې يې لاس نه درلود؟ ايا ته خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ور سره په تکلیف نه وې؟ کله چې دې تر اوسه ملي پوځ د پوخوالي بشپړې پوړۍ ته نه وي رسېدلی، مخالفین دې د ارګ په شل متریکې درته ګواښ پېښولای شي، نو په داسې یو ترینګلي امنیتي حالت کې چا ته د مارشالۍ رتبې ورکړه څه مانا؟ د مارشالۍ رتبه خو هغه چا ته ورکول کېږي چې خپل هېوادکې یې داخلي بغاوتونه ارام کړي وي، بشپړ امنیت یې ټینګ کړی وي او په څو نورو هېوادونوکې یې هم عسکر پراته وي او دی له دې ځایه خپلو عسکرو ته د امر او نهې قومنده ورکوي، خو نه داسې شخص چې په خپله وخت پر وخت د بغاوت سبب شوی وي او ملک یې له کورنۍ جګړې او تاو تریخوالي سره مخ کړی وي.

ښاغلی غني! کله چې د شپې په خپله خونه کې یوازې شوې، تر خوب وړاندې له خپل ضمیر سره یوه غلې مشوره وکړه، چې دا کار دې سم کړی که ناسم؟ پوره باور لرم چې خپل ضمیر ته به خجالته وې، نو کله چې ستا خپل ضمیر داسې یوه ظالمانه پرېکړه نه مني، نو دا ستر ملت یې ولې ومنی؟

څو ورځې وړاندې دوستم ته د همدې مارشالۍ رتبې د ورکړې په باب پژواک خبري اژانس یوه دقیقه سروې او نظر پوښتنه کړې وه، (۹۱) سلنه خلکو ویلي وو چې دوستم ته د دې رتبې له ورکړې سره مخالف یو. کله چې له طالبانو سره د سولې خبرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مطرح کېږي، نو بیا د وخت د ضـــایع کولو په خاطر جرګه جوړه شي، مشـوره وشـي، جهادي او الحادي رهبران را وړاندې شـي، شـورا شـي، سـتراتېژي شـي، طرحې مطرح شـي، د پنځو کلونو مسیر او بهیر وڅېړل شي، دوه سوه پلمې جوړې شي او د سولې له خبرو د پندانۍ کیســـه جوړه شـــي، خو کله چې له عبدالله، جمعیت او نورو جګړه مارو ســـره د ټول نظام او بیت المال د وېش معامله کېږي، هغه وخت بیا نه ولس وي، نه یې مشـــوره وي، نه طرحه وي، نه کومه ستراتېژي !؟ ان ټاکنیز شریکباني دې هم خبر نه وي. عمر او پاچاهي دې تېرېږي، خو تاریخي پېغورونه به پاتې کېږي، د هغه نسل پر حال خواشیني په کار ده چې د خپلو مشـرانو د دې ډول تېروتنو کفاره به ورکوي : کرزی صـیب لاړ، خو د لاس د تېروتنو نښـې یې د تاریخ پر دېوال پاتې شـوې. غني صـیب به هم لاړ شـي، خو د تاریخ پر مخ به یې د تېروتنو دا تور داغونه پاتې شـي. تر سـیاسـتوالو را وروسـته لا بل بې ضـمیره مخلوق هغـه دی چې د هغوی هرې تېروتنې او جنـایـت تـه د مصـــلحت پرتوګ ګنډي، دوی داســـې ماهرانه بخیې وهي چې اصـــلي واکمن یې هم د خپلې تېروتنې د پټونې لپـاره دومره سپینسترګي نه کوي، دا نو د ټولنې تر ټولو خطرناک مکروب دی چې ولس ته ستونزې پیداکوي او سیاستوالو ته د نورو خیانتونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

جواز او جرات ورکوي. په دې ډله کې یو شمېر پښتانه کنځلمار فیسبوکیان هم شامل دي؛ هر کله چې مورږ پر ډاکتر صیب غني د هغه د کارونو د ښه والي په نیت سمونپاله نیوکه کړې، نو دوی د کنځلو خولې خلاصـــې کړي دي، د صـــالح، دانش، علیپور، قیصاري او نورو سره یې د غني په معامله کې هغوی حق په جانب ګڼلي، فیسبوکي ملاتړ ته یې ور دانګلي او مورږ ته یې کنځلې کړي دي، اوس به نو یو ځل بیا له عبدالله ســـره د ګډوله حکومت د جوړونې او دوســـتم ته د مارشـــالۍ رتبې د ورکړې لپاره هم ســـپیروني برابروي، دلایل به تراشـــي او د دې ناقانونه کارونو مخالفینو او منتقدینو ته به کنځلې حواله کوي، په تاریخ کې باید دا بې ضمیره طبقه هم په تورو کرښو ولیکل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د انسانيت لارويان

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې مياشـــتې پر (۲۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي مياشتې له (۳۱) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

لـه هغـه ورځې چې هېواد تـه د کرونـا وبـا راغلې، نو د ډېرو هېوادوالو ژوند يې له ستونزو او خطر سـره مخ کړی دی. د دې وبـا د رفعې او دفعې لپـاره هر چـا تر خپلې وســـې کـار کړی، حکومت که څه هم ځينې نيوکې پرې شـــوي، خو بيا هم ځينو چارواکو تر خپله وســه هلې ځلې کړي دي.مدني ټولنو او رســنيو هم خپل مثبت رول لوبولی دی. خو په دې برخه کې چې کوم کار د زياتې ســتاينې وړ دی، هغه د ملي پانګوالو، خيريه بنســټونو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځينو انساندوستو افغانانو هغه مرستې دي چې د تېرې يوې دوو مياشـــتو په بهير کې يې زموږ د هېواد پر لســـګونو زرو بېوزله کورنيو وېشل شوي دي. د مرستندويانو په دې لړ کې د الکوزي شرکت، ګلبهار خيريه بنسټ، د جي پي کمپنۍ او نورو ګڼو خيريه

بنسټونو هغه مرستې د ځانګړې منني او يادونې وړ دي چې زموږ زرګونو هېوادوالو ته يې د تېرو دوو مياشـــتو په بهير کې رســـولي دي. په دې مرســـتو کې اکثره خوراکي توکي شـــامل وو. خو زموږ يو بل هېواپال او زړه ســـواند افغان (حاجي صـــديق الله هوتک) بيا پر يو بل اســـاســـي او ګټور کار لاس پورې کړی دی؛ ده د خپل خيريه بنسټ(د الحاج صديق الله هوتک خيريه بنسټ) له لارې دکرونا د امحا لپاره عفوني ضد درملو پر پاشلو لاس پورې کړی دی.

دې بنســـټ د عامې روغتيا وزرات پر ودانۍ ســـربېره ګڼو نورو دولتي ودانيو کې هم عفوني ضـــد درمل پاشـــلي او دا لړۍ يې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل ښار نورو سیمو او نادولني ودانیو ته هم غځولې ده .نن یې د ژوندون ټلوېزیون ودانۍ، انګړ او شاوخوا سیمې هم دواپاشي کړې. دوی پلان کې لري چې د کابل ښار نورو سیمو کې هم عفوني ضد درمل وپاشي. موږ په داسې حال کې چې د یاد بنسټ

داکار ستایو، له دوی، د هېواد د روغتیایي بنسټونو له ټولو کارکوونکو، چې د کرونا پر ضد د مبارزې په لومړۍ کرښه کې ولاړ دي او نورو خیریه بنسټونو څخه مننه کوو او د دې ترڅنګ ورڅخه دا هیله هم کوو، چې دې ډول انساني خدمتونو ته لاپسې ادامه ورکړي او د خپلو بېوزله هېوادوالو د لا زیات خدمت جوګه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو ستر حقپالونکي ابدي سفر

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشتې پر (۲٤) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (٤) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دلغمان ولایت د الینګار ولسوالۍ په ښکلې او ښېرازه سیمه کې یې دې نړۍ ته سترګې وغړولې. له ماشوتوبه یې خدای(ج) د خپل کتاب مینه په زړه کې ور ټوکولې وه، همدا مینه یې د خدای(ج) د کتاب په پاڼو کې ومیندله، پسې تعقیب یې کړه؛ کابل دارالعلوم یې ولوست، دولتي دندې ته یې مخه کړه، له ماموریته، تر مدیریته، ریاسته او وزراته ټولې دولتي پوړۍ یې یوه په بلې پسې تر لاسه کړې، مهاجرت ته اړ شو، هلته یې هم خلکو ته د دین اصلي جوهر (د سرېتوب پیغام) و رساوه، ماشې ته یې ګوته ور نه وړه، ټول عمر له کتاب او قلم سره پاتې شو، د خلکو د پوهاوي راپوهاوي لپاره یې ((تفهیم القران)) په روانه او بلیغه پښتو وژباړه، ((خوږې کیسې)) یې ولیکلې، د اسلام د اقتصادي سستم او اصولو په باب یې اثار ولیکل، د حق د لارې د لارویانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باب یې ((حقپالونکي)) ولیکل. او ګڼ شـــمېر نور اثارېې و پنځول. (اویا کاله) یې د یو ســـتر قلموال په توکه د خدای(ج) د دین د مســـتقیمې لارې خدمت وکړ، د کینې، بغض، ســـمتپالنې او توکمپالنې دېوالونه یې ونړول او د زړه په وینو یې د اســـلام بله ډیوه روښـــانه وســـاتله.هم د قلم خاوند و ، هم د فصـــاحت او

بلاغت، هم د جرګې ســـړی و او هم د مرکې، هم د قانون ســـړی و، هم د قضـــا، هم قانونپوه و او هم قضـــاوتپوه، هم ژبور و هم زړور.

ځو ورځې وړاندې یې ځوان زوی شهید شو، فاتحې ته ورغلم، د اولاد او هغه هم د ځوان زوی د ناڅاپي شهادت زغمل اسانه کار نه دی، غم یې دروند، خو استقامت یې پر ځای و. راته یې وویل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون ټلوېزيون کې دې په روژې مبارکې مياشـــت کې اســـلامي خپرونې ښـــې ډېرې کړې دي، هغه شـــپه مې کاته، زړه مې درته دعاوې وکړې. ياد خو به دې وي چې يو وخت مې درته ويلي وو، چې د ملتپالنې برخه دې ډېره درنه ده، د اســـلامپالنې برخې ته دې هم توجه زياته کړه، چې توازن برابر شي، تا راته وويل چې اندېښـــنه مه کوه؛ اســـلام به هم يو وخت موږ ته پاتې وي او دې نورو به نور کارونه شـــروع کړي وي، اوس چې دې نشـــراتو ته ګورم او په الکترونيکي تذکرو کې د اســـلاميت او افغانيت د کلمو د درج لپاره ستا بې دريغه او زړورې مبارزې ته، نو ما ته هغه ستا خبرې را په ياد شي. رښتيا هم دا نور خو پر نورو لارو سر شول. فاتحه کې د غم فضـا خوره وه، ما نه غوښـتل چې ده سـره خبرې وغځوم ،خو دومره مې ورتـه وويـل چې که ياد دې وي؛ يو ځل مې مخکې هم درته ويلي وو، چې پر ژوند هېڅ اعتبار نه شـــته، ستا ټول متفرق اثار (کليات) بايد راټول او چاپ شي، څو موده وړاندې مې قاضـــي صـــيب (نســـيم کشـــاف) ته هم وويل چې د کشـاف صـيب ټول اثار (کليات) بايد راټول شي او دی يې خپله يو ځل له نظره تېر کړي، ژوند ډېر بې باوره شـــی دی، نو که بيا خدای مه کړه کشـــاف صـــيب زموږ په منځ کې نه وي هم، نو دا ټول اثار به يې ســـباني نســـل ته خوندي وي، نو که لږ دې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

صـحت ښـه شـي، دا ځل به دې کار ته ملا تړو .تر چاپ وروسـته به سـتاسـو د ژوند او دې اثارو په باب ژوندون تلويزيون کې يوه درنه غونډه هم جوړوو. ده وويل کور دې ودان همېشـه دې غټو او مهمو کارونو ته پام کړی دی. دې سـره ترې مو خدای پاماني واخيسـته، خو نن سـهار لس بجې خبر شـوم چې د حق د لارې دې ستر حقپالونکي قلموال د تل لپاره له دې نيمګړې نړۍ څخه خدای پاماني واخيسـته او د حق د لارې د ابدي سـفر لمن يې ونيوه، لاره يې روښـانه، پر مخه يې ژېړي ګلونه او ځای يې جنت شه!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حساب او کتاب يو سړی

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې مياشـــتې پر (۲٦) مـه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولې مياشـتې له (٦) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

زمونږ په ټولنه کې چې کومه نامتو څېره تر خاورو لاندې شـــي، نو مونږ فکر کوو، چې ټولنه تباه شـــوه او هر څه متزلزل او متضـــرر شـــول، خو پر هغو خلکو مو کم ژړلي، چې پـه ټولنـه کې ډېر مشـــهور نه دي، خو ډېر ګټور، موثر او ډېر د حســـاب او کتاب خلک دي. نن مو همداســـې يوه څېره له لاســـه ورکړه. تېمور منګل يادوم، د مرحوم باز محمدخان د مشـــهورې کورنۍ يوه ځوانه څېره. تېمور لا د خاپوړو ماشـــوم و، چې پلار او تره يې د پيل شوي ناورين لومړني قربانيان شول، دی د خپل مشر ورور؛ حاجي خان محمد باز منګل او نورو ترونو د مينې په سيوري کې را لوی شـــو. حاجي خان محمد بـاز زمـا د پوهنتون د دورې ټولګيوال او انډيوال دی،(۳۳)کاله کېږي، لکه د يو ورور په شان ور سـره کورني اړيکي لرم. د حاجي صـيب خان محمد په ګډون

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مرحوم بازمحمد خان د کورنۍ ټولو پتمنو غړو؛ قاسم باز منګل، ډاکټر صیب کریم باز، حاجي صیب عمر، حاجي صیب اکرم، حاجي صیب خان وزیر او نورو هریو په تېرو ډېرشو کلونو کې زما د کلتوري او ملي مبارزو دومره ملاتړ کړی او شخصاً یې زما دومره لاسنیوی کړی، چې زه یې د ښېګڼو پور هېڅکله نه شم اداکولای. نږدې لس کاله متواتر مې د اختر لومړۍ او یا دویمه ورځ غرمه د

دوی کورته رسوله، د اختر مبارکي به هم وه او د غرمې بنډار به هم و. تیمور نو اوس د کور منځنی غړی و، هغه په دردونو کې را ستر شو، خو ورو ورو یې له پلار او نیکه څخه د ور پاتې خانۍ خویونه خپل کړل، هغه نه یوازې کاروباري مسایل زده کړل، بلکې د پلار او نیکه دسترخوان یې هم غوړېدلی وساته، کله چې به زموږ پیسې په کار شوې، نو تېمور ورور ته به مو وویلې؛ تېموره وروره غم خوره، یوه چاره کوه، ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

به ویلې ته بې غمه شـه، بیا به په میاشـتو او کلونو د ده حسـابونه پاتې وو، څو چې به مور په خپله ورته مراجعه نه وه کړې، نو ده به له حیا نه غږ نه کاوه. کور ته چې به ورغلو، نو لاس په نامه به ولاړ و، تر هغه پورې به دی ولاړ و، چې ټولو مېلمنو ډوډۍ ته لاس نه و ور وړی، د ټولې کورنۍ په تېره بیا د حاجي صیب خان محمد ښې مټ و، تر روژې وړاندې کور ته ورغلو، ډېر عزت یې زموږ وکړ، تېمور نو دا مهال د سـرېتوب او انسـانیت داسـې یو پړاو ته رسېدلی و، چې نه یوازې یوه لویه قومي او سیاسي کورنۍ پرې ودانه وه، بلکې په لسګونو نورې کورنۍ هم ور سره ښېرازه وې. سـږ کال چې اختر د کرونا وبا تر اغېز لاندې ډېر مړاوی و، نو د اختر پر لومړۍ ورځ مې چېرته د تګ اراده و نه کړه، ټولو دوسـتانو ته مې په ټلېفون مبارکي ورکړه. د اختر دویمه ورځ ماسپښین دوه نیمې بجې مې حاجي صیب خان محمد ته تلیفون وکړ، نو زړه مې و چې ورته ووایم سږ کال د کرونا له وجې کېدی شـي تاسـو کره زموږ اختریز بنډار و نه شـي، نو ځکه مې اوس یوازې همدا تلیفوني مبارکي ومنه، تلیفون درې څلورځله زنګ تېر کړ، وروسـته غلی ځواب راغی، ځواب نا اشـنا و، غږ غلی و، ما ویل حاجي صیب خان محمد مې په کار دی، ده وویل زه خپله یم، ما ویل غږ دې ولې، خو ځواب یې سـم را نه کړ، بیا ما و ویل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې اختر دی ځکه مې درته زنګ وواهه، د اختر کلمې سره نو له اخوا د ژړا او ســـلګیو غږ راغی. اختر خو پر موږه غم.. تېمور تېمور په حق، حق .... جمله تکمیله نه شوه، خو پوه شوم چې د غم ټکه را پرېوتې، عاجل مې ډرېور را وغوښــت، لارې هم بندې وې، د ډاکتر صیب کریم باز کور ته مې ځان و رساوه، هلته د غم خاموشي خپره وه، یو تن وویل چې جنازه یې همدا اوس د ((با غ داود)) ځـنګ تـه یوړه، چټـک هلتـه لاړو، د جنـازې لمونځ تېر شوی و، خو د تدفین مراسم پاتې وو، خلک پر قبر راټول وو، یو ګلاب ځوان په ســپین کفن کې را تاو و، ما ته خلکو لاره راکړه، د حاجي عمر او حاجي خان وزیر چې پر ما سترګې ولګېدې، نو را غږ یې کړ، یون صــیب راشــه د ورور او ملګري وروســتی دیدن دې وکړه، له مخه یې ورته کفن لرې کړ، یوه ګلاب ځواني په کې پر خوب ویده وه، ســلام مې ورته وکړ، ســلام وروره ســلام، د خبرو مجال نه و، ژر تورې اوږدې تختې پر قبر را تېرې شــــوې، هلته لرې شپږ اوه متره وړاندې حاجي صیب خان محمد په خړو خاورو کې ناســت دی، د حاجي صــیب تېمور ځوان زوی یې هم تر څنګ ناست دی، زه یې هم تر څنګ کېناستم، په خاورو ککړ، ژړا یې الوتې، حاجي خان محمد ورو ورو ســـلګۍ وهي او خپل وراره ته په سلګو سلګو کې وایي؛ بچیه ژاړه مه! ته نور زما وراره

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه يې، ته نور تېمور يې تېمور، تاته زه نور تېمور وايم تېمور، بيا يې په ژړغوني غږ ورته وويل : ستا نوم څه شی دی؟ وراره يې په سلګو سلګو کې وويل تېمور دی تېمور، دې سره نو د ژړا او سلګيو يو دردوونکې څپه راپورته شوه، د تره او وراره د سلګيو څپې لا غلې نه وې، چې پر قبر خاورې انبار شوې، تره او وراره دومره سلګيو نيولي وو، چې د قبر خواته يې له ډېره درده نه شول کتلای، په همدې سلګو سلګو کې پر قبر ډبرې هم ودرېدلې او تېمور هم د ابد لپاره له موږه جلا او فنا شو او د خپل دايمي سفر لمن يې ونيوله. پر مخه يې ژېړې ګلونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوې بلې درنې ستهې هم خپل سفر پیل کړ

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشتې پر (۳۱) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (۱۱) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هم د قران قاري و، هم د خپل ولس وکیل، هم د تورې سړی و، هم د ننګ، هم د مقاومت سړی و او هم د استقامت، د قوم سړی هم و د ملت هم، ژبور هم و او جرګه مار هم .

یو وخت یو شمېر لنډغرو د کابل ښار اوسېدونکي تر پوزې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوســـتي وو، د هوتخېلو پر لوري يې هم مارش وکړ، خو وکيل صـيب سـيد عمر هوتک او نورو ځوانانو يې سـابه ښـه په مالګه کړل. يوه ورځ ژونـدون ټلوېزيون تـه راغی، يوه تومـانچه يې لـه جيبه راووېســـته، پر مېز يې کېښــوده، ماته يې ويل يون صــيب پوهېږې دا تومانچه د چا ده؟ ما ويل نه پوهېږم، ده ويل دا مې له لنډغرو څخه اخيســـتې، چې څومره چغې يې ووهلې پرې مې نه ښـودل، کله چې يې توبې ووېستې او غوږونه يې خپل ونيول، بيا مې پرېښودل، وکيل قاري سيدعمر هوتک په سيمه کې د افغانيت او اســلاميت د داعيې يو ســرســختی ملاتړی او پلوی و. په دې لاره کې يې زموږ د مبارزو ټينګ ملاتړ کړی، موږ ټول يې د مينې او ملاتړ پوروړي يو. کلـه چې پر (۲۰۱٤ م) کـال د جمهوري رياست او ولايتي شـورا ټاکنې وې، موږ ټولو ډاکتر صيب غني ته اورنی کمپاين کاوه، خو قاري صيب سيدعمر هوتک ولايتي شورا تـه هم نومـانـد و، دا مهـال ځينې نور هوتخېل عزيزان، چې ټول زموږ ملګري وو، هم يادې شورا ته نوماندان وو، زما لپاره سخته وه چې په دوی کې يو انتخاب کړم، د ولســمشــرۍ په لېســت کې خو مو کانديد معلوم و، ژر مو ډاکټر صــيب غني په نښــه کړ. له وجدان ســره مې تر مشــورې وروســته په ولايتي شــورا کې قاري صيب سيدعمر هوتک ته رايه ورکړه، خو تر ننه مې هغه پر ځان خبر نه کړ، نن چې هغه له دې نړۍ څخه خپل ســفر پيل کړ، نو په زړه کې مې د هغه د ګرانښـــت له امله د دې خبرې يادونه وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاري صـيب ډېر مقاوم انســان و، کله چې يې ځوان زوی شـهيد شـو، نو عاجل جنازې ته ورغلم، ده خپل اسـتقامت نه و بايلولی، د ځوانيمرګ زوی پر قبر يې خپلـه خـاورې انبـار کړې، دا ډېره سـخته ورځ وي، کله چې مې غېږه ورکړه، نو د زړه درد او لمبې مې ورته احساس کړې، کله چې مې پر شا وټپاوه، نو ده راته وويل يون صــيب د الله رضـــا وه، زمونږ قبوله ده، کور دې ودان چې د وراره جنازې ته دې راغلې، زمونږ د غم بار دې راسره اوچت کړ. له قاري صيب څخه ډېرې خوږې خاطرې لرم، خو دا درې څلور کاله ورســــره ډېر په تماس کې نه وم. د کوچني اختر پر لومړۍ ورځ يې راته زنګ وواهه، ويې ويل قاري سيد عمر هوتک يم، ما ويل ومې پېژندلې وکيل صيب نمبر دې راسره ثبت دی. ده وويل د اختر مبارکي مې درکوله، ما ويل ژوندون ټلوېزيون ته به درشـم له نږدې به دې وګورم، ډېر ځنډ مې نه وې ليدلې، لږ درپســـې خفه شـوی وم، ما ويل کيسـې به هم وکړو، خو داکرونايي حالت دی، هسې نه چې بل څه مشکل ترې پيدا شي، نو ځکه مې درته تليفون وکړ، اوس مې همـدا تليفوني مبـارکي قبولـه کړه، بيـا چې حالات ښه شول له نږدې به درشو. ما ويل وکيل صيب ډېره مننه کور دې ودان. وکيل صـــيب ډېر ځنډ وروســـته تليفون کړی و، خبرې يې ډېرې منظمې، ورو او غلې وې، د نورو وختونو خلاف، ما ترې د کور حال او احوال پوښـــتنه وکړه، ده وويل د خدای فضل دی خير او خيريت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځو شپې وړاندې خبر شوم چې قارې صیب نور د ابد لپاره له موږ ځخه خدای پاماني واخیسته. اوس مې زړه ته داسې لوېږي چې په دې اخترکې چې ده ماته تلیفون کړی و او د اختر مبارکي یې راکوله دا په دې مانا وه چې ده خپل سفر ته تیاری نیوه، نورو نږدې دوستانو ته به هم یې زنګونه وهلي وي او د هغوی په ناخبرۍکې به یې ترې خدای پاماني اخیستي وي، ځکه کله چې ځوک پر یوه اوږده او نامعلوم سفر وځي، نو له نږدې دوستانو او خپلوانو خدای پاماني اخلي. وروره پر مخه دې ژړې ګلونه. ژوند ډېر پیکه شوی، پرکینې او دښمنۍ نه ارزي، یاران مې یو یو پر سفر روان دي، زه نه پوهېږم چې زما نوبت به کله وي، خو کېدی شي زه خدای دېته سانلی یم چې د خپلو ملګرو پر مرګ ساندې او ویرنې ولیکم او د هغوی یادونه خوندي کړم، که نه نو نور خو په موږکې د ژوندیو انسانانو د کیفیت کوم ځواک پاتې نه دی. پر دې هم نه پوهېږو چې چېرته یو او چېرته به ځو؟ یا ربه زما پر ولس، وطن او یارانو رحم...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلام د اعتدالي لارې يو سر لارى

دا ليكنه د ۲۰۲۰ م كال د جون مياشــتې پر (۲) يمه، چې د ۱۳۹۹ ل كال د غبرګولي مياشتې له (۱۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دوكتور محمد اياز نيازى د هېواد يو ســتر ديني عالم و، هغه په

تېرو دوو لسيزو كې په پوره مېړانه، فصاحت او بلاغت، ديني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

علمي منطق د اسـلام د سـپېڅلي دين اصـلي جوهر (سـرېتوب) هېوادوالو ته تشريح کړ، هغه د اسلام له ارزښتونو سره سم؛ نه له افراط څخه کـار واخيســـت او نـه يې د تفريط لمن ونيوه؛ يوه معتدله لاره يې غوره کړه. نن د اسـلاميت او افغانيت دښـمنانو د هېواد دا ستر عالم، چې هم د دنيا له چارو خبر و او هم د دين له لارو، د خدای په کور کې شهيد کړ. له دې او دې ډول نورو ورته دردوونکو پېښو څخه دا حقيقت لاپسې په ډاګه څرګندېږي، چې د انسـانيت او هېواد دښـمنان غواړي تر وروسـتي افغانه دا جګړه وغځوي؛ نه مو د دين سـرې خوندي دی، نه د دنيا، نه مو مشــر خوندي دی، نه مو کشـــر، نه مو ماشـــوم خوندي دی، نه مو ســـپينږيری، نه مو پوهنتون خوندي دی، نه مو روغتون، نه مو زېږنتون په امن کې دی او نـه مو روزنتون او نـه مو هم عبادتځی خوندي دی او نه هم درملځی، بس په تمامه مانا يوه ولسوژنه ده او يوه ټولوژنه. خدای ج دې شـــهيد دوکتور محمداياز نيازي ته جنتونه نصـيب کړي او نور دې په دې سـوي لوي وطن کې د امن او سولې هيلې وغوړوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نومونه او شخصیتونه

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشتې پر (٤) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (۱۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هېواد له بحراني شرایطو سره مخ دی، هره ورځ یو مخور شخصیت او یو نامتو افغان د ژوند له نعمته محرومېږي. دا حالت ډېر دردوونکی دی. باید د حل یوه اساسي لاره ورته پیدا

شي. سوله یې ښه درملنه ده، خو تر سولې وړاندې چې څومره قرباني زغمو او څومره هېوادوال مو قرباني کېږي، د هغو درناوی، عزت او یادونه هم ضروري ده، خو کله کله داسې هم پېښېږي چې د یوه نوي قرباني شوي مخور شخصیت درناوی او

(c) ketabton.com: The Digital Library

یادونه هم دې ملت ته د یوه بل تاریخي شخصیت د حذف په بیه پرېوزي؛ هم په قربانۍ کې تاوان ګالو او هم په یادونې او نمانځنې کې. اوس چې کوم مشهور شخصیت قرباني شي، نو په کار نه ده، د هغه د یادونې او درناوي لپاره بیا د یو بل پخواني شخصیت، اتل، په یاد نومول شوې سیمه او تاریخي ځایونه د ده په نامه ونومول شي. دا په داسې حال کې ده چې د پخوانیو اتلانو یادونه او نمانځنه په خپله یو ضرورت دی. هغوی پر خپل وخت قرباني

ورکړې چې یو ځای، ځایګی یې په نوم شوی او وروسته یې تاریخي ارزښت هم پیدا کړی دی. نو که اوسني مخور شخصیتونه د پخوانیو مخورو شخصیتونو ځای ځایګی نیسي، نو بیا خو به سباني د ننیو ځای نیسي، په دې ډول به موږ د شخصیتونو د تاریخي تسلسل له انقطاع سره مخامخ شو. نو د دې لپاره چې د قربانیو دغه تاریخي انقطاع له منځه لاړه شي او نوې قرباني د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخوانۍ اتلولۍ پر ضــد و نه‌کارول شـــي، ښــه لاره دا ده چې جمهور رییس عاجل یو فرمان صادر کړي او په هغه‌کې دا مسئله قیدکړي، چې د نویو مخورو شـخصـیتونو د قربانۍ په حالت‌کې دې، که لازمه وي، د یوه قانوني معیار له مخې نوې ســیمې، ځایونه، علمي او کلتوري مرکزونه د هغو په نامه ونومول شـي، نه هغـه ځـایونـه او مرکزونـه چې د دوی تر قربـانۍ وړانـدې د

نورو اتلانو په نومونو نومول شـوي او په ټولنه‌کې مشـهور شـوي دي. په دې ډول به د یو شمېر سیاسي کړیو د غرضونو مخه هم ونیول شـي، د پخوانیو او اوسـنیو ټولو شـخصـیتونو حق به هم خوندي شي او د شخصیتونو تقاطع به هم له منځه لاړه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایا د هېواد د اوبو د مهار امکان شته؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشـــتې پر (۷) مـه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (۱۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هر څه ته باید په منفي نظر و نه ګورو، نه دا ملت دومره توهین کړو، چې د هېڅ شـــي ظرفیت نه لري. دا یو مقاوم او ډینامیک ملت دی چې که مشـرانو یې له تدبیر څخه کار اخیسـتی وای، نو

د نړۍ په کچه به یو سـوکاله ملت وای. راځو د اوبو کنټرول ته :

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس د ټکنالوژۍ زمانه ده، تر هغه چې موږ لوی او منځني برېښنابندونه جوړوو، پوره وخت او پیسو ته اړتیا ده، اوس لنډه لاره دا ده چې له لمریزې برېښنا څخه ګټه واخلو.، یو میګاه واټ سولري برېښنا د نږدې زرجریبو ځمکې د خړوب ظرفیت لري. د هلمند، کونړ او د هېواد د نورو سیندونو په لمنو کې په لکونو هکتاره شاړې ځمکې پرتې دي، که له سولري برېښنا څخه کار واخیستل شي، د زیاتو ځمکو د خړوب امکان شته.

که داکار یوازې حکومت ته پرېښودل شي بیا به هم د اوس په شان ناشونی شي، خو که حکومت د دې کار لپاره یو عادلانه فورمول جوړ کړي، نو هم به اوبه کنټرول شي، هم به کرنه وغوړېږي، هم به خلکو ته کار پیدا شي او هم به حکومت یو لږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

عايدات تر لاسه کړي. دا فورمول کېدی شي دا او دېته ورته کومه بله بڼه ولري: هر افغان چې په خپلې لمريزې او يا هم د اوبو په بريښنا د سيندونو له روانو اوبو څخه هر څومره شاړه دولتي ځمکه اباده کړه، د هغو د عايداتو لس سلنه دې د حکومت او نوي سلنه دې د هغه شخص وي. په دې ډول به دولت هغو شاړو ځمکو ته د ابادۍ لاره پيدا کړي چې له بابا ادم څخه تر دې دمه بې حاصله پاتې دي، دا قانون دې تر هغه دوام پيدا کړي چې دولت ورته لوی او واړه بندونه جوړ کړي. دولت کولای شي د بريښنا د توليد لپاره هم ورته فورمل جوړ

کړي؛ د بريښنا بندونو جوړونه دې هم کورنيو خصوصي شرکتونو ته ورکړي، نوره نړۍ کې هم د بريښنا د توليد اکثره شرکتونه تر لسو کلونو پورې هېڅ ډول ماليه نه ورکوي، تر هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروســـته بیا د مالیې پر ورکړه مکلف دي. اوس لنډه لاره همدا سـولري برېښـنا ده، چې هم ارزانه او سـاده ده او هم په چټکۍ ســـره نوره هم ارزانه کېږي. د دې تر څنګ حکومت بـایـد تر ځمکې لاندې اوبو پر را ایستلو هم کلک بندیز ولګوي او خلک مجبور او تشـــویق کړي چې له روانو اوبو څخه ګټه پورته کړي. عجیب حالت دی؛ روانې اوبه مو په وړیا ډول ګاونډیو ته روانې دي او موږ تر خپلو ځمکو لانـدې اوبو څخـه د معین قېمـت پـه بدل کې کار اخلو، .نو که غواړو هم خپل ځان ســـوکاله کړو، هم خپل وطن زرغون کړو، هم د ګاونډیو له شرارته ځان خلاص کړو او هم هغوی یو عادلانه تعامل او ښـــه ګاونډیتوب ته اړ کړو، باید خپلې اوبـه کنټرول کړو. اوبـه مو خپلې، لمر مو خپل، ځمکـه مو خپله، یوازې یوې لمریزې وسیلې ته اړتیا لرو او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هېواد کې د تعلیمي رنسانس وروستۍ څېره

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشتې پر (۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (۲۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

کله چې به ورسره مخ شوې، نو د کتاب او قلم خبرې به وې، د ښوونځي او روزنځي خبرې به وې، که د دنیا غمونه به هر څومره بار وو، خو ده به د فرهنګ او تعلیم له مسایلو اخوا نورو خبرو سره ډېره لېوالتیا نه درلودله، له هر نوي کتابه به خبر و، کتاب به یې چې ګوتو ته ورغی، نو بیا چې به یې تر پایه لوستی نه و، پرېښودو یې نه، ما ته تر حده زیات ګران و او زه هم پرې ډېر زیات ګران وم. کله چې مې جلال اباد کې نوی کور جوړ کړ، نو دی په

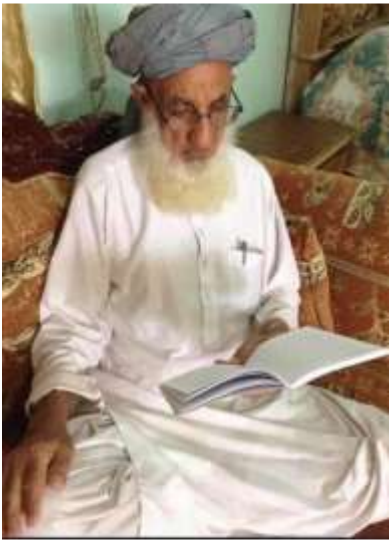

زهیر څان مبارکۍ ته راغی، لاسنیولی مې پر هرې خونې وګرځاوه، کله چې یې لړه دمه وکړه، نو راته یې وویلې : ته یقین وکړه که دا کور د (زرین انځور) وای، نو هم دومره به پرې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وم خوشاله شوی، لکه اوس چې پر تا خوشاله شوی یم، ته د کار سـړی یې، هر څه ته دې پام دی، زړور یې، دې ویده قوم او ځوانانو کې دې روحیه وغوړوله، دواړه زړور یاسـتئ، هغه بچی مې هم (هدف یې زما مېرمن ارین یون وه) تر تا کمه نه ده، زه خو هغې ته هم افرین وایم چې د دومره لیوانو منځ کې دا د خپل ولس غږ اوچتوي، نو ځکه نن کور ته د مبارکۍ له خاطره راغلم .
کله چې به مې د نویو کتابونو پکېج برابر کړ، نو د حاجي صـیب عبداللطیف ګردیوال برخه به مې جلا ساتلې وه، هغه ته د کتابونو ډالۍ تر هر څه زیاته ارزښـتمنه وه، هغه په داسې حال کې په ټول ختیځ، په تېره بیا په ننګرهار کې د عصـري معارف ډیوه بله کړه، چې د معارف او بل هر ډول نوي پرمختګ پر وړاندې بې شمېره خنډونه موجو وو. ګردیوال صـیب د خپلې ټولنې د یو ټولنیز متخصـص په توګه له داسې ټولنیزو تجربو او ځیرکتیا څخه کار واخیسـت، چې هم ټولنه را و نه پارېږي او هم تعلیم عام شـي، د ده او د ده د نورو ملګرو د څلور لسـیزو دقیق او متواتر کار نتیجه وه، چې په ټول ختیځ کې عصـري تعلیم عام او ټولنیز سمون پراخ شو. ده تعلیمي ریفورم له خپلې کورنۍ پیل کړ، ټول اولادونه یې د لوړو زده کړو خاوندان کړل، ان د ټول هېواد په کچه یې ترې لوړ کادرونه جوړ کړل. همدا خپله کورنۍ یې د ټول ختیځ د هغو رسېدلو کورنیو یوه بېلګه ده چې ده او د ده د مهال نورو مخورو یې په روزنه او پالنه کې په مستقیم او نامستقیم ډول

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونډه لرلې ده. حاجي صـيب عبداللطيف ګرديوال د ژوند تر پايه له قلم، کتاب او علم سـره خپله مينه خوندي وسـاتله، ان د ژوند تر وروســتيو وختونو پورې يې هم نوي اثار مطالعه کول. اوس چې د شـپې يوه نيمه بجه ده او سـبا سـهار اته بجې د هغه په خپل پلرني کلي کې د هغـه د جنـازې او تـدفين مراســم دي، زه ډېر بدمرغه يم چې د داسـې يو سـتر او ډېر خوږ انسـان په جنازه کې ګډون نه شــم کولای. ګرديوال صــيب د هغه نســل وروســتی استازی و، چې په ډېرو کمو ابتدايي امکاناتو يې دې ملک ته لويه معنوي پـانګـه؛ تعليم، تجـدد، ټولنيز ســمون، کلتوري زغم او انســانيت په ميراث پرېښــودل، خو موږ اوس زمانې داســې له ستوني رانيولي يو او داسې يې له پښو او لاسو تړلي يو، چې نه د حق چغه پورته کولای شو او نه د خپلو خدمتګارانو د جنازو بازو ته اوږه ورکولای شــو. مشــره په مخه دې ژېړي ګلونه! د خدای (ج) حضــور ته دې د خپلو ســوو لوو اولادونو احوال ورســوه، ځای دې جنت شـــه! د علم پلاره، زموږ معنوي پلاره، د انځور پلاره، د عزيز پلاره، د حنيف پلاره او د هر افغان او هر انســـان معنوي پلاره...

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه مننه او یوه بله هیله

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشـــتې پر (۹) مـه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشـتې د (۲۰) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

څو موده وړاندې ما جمهور رییس ډوکتور محمد اشـرف غني ته یو وړاندیز کړی و، چې نورســـتان باید د هېواد د ملي پارک په توګه ونومول شي. د دولتي چارواکو له جملې څخه د ټرانسپورټ پخواني وزیر ښـــاغلي (یمـا یـاري) دا وړانـدیز لوســـتی

و، نو وړاندیز یې خوښ شوی و، نو په نا مستقیم ډول یې مننه هم کړې وه او د دې تر څنګ یې دا ژمنه هم کړې وه، چې دا وړاندیز

(c) ketabton.com: The Digital Library

به جمهور رييس ته رســـوي او کار به پرې کوي، دا وړاندېز د جمهوري رياســـت د چارو د ادارې د مشـــرتابه په ګډون نورو چارواکو ته هم رسېدلی و، ټولو خوښ کړی و، کېدی شي تر دې

پخوا هم ځينو دولتي چارواکو سره د نورستان ولايت په اړه دې ته ورته نظر موجود و، خو ما ته چې د قضـــيې کوم ظاهري اړخ معلوم دی، هغه همدا دی چې لنډيز مې دلته وليکه. نو اوس زه پر ځان لازمه ګڼم چې په دولتولۍ او سـياســي چارو کې دجمهور رييس د يو شمېر کړنو په باب له ځينو اختلافونو سره سره د ملي پارک په تو ګه د نورســـتان د منظورولو له امله له هغه څخه منه وکړم او د دې تر څنګ د قدرمن ورور يما ياري ځانګړې منه او کورودانی پر ځان د هغه انســـاني حق ګڼم، چې په دې کار کې يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژمنــه او عمــل دواړه ســـره غــاړه غړۍ کړل. خو اوس د دې پرمختګ تر څنګ له ښـــاغلي (ياري صـــيب)، د چارو د ادارې

لوی رییس(فضـلي صـیب) او د نورسـتان له قدرمن والي (حافظ عبدالقیوم) څخه هیله کوم، چې ډېر ژر د همدې موضـوع لپاره د ماسټر پلان د جوړولو کارپیل کړي، ماسټر پلان له کابینې پاس او په عادي او انکشـــافي بودجه کې یې شـــامل او د دې تر څنګ د مرســـتندویو هېوادونو او ملي پانګوالو پانګونه راجلب کړي. د سوکاله افغانستان په هیله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د راتلونکي نسل حق

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون مياشـــتې پر (۱۵) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي مياشتې له (۲٦) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

له کرونا سره د مبارزې په نامه له نړيوال وجهي صندوق (IMF) څخه د(۲۲۹) ميليونه ډالرو پور اخيسـتل له دې ملت سـره يو لوی خيانت دی. څرنګه چې د دولت ملي بنسـټونه لا تر اوسـه پورې پوره پياوړي شـوي نه دي، نو دا ډول پيسـې به هم د نورو ډېرو پيسـو په شـان د اقتصـادي مافيا او فسـادګرو خولې ته ورتوېږي شـي، اوس خو هسـې هم اکثريت افغانان کرونا نيولي؛ افغانان ورسره د خدای په توکل او خپل همت مبارزه کوي، خو دا به ډېر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بد پیغام او کلتور وي چې موږ خپل راتلونکي نسل ته، چې لا هم دې نړۍ ته يې سترګې نه دي غړولي، د دې پر ځای چې د سوکالۍ پانګه پرېږدو، هم تر غوږونو پورې په پور کې ډوب کړو. زموږ پلرونو تر دې څخه په سختو شرایطو کې موږ ته پور نه دی پرې ایښی، نو موږ هم حق نه لرو چې د خپلې ناروغۍ پور د راتلونکي نسل پر اوږو بار کړو. د راتلونکي پښت حق باید خوندي وګڼل شي.نسل په نسل فساد، مافیا او له ولس سره غدر او دوکه د منلو او زغملو وړ نه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جګړې پر کورنیو لوبغاړو یو غږ

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشتې پر (۲۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (۳۱) نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

زه هم د نورو ګڼ شمېر افغانانو په شان له پخوا څخه په دې نظر وم او یم چې په هېواد کې روانه دوه څلوېښت کلنه جګړه پردۍ جګړه ده، خو زموږ خاوره یې لابراتوار دی او افغانان یې سونتوکي. د جګړې وسایل بهرني دي او دلایل یې کورني. تېر څلوېښت

کلونه نه څېړو، خو له هغو څلوبښتکلنو ترخو تجربو څخه باید پوره پوره عبرت واخیستل شي، چې د ملیونونو افغانانو د قربانۍ او د کینې او ښي ایډیالوژیو د افراط او تفریط او همدارنګه د هغو د مشرانو د رسوایۍ په نتیجه کې رامنځته شوي دي. اوس خبره ډېره نږدې شوې : یوه خوا محمد اشرف غني دی او بله خوا عبدالغني برادر،(غنی) او (برادري) یې مشترکات دي، دې خوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې بیا عبدالله او امرالله دی، هغه خوا بیا ملا هیبت الله دی، څوک د الله امر دی، څوک یې ډالۍ ده او څوک یې بنده دی، تر الله وړاندې ټول پر بېلابېلو لارو سر دي، خو کله چې الله ته رانږدې کېږی نو دلته ټول سره مشترکات پیداکوي، دې خوا بیا معصوم ستانیکزی دی او هلته بیا عباس ستانېکزی دی، ویل کېږي نږدې خپلوان هم دي، که خپل هم نه وي، نو ستانیکزي خو دي، دا چې پخوا یې ایډیالوژیک اختلاف

درلودکنه؟ ایډیالوژیو خو هسې هم سر خوړلی دی، (ستانیکزیتوب) خو یې یو مشترک ټکی دی، تر قبیلې پورته فکر خو ځینو ته هسې هم د تعصب او نشنلیزم په مانا تعبیرېږي او د هغه مانا خو راساً کفر ته رسي. زړګري اختلافات، لوړې ژورې به خو کله کله د ملارسول او ملا هیبت الله، امرالله او عبدالله، غني او اتمر، عطا او عبدالله او نورو ترمنځ هم پېښېږي، دا نومونه مې چې دلته یادکړل، څلوېښت کاله د جګړې افغاني کرکټرونه همداسې وو،، دا په حقیقت کې پر بېلابېلو ذهنتونو د افغاني ټولنې د وېش د یوې برخې تمثیل کوي، نو ځکه د مفهوم د جبري افادې لپاره دلته یاد شول. بېلابېلې پلمې، سلیقې، پر یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل تورونه، ځان ته حق. بل ته باطل ویل، ټول وخت پر همدې خبرو تېر شــو او په دې بهیر کې د ملت د وینو رود روان و، خو

داســې وخـت بـه یو بـل سـره کېناســتل، چې نورو نیابتي جګړه مارو به یې ځای نیولی وو، اوس نو د څلوېښــــت کلنې جګړې د وروســتۍ برخې پر ټولو کورنیو

کرکټرونو غږ کوو، چې که تاسې رښــتیا هم خپلواک یاســت، نو خپلو کې کېنئ، یو لوری دې د قدرت له انحصــــاره او بل لوری دې د جګړې له تداومه لاس په سر شي، واک دې د یو دودیز او قانوني میکانیزم له لارې د ملت نورو نسبي ممثلو ادارو ته انتقال شي، بیا دې سر تاسري ټاکنې وشي، هر چا چې رنې او سراسري ټاکنې و ګټلې همغوی د ملک د رسمي سیاسي مشرتابه حق لري. که خبره داســې وي چې اصــلي واک و ځواک د هر لوري له بهرنیو ملاتړو ســره وي او داخلي کرکټرونه یوازې پیغام وړي راوړي، نو راځئ همدا خبره هم په پوره امانت ملت سره شریکه کړئ، غاړه به مو په دین او دنیا دې ملت ته خلاصــه وي، دا خو هم د وجدان ســخت مخالف حرکت دی، چې ته خپله هم پوهېږې چې خپلواک نه یې او ملت هم دربـانـدې پوهېږي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواک نه يې، خو بيا هم په ډېره سپين سترګۍ هم ځان خپلواک تمثيلوې او هم د ملت د استازولۍ

دعوه کوې!؟ نو لـه توپير پرتـه د جګړې پر ټولو کورنيو کرکټرونو غږ کوو؛ مخکې تر دې چې د هېواد بهرني دښمنان تاسې يو ځل بيا بې ځايه وکاروي، هم مو ملت ته وشرموي او هم مو د تېر په څېر ځای پر نورو ناهلو ډک کړي، تاســـې خپله د عمل نوښـــت وکړئ ،روغه جوړه وکړئ، (عبدالله)دې هم په کې وي، (غني)دې هم

پـه کې وي (برادر) دې هم پـه کې وي، ((د عـبـدالـغـنـي بـرادر)) حکومـت بـه ترې جوړ شــــي، افغـانســـتـان لوی هېواد دی، د پراخنظرۍ په حالت کې ټول په کې ځايېدلای شي او د تنګنظرۍ په حالت کې هېڅوک په کې شېې نه شي تېرولی، نوره مو خوښه د دين پټنګانو او د اومغلنې ولسواکې مخکښانو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملت ساه مې ډوبېږي

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون مياشـــتې پر (۲۲) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ مياشـتې له (۲) يمې، نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

له خوښـۍ محروم، له سوکالۍ محروم او د ژوند له نورو نعمتونو محروم ولس، يوازې پـه دې هيله ژوندی پاتې و، چې ځـه کـه حکومـت او لاربښود نه لرو، د خدای په پنځول شـوي طبيعت کې خو له شـته اکسـيجن څخـه ګټـه پورتـه کوو.

اکسيجن ته يې هم قوانين وضـــع کړل، يوازې هغه شـــرکتونه حق لري چې له دولت ســـره

(c) ketabton.com: The Digital Library

تړون ولري او د کار او فعالیت اجازه. یو شـــمېر هېوادوال مې د دې قوانینو تر انفاذ لاندې ســـاه ډوبي شـــول، بیا بله پلمه جوړه شـــوه، چې هېوادکې د اکســـیجن تولید کم دی، نو ځکه خو حکومت ټولو ناروغانو ته اکسیجن نه شي رسولی، بیا یو شمېر انسانپالو پانګوالو افغانانو اعلان وکړو، چې مور حاضر یو په وړیا ډول هېوادوالو ته اکسیجن تهیه کړو .

بیا نوې پلمې جوړې شوې چې صبر داکار باید د یو تخنیکي او مســلکي ټیم له خوا وارزول شـــي. دا څنګه تخنیکي او مســـلکي ټیم دی چې خپله هېڅ شـــی نه شـــي جوړولی او یوازې د نورو د تولید ارزونې ته ناست دی؟ بیا د ژمنو لړۍ پسې و غځېدله، هله نن داکار وشو، سبا دا طرحه وړاندې کېږي او بل سبا هغه بله، په همدې همدې کې (۹۰۰) میلیونه ډالر لادرک شـــول، خو (۹۰۰) ناروغان پرې ونه رغېدل، ملت په قصدي ډول له کرونا ســـره لاس و ګرېوان کړای شـــو. حقیقت دا دی چې نږدې شـــل میلیونه افغانان د کرونا پر ناروغۍ اخته شـــوي دي، خو حکومتي شـــمېرې بیا تر (۴۰) زرو نه دي پورته شـــوي. دا یو مقاوم ملت دی، له کرونا ســـره یې خپل مقاومت پیل کړ، ضـــایعات او وافیات وو، خو د ناروغانو د شـــمېر په اندول لا ان په ســـلنه کې هم نه راتلل، د ملت روحیه ورځې تر بلې ښـــه کېدله او دا یې د یوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عادي ناروغۍ په توګه انګېرله، دا مهال یو بل بد خبر راغی، چې حکومت دومره فعال دی، چې له (IMF) څخه د کرونا د مقابلې لپاره (۲۲۸) ملیونه ډالرو پور غواړي، دا خبره نو د ملت پر ټپونو د مالګې د پاشلو په مانا وه، چې دا چارواکي خو به سبا یو هم نه وي دا پور به بیا څنګه خلاصوې، چې نه یې د اخیستو، نه یې د لګښت او نه یې هم د بېرته ورکړې لپاره هېڅ ډول واضح پروګرام شته؟ له دې رنځ او اندېښنې لا خلاص نه وو، چې بله ټکه راپرېوته؛ ویل کېږي چې افغانستان سره د مرسته شویو اکسیجن وېنتیلاټورونو یو پاموړ شمېره پر ایران او پاکستان پلورل شوې ده. دا په داسې حال کې ده چې دا دواړه هېوادونه، په تېره بیا پاکستان، د ملک د اول شخص د تفکر پر اساس ډېر منزوي شوی !؟که منزوي شوی نه وای، حالات به کوم حد کې وای؟ پر پاکستان او ایران باندې د دې ډول دستګاه وو خرڅول خو دا مانا ورکوي چې دې ډول اشخاصو؛ دولتي دي که نا دولتي، طبي پرسونل دی، که ناطبي، سیاستوال دي که پانګوال او نور هر ډول ګډونوال یې، دوی د خپلو میندو، خویندو، وررونو او پلرونو پر تنفس تجارت کړی، دا ډول اشخاص دې ته منتظر دي چې د ټول ملت پر تنفس هم معامله وکړي، نو راځئ مخکې تر دې چې کرونا جدي وګڼئ دا ډول مافیا جدي وګڼئ، څوک دې ځان د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظام د وارث په نامه تریو تریو نه کوي او بیا دې نه دې ډول بې شـرمو اشـخاصـو ته د توجیهاتو پرتوګ ګنډي، تر دوی نو بیا د ځمکې پر مخ نور د نه سـړي زامن نه شـې پیداکولای، اصـلي او اکبر جهاد د دغسې بې ضـمیره پر ضـد روا دی، د جمهور رییس په ګډون په ترتیب ســـره لاندې وړو چارواکو پورې ټول په دې مسـولیت کې د خپل مقام او موقف په اندازه مسـولیت لري. چې مشـــر یې قمبر وي، اختر به یې مازیګر وي. خدای دې ټول هغه چارواکي چې په مسـتقیم او نا مسـتقیم په دې ډول جرمونو کې لاس لري، په شـــرمونو و شـــرموي چې دا غیور ملت یې له دې سخت مظلومیت سره مخ کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فساد او پردیپالنې پر ضد عمومي کمپاین

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشتې پر (۲۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشتې له (۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

تر اوسه مې هېڅکله هڅه نه ده کړې، چې اشخاص د لیکنې محور کړم او غټې هېوادني مسایل څنډې ته کړم. خو دا لومړی ځل دی چې د یو مبهم شخص د هویت څېړنې ته اړکېږم او بیا ملي بحث ته داخلېږم. پر دې شخص ځکه دلته بحث کوم چې دا د یوې هغې پراخې کتلې استازولي کوي چې په دې تېرو څو

کلونو کې د متخصص، تکنوکرات او په نورو ډول ډول نومونو زموږ پر ملت تحمیل شوي دي. دلته د دوه تابعیته موضوع ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم نه داخلېږم، ځکه هغه موضـــوع هم په قانون کې واضـــح ده.
عجيبه خبره دا ده چې مسله تر دې هم ترخه شوې؛ يو تابيعته او هغه هم د بل هېواد يو تابيعته پر موږ تحملېږي او هغه هم د يو داسې ملي اداري په راس کې چې هم ټول اقتصـادي تعاملات ور سره تړلي او هم زموږ پولي او ملي هويت.
دلته غواړم د دغه ښـــاغلي (اجمـل احمـدي) پر وړانـدې څو پوښـــتنې کېږدم، چې ټول هېوادوال يې بايد پســـې تعقيب او له اړوندو ادارو يې ځواب تر لاسه کړي :
۱–اجمل احمدي د چا زوی او د چا لمســـی دی؟ د هغوی د هويت تذکرې چېرته دي؟
–۲ اجمـل احمـدي د هېواد د کوم ولايـت او کومې ســـيمې اوسېدونکی دی؟
۳ –کله چې لومړی ځل افغاستان ته راغلی، له کوم ځايه او د کوم هېواد په پاسپورت راغلی دی؟
۵ –د افغانستان د تابيعت تذکره او پاسپورت لري او کنه؟
٦ –که د تابيعت تذکره او پاســپورت لري، کله يې اخيســتي او له کومې ادارې يې اخيستي دي؟
۷–أيا په تېرو دوو دورو ټاکنو کې يې ګډون کړی کنه؟
۸–ايا په افغاني پاسپورت يې د افغانسـتان په استازی کوم رسـمي سفر کړی او کنه؟
۹ –ايا د افغانستان په رسمي ژبو پښتو او دري پوهېږي که نه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰ –ایا جمهور رییس حاضـــر دی د مطرحو هېوادوالو پر وړاندې خپل دا نازولی پاڅوي او ورته و وايي چې د خپل ځان د سپیناوي ځوابونه و وایه !

دا خبره هم باید واضح شي چې زموږ هغه هېوادوال، چې د غلو، مفســـدينو، لندغرو او تنګنظرو دزوروزیاتي له امله په بېلابېلو هېوادونو کې مهاجرت او بیا دویم یا درېیم تابیعت اخیســـتو ته اړ شــــوي او اوس بېرته د هېواد پر ابادۍ بوخت دي، هغوی د دې هېواد نه جلاکېدونکې برخه ده، خو دلته خبره د اجمل احمدي په شان د هغو مبهمو په اصطلاح افغانانو په باب ده چې نه یوازې هویت یې مبهم دی، بلکې د افغانستان کلتور او ملي ګټو پر ضد واقع دي. دا ډول خلک ان که یو تابیعت هم ولري او له هېواده بهر یې یوه ورځ هم نه وي تېره کړې، پر داســـې مقاومونو یې پرېښودل، له دې ملت سره یو لوی خیانت دی. نو راځئ لومړی د دې ډول مبهمو پردیپالو پر وړاندې رسـنیزه مبارزه وکړو او که دې کار نتیجه ور نه کړه، بیا مظاهرې وکړو او د قانون ټولې دروازې ور وټکوو. راځئ د ســـمون دا لړۍ له همدې اجمل احمدي پیل کړو او په هره مهمه اداره کې دا لړۍ پســـې تعقیب کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چا په حاکمیت کې ؟؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشــتې پر (۳۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشــتې له (۱۰) مې نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

دلته نه چنګېز حاکم دی، نــه هلاکو، نــه اســمعیل ســاماني حاکم دی، نه ګوډ تېمور، نه د ســقاو واکمني ده، نــه د برهــان الــدین ربــاني، نــه د احمــدشــــاه مسعود غړ پورته کېږي، نه د عبدالعلي مزاري او نه د نورو لنډغرمشـــرانو، خو بـاج او راج یې چلیږي. دلتـه د دې شـــنډلي جهموریت؟ په بهیر کې څوارلس کاله حامد کرزی د احمدشـاه بابا د میراثخور په توګه د واک پر ګدۍ ناسـت و او بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د همدې نومیالي بابا بل میراثخور اشرف غني احمدزي ته نوبت ورسېد. حقیقت دا دی چې د دې دوارو ښاغلو د واکمنۍ په بهیر کې پښتون د یو قوم په توګه دومره وځپل شو او دومره توهین شو، چې نه د چنګېز په وخت کې دومره توهین شوی، نه د هلاکو او نه هم په لومړۍ او دویمه سقاوۍ کې، د کرزي په حاکمیت کې د دوو جنګي ډلو مشرانو ته د ((ملي اتل)) او د

((د ملي وحدت شهید)) القاب ډالۍ شول او د غني په حاکمیت کې بیا د ده ښاغلي له خوا د ((مسعود پېژنندنې او مزاري پېژندنې)) د ((ملي بحثونو)) موضوع مطرح شوه، دا خبره د غني د مرستیالانو له خوا بار بار یاده شوه چې غني، احمدشاه مسعود او مزاري د یوه فکر او یوې نظریې پلویان وو. غني هم د مزاري مصلی او د مسعود تلین غونډو ته د بیت المال د لګښت په منظورۍ او په حکومت کې د دغو غټو جګړه مارانو پلویانو ته د غوښنې برخې په ورکړې سره دا خبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر یوه حده ثابته کړه، چې رښتیا هم یادو دوو جنګسالارانو سره مشترک افکار لري. د کرزي او غني په واکمنۍ کې پښتون پر یو عکس العملي، شکایتي او مظلوم قوم بدل شو، د دې قوم سیاسي مخالفین له حکومتي امکاناتو ګټه اخلي او د پښتنو پر ضد ډول ډول ناوړه عملونه تر سره کوي، خو کله چې یې پښتون پر وړاندې د مظلومیت غبرګون وښیي، نو بیا دا غبرګون هم هغوی ته د ملي وحدت

د زیانمنولو د ضربتي تورونو او ملامتیا په بیه تمام شي. پښتون لا د یو ظلم او توهین په مقابل کې له غبرګونه خلاص نه وي، چې د ظلم او غم بله ټکه پرې راپرېوزي؛ د لندغرو ان یو وړوکی مامور، ملېشه، وکیل، سیاستوال او نور پلویان دومره یو غټ ضرر پېښ کړي، چې ټول ملت له ستونزو سره مخ کړي، د دې علت دا دی چې د پښتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

په وندې او نامه راغلي پښتون ضد چاروکي خپله پښتنون ضد حرکتونو کې شریک دي، که مخالفین پر دې پوه شي چې د خپل

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت
د سیمه ایزو اورګانونو خپلواکه اداره
دولت جمهوری اسلامی افغانستان
اداره مستقل ارگانهای محلی
Islamic Republic of Afghanistan
به وزارت محترم اطلاعات و فرهنگ
باتقدیم احترامات فایقه!
باحترام
اداره مستقل ارگانهای محلی
0745292757

هر ناوړه عمل په مقابل کې د سزا معقول غبرګون ویني، نو هېڅکله یې دومره سپین سترګی ته زړه نه ښه کاوه. خبره را لنډوم، د ستر امپراتور احمدشاه بابا په باب په افغان دولت کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ايرانپالي دولتي چارواكي (سرور جوادي) وروستي ناوړه چلند ته راګرځم. دا كار له دولتي مقام څخه د ناوړه كاروني له امله را منځته شــوی دی، نو بايد په دولتي كچه ســزا وركړای شــي، په حكومت كې خو ماته ډېر د توري سـړي نه تر سـترګو كېږي، خو د ســيمه ييزو اركانونو د اداري له ځوان رييس (شــميم كتهواري) څخه جدي غوښــتنه كوم، چې دې فاشــيســت ايرانپالي (ســرور جوادي) ته تر سبا دولسو بجو پورې خپله سزا وركړي؛ له غوږه يې ونيسي او له دفتره يې د غوږ په تاوولو په داسې ډول وباسي؛ لكه څنګه چې احمدشـــاه بابا د دوی د بادارانو غوږونه تاو كړي وو، دا خبره دې د جمهور رييس اجازې او معاملې ته نه پرېږدي. سـرور جوادي هم كېدی شـي له خپلو مشـرانو سـره د دې ناوړه كار لپاره مشـوره نه وي كړې، نو شـميم كتهوازی هم ضـوروت نه لري، چې د جوادي د شړلو لپاره چا سره مشوره وكړي، تر ټولو خبرو دمخه بايد دی ژر تر ژره له دندې منفک او د نورې ســـزا لپاره دې عدلي او قضــايي اركانونو ته ور وپېژني. شــميم كتهوازي بــانــدې مې ځكــه ځــانګړی غږ وكړ، چې دا نــاوړه كــار د ده د مسوليت په اداره او دايره كې تر سره شوی دی، تر ټولو وړاندې ددې ناوړه كار مســـوليت ده ته راجع كېږي، بله خبره دا ده چې شـميم زما مستقيم شـاګرد پاتې شـوی، د استاد درس شـاګرد ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور د شیدو حیثیت لري، نو که شمیم اجراات ونه کړي، نو فکر وکړئ هغه درس مې چې د مور د شیدو په شان ورکړی، هغه مې ور ته نه دی ښښلی. نو شمیم باید خپل ملي، تاریخي او وظیفوي مکلفیت په غوڅه توګه اداکړي او تر سبا دولسو بجو پورې ستر افغان ولس ته د خپلو اجراآتو خبر ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قانون سره لوبې

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای مياشـــتې پر (۲) يمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ مياشـتې له (۱۲) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

چا چې د خپلې واکمنۍ په بهير کې څو څو واره د اسـاسـي قانون پر سر معامله کړې وي او په زرګونو ځله يې تر پښـو لاندې کړی وي، هغه راپاځي، خپلو سـيالانو او مخالفانو ته بار بار وايي چې اسـاسـي قانون زما سـرې کرښـې دي؛ له دې څخه تېرېدونکی نه يم، دا بـه منئ او دا بـه دربـانـدې تطبيقوم، دا داســې مثال لري،

لکه يو هندو چې مسـلمان ته و وايي چې اسـلامي شـريعت زما سـرې کرښـې دي، دا به دربانـدې تطبيقوم او کنه جنګ ته به ادامه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکوو. له بلې خوا بیا د مسـلمان په سـر کې دومره منطق نه وي چې هنـدو تـه ووایي لالا مې شـــې اول خو تـه کلمـه تېره کړه، مسـلمان شـه بیا به دواړه په ګډه پر یو بل شـریعت تطبیقوو. اوس نو د ډاکټر غني او ډاکټر عبدالله په سـیاسـي سـیالانو، طالبانو او نورو مخالفانو، یو لوري کې هم داسې سیاسي منطق نه شته، چې دې دوو ډاکټرصاحبانو ته و وایي چې راځئ اول به همدا اساسي قانون پر تاسـې دواړو ښـاغلو تطبیق کړو، د سـولې خبرې او نور مسـایل به بیا وروسـته څېړو. که اساسي قانون په اساسي مانا پر دې دواړو قانون ماتوونکو ښـاغلو او نورو چارواکو تطبیق شـي، نو دوی به لاس تړلي زندان ته ځي، حقیقت دا دی چې د اساسي قانون تطبیق غني، عبدالله او ځینو نورو چارواکو ته په دومره لوړ قېمت تمامېږي، لکه هندو ته او یا یو شـمېر جهادي ډلو ته چې د اسـلام له نامه څخه یې ناوړه ګټه پورته کړې، هغوی ته د شـریعت تطبیق په ډېره لوړه بیه پرېوزي. دا نو اوس زموږ په وطن کې یو دود دی چې اکثره سـیاسـیخېل عملاً د خپل شـعار په مقابل کې ولاړ دي، دومره سپین سترګي دي چې له دې ټولو دروغو سـره سره د ولس په سترګو کې ورننوزي. های های قانونه نو...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قانونیت په سرچینه کې لاقانونیت

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای میاشــــتې پر (۱۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنگاښ میاشـتې له (۲۷) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

د غزني پـه اصـــطلاح وکیلان یـادوم، چې نـه انتخـابي دي، نـه انـتصـــــابي، خـو تـر دواړو ډلـبـنـدیـو مـعـتـبـر دي، دوی پـر ۱۳۸۹ل/۲۰۱۰م کال، د نظار شورا او وحدت حزب د ایتلاف له امله د انتخاباتو په نامه د غزني د ولس د استازو په توګه ولسي جرګې ته ور وپېژندل شول، هغه وخت، که د غزني اکثریت پښتنو هر څومره فریاد وکړ، خو د ایران سپاه پاسداران، د هغوی روزل شوې ډلې او د ټاکنو په کمېسیون کې فضل احمد معنوي دومره د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زور او ځواک خاوندان وو، چې د وخت ځانساتي جمهور رييس؛ ښاغلي کرزي يې پر وړاندې هېڅ قانوني چلند و نه کړ. زه خپله جمهور رييس کرزي ته دوه ځله ورغلم، ورته ومې ويل چې د غزني له ولس سره ظلم مه کوئ، دا خلک

نه يوازې د غزني د اکثريت ولس استازي نه شي کولای، بلکې اکثريت يې د ايران له استخباراتو سره اړيکې لري او له اکثريت پښتنو سره څرګنده دښمني هم پالي. فضل احمد معنوي ته مې هم وويل، چې تر دې انتخاباتو مو چې انتصابات هم کړي وای د ولس يو څه نسبي استازولي خو به شوې وه. انتخابات خو پر ځای پرېږده چې دې ته خو موږ انتصابات هم نه شو ويلای. د خوار ملا په اذان څوک روژه نه ماتوي، زموږ خبره چا وا نه وربدله، خو د هېواد له بېلابېلو سيمو هزاره‌ګان سره راټول شول او ((جامعه هزاره افغانستان)) په نامه يې غونډې او احتېجاجونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړل او دا يوولس تنه يې د غزني د استازو په نوم، ولسي جرګې ته داخل کړل. کله چې پر۱۳۹۳ / ۲۰۱٤ م کال د جمهوري رياســـت ټاکنې وشـــوې، نو اکثرو فکر کاوه چې د ډاکتر غني په حاکميت کې به قانون تر پخوا يو څه ښه تطبيق شي.

د ولســـي جرګې ټاکنې نږدې دوه کاله وځنډېدې، خو کله چې د تلې پر مياشـــت ټاکنې وشـــوې، د غزني ټاکنې د وري مياشـــتې ته محول شوې. نوې ولسي جرګې ته نوي وکيلان راغلل، خو غزني کې د دې پرځای چې يا نوې ټاکنې وکړي، يا د دې وکيلانو دنده تعليق کړي، يو ځل بيا غني هم لکه د کرزي په شان دې نازولو ته د غزني د استازو او د پوره وکيلانو په توګه داسې ډول امتياز ور کړ چې نه يوازې د افغانستان په ټول انتخاباتي بهير ان په نړۍ کې يې هم سارې نه دی ليدلی شوی. دوی د غني تر واکمنۍ وړاندې په اصـطلاح منتخب وکيلان وو، د غني پنځه کلنه دوره يې هم په کې وخوړه، بيـا هم وکيلان دي، د غني د دويمې دورې نږدې پنځه ويشت سلنه زمانه تېره شوه، بيا هم وکيلان دي، د غني ټوله دوره به هم تېره شـــي، خو دوی به بيا هم وکيلان وي. د ټاکنو کمېسيون له خوا د دې ښاغلو د باورليک لومړی پنځه کلن معياد هم پای ته رسـېدلی، نوی باور ليک هم نه لري، نه انتخابي اسـناد لري، نه انتصـابي، نه کوم ځانګړی فرمان او نه هم کوم بل حقوقي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ســـند.، یوازې همدا خبره یې ټینګه کړې چې تر هغه وخته موږ وکیلان یو چې غزني کې نوې ټاکنې نه وي شـــوې، و ښـــاغلو د ولســـي جرګې وخت چې یو څه وغځېده، هلنه خو د هغوی د نشـتوالي په حالت کې د بشـپړې مقننې قوې خلا رامنځته کېدله، ســـره له دې چې دا دلیل هم قانوني نه و، پر وخت باید ټاکنې شوې وای، خو دا د هغوی د پاتې کېدو لپاره یو دلیل کېدی شو. اوس ســـړی حیران شـــي چې د دې مدام العمره وکیلانو درجه تر کومه حده و ټاکي؟ دوی صـــحابه کرام دي؟ اولیای کرام دي ،؟ کرام الکاتبین دي؟ او که د بلې کومې لوړې مرتبې خاوندان؟ اوس سړی چاته شکایت وکړي؟ د ټاکنو کمېسیون ته، سترې محکمې او لویې څارنوالۍ ته؟ پر اساسـي قانون د تطبیق د څار کمېسـیون او که خپله د قانون د تطبیقولو لومړۍ درجه مســـول؛ اعلی ســـر قومندان جلالتماب زرکلن دوکتو محمد اشـرف غني احمدزي او که کومې بلې مرجعې ته؟ اوس چې دې دا خبره وخوځوله د دې پر ځای چې څوک د دې معضـــلې قانوني حل وځېږي، هر یو به در باندې د تعصب زرګونه ټاپې و وهې او د جمهور رییس روزل شـــوي او کرایي کنځلماران به هم د ایراني فاشـــیزم د توجیه لپاره کنځلو ته اړم شي. زما په نظر خو تر ټولو غټ تعصب او فاشیزم همدا دی چې څوک د اتیا ســـلنې مظلومو خلکو حق په څو تنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مزدورو او پردیپالو اشـــخاصـــو وخوري. اوس په لنډيز ســـره وړانديز کوم چې د دې په اصـــطلاح وکيلانو د کار د ناعادلانه دوام د مخنيوي لپاره لنډه لاره دا ده چې جمهور رييس ژر تر ژره د ټاکنو کمېســـيون ته امر وکړي چې په معين وخت کې د عادلانه استازيتوب د تضمين له لارې د غزني ټاکنې تر سره کړي، تر هغـه پورې چې نوې ټـاکنې کېږي هېڅوک د غزني د ولس اســـتازيتوب نه شـــي کولای، د پخوانيو وکيلانو دنده ختمه ده او کولای شي خپلو کمپاينې مبارزو او يا نورو کارونو ته لاړ شي. دا خبره د يادولو وړ ده چې که دا ناقانونه وکيلان هزاره نه وای، نو نه به جمهور رييس، نه د ټاکنو کمېســـيون او نه به کوم بل قانوني ارګان دومره ناز او عشرت ته پرې ايښي وای! دېته وايي د قومي تعصب او نوي فاشيزم څرګندې بېلګې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عصري دروغو نوې طريقه

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای مياشـــتې پر (٤) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ مياشـــتې له (۱٤) نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

کوم عکس چې تاسې ګورئ دا فوټوشاپ شوی دی، نه ښاغلي عطامحمد نور له ما څخه د ملاقات غوښتنه کړې او نه ما له هغه څخه د ملاقات تقاضا کړې ده، نه زه کوم دولتي موقف لرم او نه له سياسي پلوه په داسې يو قوي دريځ کې يم چې چا ته د معاملې

له لارې يو څه ورکړم او يا ترې يو څه تر لاسه کړم. د هېواد عيني

(c) ketabton.com: The Digital Library

واقعیتونو ته په پام سره ښاغلی نور له اقتصادي، پوځي او سیاسي پلوه تر ما ډېر په قوي دریځ کې دی، نو ما سره د ملاقات بحث ورسره نه مطرح دی او نه ورته په ګټه دی. نور که دا ډول ملاقاتونه کوي، نو کېدې شي خپله جمهور رییس او یا د حکومت نورو لوړپورو چارواکو، چې له دوی سره د معاملو اندولیزه تجربه لري، له هغو سره دا ډول ملاقاتونه تر سره کړي او یا یې

تر سره کړي وي، خو زه د یوه افغان په توګه ملي ارزښتونه او ملي ګټې پالم او د هغو پر سر هېڅ شخص او ډلې سره معاملې ته حاضر نه یم. زه ډېر خوښ یم چې په خپله پنځه دېرش کلنه فکري، فرهنګي او ملي مبارزه کې د ناوړه معاملې کومه بېلګه او تاریخ نه لرم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی نور هم خپل مخالفین او موافقین لري او زه هم، خو زه د یوه ثابت دریځه افغان په توګه خپلو ټولو هېوادوالو ته ډاډ ورکوم چې د خپل ژوند په پاتې بهیر کې به هم هېڅکله د بدې سیاسي معاملې تاریخ پرېنږدم. له رسنیو او د فیسبوک له ټولو چلونکو څخه هم هیله کوم چې د یو چا د شخصیت د رد او تایید لپاره د جعلي انځورونو او دروغو له خپرولو ډډه وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ ټولنه، درې خصلتونه او درې ډوله خلک

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای مياشــتې پر (۸)مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ مياشــتې له (۸) مې نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

موږ بايد نورو ته نظريات او وړانديزونه هم ولرو، کار بايد هم وکړو او ثمر بايد هم ولرو. داســې نه چې، لکه د غنې خصــلت ولرو؛ هر څه له ګېډې او خولې راباسو او بهر ته يې وړاندې کوو او له بهره هېڅ هم نه رااخلو او بيا داســې وخت راشــي چې

د غنې په شان په خپلو لاړو کې بند پاتې يو. يا داسې هم نه شو، لکه د مېږي په شـــان چې ټولو عمر له بهره راټولونه کوو، خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کور ډکوو، خو بهر ته خپل هېڅ ډول تولید نه لرو. موږ باید د شاتو د مچيو خصلت خپل کړو، د پاچاهۍ یا واکمنۍ پر ړنګولو خپله انرژي و نه لګوو، خپله واکمني او مرکزیت جوړ وساتو او خپل ټول ځواک کار او ثمر ته متوجه کړو؛ پر ګلانو وګرځو، له هغو څخه شیره راټوله کړو، هغه پر شاتو بدله کړو او په دې ډول ټولنې ته د خپل کار او زیار یوه ګټوره او مثمره نتیجه وړاندې کړو. زموږ په ټولنه کې اوس د دې دوو ځانګړتیاوو لرونکي انسانان شته، خو یه خواشینۍ سره باید ووایم، چې د درېیمې ګټګورۍ خلک ډېر کم دي، ان دا چې د ټولنې یوه سلنه برخه هم نه جوړوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروستي ليدل و نه شول

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای مياشـــتې پر (۱۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ مياشـتې له (۲۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

نه يې د حاکميت يا ولايت پر مهال چا پسـې سـپکې سـپورې و ويلې او نه يې د محکوميت يا کورناســـتۍ پر مهال، يو درونـد او سيال سړی و، ځان يې درونـد وساته. خدای ج حاضـر او ناظر دی د همدې دروندوالي له امله را بانـدې ډېر ګران و. کله چې دې د کرونـا وبـا لـه املـه پـه روغتون کې بســـتر و، زه هم د همدې ناروغۍ له امله په کور کې بســـتر وم، مېرمن مې هم همدې ناروغۍ رنځوله، يوازې

کشـــره لور مې (ســولـه) وه چې زموږ دواړو خدمت يې کاوه، له ډېرو نږدې ملګرو پرته مې هېڅوک خبر نه کړل، ما ويل چې د دوستانو تشويش زيات نه شي، په دې منځ کې چې به د کندوزي صـــيب تصـــويرونه پر فيســبوک خپاره شــول، نو ســخت به يې وځورولم، ټينګ هوډ مې و، چې کله ښـــه شـــوم، نو د کندوزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

صیب پوښتنې ته به ورځم. زه او کورنۍ مې د خدای ج په فضل ښه شول. یوه ورځ سهار مې ملګرو ته وویل چې ځو د کندوزي صیب پوښتنې ته، هغوی وویل ماسپښین به لاړ شو، ماسپښین یوه حادثه پیدا شوه، پرون هم په کارونو کې ډوب شوم، نن هم یو ناڅاپي کارونه او حوادث پیدا شول، ما ویل څه د جمعې ورځ به حتمي ورځم. د پنجشنبې ماښام ناوخته خبر شوم چې کندوزی صیب له ټولو ملګرو ناهیلی شو او په یوازې ځان یې خپل ابدي سفر پیل کړ. هغه ته به ضرور د خپلې ناروغی پر مهال خپل هغه یاران او دوستان سترګو ته ودرېدلي وي چې د خپل حاکمیت، معینیت او ولایت پر مهال ترې راتاو وو، خو کله چې د مرګ پر بستر پروت و، یوازې خال خال ملګري یې سر ته ولاړ وو، د ده وروستی دیدن زما پر زړه یو ارمان پاتې شو،. پر مخه دې ژېړې ګلونه وروره! دا دنیا همداسې ده او همدا یې خصلت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصیتونه او دریځونه

دا لیکنه د (۲۰۲۰) م کال د جولای میاشتې پر (۱٤) چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشتې د (۲٤) نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هر ټولنیز او سیاسي شخصیت چې ارزوئ، نو د حاکمیت او محکومیت پر وخت یې تجربه کړئ. عبدالرشید دوستم ښه دی که خراب؟ په تېرو دېرشو کلونو کې یې څه کړي؟ دا ټولو خلکو

ته معلوم دي، د هغه پر جنایتونو پرده غوړول دا په خپله تر جنایت پورته حالت دی. خو دوستم له ټولو بدرنګیو سره سره یوه ځانګړنه لري؛ هغه دا چې د یو معلوم دریځ خاوند دی، که

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه هم د ده دا دريځ د ده پر خپلو ځاني، ســـمتي او قومي ګټو راڅرخي، خو بيا هم تر نورو، په تېره بيا تر پښتنو سياستوالو يې دريځ څرګند دی. زه د نړۍ پر دويم تصــنعي مفکر افسـوس کوم چې د خپلې واکمنۍ دوام يې د داســـې ســـترو شـــرمونو په بيه واخيســـت، چې ده يې د خپل محکوميت پر مهال تصـــور هم نه شو کولای. د غني پاچاهي به څلور کاله وروسته يا وړاندې ختمه شي. خو د دوستم مارشـالي به د هغه تر مرګه وروسته هم دوام وکړي. د کرزي پاچاهي ختمه شــوه، خو دا ملت لا هم د فهيم د مارشالۍ کفاره ورکوي. غني به نه وي، خو د دوستم مارشالي به ډزېږي. عجيبه خو لا دا ده چې دا مارشـالي هم په سياسي چارو او د سياسي بنبستونو د حلولو په برخه کې !؟ سړی حيران شي چې هغـه کړکېچونـه زېږولي او کـه حـل کړي يې دي ؟؟ کـه د اخلاقياتو برخه يې هم ور ســـره يو ځای کړې وای، نو بيا به يې مارشــــالۍ ته تر دې هم ښـــه توجيه پيدا شــــوې وای!؟ کله چې ښاغلي غني دا فرمان لاسليکاوه، نو ځان سره به يې ښه په خوند خندلي وي، چې همدا ملت، همدا يې جمهور رييس او همدا يې مارشــــال!؟ دا ملت دومره کمزوری شـــوی، چې زه يې قاتل ته مـارشـــــالي ورکوم، خو دې ملـت کې غوړه مـالان دومره زيـات شوي، چې بيا هم په رسنيو کې همدا چغې وهي چې « بابا زرکلن

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيې». له قدرت او ځان سره د غني د لېونۍ مينې ځانګړنه د هغه نورو مامورينو او مامورګيو ته هم لېږدېدلې ده؛ زموږ يو انډيوال و، د غني د حاکميت په لومړيو کې له دولتي څوکيو څخه لرې وساتل شو، نو په خصوصي غونډو کې به يې د غني او په علني غونډو کې به يې د دوستم داسې غيبتونه کول، چې تا فکر کاوه له دې دواړو سره په عمر کې پوخلا نه شي، خو کله چې غني په يوه وړوکي وزارت ونازاوه اوس يې نو د غني په صـــفتونو خوله نه مړېږي او د دوستم پر جنايتونو او مارشالۍ داسې غلی دی، چې ته به وايې د سړي د لادرکۍ اعلان دې کړی وای. نو دې ته وايي د اومغلنو سياستوالو شخصيت، چې هره شېبه د متضاد تغير په حالت کې دی، کله چې دې حالت ته ګورم، نور پر ځان هم بې باوره شم.، نو ځکه خو مې له ځوان نسل څخه هيله ده، چې زما په ګډون د هيچا پر خبرو باور مه کوئ، زموږ عمل ته وګورئ، ښه عمل د ښه شخصيت لپاره غوره معيار دی، نه غوړې خبرې او هوايي ژمنې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دردونو فوران؛

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای مياشـــتې پر (۲۳)مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د زمري مياشـــتې له (۲) يمې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

په يوه حســاب پنځه دېرش او په بل حســاب شـل کاله کېږي چغې وهم، چې پښتون ځورول کېږي، پښتون وژل کېږي، پښتون تباه

دی او پښــتون لا پســې تباه کېږي، خو يو زيات شــمېر پښــتنو او اکثرو ناپښــتنو د نشــنليســت، متعصــب او فاشــيســت په نوم تورن کړم، خو ما د خپل وس تر وروســـتي بريده د پښـــتنو د مظلوميت

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغه پورته کړه او د داسې ظلم انځور مې تر خپله وسه وکاږه چې د غوړه مال او ځانساتي پښتون ضد واکمن پښتون او د پښتنو د شـــعوري مخالفینو د ګډه نا مشـــروع تعامل په نتیجه کې رامنځته شـــوی و. که کرزی او غني له عقله نه، بلکې له نســـله پښـــتانه نه وای، نو په ټول عمر کې به په دې سیاسي ظرفیت، دې څوکۍ ته نه وای رســـېدلي، خو د کوم قوم په برکت چې دوی واک او ځواک ته ورســـېدل، تر ټولو زیات یې هماغه قام په کې خوار او زبون کړ، ان د چنګېزخان پر وخت هم پښتانه دومره نه وو کړول شـــوي، لکه د دوی په واکمنۍ کې. تر ټولو دردوونکی حالت بیا دا دی چې د دې بدمرغیو پړه هم د همدې چارواکو او د هغو د اړوندو غوړه مالانو له خوا پر همدې پښتون قوم اچول کېږي .

نن چې په بغلان کې یو پښـــتون مشـــر او ســـپینږیري په عامه غونډه کې خپلې جامې ووېستلې، دا په واقعیت کې د ټول پښـــتون قوم د دردونو او نه بیانېدوونکو غمونو یو رښتینی انځور دی .

پښتنو مشرانو او کشرانو، چارواکو او بېواکو! ځان به نه تېرباسو، د ټولنې دردوونکی واقعیت همدا دی چې نن په بغلان کې حســـن خان څرګند کړ. زما په ګډون به ډېر نور پښـــتانه هم له داســـې دردوونکي حالت ســـره مخامخ شـــوي وي، خو څرنګه چې موږ سره خپل قلم کله کله ملګرتیا کوي او رسنیو ته لاسرسی لرو، نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه خو د خپلو غمونو په بیان کې داســـې یو دردوونکي فوراني حالت نه یو رسېدلي .

د ډېر درد او غم خبره دا ده چې د پښــتنو او د ټول افغانســتان د ســالمیت لومړۍ درجه شــعوري مخالفین د دولت پر لومړیو او اساسي څوکیو ناست دي او د نا شعوره پښتون پاچا له خوا ورته د پښــتون وژنې او هېواد ورانونې په پار مکافات ورکول کېږي او که پښــتون بیا د دې بې عدالتۍ په مقابل کې غږ پورته کړ، نو هغه بیا د نشــنلیســت، متعصــب او د ملي وحدت د مخالف په نوم په شلو تورونو تورن شي. درباري غوړه مالان د دې پر ځای چې د ولس ننګه وکړي، یو دم خولې وازې کړې چې ولسمشره زر کلن شې او هېڅ بدیل نه لرې...

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک باید څه له لاسه ورکړي؟

دا لیکنه د (۲۰۲۰) م کال د جولای میاشـــتې پر (۲۸) چې د ۱۳۹۹ ل کال د زمری میاشـتې د (۷) نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

که سـرېتوب او انسـانیت معیار وای، نو بیا خو به نه دا بحران او نـاورین رامنځتـه کېـده او نـه بـه دا جګـړه او غمیزه. څرنګـه چې

سـیاسـتوالو سـره ځان غوښـتنه او واک غوښـــتنه مطرح ده، نو ځکه خو دا غمیزه ورځ تر بلې غځېږي. د روانې غمیزې وروســـتي علني لوبغاړي اوسـمهال د داکتر اشـرف غني په مشرۍ اسلامي جمهوریت او د ملاهیبت الله په مشـرۍ اسـلامي امارت دي. دواړه لوري پر یو بل د پردیپالنې تورونه پورې کوي، یو لوری د ولسـواکۍ او بل لوری د اسلامواکۍ توغونه توغوي. حقیقت خو دا دی چې د هر لوري په اوړو کې ښې ډېرې شګې شته، خو اوس د تور او سپین

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلومول ډېر وخت غواړي او اســانه‌کار هم نه دی. دلته د دوی پر بهرنیو ملاتړو بحث خبره اوږدوي، خو دا دوه غټ لوري باید د اوســـمهال د ترخو او ناعادلانه واقعیتونو په توګه ومنل شـــي. همـدې لورو د ولس ژونـد تریخ کړی او د غمیزې د غځونې سبب شویدي. اوس د حکومت لوری وایي چې طالب لوری دې لومړی اوربند وکړي او بیا وروسته ورسره د سولې خبرې کوو. له دې کار څخه د غني هدف دا دی چې طالب اوربند وکړي، نو د ده تر مشرۍ لاندې همدا حکومت به په همدې شکل او ان تر دې هم په زیـاتې ســـرتمبګۍ دوام کوي او بـل چې طـالبـان ان لنډمهالی اوربند هم وکړي، نو کېدی شي د هغوی د لیکو، جذبې او جبهې د کمزورۍ سبب شي، نو طالب مشران هېڅکله داسې بایلونکي حالت ته حاضر نه دي او نه یې بهرني ملاتړي داسې یو حالت غواړي. اوس حکومت د دفاع او طالب د تعرض په حالت کې دی، که طالب تعرض و نه کړي، دا کار حکومتي چارواکو ته یو غټ امتیاز دی، خو په مقابل کې بیا حکومتي چارواکي طالبانو ته څه ډول انډولیز امتیاز ورکوي؟ له بلې خوا که طالب همداسې جګړې او د غني حکومت همداســې د خپل واک غځولو ته دوام ورکړي، نـه یوازې دا چې دا حـالـت زموږ د زرګونو هېوادوالو د شــهادت او د هېواد د ورانۍ ســبب ګرځي، بلکې دا احتمال هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شته چې دا حالت د ټول نظام د پاشنې تر بریده هم ورسېږي او یو ځل بیا د اویایمو کلونو سناریو تکرار شي. زموږ شریر ګاونډیان تیار همداسې یو حالت ته منتظر دي، چې طالبان د مجاهدینو او هېواد د هغوی د رقابتونو د وخت په شان، پر یو برخلیک اخته کړي،

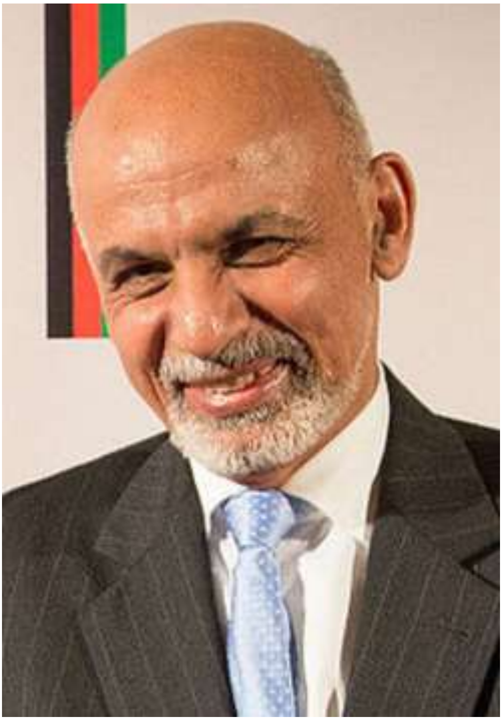

نو ایا کومه داسې منځنۍ حللاره هم شته او کنه چې هم د نظام اډانه روغه پاتې شي او هم سوله تینګه شي؟ د هېواد د ژغورنې اساسي لاره همدا ده چې هم نظام خوندي شي او هم سوله راشي، دا داسې هیلې او ضرورتونه دي چې د یو بل متمم دي، نه د یو بل مخالف او هېڅکله باید د یو بل پر ضد و نه کارول شي. نو اوس ښه لاره همدا ده چې له یوې خوا پر طالبانو فشار راوړل شي، چې د نظام

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فزيکي اډانې د بقا تضـــمين وکړي، چې داکار تر ټولو دمخه د سـراسـري اوربند په ټينګښـت سـره تر سـره کېدلای شـي.له بلې خوا غني او ټامي ټيم يې او ورسـره راټاله لنډغر او نور مفسـدين، چې اوس د حکومت په اډانه کې د حکومت په نامه مطرح دي، د ولسي فشار له امله دېته اړ کړای شي، چې د چارو واکې پرېږدي، دواړه لوري دې د يو ټاکلي وخت لپاره د چارو واکې ناپېيلو او ثالثو افغانانو ته وســـپاري، هغوی دې د عادلانه ټاکنو لپاره لاره اواره کړي، راتلونکو هېڅ ډول ټاکنو کې دې ځان نه کانديدوي، بيا به وګورو چې ټامي مفکرات ټاکنې ګټي او که د جنت په مينه مســـت طالبان حضـــرات او يا هم ملتپال او هېوادپال افغانان؟ د دې درېيمې لارې په تعقيب او تحقق ســـره به حکومت له غلو او مفســـدينو او نظام به له پاشـــلو وژغورل شـــي او د دايمي ســـولې ټينګښت ته به هم لاره اواره شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښایسته کندهار ډېر ډېر یادوم

(۱)

دا لیکنې مې د هغه سـفر انځورنـه ده چې د ۲۰۲۰ م کـال د جولای میاشــتې پر (۲۸) مې نېټې چې د ۱۳۹۹ ل کال د زمري میاشتې له (۷) مې نېټې سره سمون خوري، کندهار ولایت ته کړی دی.

یو خو حکومت او طالبانو ډېر ښــه او د سـړیتوب کار وکړ چې د لوی اختر په مناســبت یې اوربند وکړ او بله خبره دا چې مورږ د ښاغلي محمود کرزي په بلنه له ښاغلو فریدون خان مومند، حیدر

ځاځي او بیدار ځاځي سـره په یو نارسـمي سـفر کندهار ته راغلو، په کندهار کې به د خپل سفر پر مهال تاسو ته د ښـکلي کندهار د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابادۍ تصویرونه وړاندې کړو. اوس د اختر په مبارکۍ کې مساپرو هېوادوالو ته د عینو مېنې د پرمختګ څو ښکلې تصویرونه.

(۲)

په ماښـــام کې د عینو مېنې ترکتنې وروســـته د ښـــاغلي محمود کرزي مېلمســـتون ته لاړو، هلته مو د ډوډۍ پرمهال د کندهار له یو شمېر مخورو سره وکتل.

په کندهار کې مو د ژوندون تلوېزیون څانګه وکتله، داکوچنی چې تاســو په تصــویر کې ګورئ روهید نومېږي، د ژوندون تلوېزیون د کندهار څانګې د ماشومانو خپرونه پرمخ وړي. ښه اینده لري. جاوید اغا ته دې خدای خیر او برکت ورکړي چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر زحمت يې په کندهار کې د ژوندون ځانګه په ښــه ډول فعاله ساتلې ده.

(۳)

نن مو په کندهار کې د خرقې مبارکې زيارت وکړ. خرقه مبارکه د

نړۍ له مقدسـو زيارتونو څخه ګڼل کېږي او تاريخي کندهار ته يې زياته معنوي ښـکلا ورکړې ده.د خرقې مطهرې له متوليانو څخه ډېره مننه چې موږ ته يې نن د خرقې مبارکې د زيارت زمينه برابره کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤)

د ستر ملي مشر میرویس نیکه زیارت ته لاړو، د نیکه اروا ته مو

د دعا لاســـونه لپه کړل، هیله مو څرګنده کړه چې د دې ســـتر انســان او افغان د سـپڅلي روح په برکت لوی خدای ج په هېواد کې سـوله او سـوکالي راولي او افغانان د نېکمرغه ژوند خاوندان کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵)

کندهار په مېړنیو ښـایسـته و او ښـایسـته دی. نن په کندهار کې د

هېواد د یو زړور بچي شـــهید جنرال عبدالرازق مزار ته لاړو، د هغه روح ته مو دعا وکړه، د لوی خدای ج له درباره مو هغه ته د فردوس جنت او دې مظلوم ملت ته د ســولې او ســوکالۍ هیله وکړه.

(٦)

د چهارشـــنبې پر ورځ د بېلابېلو مهمو تاریخي ځایونو تر لیدنې کتنې وروســته کندهار پوهنتون ته لاړو، د پوهنتون قدرمن رییس ښاغلي (پوهاند دوکتور عبدالواحد وثیق) د اوسمهال دکارونو او د راتلونکو پلانونو په باب هر اړخیز معلومات راکړل، بیا مو د باچاخان څېړنیز مرکز وکوت، د دې مرکز له فعالیتونو خبر شــو، بیا د قدرمن اســتاد (قانع) په ملتیا د پوهنتون مرکزي کتابتون ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاړو، داکتابتون د یو میلیون امریکایي ډالرو په لګښت په څلورو پوړونو کې په عصري ډول جوړ شوی دی او لسګونه زره ټوکه کتابونه په کې اوسمهال خوندي دي. د کتابتون مسول ښاغلي (قرانمل صیب) موږ ته د کتابتون په باب پوره معلومات راکړل، قرانمل صیب دې خیر یوسي د خپلې فرهنګي مینې له امله یې د

کتابتون بدایینې ته ډېره پاملرنه کړې ده. بیا مو د استاد قانع په ملتیا د پوهنتون مرکزي تالار وکوت خورا ښکلی جوړ شوی دی،تر دې وروسته مو د بېلابېلو پوهنځیو ودانۍ او نور ناسیسات وکتل .

کندهار پوهنتون سره له دې چې یه کم وخت کې ډېر پرمختګ کړی، خو د سیمې د عمومي ضرورت او ظرفیت په اندول لا هم نور ډېر کار او پرمختګ ته اړتیا لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۷)

د چهارشـنبې ورځ ماسـپښـین مهال په ارغنداب ولسـوالۍ کې د حاجي صـیب (غلام حیدرخان) او د هغه د ورونو بڼ ته لاړو. دا باغ تر (بابا ولي) زیارت لاندې سـیمه کې موقعیت لري او ټول ارغنداب ولسوالي ورڅخه ښکاري. ارغنداب دومره زرغون دی چې ته فکر کوې پر ځمکه دې شـین بخمل غوړولی دی او که

سـړی ووایي د ځمکې پر مخ د جنت یوه ټوټه ده، نو ډېره مبالغه به یې نه وي کړې. حاجي صـیب حیدرخان نه یوازې زموږ مېلمه پالنه وکړه، بلکې پر ښـکلي څلوېښت جریبه باغ یې هم وګرځولو. دې باغ کې د انګورو، منو ،انارو او نورو مېوو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

زرګوني وني ثمر ته رسېدلي دي. حاجي صيب د دې باغ د جوړولو داستان بيان کړ، ويې ويل چې دا يې په ډېر زحمت جوړ کړی؛ دلته مخکې لوخې او نلان وو،خو د ده په زيات کار، زحمت او ولسي تجربې اوس پر داسې يو زرغون بڼ بدل شوی دی. ده زياته کړه چې ماته که څوک ټوله دنيا راکړي خپل کور، کلی او دا ژوند به پرېنږدم.

حاجي صيب حيدر وويل موږ بايد داسې کار وکړو چې هم خپل ځان ته ګټه ورسوو او هم نورو ته. رښتيا هم ارغنداب د همداسې ولسي کاري وګړو او مشرانو په کار، زيار او تجربو اباد شوی دی. څوک چې دښکلي کندهار سفر کوي او ارغنداب ونه ګوري، نو سفر به يې نيمګړی وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸)

د چهارشـــنبې پر ورځ مو د کندهار د اطلاعاتوکلتور ریاســـت وکوت، رییس صـیب ښـاغلي (افغان) راته د یاد ریاسـت د تېر یو

کال فعالیتونو په باب معلومات راکړل او هم يې د خپلو راتلونکو پلانونو په باب رڼا واچوله. بیا مو د یاد ریاســـت اړوند موزیم، کتابتون او نندارتون وکتل، د خدای ج په فضـل او د دې ریاسـت د کـارکوونکو د هڅو پـه برکـت پـه هره برخـه کې پـام وړ مثبـت بدلونونه او پرمختګونه رامنځته شوي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۹)

د چهارشـــنبې ماښـــام مې د ژوندون ټلوېزیون د همکارانو او ملګرو په غونډه کې ګډون وکړ. په دې تصـویرونو کې چې تاسـې کوم ملګري ګورئ د دوی اکثره لـه کوم مـادي امتیـاز پرتـه لـه ژوندون سره رسنيزه ملګرتيا پالي. له دوی ټولو څخه مننه کوو .

په کندهار کې د ژوندون د څانګې مشر ښـاغلي جاوېد اغا څخه ځانګړې مننه چې نه یوازې په کندهار کې یې د ژوندون څانګه ښه فعاله ساتلې، بلکې نورو ملګرو او د رسنيزو چارو مینوالو ته یې هم ښـه کاري چاپېریال برابر کړی دی. ما هم د دې فرهنګي او رسنيز کاروان د ملګرو د قدرونې په غونډه کې برخه واخیسته او کاري وړتیا، زړورتیا او ملګرتیا مې ورته وستایله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۰)

د کندهار قدرمن والي صـــیب (حیات الله حیات) د پنجشـــنبې پر ورځ سهار مو ډوډۍ ټولو؛ فریدون خان مومند، بیدارځاځي، حیدرخان ځاځي او ما یون ته بلنه راکړې وه، چې ســـهار چای به له والي

صـیب سـره څښـو. والي صـیب خوندور چای برابر کړی و، خو دلته د ورتګ خوندوره برخه دا وه چې والي صـــیب پر موږ د نړۍ د ســـتر امپراتور او د ټولو افغانانو بابا (احمدشـــاه بابا) د ټولواکۍ ماڼۍ او کارځای وکوت. دا ماڼۍ چې نږدې دوه نیم سوه کاله عمر لري، د خپل وخت د معمارۍ یوه ښه بېلګه ګڼل کېږي. دا ودانۍ څوګاله وړاندې په یوه قوي انفجار کې ســـخته زیانمنه شوې وه، خو اوس یې په اساسي ډول د بیا رغونې چارې بشپړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شــوې دي. د ماڼۍ د بېلابېلو برخو کتنه د هر افغان د زړه جرات او پر ځان باور زیاتوي او د ســـړي په ذهن کې د تېرې زمانې برم او عظمت تازه کوي. والي صـــیب د افســـوس په توګه وویل: د خواشینۍ خبره ده ؛مونږ دوه نیم سوه کاله وړاندې څه وو؟ له دې ځایه نیمه نړۍ کنترولېدله، خو اوس...

(۱۱)

خوښنه، ښښنه او مننه

کندهـار ته مې لنډ خو مثمر ســـفر درلود، په څوارلســـو کاري ساعتونو کې مې نږدې لس مهم تاریخي ځایونه ولیدل او یو شمېر فرهنګي ملګرو ســـره مې هم وکتل، د کندهار له نویو پرمختیاوو او ودانیزو چارو هم تر یوه بریده خبر شوم، ستونزې هم کمې نه وې، خو پر ستونزو سربېره د ژوند لپاره مبارزه هم روانه وه. زما لپاره د خوښـــۍ خبره دا وه چې هر ځل کندهار ته راځم، نو په ودانیزه برخه کې نوي پرمختګونه ګورم، داکار مونږ ته د دې پیغام راکوي چې که د دې قوم په چارو کې مداخله و نه شـي او سـوله ټینګه شي، نو دا ولس پر ځان دومره باوري دی چې د خپل ژوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پرمختګ او سوکالۍ لپار اوچت ګامونه اخیستلای شي. ښښنه په دې غواړم چې د وخت د کمښت له امله مې په کندهار کې ډېر خواږه فرهنګي ملګري او قومي مشران، چې باید لیدلي مې وای، ومې نه شـــو کړای چې ویې ګورم، لوی اختر و او ښېرته باید کابل ته راغلی وای، هیله ده چې ټول دوســـتان مې له ښښـــنې برخمن کړي، له ټولو هغو دوستانو، په تېره ښاغلي محمودکرزي، جاوېد اغا او نورو څخه ځانګړې مننه کوم چې زما په دې لنډ او تنګ ســـفر کې یې زموږ مېلمه پالنه وکړه او د ګڼو تاریخي ځایونو او علمي مرکزونو د لیدو زمینه یې راته مســـاعده کړه. یو ځل بیا خوښنه، ښښنه او مننه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فرهنګي انقلاب د یو سرلاري سفر

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای مياشـــتې پر (۳۱) يمه، چې د ۱۳۹۹ل کال د زمري مياشـــتې له (۱۰) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

نږدې يو کال او يوه مياشـــت وړاندې همدا وخت (د ۲۰۱۹ م کـال د جون پر ۲۳مـه) مې پـه علومو اکـاډمۍ کې ور ســـره وکتل.هغه وخت يې هم له خپلې روغتيا څخه شـــکايت کاوه، ما ورته وويل خدای دې راته صـــحتمند لره، درې دمو کې درپيم

منزل ته ساه نيولی پورته شو.زما د کتابونو پر ليدلو ډېر خوشـاله شـو، ويې ويل زه حيران يم چې ته په دې دومره سياسـي ناندريو او جنجـالونو کې بيـا دې فرهنګي کـار تـه څنګـه اوزګـارېږې؟ مـا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته وویل زه سیاست د فرهنګ لپاره کوم، نه فرهنګ د سیاست لپاره. دی په خندا شــو، ویې ویل پوه دې کړم. بیا یې راته وویل صــحت مې ښــه نه دی، لکه چې خدای مې خپل حضــور ته غواړي؛ اوس څلور میاشــتې کم نوي کلن یم، ما ورتـه وویـل، خدای دې موږ ته صــحتمند لره، موږ هیله لرو چې ســلیزه راته پوره کړې او بل زموږ هیله ده چې ســتاســو ټول اثار راټول او د کلیاتو په بڼه چاپ شي، هغه وویل غرزی(زوی یې) راځي، کار به پرې وکړو. تر هغه وروســته بیا لایق صــیب په شــش درک کې د یوه شــدید انتحار او انفجار له امله ژور ټپونه واخیســتل، یو کال دې ژورو ټپونو وځوراوه او نن یې نو د تل لپاره له هغه وطن او ولس څخـه د ابـد لپـاره خـدای پـامـاني واخیســتــه، چې ده

ورته اویا کاله ترانې ویلې وې، لایق نور نه چونغر ته ترانې وایي، نه د پښتنو کوچیانو د سرګردانه ژوند سپېرو کېږدیو ته، نه به ملا سـره په جنګ وي، نه له ارتجاع سـره، نه به ویده دهقان راویښ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي او نه ویده روښـنفکر، هغه اویا کاله د دې وطن غرو رغو ته سـوې لوې ترانې وویلې، سـترې نه شـو، نهیلی نه شـو، خو تېر یو کال کې داسې وځورول شو، چې د وطن هر بوټی او هر انسان به یې سـترګو ته ودرېدلی وي، همغه وطن او همغه افغان چې ده ورته سندرې ویلې وې، خو هېچا یې د دردونو په تسکین کې مرسـته و نه کړای شـوه،ځومره به نهیلی شـوی وي، څومره به ماتیجن شـــوی وي، مورِ وبښـــه ای د زمانې د ادب ســـرداره او ســـالاره، دلته د دې وطن د هر یو بلبل او خدمتګار وروســـتی برخلیک همداســـې دی، لکه د تا چې و، په درد دې مبارزه پیل کړه او په درد دې پای ته ورسـوله، مورِ هم په نوبت درپسـې یو، ګوره د جنت یوه باغچه راخپله کړه، هلته به بیا د دې وطن لپاره ترانې وایو د چونغر ترانې او دسپینغر ترانې....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا پر ژبه او قوم تجارت څه مانا؟؟

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګســـت مياشـــتې پر (۲) يمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي مياشـــتې له (۱۲) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

زريزې او پېړۍ کېږي چې د پښـــتو ژبې پر وړاندې توطيې رواني دي. ســـوونه کلونه وړاندې کله چې ســـلطان بهلول لودي په هند کې واکمن شـــو، نو د جمعې لمانځه ته لاړ، (ملاکادن) تر لمانځه وړانـدې پـه خپلو وعظيـه خبرو کې وويـل : ((نمی فهم قوم بـه قدرت رسيده است که از ذات دجال است يا چی که مادر را مور ګويند، خواهر را خور ګويند، بيادر را ورور ګويند و ديګر را نور ګويند...)) پر دې وخت ســـلطان بهلول لودي ور غبرګ کړ : ((ملا صاحب احتياط کو که ما هم بندګان خدا يم)).

څو پېړۍ بيا پر دې شوخند ووهل شو چې د اسلام له نظره پښتو د دوزخ ژبه ده!؟

حمزه بابا جرات وکړ او دا وهم يې مات کړ:

وايي اغيار چې د دوزخ ژبه ده
زه به جنت ته له پښتو سره ځم

(c) ketabton.com: The Digital Library

په تېره نيمه پېړۍ کې، نو چې چا هم د پښـــتو د مظلوميت غږ پورته کړی، د نشـنلېسـت او فاشـيسـت په تور توهين شـوی او له صـحنې څخه ايستل شوی دی، په تېرو شـلو دېرشو کلونو کې نو بيا د متعصــب ټاپې زور اخيســتی، هر پښــتون چې د خپل قوم او ژبې د محکوميت نوم اخيســتی، پر هغه نو د متعصــب تور پورې شـوی دی. دا پورته ټاپې اکثره د پښـتو ضـد نا پښـتنو عناصـرو له خوا پر پښتوپالو پښتنو ليکوالو لګېدلي دي او يو شمېر مړ غوړو او ځانپلورو پښتنو غوړه مالانو هم ورسره په دې کار کې ملګرتيا کړې ده. په دې تېرو څو کلونو کې بيا يو څو نورې اصطلاحګانې دود شـــوي دي؛ پر ژبــه، قوم او افغــانيــت ،((تجــارت او دکانداري)). دا نومونې اکثره د هغو ضـــمير پلورو پښـــتنو له خوا کارول کېږي چې له معنوي او مادي فقر ســـره مخ دي. نه خپله کار کوي، نه بل کار ته پرېږدي. ځرنګه چې دوی پښـت پر پښـت وږي پاتې شـوي، ان که اوس پر خزانو هم ناست وي، د لوږې او فقر حس يې د خصـــلت يوه برخه ګرځېدلې ده. دوی نو هر ملي او فرهنګي کار ته د اقتصـادي ګټې او تجارت په سترګه ګوري، د دوی تر شـا بيا د هغو عناصـرو انګېزه هم پرته ده چې په شعوري او فکري ډول غواړي پښتو او پښتانه په همدې متواتر مظلوميت او محکوميت کې وسـاتي. نو هر کله جې کوم شـعوري او فکري

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتـــون د خپلې ژبې او قوم د ســـوکالۍ او پرمختګ غږ اوچت کړی، نو د دې یوې ډلې له خوا پرې د تعصب او د بلې کټګورۍ له خوا پرې د قومي سوداګر تور پرې پورې شوی دی .
ای د زمانې بدمرغه تنګنظرو! که چېرې پښـــتو ته خدمت د تجارت او ګټې وسـیله وای، نو دا تجارت به تاسـې بل چاته پرې ایښی وای؟ اول خو به مو خپله پرې سرونه مات کړي وای، ځکه چې په روح او روان کې مو د تجارت انګېزه او غریزه نغښتې ده، چې هر علمي او فرهنګي کار ته د سوداګرۍ په سترګه ګورئ. که خپلې ژبې او قوم ته د غونډو او ســیمینارونو جوړول، د رســنیو فعالول، د ښـــوونځیو او پوهنتونو جوړول، د کتابونو چاپول، د علمي کدرونو روزل او داسې نور ګټور کارونه رښتیا هم تجارت او د ګټې وســیله وي، نو دا ګټه تاســې وکړئ! ولې یې بل چا ته پرېږدئ؟ کاشـکې داسـې وخت راشـي چې دا ډول کارونه د ګټې وټې وسـیله شي او ټول دې ډول ګټې ته را ودانګي. زړه کې خو هر ســړی پر دې پوهېږي چې د کار خلک کارونه کوي، کینه ګر او ناکاره پرزې بیا تورونه پورې کوي. اوس خو خوند دا کوي چې د پښتو او پښتنو له مخالفینو څخه وار او پار دومره خطا دی چې له تورونو لګولو او ځانځورنې پرته یې نور هېڅ له لاســـه نه کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپلې پنځه دېرش کلنې کاري او فرهنګي تجربې له مخې د پښتنو ځوان او خدمتګار نسل ته زېرى ورکوم چې د وهمونو ډېر برجونه مو نړولي، يو فرهنګي، ملي او فکري انقلاب پر راختو دى، د پښتنو شعوري مخالفين او د هغوى په ټلواله کې شامل بې ضميره پښتانه ځان پلوري، ورځچاري او مضر احتياط کاري ټول وارخطا دي، له تعرضي حالته دفاعي حالت ته راتيت شوي او نامعقوله دفاع يې هم په نړېدو ده، نو لږې نورې فکري مبارزې ته اړتيا ده، کابل چې به پخوا د پښتو او پښتنو ګورستان ګڼل کيده، اوس ورو ورو پر يو ستر پښتو ژبي ښار بدلېږي. اکثره پخواني وهمونه مات شوي او نور هم پسې ماتېږي، نو ځومره چې مخالفينو ټاپې لګولې موږ او تاسې به خپل کار ته کش ور کوو، څومره خوندکوي چې ته کارکوې او مخالفين دې له رخې اوکينې څخه ځورېږي او يوازې تورونو لګولو ته ناست وي، همداسې دې ناست او ملاست اوسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ځل بیا مشورتي لویه جرگه !؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګســـت میاشـــتې پر (۱۰)مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د زمري میاشـــتې له (۲۰) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

جرګه او مشوره هم یو اسلامي اصل دی او هم زموږ ملي دود. جرګه د بحران د حل او د غوټې د خلاصـــون لپاره جوړېږي. جرګه لویه وي که وړه، معمولاً داســـې پرېکړې کوي، چې له

دواړو مخالفو لورو یو څه کموي او هم دواړو لورو ته یو څه ورکوي، نو ځکه خو د جرګې د پرېکړې له امله هېڅوک ځان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بایلونکی نه احساسوي، خو دا حالت هغه وخت رامنځته کېږي چې دواړه لوري جرګې ته واک ورکړي او جرګه خپلې پرېکړې د همدې صلاحیت له امله تعمیل کړي. مشورتي جرګه یا لویه جرګه بیا دا ځانګړنه نه لري، د پرېکړې صلاحیت نه لري او مشوره یې هم د واکمن په مزاج پورې تړلې، چې مني یې او کنه او یا یې کومې برخې عملي کوي. څرنګه چې په افغانستان کې پر ټولو ملي او ان دیني ارزښتونو سیاسي معاملې شوي او ملنډې پرې وهل شوي، نو اوس د جرګو نوبت دی چې دا ارزښت هم پیکه، تکراري او کلیشه یي شي. د کرزي صیب د واکمنۍ پر مهال د سولې لویه جرګه جوړه شوه، نچوړ یې دا شو چې یو جنګسالار د سولې د عالي شورا رییس شي. بیا له امریکا سره د امنیتي تړون لپاره بله لویه جرګه جوړه شوه، کرزي صیب د هغې جرګې نظر او پرېکړې ته هم ارزښت ور نه کړ. بیا ډاکتر صیب غني له طالبانو سره د سولې په باب مشورتي لویه جرګه جوړه کړه، د هغې وړاندیزونه هم لس سلنه عملي نه شول. اوس دا دی یو ځل بیا په ډېر لږ تغیر هماغه لویه جرګه رابلل کېږي او هغه هم د څلور سوه طالب زندانیانو په باب یوازې د مشورې غوښتلو لپاره، نه دا چې د پرېکړې لپاره، ځکه چې حکومتي چارواکو لا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وار دمخه ویلي چې دا جرګه له قانوني پلوه د یادو زندانیانو د خلاصون په باب د پرېکړې صلاحیت نه لري.

د لیکوال دې ژبه ګونګه شـي چې حقیقت نه وایي او د پاچا دې ورمېږ مات شـي چې خپل ملت سـره ټګي کوي او هغه ته دروغ وایي. حقیقت خو دا دی چې نه خپله ډاکتر غني او نـه د هغه د حکومت ټامي برخه جرګې او مشـورې سـره لېوالتیا لري، نه پر دې دود خبر دي او نه هم د چا مشـورې ته غوږ ږدي. د ډاکتر غني په مشـرۍ د ملي وحدت په حکومت کې غني او عبدالله دواړو تر (۱۰۵۰) زیات مشـاورین درلودل. ښـاغلي غني ته قسم ور کړئ چې کوم مشاور سره یې مشوره کړې ده؟ او مشاور ته یې هم سوګند ورکړئ چې کله دې هم جمهور رییس ته مشوره ورکړې ده؟ داسې مشاورین هم شته چې په تېرو شپږو کلونو کې یې یو ځل هم مخامخ جمهور رییس نه دی لیدلی. خپله جمهور رییس ته قسم ورکړه چې ته خپل ټول مشاورین پېژنې او کله دې هم له هغوی سـره په تېرو شـپږو کلونو کې کوم ډله ییز مجلس کړی دی؟ خو معاشونه حواله کېږي او بیت المال خالي کېږي، په تېرو شپږو کلونو کې نږدې (پنځه سوه ملیونه ډالره) د همدې بې مشـورې لوړ پوړو مشـاورانو جېبونو ته لوېدلي دي، خو مشـوره صـفر، ان فرهنګي مشـاورانو یې د خپل محبوب ولسـمشـر د

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسکونو لفظي تېروتنو سمون ته هم لاسرسی او جرات پيدا نه کړ. نو يو څوک چې له خپل رسمي مشاور څخه مشوره نه اخلي هغه بيا پر دې مظلوم ولس دومره مهربانه شو چې دهغه اصلي او تصنعي استازي را وغواړي او د هغو مشورو ته ارزښت ورکړي؟ دا هسې د وخت او ملي پانګې ضايع کول او د عامه اذهانو مصروف ساتل دي او بس.

پر تېرې مشورتي لويې جرګې په مستقيم او نامستقيم ډول نږدې (پنځوس مليونه ډالر ه) لګښت راغلی و، پر دې جرګې ظاهراً (۳۳۰) مليونه افغانۍ، خو که نور اړوند نا مستقيم لګښت يې محاسبه شي نږدې (لس مليونه ډالره)لګښت پرې راځي. ياني د هر بندي د خلاصون په باب د مشورې لپاره موږ(۲۵۰۰۰ ډالره = ۱۹۵۰۰۰۰ افغانۍ زيان زغمو) او د هر بندي لپاره لږ تر لږه له(۱۰) تنو جرګه مارو څخه مشوره اخلو. دېته وايي پر جرګو مرکو او پر و طن او بيت المال مين چارواکي!!؟ څوک به ورته ووايي چې کله هم د جرګې او مشورې اساسي ضرورت وي هلته ولې پر دې ملت غږ نه کوې؟ کله چې دې پر اساسي قانون معامله کوله هلته د ملت مشوره چېرته وه؟ کله چې دې له (ای ايس ای) سره د استخباراتي معلوماتو او د ګډو همکاريو پټ تفاهم کاوه، دا ملت ولې و نه پوښتل شو؟ کله چې پر ډيورند معامله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېدله او اغزن تار تېرېده د ملت غږ ولې وا نه ورېدل شو؟ شپږو کلونو کې کابینه تکمیل نه شـــوه، پر علت او معلول یې ولې له ملت او د هغه له استازو سـره مشـوره و نه شـوه،؟ د فسـادګرو، لندغرو او جنګسالارانو د زور زیاتي د مهارولو په باب ولې ولس سره یوه ناسته تر سره نه شوه؟ او داسې نورې په سلګونو ولې ولې؟ اوس خو ډاکتر غني غواړي که نه، دا څلور ســوه طالب بندیان پرې امریکایان په زوره خوشـې کوي، لکه په هغه نورو کې چې یې ورته سـرې، شــنې او نورې کرښــې ماتې کړې. دی اوس غواړي خپله پړه د ملت په نامه پر داســې راټولو شــویو اســتازو واچوي، چې د هغوی پر اکثریت په خپله د ملت شک دی چې دا لا د چا اسـتازي دي ؟؟ خو بیا هم که دوی یو فکري او ژور نظر وړاندې کړي، ځان به له ملامتی وژغوري. یانې دا چې ښــه به دا وي چې دوی ټول واک خپله ښاغلي غني ته ورکړي چې ته خپله د اســاســي قانون او د ملت د ګټو په رڼا کې فیصــله وکړه. په دې ډول به جرګه له ملامتیا وژغورل شـــي او غیر له دې هم جمهور رییس د جرګې هغه خبرې مني چې د ده پر مزاج برابرې وي. د جرګې وړاندیزونه هم د حکومت په نظر نهایي او قانوني نه دي او دا به هغه وخت قانوني ګڼل کېږي، چې ولسي جرګه یې د یوې قانوني مصــوبې په توګه تایید کړي او د ولســي جرګې پرېکړه بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه وخت قانوني ده چې مشـــرانو جرګه یې تایید کړي او دا پرېکړه بیا هغه مهال قانوني ده چې جمهور رییس یې لاسلیک او توشـــبح کړي او کله چې بیا په رســـمي جریده کې دا قانون خپور شو، نو بیا د اجرا وړ دی.د سولې د هیت مساله هم دې ته ورته ده؛ هغه هم کوم اجرایي صـــلاحیت نه لري، یوازې پیغام به وړي او راوړي، نور کوم واک نه لري، په دې ډول به د غني د حکومت پنځه کاله پوره شـــي او د حاکمیت په پای کې به بیا چغې پورته کړي چې په هر زمان او مکان کې له کوم قید او شـــرط پرته هر ډول قربانۍ ته حاضـر یم راشـئ سـوله وکړئ، خو هغه وخت به ډېر نا وخته وي او په دې بهیر کې که دا حکومت د امریکایانو په مرسته همداسې تداوم ومومي، نو ډېرې وینې به تویې شي او ډېر سرونه به تولې شي.

له دې اوږده داســـتانه مې هدف دا و چې که د لومړۍ درجه چارواکو اصـــلي نیت ته دقیق شـــو، نو کیســـه خرابه ده، خو که امریکا رښتیا هم سوله غواړي، نو لومړی دې پر پاکستان اصلي او تهدیدي فشـار راوړي او بیا دې طالبانو ته سـره کرښـه راکاږي چې سـوله غواړئ که جنګ؟ او بیا دې دلته په حکومت کې خپلو لومړۍ درجه مامورینو ته ووایي چې غلي کېنئ؛ زما پیشـــو ما ته میو؟ نو دوی چې کله دا اخطارونه احســـاس کړي، هر څوک به

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل حد و پېژني، عيناً لکه شوروي مشر (ګرباچف) چې کارمل ته وويل وخت دې پای ته رســـېدلی، نو بيا يې پر ځای داکتر نجيب راغی، نو که دا ډول جديت و ښـــودل شـــي د امريکا تر روانو ټاکنو وړاندې به افغانستان له يو نسبي ټيکاو او سولې څخه برخمن شي. له دې پرته به همدا د شيخچلي کيسه روانه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تعصب او ځان شرموني لړۍ

دا ليکنه د ۲۰۲۰م کال د اګســـت مياشـــتې پر (۲٤) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي مياشـــتې له (۳) يمې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

کله چې د يو قوم په مشرانو او چارواکو کې ملي احساس له منځه لاړ شي او له خپل ولس سره يې واټن رامنځته شي، نو بيا د خپل واک د بقا په خاطر هر ډول بې شـــرمۍ ته لاس اچوي. يو زيات شـــمېر اوســـني پښتـــانه چـــارواکي د دې خبرې څرګند مثالونه دي. دوی د دې په خاطر چې څوک پرې د نشـــنلېســـت او متعصـــب ټاپه و نه لګوي، له داســـې مضـــر احتياط څخـــه کـــار اخلي چې تر کتې يې ضـــرر څو ځلـــه زيـــات وي. اوس نـــو دا

جمهوری اسلامی افغانستان
Islamic Republic of Afghanistan
پیشنهاد
۱۳۹۷
محمد اشرف غنی
رییس جمهوری اسلامی افغانستان

ســـاري مرض دومره عام شـــوی چې ان هغو پښـــتنو ته يې هم لاره کړې، چې عامو پښتنو هغوی ته يو څه هيلې لرلې. شـــميم کټوازې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونځی په پښتو لوستی، لسانس یې هم په پښتو کې اخیستی، ماستري يې هم په پښتو کې اخیستې، په ختڼه هم سوچه سلېمانخېل دی، جمهور رییس غني هم پخوا سوچه احمدزی و، ان تخلص يې هم احمدزی و، شېرزاد صیب هم سوچه پښتون دی، د يو اکثریت پښتون مېشتي ولایت د والي په توګه ټاکل کېږي، نو په دې منځ کې بیا کومه وېره ده چې دا مفکرین يې د خپلې ژبې پرېښېدو او هېرېدو ته اړ کړي دي؟ که دې ډول هڅو ته څوک د ((ملیتوب)) نوم ورکوي، ځان تېر باسي، دا سوچه لېونتوب او د تعصب يو نوی ډول دی چې خپله د پښتنو چارواکو له خوا پښتو او پښتنو سره کېږي. پرون يې ننګرهار ته دا ډول مکتوب ور ولېږه، نن ارزګان ته او دا لړۍ به همداسې روانه وي،

ایا ښاغلی صالح به ښاغلي بسم الله خان ته او یا هم سرور دانش به د دایکندي والي ته کله هم په پښتو مکتوب ولیکي؟ نو پښتو ضد پښتنو چارواکو! که له ولسه نه شرمېږئ، نو لږ تر لږه خو له خپلو سیالو چارواکو وشرمېږئ !

پښتنو ځوانانو راځئ چې دا وهم مات کړو او دې ډول څرګند تعصب ته نور د پای ټکی کېږدو.

څوک چې د پښتو په نوم ښاغلي دي
هغه د پښتو په مرۍ غلي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له موضوع څخه تېښته

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګست مياشتې پر (۲۵) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي مياشتې له (٤) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په ليکوالۍ کې له موضوع څخه تېښته دې ته وايي چې يو څوک پر يوه موضوع نه پوهېږي، نو دی د هغې موضوع پر ځای دويمه يا درېيمه موضوع تشريح کوي، يا قرينه جوړوي؛ اصلي موضوع له يوې بلې موضوع سره تړي، د هغې پر توضيح او تشريح پيل کوي، غواړي په دې ډول تا ته بې ربطه او بې ضرورته معلومات وړاندې کړي، د وخت د ضايع سبب شي او له اصلي موضوع څخه د خلکو پام بلې خوا ته واړوي.

دا ډول خلک او کرايي ليکوال اوس زموږ په ټولنه کې کم نه دي، هره حقوقي، ټولنيزه او قانوني موضوع به په يوې بلې موضوع

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې تړي او په يو نه يو ډول به غواړي اصـــلي موضـــوع کړه کړي. د ساري په توګه: په ښار کې به يو سړی په داسې شکل ولاړ وي، چې له اخلاقي پلوه به سم نه برېښي، نو چې ته ورته ووايې دلته ودرېدل دې مناسب نه دي، نو د کاږه منطق خاوندان به درته ووايي چې نه ته د ده ودرېدل څه کوې؟ ته که دومره تکړه يې لاړ شه د ښار سړکونه جوړ کړه، نرخونه کنټرول کړه، انفجار او انتحار ختم کړه، دا وکړه او دا وکړه. په دې ډول به موضوع بلې خوا ته بوځي.

د پښتو ژبې د قانوني حقوقو په باب هم د يو شمېر لامنطقه کرايي ليکوالو نظر همدا ډول دی؛ کله چې ته پر پښتو ژبې د کېدونکې ظلم خبره مطرح کړې، نو دوی به يو دم دا خبره په نورو خبرو پورې وتړي : او بابا هېواد په څه حالت کې دی؛ دلته انفجار دی، هلته انتحار دی، لوږه ده، قحطي ده، قېمتي ده، د وينو سـېلاب بهېږي، اول د هغو غم وخورئ بيا راځئ د پښتو ژبې غم ته. په لسګونو نورې سختې او لاانجمنې موضوعګانې، چې حل يې لندمهال کې ناشونی برېښي، هغه به تړلې د پښتو ژبې په حقه حقوقو پورې وتړي. د دې لپاره چې ځان ډېر ملي او د ملي وحدت خواخوږی وښيي، نو پر نورو پښتو پالو به بيا د ژبې د دکانداری تورونه پورې کړي، تر دې حده دا کلمې تکرار کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې فکر کوې کلو نه کلو نه يې خپله هر ډول دکانداري کړې وي او په هټيوالۍ کې پخه تجربه لري.د دوی منطق دا دی چې که په پښتـــو ژبه مکتوب وليکل شــو، هغه هم د ننګرهار او ارزګان په شـان پښـتون مېشـتو ولايتونو ته، نو دنيا ورانه شوه، ملي وحدت تباه شـو، انفجار او انتحار زيات شـو، قحطي او قېمتي اسـمان ته پورته شوه.

او د لامنطقه دليـل لارويانو! دا اوس چې له ارګه را نيولې بيا تر واړه ملازمته پورې يو مکتوب هم په پښــــتو ژبه نه ليکل کېږي اوس ولې له وطن څخه نه چمن جوړ شو او نه ګلشن؟ دې ښاغلو ته بايد دا هم ووېل شي چې هر سړی پيدا دی خپل خپل کار لره کنه. د ټولو مسايل حل او په هېوادکې د هر اړخيز ثبات او سمون راوسـتل د ليکوالو، په تېره بيا د پښـتو پالو ليکوالو کار نه دی او نه يې په وس پوره دی، دا د دولتي چارواکو او ســـياســـتوالو کار دی. که داکار هم ليکوالو ته محول کړو، نو بيا خو داکار د پښتو ژبې د قانوني حق او پرمختګ مخالفينو او نورو پلمه جوړوونکو کرايي ليکوالو ته هم راجع کېږي، چې تاســـې هم مهرباني وکړئ اول لاړ شـــئ هېوادکې ســوله، امن او ســوکالي راولئ او تر هغه وروســته راځئ بيا پر ژبنيو مســايلو بحث ته ســره کېنو. دلته خو پښتو هم د جنګ په شرايطو کې له خپل حقه محرومه ده او هم د

(c) ketabton.com: The Digital Library

امن په حالاتو کې او هر کله چې چا د دې مظلومیت چغه پورته کړه، نو بیا یې د مخنیوي لپاره دوه ســوه پلمې او نـامعقول توجیهات رامنځته شــي. هغه هم په خپله د پښتنو چارواکو او د هغو د مارواکو اجیرانو له خوا .

نو د هېواد ځوان او شــعوري نســله! که غواړې خپله ژبه دې تر دې زیاته محرومه او مظلومه نه شي، د دې ډول حالاتو او د هغو د عاملینو پر وړاندې ټینګه او هوډمنه مبارزه پکار ده. تر څو چې ځانساتي، مضراحتیاط کاري او پښتو ضد پښتانه او د هغوی د ناقانونه عملونو توجیه کوونکي کرایي غوړه مالان د واک پر ګدۍ ناست وي، نو دا حالات به همداسې روان وي او که لږ مو له اخلاقي او ملي جرات څخه کار واخیســـت، نو بیا به نه دا ځانساتي چارواکي وي او نه دا ځانساتي غوړه مالان. د ا د هېچا زامن نه دي دا یوازې د وخت زامن دي او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرې اسانه دي او کار سخت دی

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګسټ مياشتې پر (۲۶) مه نېټه چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي مياشتې له (۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

يو شمېر خلک چې خوله يې پر غيبت عادت شوې، د هغوی اصلاح کول اسانه کار نه دی، خپله کوم خاص فکري توليد نه لري بس د نورو غيبت ته يې کار ويلی وي، نه خپله کار کوي او نه بل څوک کار ته پرېږدي.

کله چې موږ د ژوندون تلويزيون د جوړونې تکل وکړ، هغه وخت يوازې شمشاد تلويزيون پښتو نشرات درلودل، هغه هم له خطرونو او ګواښونو سره مخ و. موږ وويل داسې رسنۍ بايد

فعاله شي چې هم د ملتپالو افغانانو پر ذهن د ستمي لنډغرو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظار شورا راخور وهم مات کړي، هم ملي هویت وځلوي، هم د جنګسالارۍ او فساد په مقابل کې ودرېږي، هم نوي کدرونه وروزي، هم ملي ورځې ونمانځي، هم د ټولنې ناخوالې منعکس کړي، هم په پښتنو کې اجتماعي جرات پیاوړی کړي، هم پښتو ادب، هنر او د ټولنې نورو برخو ته تر خپله وسه وده ورکړي او هم د ژوندانه په نورو برخو کې تر خپله وسه کار وکړي .ژوندون ټلوېزیون په دې برخه کې خپلې وروستۍ هڅې کړي، د حنګسالاریزم وهم یې مات کړ، د ملي شعور انعکاس ته یې لاره اواره کړه، ملي فکر یې وغوړاوه، د ځوان نسل د جرات په پیاوړتیا کې یې اساسي ونډه واخیسته، ملي او تاریخي ورځې یې ونمانځلې، په ټول کابل کې چا جرات نه کاوه چې څوک ان د خپلواکۍ ورځ ونمانځي، د لومړي ځل لپاره ژوندون دا لړۍ پیل کړه او بیا د هېواد په کچه عامه شوه. ژوندون د لومړي ځل لپاره هغه پروګرامونه او موضوعګانې نشر کړې، چې هېڅ رسنۍ یې د نشر جرات نه کاوه. کله چې د ملي هویت او برېښنایي تذکرو موضوع راغله، نو اکثریت سینه دربي په غارو ننوتل، همدا ژوندون و چې په نره یې د سختې دښمنۍ د قبلولو تر بریده دې مبارزې ته ودانګل او د بریا تر بریده یې دا موضوع پسې تعقیب کړه. طبیعي خبره چې مخالفین هم ارام ناست نه وو، ټول هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

امکانات یې وکارول چې په لاس کې یې وو؛ پر تلوېزیون یې برید وکړ، بنـدیزونـه یې پرې ولګول، ډول ډول جریمې یې پرې ولګولې، لـه حکومتي امکـانـاتو یې نـاوړه ګټـه پورتـه کړه او د تلوېزیون د پرمختګ پر وړاندې یې خنډونه جوړ کړل، دوی دا وګڼله چې که دا رسنۍ قوي شي، نو د برېښنایي تذکرو په شان به د ژوند په هر ډګر کې خلک مبارزې ته تشویقوي.

ژوندون د ژوند له دغسې سختو پړاوونو تېر شوی او تېرېږي ژوندون سـره چې هر افغان څومره مرسـتـه کړې هغه مونږ پر خپل وخت یاده کړې او مرستندویانو ته مو د هغو د لګښت څرنګوالی په ګوته کړی، خو ځینې خلک چې له پیسـو سـره یې ډېره سـودا وي هغه تر هر څه وړاندې له همدې موضـوع سره لېوالتیا ښیي. د دې پر ځـای چې مرســـتـدویـان اعتراض وکړي، دې نورو تـه وسوسه پیدا شي. وایي مړي فکر کوي چې دا ژوندي به تل حلوا خوري. زه د خدای په فضـل ښـه او منظم ژوند لرم، د شـخصـي ژوند له پلوه چاته محتاج نه یم. زه او مېرمن مې ښه معاشونه لرو او د کور پرچارو ښــه حاکم یو، د همدې انتظام وجه ده چې مونږ ټولنیزو او فرهنګي چارو ته ښــه فرصـت لرو.، هر کله چې مو پر چا د مرســتې غږ کړی هغه یوازې او یوازې د ټولنیزو او فرهنګي کارونو لپاره دي، چې په حقیقت کې یو ګډ ملي مسـولیت دی. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلويزيون تر ځنګ موږ په تېرو څو کلونو کې د بېلابېلو ليکوالو نږدې دوه سوه عنوانه کتابونه هم چاپ کړي او په سوونو لويې غونډې مو هم جوړې کړي دي. زموږ له خوا د چاپ شويو کتابونو او فرهنګي غونډو شمېر په ورته برخه کې د اشرف غني د حکومت د اطلاعاتو کلتور وزارت تر کړي کاره څو ځله زيات دی.

اوس راځم دې خبرې ته چې زه کوم حکومت يم؟ زه کوم وزارت يم او يا کوم بل داسې ارګان چې د ځينو خلکو له خوا داسې يو انتخابي مقام ته رسېدلی يم چې بيا د هغو هرې غوښتنې ته بايد زه د ځواب متضمن وم. زه يو عادي معلم يم او ماغوندې پنځه سوه زره نور ښوونکي په دې وطن کې ژوند کوي، عصمت قانع صيب او د نورو ليکوالو مرتبه خو ډېره لوړه ده، زما خو دومره وس و، دغه کارونه مې وکړل، اوس چې دا کارونه دوی نيمګړي ګڼي، دوی دې تر دې ښه تر سره کړي.قانع صيب او نور ليکوال دې په انفرادي او يا چا سره په ګډه يا يوه رسنۍ فعاله کړي، يا يو فرهنګي مرکز او يا دې هم يو پوهنتون جوړ کړي. که چېرې دا کارونه د ګټې وسيله وي، نو ګټه به وکړي او که د تاوان تصور په کې و، نو دې منتقدينو خو هر وخت د تاوان زغملو ته وهلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی، تاوان به وکړي څه پرواکوي؟ .ژوندون، شمشاد، کابل نیوز او نور مو خوښ نه وي، تر دې ښایسته او قوي رسنۍ جوړې کړئ.دا خو څه کوم حکومتي ریاست او وزارت نه دی چې ما ونیو او بل څوک پر دې پوست نه شي مقررېدلی. ټولو ته لاره خلاصه ده چې هر څه وکړي. هو که بل کار نه شي کولای هر څوک چې غواړي ماته دې یو لیکلی سند راکړي چې همدا رسنۍ تر دې ښه کولای شي دا هم ور پرېږدم، خو یو څوک چې نه خپله کارکولای شي او نه بل کار ته پرېږدي او بیا انتقادونه کوي چې ترکي سریالونه داسې دي او هندي داسې او عربي داسې دي. وه وروره ته په دې اوسنۍ زمانه کې په کومه برخه کې له دنیا سره برابر یې چې په دې برخه کې به ورسره برابر شې؟ تلویزیون او تصویري رسنۍ تولیدي مواد خپروي، دا ښاغلي منتقدین دې ونیسي یوازې یو معیاري پروډکشن دې جوړ کړي چې زور یې ورته معلوم شي. په ټولو پښتنو کې یوه ښځینه ممثله نه پیداکېږي خبرې بیا له ترکي سریالونو سره د سیالۍ کوو.!؟

دا دومره اوږد داستان له دې وجې را وغځېده چې ما پر ځینو پښتنو دولتي چارواکو نیوکه کړې وه، چې ولې خپلمنځي پښتو مکاتبه نه کوي، دا خبره نو پر بې ځایه انتقادرووړدو ښه نه وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لګېدلې، خبره يې بيا ژوندون تلويزيون او زما کورني ژوند پورې رسولې وه. دا چې ژوندون ښه روان دی که ښه نه؟ دا په دې څه اړه لري چې دفتر کې دې پښتو ژبې ته خپل حق ور نه کړای شي؟ما خو ويلي چې ځينې کسان قرينه جوړوي؟ يوه موضوع له بلې بې ربطې موضوع سره تړي؛ د خپل ذهد ننداره وړاندې کوي او غواړي اصلي موضوع له ابهام سره سره مخ کړي. اوس په پښتو ژبه مکاتبه دې نورو خبرو پورې څه اړه لري زه په اول منزل کې اوسېږم او دی په دويم پوړ کې؟

په دې پای کې د پښتو ژبې او ادب خدمتګارانو ته يو وړانديز او خبرلوڅو او نورو غيبت کوونکو ته يوه ننګونه لرم : يو څو مصلح پښتانه او ملتپال افغان ليکوال دې يوه داسې طرحه وليکي چې په هغې کې تر سلو زيات داسې ګټور کارونه په نښه شوي وي، چې هغه پښتو، پښتنو او افغانستان ته ډېر ضروري وي.د دې کارونو د انحام لپاره دې شل داسې ليکوال چې ټول عمر يې نيوکې کړې وي او هغه يې هم له بې ځايه نيوکې پرته بل کار نه وي کړی او هم دې په دې شمېر کې خدمتګار ليکوال شامل کړي، زه به هم په کې يم، له حکومتي امکاناتو پرته به کار پيل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړو. بیا به وګورو چې څوک کارکولای شـــي او څوک دوړې بادوي او د بل پر کار باندې يې نيوکو ته کار ويلی دی؟

د عـمل د خـاوندانـو په حضور کې

د وينا خاوند ولاړ لاس په سلام دی.

(استاد الفت)

کار په خپله ســخت کار دی، لکښــت غواړي او زحمت غواړي، خبرې ډېرې اسانه دي، نه لګښت غواړي نه زحمت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که سوله و نه شي څه به وشي؟

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګست مياشتې پر (۲٦) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي مياشتې له (۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د امريکا د جمهوري رياست ټاکنو ته نږدې دوه مياشتې زماني واټن پاتې دی. ياده موده کې جمهورييس ټرمپ په افغانستان کې د سولې له موضوع او د خپلو عسکرو له خوندي وتلو سره خاصه لېوالتيا لري، چې هلته خپلو خلکو ته د سولې يو څرګند تصوير او د خپلو عسکرو د مسولانه وتلو يوه لاسته راوړنه

وړاندې او په دې ډول په ټاکنو کې خپلې بريا ته لاره اواره کړي. اوس نو اسلامي جمهوريت او اسلامي امارت دوو مخالفو

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړښتونو ته په کار دي چې په همدې موده کې داسې یو جوړجاړي ته سره ورسېږي چې هم د دوی عزت او غوښتنې په کې تر یوه بریده خوندي شي او هم دا ډول جوړجاړی له نړیوال تضمین او د اقتصادي مرستو له ملاتړ څخه برخمن شي. په امریکا کې تر ټاکنو وروسته د ټرمپ د بریالیتوب او ناکامۍ په دواړو حالاتو کې د هغه او هم د هغه د مخالفینو د لېوالتیا کچه تر اوسني حالته څو ځله راټیټېږي او ان د بې تفاوتۍ کچې ته ځي. که امریکایان دلته د هر عامل له وجې د داخلي سولې او د

یو پراخبنسټه حکومت تر جوړېدو وړاندې ووځي، نو افغانستان به یو ځل بیا د نوییمو کلونو جګړو ته ستون شي. امریکا به د پخواني شوروي دریځ خپل کړي، ډاکټر غني احمدزی به د ډاکټر نجیب احمدزي پر برخیلک اخته شي، طالبان به به تر ډېره حده د اسلامي حزب په رول کې واقع شي، پر حکومت به یو ځل بیا د اسلامي جمعیت او د هغو د موتلیفو ډلو له خواکودتاه وشي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

امرالله صالح به د عبدالحمید محتاط او فرید مزدک رول ترسره کړي. اسداله خالد به د جنرال رفیع او پکتین په رول کې واقع شي او هېواد به یو ځل بیا کورنیو او نیابتي جګړو ته راکاږل شي، دګاونډیانو په تېره بیا د ایران، پاکستان، روسیې او نورو لرې او نږدې هېوادونو نیابتي جنګیالي به یو ځل بیا سره پر جګړو اخته شي. په دې ډول به په تېرو شلو کلونو کې چې کومې پرمختیاوې رامنځته شوي، هغه به یو ځل بیا له خاورو سره برابرې شي او خلک به بیا هم ان د اوسني نیمګړي حکومت په ارمان شي.د اوسني وضعې دوام چې هره ورځ مونږ څخه د سوونو ځوانانو قرباني اخلي، هم د زغم وړ نه دی او د حکومت انقلابي سقوط بیا بله غمیزه ده چې مونږ یو ځل مخکې هم تجربه کړې ده او دا ځل یې بیا جوړونه د اوسنیو سیاستوالوافغانانو په وس هم پوره نه ښکاري.نو ټولو تېرو ترخو تجربو ته په کتو سره هر لوري ته په کار دي چې خپلې غوښتنې ټیټې او یا لږ تر لږه منځني حد ته را ټیټې کړي. د سولې بهیر داسې نه وي چې د یو لوري ټولې غوښتنې دې ومنل شي، یو څه به له لاسه ورکوې او یو څه به ترلاسه کوې. هیله ده چې مختلف او مخالف افغاني لوري د سولې او جرګې مرکې دغه عیني واقعیت او اصل په پام کې ونیسي، سوله وکړي او تر دې زیات د ملت د ځورونې او کړونې سبب نه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ولسه لرې ولسمشر

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر میاشتې پر (۱) چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۱۱) نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هغه څوک چې څلوېښت کاله له خپل ولسه لرې پاتې شوی وي او بیا د یو تصادف، چانس او د ولس د ناچارۍ له وجې دولتمشر شي او د ولسمشر خطاب ورته وشي، هغه نو بیا په ځان کې ورک شي، ترې راتاوول غوږه مالان یې نو اسمان ته

داسې پورته کړي، چې لاندې ولس ورته هډو د ادم زامن نه ښکاري. ځان ورته جامع اکمالات معلوم شي او هر ډول ګلشالي

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې چې له خولې و دوړول، نو فکر کوي چې همدا د کانې کرښې دي .

د يو سياسي مشر لپاره له خپلې ټولنې سره کلتوري تفاوتونه، نه يوازې دا چې ده ته ډېر مضر دي، بلکې ټولنې ته هم ډېر خطرناک تماميږي دولتمشر غني هم له خپلې ټولنې سره نه يوازې دا چې واضح کلتوري تفاوتونه لري، بلکې کله کله يې عملونه هم ان د ټولنې له دوديزو واقعيتونو سره په تضاد کې واقع شوي دي. په تېرو ټاکنوکې د ښځو د عکس جبري کول يې له ټولنې سره د کلتوري تضاد يو څرګند مثال و، چې تر ټولو زيات زيان يې خپله همده ته واوښت. هغه وخت هم يو شمېر

غوړه مالانو او د ده شعوري مخالفانو، دی دې عمل ته وهڅاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او اوس دا دی په تذکره کې د مور نوم د ليکلو له لارې غواړي غني او زمونږ مـذهبي او دوديز پـال ولس لـه يوې بلې کلتوري ستونزې سره مخ کړي.

يو ســـړی چې لنډۍ ته متل وايي، متل ته لنډۍ، عادي شـــعر له مخې نه شـي لوسـتلای، نظم په نثر او نثر په مسـجع نثر اړوي، د ټوکې زمان او مکان نه پېژني، د خپل اواز تون نه شي کنټرولولای، د عاشـــورا او ماتم په ورځو کې هم خلکو څخه د چکچکو هيله کوي، پـه کمپـايني غونـډو کې حيوانـات پر ونو خېژوي، د خپلې ژبې او لاســـونو د کنټرول او مهارولو واک وځواک نه لري او په سـلګونو نور ناکنټروله رواني مشـکلات لري، اسـلامي بحثونه يې خو يې پر ځای پرېږده، نو په داسې يو حالت کې بيا د ملک نورو چارواکو ته په کار دي، چې د ټولواک د عمل او وينا د مهارولو تار په لاس کې ولري چې حالات تر دې نور هم خراب نه کړي.

اوس نو چې جمهور رييس غني هره خبره وکړي غوړه مالان هغو تـه د تاييـدي مرغلرو اب ورکړي او هغـه نور هم وهڅېږي چې ورځه پرې خبرې دې تر شاتو هم خوږې دي!؟

د غني لفظي او محتوايي تېروتنې ډېرې دي، خو اوس راځم دې يوې نوې کړۍ ته چې هغه هم د ښـځو او نرښـځو د حقوقو مديانو له خوا مطرح شـــوې ده، دوی يو ځل بيا همدې غني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

عام ولس ته داسې دام ایښې دی؛ چې زیان یې هم غني او ولس ته متوجه دی .؛ په تذکرو کې د مور نوم لیکنه .

۱–د نړۍ په اکثرو اسلامي او نااسلامي هېوادونو کې دا خبره دود نه ده چې حتمي دې په تذکروکې د مور نوم ولیکل شي.

۲–په افغانستان کې به دا کار د دې سبب شي چې یو شمېر نالوستي او کملوستي خلک د تذکرې له اخیستلو ډډه وکړي.

۳–د تذکرې د نه اخیستلو په حالت کې به هغه ډلې او سیاسیون ډېره ګټه وکړي چې د اکثریت افغانانو له مذهبي او دودیز جوړښت څخه ناوړه ګټه پورته کوي.

٤ –دا موضوع یه په ولسي او مشرانو جرګه کې د برېښنایي تذکرو پر سر، تېر حل شوي جنجالي بحثونه یو ځل بیا را تازه کړي.

٥ –د افغانستان کورنیو او بهرنیو دښمنانو ته به یو ځل بیا چانس برابر کړي چې د (مور)ستون د زیاتولو په حالت کې د (ملت) ستون حذف هم مطرح کړي.

٦ –د مور سپېڅلی نوم چې په نړۍ کې هېڅ بدیل او انډول نه لري، دا به هم پر یو متازع بحث بدل کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷ –په پاسپورټ کې چې د پلار نوم ضرور و، پاسپورټ بې پلاره شو، خو دلته چې کومه مشخصه اړتیا نه محسوسېږي، دلته بیا د مور نوم پر لیکلو ناضروي ټینګار کېږي.

۸ –اوس به نو په تذکره کې هر څوک د تظاهر لپاره د خپلې مور تر نوم وړاندې ضــرور د (بي بي) مختاړی او پیوند هم زیاتوي؛ ټولې تذکرې به له بیبیانو ډکې شــي، خو د غني په شــمول به هېڅ کاذب ســیاســتوال د کومې بي بي مور اوښــکې وچې نه کړي او هغې ته به دا زېری ور نه کړي چې نور ستا کلاب ګلاب زامن په جنګ کې نه مري .

۹ –اوس نو نور په افغانســتان کې ټول مشــکلات حل شــول، یوازې د میندو همدا مشــکل پاتې و چې په تذکره کې دې د نړۍ د اکثرو هېوادونو د عرف خلاف د دوی نوم ولیکل شي.

۱۰ –هغو خلکو چې تر اوســـه د مور نوم له لیکلو پرته تذکرې اخیســـتي، هغوی به خپلې تذکرې بېرته بدلوي؟ د دې احتمالي بدلون او په ډېټا بېس کې تغیر راوستل به څومره وخت او لګښت غواړي؟

۱۱ –افغانســتان کې یو مشــکل دا دی چې څوک د مور دعزت جوګــه نــه وي هغــه بــه د مور د حقوقو دعوه کوي، طلاقي بـه د کورني ژوند د ښـــه والي چغې وهي، دکتاتوران به د جمهوریت

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـــعار پورته کوي، زورواکي به د ولســـواکۍ نارې وهي، هر څه سرچپه روان دي.

ما باندې مې خپله مور ګرانه ده، زه د خپلې مور نوم د زړه په پاڼو کې ليکم، که څوک يې په تذکره کې هم په خپله خوښــــه ليکي مخالفت يې نه کوم، خو جبري کول يې خپله جبر ته لاره برابرول دي. زه د خپل وطن پر کلتور هم ښه پوهېږم. زه دا د ښـځې حق ګڼم چې له نارينه سـره مسـاوي حقوق ولري، خو بېوخته اذانونه کول د چرګ پر مرګ تمامېږي او تر ګټې يې زيان زيات وي، نوره دې خوښه مفکره او عقل کله!

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان د تعمیم، تعمیر او تغیر وړ دی

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر میاشتې پر (۳) یمه،چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۱۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د طالبانو نظام نوی رنګ شوی و، زه په ختیزو ولایتونو کې د بېړنۍ لویې جرګې د ټاکنو لپاره د دارالانشا مسول وم، جمعیت تنظیم هغه مهال په ډېر زورکې و، هلته یې په ټاکنیزو چارو کې سخته مداخله کوله او ما دې مداخلې ته اجازه نه ورکوله، سید احمد ساپي صیب له یاد تنظیم سره ټینګه رابطه او خواخوږي درلودله، زما او د دوی تر منځ سخته خوابدي رامنځته شوه، خبره وه تېره شوه، یو وخت بیا ساپی صیب له جمعیته هم خوابدی شوی و، یو ځل چېرته سره مخامخ شو، ښښنه یې وغوښته، راته یې وویل چې ما د جمعیت لپاره کارکاوه او تا د ټول افغانستان لپاره، نو ځکه زه درڅخه ښښنه غواړم. سره له دې چې هغه مهال له ده سره په چلندکې مورږ هم له یو څه تېزۍ کار اخیستی و، خو دی په ښښنه‌کې تر ما دمخه شو، یو وخت بیا په زابل‌کې ښاروال شو، دوه ځله ژوندون تلوېزیون ته راغی، د زړه خواله یې راسره وکړل، په فکر، نظر او ټولنیز چلندکې یې بشپړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

تغیر راغلی و؛ یو ملي کرکټر ورڅخه جوړ شوی و، هغه وخت ما ته د سقراط دا خبره رایاده شوه چې: ((انسان د تعمیم او تغیر وړ

دی باید و نه وژل شـــي.)) هدف دا دی چې د یو چا د ســیاســي نظریاتو او افکارو له امله باید هغه له فزیکي امحا ســـره مخ نه شي. زموږ ټولنه بدمرغه ده؛ دلته اکثره هغه کسـان چې له ټولنیزو او سـیاسـي کړلېچونو څخه تېر شي، فکري بلوغ ته ورسـي او د ټولنې د خدمت جوګه شـــي، نو بیا ورته مرګ مخامخ په لاره کې ولاړ وي. همدا شـېبه خبر شـوم چې خوږ وروو سید احمد ساپي هم نور د ابد لپاره له موږه جلا شـو، لاره یې روښـانه او ځای یې جنتونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظام او سوله لومړیتوب دی

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر میاشتې پر (۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

اوس چې په دوحه کې د طالبانو او حکومت تر منځ خبرو ته تیاری روان دی، نو د جمهوریت تر چتر لاندې د ځانخوښو لومړۍ درجه واکمنو له خوا (اوربند) د اساسي شرط په توګه مطرح کېږي او دا خپله سره کرښه ګڼي، خو دا نه وايي چې د اوربند په مقابل کې څه شی له لاسه ورکوي؟ او د څه شي معوضې ته تیار دي؟

له بلې خوا بیا طالبانو تر دې دمه کوم څرګند شرط نه دی وړاندې کړی، خو داسې اوازې دي چې کېدی شي هغوی د اوربند په مقابل کې د موقت،

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرپرست او یا هم انتقالي حکومت شرط وړاندې کړي!؟ که شرطونه یوازې همدا وي او تر شا یې بله اجندا او محتوا نه وي، نو دا خو دواړه دومره سخت شرطونه نه دي؛ ناپیېلي جرګه مار کولای شي د دواړو لورو دا شرطونه ومني او عملي یې کړي، خو پر یو بل شرط چې د غني، صالح او دانش په مشرۍ اوسني حکومت ته ووايي چې ستاسې له

خوا د اوربند شرط ومنل شو، تاسې یې باید په مقابل له حکومت څخه مستعفي شئ، ځکه چې دې کار سره اوربند ټینګېږي او سوله رامنځته کېږي، که ستاسې هدف د خپل قدرت دوام نه وي، نو اساسي شرط مو ومنل شو. که دوی وايي چې موږ په هېڅ ډول موقت، سرپرست او انتقالي حکومت نه غواړو، نو دې ښاغلو ته باید وویل شي چې غني خو د بن له کنفرانسه را نیولې بیا تر دې دمه په پرله پسې ډول په مستقیم او نامستقیم ډول د موقت، انتقالي او سرپرست حکومت برخه وال و، ان د ده خپل حکومت چې له عبدالله سره یې جوړ کړ، د دوو کلونو لپاره و او موقته بڼه یې لرله. بیا جرګه جوړېدله چې جوړه نه شوه او بیا هغه ګډ حکومت پنځو کلو ته وغځېد. دا اوسنی حکومت

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې هم چې د مصالحې په نامه جوړ شوی، مشارکتي بڼه لري. دا اوس هم له څو کلونو راهیسې حکومت سرپرست نه دی؟ ایا غني په شپږو کلونو کې د داسې منتخبې او بشپړې کابینې بېلګه وړاندې کولای شي چې هغې دې له قانون او معیاد سره سمه له ولسي جرګې څخه د باور رایې اخیستې وي؟ نو یو سړي چې د خپل واک اکثره موده په موقت، انتقالي او نا انتخابي ډول تېره کړې وي، پر ضمیر، وینا او عمل، ټولو یې پوره پوره شک کېدلای شي. هغه نو بیا څنګه د موقت حکومت له اصطلاح څخه د نورو پر ضد تېره توره جوړه کړې وي؟ بله پوښتنه دا ده چې که طالبان له کوم قید او شرط پرته اوربند وکړي، نو دا مانا ورکوي چې غني به له ډز او ډوز پرته خپل واک ته دوام ورکوي.، نو طالب ته په کې څه پاتې شول؟ او غني او صالح په کې څه شی له لاسه ورکړل؟ په داسې حال کې چې د غني مرستیال طالبانو ته بار بار همدا وایي چې که طالبان اوربند وکړي نو همغه مهال ختمېږي.

درېیمګړی کولای شي چې طالبانو ته هم ورته دلیل وړاندې کړي، چې وروروجانه، طالبجانه اوربند به منې، خو د موقت حکومت شرط به په دې مانا نه وي چې ملت له دغه مړژواندي حکومته هم بې برخې کړې او دلته د شلو کلونو په بهیر کې جوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـــوي حکومتي، پوځي، مدني او ملي بنســـتونه رنګ کړې، د اوياېمو کلونو پېښــې تکرار او هېواد يو ځل بيا د ايران، پاکســتان او عربو او عجمو د نيابتي جګړو ډګر کړې! نو طالبجانه ته به اوربند مني او په ملي او نړيواله کچه به دا تضـــمين ورکوې چې دلته که تر اوربند وروسته موقت،سرپرست او يا ناپېيلې حکومت رامنځه کېږي، بيا به پرې څوک ډز نه شي کولای .

ناپېيلی، توافقي يا انتقالي حکومت که د هر څومره مودې لپاره وي بايد په بې طرفۍ ســره خپلې چارې ســنبال کړي، د اوســني حکومت له خوا ټول قانوني کارونه او پرمختيايي پروژې پســـې تعقيب کړي، د اساسي قانون د تعديل طرحه تياره کړي، د نظام د ډول په باب له ټول ولس څخه نظر پوښـــتنه وکړي، که خلکو امارت غوښـــته د امير د ټاکلو لارې چارې دې عملي کړي او که خلکو جمهوريت غوښـــته، نو د عادلانه ټاکنو لپاره دې ترتيبات ونيســـي. ناپېيلی حکومت دې ملت او ټولو مطرحو خواوو ته دا ليکلې ژمنه هم ورکړي، چې غړي يې د راتلونکې منتخب او يا نيمه منتخب حکومت هيڅ انتخابي او ناانتخابي څوکيو ته د نوماندۍ حق نه لري، نو په دې ډول به د واک د ســـالم انتخابي انتقال لپاره لاره اواره شـــي. د نظام فزيکي اډانه به هم خوندي شي او سوله به هم ټينګه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې خبرې واضـــح کول هم په کار دي چې جمهوريت څه د غني، امرالله او دانش د پلار ميراث نه دی چې دوی يې تر شـــا ځان پټ کړي، غني خپله يو ځانخوښی او متکبر شخص دی چې اکثره ټولنيز اخلاق يې د جمهوريـت خلاف دي او دواړه مرستيالان يې د دوو داسې جګړه مارو تنظيمونو غړي دي چې د لنډغرۍ له کلتور پرته نور هېڅ نه لري، دلته جمهوريت هم خپل طبيعي پلويان او هم خپل وارثين لري چې تر غني او نورو کاذبينو په سـوونو ځله جمهوريت ته ډېر ژمن دي. په دې بله خواکې بيا طالب هم يوازې د اســلامي نظام او امارت وارث نه دی، خدای پاک دا ملت په طبيعي ډول مسـلمان پيداکړی دی، که طالب نه و هم دا ملت ملســمان و او که طالب وي هم د دې ملت په اســلاميت کې کوم کمی او زياتی نه راځي، دا ملت نه هغه ډول تريخ امـارت غواړي چې طـالبـان يې تمثيلوي او نـه هغـه ډول شرمېدلی جمهوريت غواړي چې غني، صالح او نور مفکرات يې ډنـډوره غږوي، نو د خـدای پـه خـاطر نور دا ملـت د امـارت او جمهوريت پـه لمبوکې مـه سـوزوئ، ملت ته حق ورکړئ چې امارت غواړي که جمهوريت او يا هم ژوند او انسانيت؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخالفت به هم کوو او وروري به هم کوو

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د ســپتمبر میاشــتې پر (۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشــتې له (۱۹) مې نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

ښاغلي امرالله صالح سره مې د نظر او فکر اختلاف درلود او لا يې هم لرم، خو دا د افغانیت او نارینتوب اصل نه دی چې پر هغه دې د مرمیو باران وي او زه دې خوښــي ښکاره کړم، موږ

به اختلافات هم کوو، خو د یو بل پر درد به هم دردېږو، موږ که اختلافات لرو، نو داسې ډېر مشترکات هم لرو چې تر اختلافاتو څو ځله خواره او ځواکمن دي؛ د پاکســتان د پټو او ښــکاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

توطیو، د ډیورند د تحمیلي کرښې او د پنجابي ښکېلاک له لوري زموږ د نیول شــوې خاورې په باب د ښــاغلي صــالح ځرګند او غوځ ملي دریځ هغه ستر مشترک ټکي دي چې هېڅ اختلاف یې انډول نه شــي ګڼل کېدی. البته کله یې دا نظر بدل شــو زموږ ارزونه به هم بدلېږي. دا دویم ځل دی چې پر ده مرګوني بریدونه کېږي، هر څومره چې د دې بریدونو پلټنه وشـي ریښــه یې بهر ته رســـي او زیان یې افغان ولس ته. زه دا نه وایم چې د امرالله خان صالح له لاس او خولې به د تنظیمي جګړو او د خپل حاکمیت پر مهال څوک نه وي ازار شوي، دا به ضرور شوي وي، خو د دې په مقابل کې مې پرې مرګ هېڅکله نه لورېږي، صـــالح بـایـد ژوندی وي چې بیا داسې یو وخت راشـي چې موږ له ده څخه د خپل ځورول شــوي ولس په باب ګیله هم وکړو او د جبران لپاره یې ترې د معوضې غوښتنه هم وکړو، صالح باید ژوندی وي چې زموږ نوي نســـل ته له یو جګړه ییز تنظیمي بهیر څخه یو مدني، ســیاســي او فرهنګي بهیر ته د اوښــتون تجربه بیان کړي، صــالح باید ژوندی وي چې د جګړې او ســولې د نســل داســتان ځرګند کړي، صــالح باید ژوندی وي چې د حاکمیت پر مهال د منطق په دایره کې خپل مخالف وزغمي، صـــالح باید ژوندی وي چې په ګډه تنظیمي لنډغرو او ملایي تنګنظرانو ته معقوله اعتدالي لاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیداکړو او صـالح باید ژوندی وي چې په ګډه او یووالي سـره د پنجاب د سـتراتېژیک عمق د توطییو مخه ونیسـو. زه چې کله (صـالح)او نورو (صـالحانو)ته د روغتیا او ژوندانه هیله لرم، ورته هیله د هغه مخالفینو (طالبانو) ته هم لرم، دا دعا هم کوم چې نـه دې نور د هغوی لـه لوري پـه انتحـار او انفجـار کې کوم افغان وژل کیږي او نه دې له دې خوا په بمبار کې کوم هېوادوال لـه منځـه وړل کیږي؛ نـه دې انتحـار او انفجـار وي او نـه دې چاودنې او بمبار. خدای(ج) دې داسـې وخت راولي چې (غني)او (برادر)سره یو ځای شي، د مېز یوې خواته (متقي) ولاړ وي بلې خوا ته (صـالح)، نو بیا به ربښـتیا هم یو (عبدالغني برادر) رامنځته کړي، نو چې په نظام کې هم (صـالح) وي هم (تقوا)، هم په کې (اشـرف) وي، هم په کې (غني) او هم په کې (برادري)، نو موږ ولس نور څه غواړو؟حکومت دې همدوی ته مبارک وي او موږ تـه دې سـوله او امن را ډالۍ کړي. د همـدې ورځې پـه ارمان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که مو په اوړو کې شګه نه وي!؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر میاشتې پر (۱۱) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۲۱) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دروغ ویلی شئ، رشوت اخیستلی شئ، فسادکولی شئ، دوړې ویشتلی شئ، خلک تېر ایستلی شئ، پل الوزولی شئ، ښوونځی سوزولی شئ، انتحارکولی شئ، انفجارکولی شئ، بمبارکولی شئ، ځان الوزولی شئ، بل الوزولی شئ، په داخل او خارج کې سوداګري کولی شئ، ځان پلورلی شئ، بل خرڅولی شئ، ضمیر پلورلی شئ، بندونه جوړولی شئ، بندونه الوزولی شئ، په هوایي دهلېزو کې ګرځېدلی شئ، ټاکنو کې درغلي کولی شئ، ځان شرمولی شئ، تر ځمکې لاندې د ګناه او عذاب کچه معلومولی شئ، د جنت باغچې او د دوزخ لمبې بیانولی شئ، یو دوه درې ښکاره او نهه لس پټې مېرمنې کولی او پاللی شئ، خپل جېب ډکولی او د بل تشولی شئ، کونډې او رنډې، یتیمان او بېوزلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېرولی شــئ، څه روا او ناروا نه دي چې تاسـې يې نه شـئ کولی؟ هر څه کولی شئ، خو یوازې سرېتوب او سوله نه شئ کولای؟ ایا سوله تر دې ټولو نورو کارونو سـخت کار دی؟ او زیات لګښـت غواړي؟ نه هېڅکله نه، که ستاسو په اوړو کې شګه نه وي، نو ژر دې خونړي جنګ ته د پای ټکی ایښـودلی شـئ، جګړه تر سـولې زرځله سـخته ده، نو چې جګړه کولی شـئ، سـوله هم کولی شـئ، خو کله چې خپل ضـمیر سـره مشـوره وکړئ! دا ځل د ضـمیر او ایمان خبره ده، راشئ د دې مظلوم ولس په خاطر خپل ګرېوان ته سر ټیټ کړئ، خپل ضـمیر سـره مشـوره وکړئ، د خپل قدرت او کاذب شـــهرت په خاطر نور جنګ ته دوام مه ورکوئ، خپل منځ کې سـوله وکړئ، دا ملت دومره صـبور ملت دی چې سـتاسـو له تېرو جنایتونو به هم در تېر شـــي او د راتلونکي واک و ځواک لپاره به هم درته مشکل پېښ نه کړي. نو د سولې له دې وروستي فرصـته ټول اعظمي ګټه پورته کړئ. کنه نو د ملت سـوي اوسـېلي به مو یو وخت د نابودۍ کندې ته ورټېلوهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تذکره د مور لپاره که مور د تذکرې لپاره؟؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر میاشتې پر (۱۸) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د وږي میاشتې له (۲۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په تذکره کې د مور نوم د لیکلو موضوع ډېره وشاربل شوه. اصلاً که دا موضوع حساسه نه وای دومره جنجالي بحثونه نه

رامنځته کېدل. دلته ډېر بحثونه له ناسم پوهاوي څخه رامنځته شوي دي. ځینې خلک چې د تذکرې پر مخ د مور نوم دلیکلو اورپکي پلویان دي او د جمهور رئیس هره پرېکړه د تعقل زېږنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګڼي، هغوی دا موضـوع داسـې تعبیروي چې ګڼې څوک په تذکره کې د مور نوم د لیکلو مخالفت کوي، هغه ګڼې مور او ښـــځینه قشر ته د تذکرو د ورکړې مخالف دي!؟ خبره داسې نه ده؛ دلته له نومونو او اصطلاحاتو څخه ناسمه سیاسي ګټه پورته کېږي. دا ډول مقصدونه او تعبیرونه باید سپین شي. د تذکرې پرمخ د مور نوم لیکل مور ته د درناوي او هغې ته د تذکرې د ورکړې مانا نه ورکوي، بلکې دا مانا ورکوي چې د یو شـخص په خپله تذکره کې دې د هغه د مور نوم ثبت شـــي. له دې کار څخه د ځینو خلکو سـیاسـي موخه دا ده چې په ټولنه کې یو شـمېر کلتوري او مذهبي حساسیتونه شته او یا له دین څخه مختلف تعبیرونه، نو یو شـمېر خلک به په اسانۍ سره د تذکرو اخیستو ته حاضر نه شي او دوی به له دې کار څخه بیا خپله سیاسي ګټه پورته کړي. ښـه خو دا وه چې حکومت پر ټولو خویندو او میندو، په ټوله کې پر ټولو ښـځو او نرو د برېښـــنایي تذکرو اخیســـتل جبري کړي وای، نه د بل چا په تذکره کې د مور نوم. یوې مور ته خپله تذکره ډېره ضروري ده که د هغې د لور او زوی په تذکره کې د هغې نوم لیکل؟؟ یوه مور په خپله تذکره ووټ ورکولای شي، پاسپورټ اخیستلای شي او یا نور ضـــروري خدماتو ته لاســرســی لرلای شـــي که د اولاد په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تذکره؟؟ دلته د خاصـــو کړیو هدف دا نه دی چې مور ته دې درناوی وشـــي او یا دې د هویت او تذکرې خاونده شـــي، بلکې هدف یې دا دی چې د مور له مقدس او عاطفي نوم څخه سیاسي ګټه پورته شـــي او د نورو د تذکرو مخه ډب کړي. جمهور رییس غني لا هم په هغه فکري دریځ کې نه دی چې پر حکومت د یو شـمېر واکمنو متعصبو ستراتیژیکو کړیو، ملت ضـد پلانونه شنډ کړي، هغوی ان په دې دریځ کې دي چې خپله د جمهور رییس د احسـاسـاتي چلند په لاس د هغه خپلې پښـې غوڅې کړي. د دې لپاره چې دا بحث نور هم بحران ته لاړ نه شـي، د مور سـپېڅلي مقام ته هم درناوی وشـــي، له هغه څخه ناوړه ســـیاســـي ګټه هم پورته نه شي او د برېښنایي تذکرو د وېش ملي بهیر هم له ځنډ او خنډ سره مخ نه شي، نو دلته دغه څو وړاندیزونه کوو:

۱–لومړی باید د حکومت اوســـنۍ طرحه او د جهمور رییس فرمان قانوني پړاوونه بشپړ کړي : تر هغه مخکې دې په دې برخه کې هېڅ ډول اقدام نه کېږي .

۲ –ملي شــورا باید د حکومت له خوا له وړاندیز شــوي تعدیل پرته د تذکرو پر نور تېر بهیر د بحث حق و نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ –که په یو نه یو ډول همدا تعدیل د تطبیق پړاو ته رسـي، نو بیا دې اختیاري شـي، چې هر شـخص په خپله خوښـه په خپله تذکره کې د مور نوم لیکي او کنه؟

٤ –جمهور رییس بایـد د یو ځانګړي او یا هم د همـدا ډول یو فرمان له لارې پر ټولو افغانانو (ښـځو او نرو) د برېښـایي تذکرو اخیستل جبري او حتمي کړي. په دې ډول به هره مور او خور په خپله د تذکرې خاونده شـي، نه دا چې د بل چا په تذکره کې يې د نوملیکنې له لارې سمبولیک او تصنعي درناوی وشي.

٥–د مور او خور، په ټوله کې د ښـځینه قشـر لپاره دې د تذکرو فیس معاف شي، حکومت که رښتیا هم د ښځو د حقوقو رښتینی پلوی وي، نو دا اقتصـــادي بوج دې وزغمي.په دې ډول بـه د میندو او ښـځو د حقوقو د اصـلي او سـیاسـي مدعیانو نیتونه او عملونه ولس ته څرګند شي او د ټولو ناوړه سیاسي غرضونو مخه به هم ونیول شي.

یادښـــت: زه د هغو لومړنیو افغانانو له جملې څخه وم چې خپلې مېرمن، لوڼو او زامنو ته مې په ډېر ویاړ ســـره برېښـــنایي تذکرې واخیستې، مور مې وفات وه، کنه هغې ته مې هم پر همدې وخت تـذکره اخیســـتـه او کـاغـذي تـذکره مې لا ډېر کلونـه پخوا ورتـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخیستې وه. نو راځئ ټول پر دې ټینګار وکړو چې خوینده، میندو او لوڼو ته تذکرې واخلو، نه دا چې پر بل چا باندې د مور نوم د لیکلو له امله دومره فشار راړو چې له تذکرې اخیستلو ډه ډه وکړي، هم تذکره لاره شي او هم د مور نوم.نور راشئ چې د تذکرې اخیستل پر هر افغان (ښځه او نر) جبري کړو او د مور نوم لیکل او نه لیکل اختیاري. همدا د عدالت لاره ده او د سیاسي توطیو مخه هم په دې ډول نیول کېدی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ګیله مې څکه وکړه !؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اکتوبر میاشـــتې پر (۱۷) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د تلې میاشتې له (۲۶) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

معنوي صیب متعصب نه دی، خو زه متعصب یم.

اخلاقي صیب متعصب نه دی، خو زه متعصب یم.

احمد ضــیا مســعود، احمدولي مســعود او صــلاح الدین رباني متعصبین نه دي، خو زه متعصب یم.

مجیب الرحمن رحیمي متعصب نه دی، خو زه متعصب یم.

فوزیه کوفي او حفیظ منصــور متعصــبین نه دي، خو زه متعصــب یم.

عبدالله عبدالله او امرالله خان صالح د تعصب په کندولي کې نه دي رالوی شوي، خو زه متعصب یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محقق او خليلي متعصبين نه دي، خو زه بيا متعصب يم.
عليپور او قيصاري متعصبين نه دي، خو زه بيا متعصب يم.
دوســـتم هيڅکله هم تعصـــب ته لمن نه ده وهلې، خو زه بيا متعصب يم.
جنرال مالک يو بشرپال! انسان دی، خو زه متعصب يم.
ســـرور دانش او حکيم شـــجاعي هيڅ تعصـــب نه لري، خو زه متعصب يم.
عطامحمد نور او فرهاد عظيمي متعصبين نه دي، خو زه متعصب يم.
د حکومت ټول رګونه همدې ډول تعصـــب او تعصـــبګرو نيولي، خو هيڅوک هم ورته د انتقاد ګوته ونه نيوله، خو زه پر نه ګناه د خپلو او پرديو له خوا د تعصب پر تور تورن شوم. تر پرديو خپلو ډير وکړولم، ډير تورونه يې رابانديې پورې کړل، ډير بنديزونه، ګواښونه، خطرونه او اخطارونه مې و زغمل او دا هم د هغه چا په واکمنۍ کې چې د لومړي ځل په بريا کې يې ما اغيزناک رول لوبولی و؛ ځان مو خوار کړ، خو (اشـــرف) مو (غني) کړ. ما د هغه لپاره د هغه له دښمنانو سره ښه په نره دښمني وکړه، خو ده بيا د خپل واک د نشې د خړوب لپاره د هيواد له دښمنانو سره هم ټينګه دوستي وکړه، اوس نو د هغوی په اشاره مور. ته د سزا

(c) ketabton.com: The Digital Library

حد هم ټاکي، زما د ويده قوم غوره مالان بيا ورته د تاييد سر هم خوځوي، نو ((ګيله مې څکه وکړه)).

هو زه څکه متعصب يم چې ما د هېواد د سالميت او مالکيت غږ پورته کړ، ما په واقعي مانا د ملي وحدت غږ اوچت کړ، ما د انسانيت، اسلاميت او افغانيت ناره پورته کړه، ما د هر افغان د تساوۍ او د واحد ملت د سوکالۍ چغه پورته کړه، خو هر څومره چې د دې وطن پر غم او درد باندې ستي يمه، ((بيا هم دوزخمي يمه)) نو ((ګيله مې څکه وکړه و زما ياره شېرينه، زه ستا...)).

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوازې يو توافق

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اکتوبر مياشـــتې پر (۱۸) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د تلې مياشتې له (۲۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دا منو چې د نظر، فکر او عقيدې اختلاف به وي، که دا اختلافات نه وای، نو بيا خو دا دومره اوږده فاصله

او دا دومره بېرحمه جګړه نه رامنځته کېدله. امريکايان دلته راغلل رنګارنګ وسلې يې دلته راوړې او ټولې يې وکارولې. له ورې ماشينګنې خبره د مور تر بمه ورسېدله. اوس چې د روسانو په شان بېرته پر وتو دي، نو دا وسلې چېرته وړي؟ دا وسلې خو همدلته ډزېدلي، همدلته يې کلي او کورونه وران کړي، نو ولې بيا

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغې او جوړې بل چېرته لاړې شي؟ پروسږکال همدا وخت مو له څو تنو ملګرو ســـره په قطر کې د طالبانو د ســـیاســـي دفتر مشرتابه سره وکتل، د ګڼو خبرو ترڅنګ هغوی موږ ته وویل چې موږ به ان شاالله له امریکایانو سره داسې یو توافق ته رسېږو، چې د وتلو پر مهال به خپل ټول جنګي وسایل افغانستان ته پرېږدي، دوی به یوازې د سر د خوندیتوب په تضمین له افغانستانه وځي. خو اوس چې ورته ګورو ټامیان او طالبان، چې دواړه اوسمهال د واک مدعیان دي رنې رنې ورته ګوري، د هغوی وسایل له هېواده

وځي، د امریکایانو هم ســـر خوندي دی او هم مال. د اندېښـــنې خبره دا ده چې دا وســـایل ټول د پنجاب او د پاکســـتان د پوځي اســـتخباراتو لاس ته ورځي او هغوی به دا وســـله یو ځل بیا یو وخت افغانســـتان کې دزوي. افغانانو ته یوه لویه جګړه په مخ کې پرته ده او دا جګړه د پنجاب د نېت، هدف او عمل پر وړاندې جګړه ده. له نامسلمان یرغلګر سره افغانانو ته جګړه ډېره اسانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده، انګریز، شوروي او امریکا یې څرګند مثالونه دي، خو شیطان صفته مسلمان، لکه پنجاب سره ورته جګړه اسانه نه ده.د پروني

مجاهد د جهاد ثمر هم دې پنجاب لوټ کړ او د طالب د تورې د نتیجې ګټې ته هم همدا پنجاب سترګې پر لار دی. اوس نو باید طالبان او ټامیان دواړه له ډېره هوشه کار واخلي، یو لوری د وطن د ازادۍ شـــعار ورکوي او بل لوری د هېواد د ســاتنې، نو په هر ډول دواړو ته وســله په کار ده، نو دا تیاره لاســته راغلې غنیمت وسـله مو ولې له لاسه ووځي؟ په کار خو دا ده چې د امریکا دې دواړو مخالفو او خواخوږو لورو لا وار دمخه امریکایان پر دې قانع کړي وای چې کاکا ته خو ځې، خو دا وسـله زموږ په کار ده. د مفکر ټامیانو ورته ویلي وای؛ تاسـو چې دا عصـري وسـله موږ ته پرېږدئ، نو طالبان خو مو په یوه ورځ کې له سـتوني تېروي!؟ او طالبانو ورته ویلي وای چې کاکا مې سې، زه دې د سر تضمین

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوم، نه ستا د وسلو، ځکه دې وسلو خو زه وژلی یم. نور ډېر درباندې نه کوم خو وسله به دې همدلته پرېږدې !

په شا چې کله ګورې نو په موسکو شونډو ګوره
اشنا! پښتانه نه کړي پښېمانه سره جنګ

خو په خواشینۍ سره باید ووایو، چې زموږ متخاصمو سیاستوالو کې لا د ملي شعور دې عنصر ډېره وده نه ده کړې. اوس که څه هم ډېر وخت ضایع شوی، خو بیا هم که دواړه لوري لږ تر لږه پر دې یوې موضوع هم توافق وکړي چې امریکایان دې ته اړ کړي چې خپلې پوځي اډې رنګې نه کړي او روغې جوړې یې افغان لوري ته وسپاري او بل خپل پاتې پوځي وسایل دلته دولت ته پرېږدي او د دې تر څنګ هغه وسایل چې تر دې دمخه یې له افغانستانه ایستلي، هغه پاکستان ته پرې نه ږدي؛ یا یې ځان سره یوسي او یا یې ویجاړ کړي. نو که دا دوه مخالف افغان لوري اوسمهال لږ تر لږه پر دې یوې موضوع هم خپلمنځي توافق وکړي بیا به یې هم د خپلو تېروتنو او ګناه وو بار یو څه کم کړی وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

برېښنايي تذکره او د ولسي جرگې د ځينو غړو ننني طرحه

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اکتوبر مياشـــتې پر (۲۸) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د لړم مياشتې له (۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په تېرو څلوېښــتو کلونو او په تېره بيا د بن تر کنفرانس وروســته

په تېرو دوو لسـيزو کې افغاني هويت ته سـخت گواښـونه متوجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـــوي او لاهم دا خطرونه دوام لري. په بربښـــنايي تذکره کې د ملي هويت يادونه هم د يو شـــمېر پرديپالو پر زړه نه اوارېدله، نو ځکه خو يې په دې برخه کې ګڼ شـــمېر جنجالونه جوړ کړل، خو د دې ملت د ويښو بچيانو په دقيقې مبارزې له منځه لاړل .

څو موده وړاندې په حکومت کې د يو شمېر ايرانپالو کړيو له خوا بيا هڅه وشـوه چې په تذکره کې د مور نوم د ليکلو په پلمه داخل شـوې موضـوع يو ځل بيا پر يو بل ډول متنازع کړي، موږ چې د کوم جنجال اټکل کاوه، هغه نن په ولســـي جرګه کې د همدې يو شمېر هويت ضد اشخاصو له خوا څرګند شو. خو د لوی خدای ج فضـــل دی، د غله پر ږيره خلی وي او د درغلګر په اوږو کې شګه. د شيطان کار له بېړې سره مل وي، د تېر په څېر يې يو ځل بيا له بېړې او درغلۍ ځخه کار واخيست، نو ځکه يې دا کوږ بار تر منزله نه رســـېږي. طرحه يې وړاندې کړه، خو نيمګړې او د قانون خلاف. دلته غواړم د همدې طرحې پر نوعيت، ناقانونيت او د هغې پر راتلونکي احتمالي برخليک لنډه رڼا واچوم:

۱-د ولسي جرګې يو شمېر غړي کولای شي ((د جرګې د غړو طرحه)) په نامه يوه طرحه وړاندې کړي، خو دا طرحه به هغه وخت د يوې طرحې په توګه د بحث وړ ګرځي، چې د جرګې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمومي غونډې ته يې څرنګوالى قرات کړي، عمومي غونډه يې د رد او تاييد واک لري.

٢–د نفوسو د احوالو د ثبت په اړه د ولسي جرګې ننۍ طرحه په داسې حال کې ولسي جرګې ته د رايې اخيستنې لپاره وړاندې شوه چې عمومي غونډه يې پر محتوا اصلاً خبره نه وه.پر جعل، تقلب، عجلې او ناخبرۍ بانډې د يوې طرحې تېرول خپله يو قانون ضد عمل دى.

٣–طرحه قانون نه دى، يو نظر دى، دا به هغه وخت د يوې مصوبې بڼه خپلوي چې د ولسي جرګې اکثريت کمېسيونونه يې تاييد او تر هغه وروسته يې د عمومي غونډې اکثريت غړي هم تاييد کړي ،نو بيا د يوې مصوبې بڼه خپلوي او د قانون په توګه بيا هغه وخت منل کېږي، چې مشرانو جرګه هم همدا مصوبه تاييد، جمهور رييس يې لاسليک کړي او په رسمي جريده کې چاپ شي .

٤ –له پورته پړاوونو پرته د ولسي جرګې د ځينو غړو هره طرحه او ان تاييدي مصوبه، نه قانون دى او نه قانوني التزام لري.مشرانو جرګه او بيا جمهور رييس د هغو د رد او تاييد پوره پوره صلاحيت لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵–د ولسي جرګې د يو شمېر غړو ننني طرحه سر له همدا اوسه د ولســـي جرګې د نورو غړو له خوا رد شـــوې او په دې اړه ګڼ شــمېر لاسـليکونه راټول شـوي، که چېرې کمېسـيونونو ته حتمي طرحې ځي، نو دوه طرحې به ځي، خو که په کمېســـيونونو او عمومي غونډه کې د هرې طرحې رد يا تاييد وشـــي، بيا هم د قانون او په تېره بيا د قانون د انفاذ په مانا نه دی.

٦–زيـات احتمـال دی چې د ولســـي جرګې د ځينو غړو ننني طرحه په اکثريت کميســـييونونو کې رد شـــي، يا يې مقابله طرحه ومنل شي.

۷ –تر ټولو مهم ټکی دا دی، کله چې يوه مسوده د ولسي جرګې له خوا پاس شوې وي، مشرانو جرګې هم تاييد کړې وي او يا يې د مشـــترک کمېســـيون لـه خوا پـاس کړې وي، جمهور رييس لاسـليک کړې وي، رسـمي جريده کې چاپ او د نافذ قانون بڼه يې خپله کړې وي، ولســي جرګه د دوه ثلثو رايو په کارولو ســره کولای شي هغه قانون بدل کړي او دا اوسني ولسي جرګه په هېڅ ډول د دې توان نه لري چې د نفوسـو د احوالو د ثبت د اوسـني قانون خلاف دوه ثلثه رايې راټولې کړي.

۸– نتيجه دا ده چې د برېښـــنايي تذکرو وېش به همداســـې روان وي، مخالفين کولای شي خپل قهر پر دې سوړ کړي چې هېڅکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا تذکره وانخلي، د افغانســـتان تذکره یو ویاړ او پرتم دی، نو د دې هویت مخالفین باید پر دې ویاړ ویاړمن نه شي او تر هغه باید دا تذکره ور نه کړای شي، چې توبه یې نه وي ایستلې. خو د دې تذکرې پلویان باید د تذکرو اخیســـتلو ته کش ورکړي، د کورنۍ هر غړي په تېره بیا ښـــځینه قشـــر ته تر ټولو لومړۍ دا ویاړمنه تذکره واخلي.

اوس د عمل وخت دی د اندېښـــنې او مبارزې پړاو مو تېر کړی دی. ټول د برېښنایي تذکرې د اخیستو پر لوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دعاګانو مستحق

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اکتوبر میاشـــتې پر (۲۹) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د لړم میاشتې له (۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

تېره جمعه له حاجي صـیب خان محمد باز منګل او د افغانسـتان د سـوداګرو خونې له یو شـمېر غړو سـره، چې د هېواد د بېلابېلو سیمو استازولي یې کوله او مخور شخصیتونه وو، د ننګرهار دره نور ولسـوالۍ ته لاړو، ولسـوال صـیب ډاکتر هجرت ګردیوال او نـورو قـدرمـنـو مشـــرانـو زمـوږ ډېـر عـزت وکـړ. بـیـا مـې

مېلمانه په ښېوې ولسوالۍ کې (ناکامورا پارک) ته دعوت کړل، هلته په دې پارک کې اوس د ناکامورا نوی یادګاري څلی جوړ شـــوی دی. له زړه مو ورته دعاګانې وکړې. دا زرغون پارک د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د زیار او خولو په برکت جوړ شــوی، اوس د هغه یادګاري ځلی هم دلته ودان شــوی دی. چا چې ناکامورا ژوندی لیدلی و او اوس د دې یادګاري ځلي په لیدو د هغه د ژوند او مرګ دواړه تصــویرونه

له ذهنه تېر کړي، نو پر خپل ولس بــه ډېــر خواشـــینی شــي. زه د خواشـــینۍ تــر ځنــګ ځان تــه یو څه ډاډ پــه دې ورکوم چــې پــه همدې ډګر کې مې له خپلو ملګرو سره یو ځای د ده په ژوند کې د دې رښـــتیني اتل د قدرونې او ســـتاینې لپاره یوه درنه غونډه جوړه کړې وه، هغه وخت چې ناکامورا د خلکو مینه ولیده، نو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېرې خوښـې يې له سـترګو اوښـکې راغلې. که پر هغه مهال مې هغه‌کار نه وای کړی، نو اوس به لا ډېر خواشـــيني وم. اوس نو د بل هر هېوادوال په شـــان له مورږ ســـره له دعاګانو پرته بل څه نه

شـــته، الله ج ډېر مهربان دی. خدای دې ورته مغفرت نصـــيب کړي. خو د دې تر څنګ پخوانيو او اوسـنيو فيسـبوکي چارواکو ته هم لږ شرم په‌کار دی چې د نړدې يوکال په بهيرکې يې د دې سـتر انســـان د قاتل او قاتلانو څرک و نه شـــو لګولی. نه پلټنه وشـــوه، نه څېړنه او که شـــوې هم وي د مافياييکړيو او نورو مضرو مصلحتونو له ډاره له ولس سره څه نه دي شريک شوي. دوی لا اوس هم په مجازي نړۍ‌کې مصروف دي او د خپل ولس د ترخه ژوندانه ترخو واقعيتونو ته نه دي راکوز شوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی سره یې اوس گز کړه!

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د نومبر میاشـــتې پر (۷) مـه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د لړم میاشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

نه مې غوښتل چې د درې کسیزو او پنځه کسیزو ډلو ډلو ټپلو په باب خپل غبرګون څرګند کړم، خو ددې لپاره چې له یو شـــمېر ناخبره هېوادوالو سره پوښتنې پیدا نه شي، د یو څو ټکو لیکلو ته اړ شوم:

پر کابل پوهنتون خونړی برید وشــو، د دې برید تر شـــا خونړي لاســـونه وو، پر حکومت د واکمنې اصـــلي اســـتخباراتي کړۍ (نظارشـورا) له خوا طالبانو ته ګوته ونیول شـوه، طالبانو په پېښـه کې لاس رد کړل، داعش ته منســـوبې یوې ټولنیزې رســـنۍ، دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

غمیزه د (پنجشیري)او (خراساني) په نوم د خپلو دوو غړو کار وباله، خو طالب ضد واکمنو ډلو هر څه پر طالبانو واړول. دا چې دا کار هر چا کړی، یو رزیلانه کار ګڼل کیږي او بشـــري ضـــد جنایت دی. خو مخکې تر دې چې اصـلي دښـمن معلوم شـي تر هغه پورې ټول مســـولیت د حکومت پر غاړه دی. خو کوم څه چې د دې برید په اړه شکونه پیدا کوي هغه خپله په حکومت کې د جنګي جنایتکارو ډلو له خوا د جنایت د اصـــلي مجري پل غلطول دي: ایا دا حمله انتحاري وه؟ انفجاري وه؟ که په هدفي ډول د لاسـي وسـلو په وسـیله د محصـلینو په ښـښـه کول وو؟ که انتحاري وه د هغوی مړي او اثار څه شول؟ که بریدګر د حکومتي سـرتېرو له خوا ووژل شـول، جسـدونه یې څه شـول ؟څوک وو؟ داعش وو کـه طـالبـان؟ کـه طـالبـان وو د کوم ځـای وو؟ او کـه داعشیان وو د کوم ځای وو؟ دا چې دا خلک چا او څنګه تر دې ځایه را ورسـول؟ دا څوک وو؟ تر پېښـې وروسـته څنګه ژر هغه شعارونه پر دېوالونو وځړول شول چې د حکومتي چارواکو او په تېره بیا د امرالله صـالح له خوا پخوا هم زمزمه کېدل؟ ایا د شـهید شـویو معصـومو محصـلینو کورنۍ او یا نور دردېدلي محصـلین په دې ستر غم کې د دې جوګه وو چې د خپلو شهیدانو د جنازو تر خښولو وړاندې؛ ماښام ناوخته او یا هم پر شنه سهار، سیاسي او داسې شعارونه، چې د معلومو واکخوښو فاسدو حکومتي کړیو د قدرتغوښــتنې بوی ترې راځي، چاپ او د پوهتنون پر دېوالونو یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

را وځروي؟ دا او دېته ورته نورې ډېرې پوښتنې شته چې په دې پېښه کې د يوې بلې حکومتي تروررستي ډلې لاس لرل هم له شکه نه لرې کوي. دا تروررستي ډله د جمعيت او نظار شورا هغه ډله ده چې اساس يې پر توطيه، دسيسه او وژنه ولاړ دی. دا ډله اوس په امنيتي سکتورکې پراخ نفوذ لري او د طالب دښمنۍ تر چتر لاندې يې د مفکر صيب د واکپالنې د غريزې پر اوږده توپک ايښی، افغانوژنې او په تېره بيا پښتون وژنې ته ادامه ورکوي. جمعيت او نظار شورا بيا د پل غلطولو او له مسوليته د تېښتې لپاره ځينې واړه موتلفين او په اصطلاح ځينې مدني فعالان هم لري چې د ملي او سياسي شخصيتونو د توهين لپاره له هغوی څخه کار اخلي، (راوا) سازمان او يا د (همسبتگی)ډله له همدغو موتلفينو څخه ده؛ پښتون ضد انګېزه د دې ډلو مشترک ټکي دي. اوس نو د دې لپاره چې د پوهنتون له غميزې څخه د خلکو پام بلې خوا ته واړوي، باينرونه يې چاپ کړي او د ځينو نورو استادانو تر څنګ يې زما او د ډاکټر ځلاند انځورونه هم په کې را وړي دي. د دې کار اصلي علت دا دی چې موږ سوله غواړو او د سولې په راتګ سره بيا د دغسو جنايتکارو ډلو د جنايتپېښونې لپاره هېڅ مجال نه پيداکېږي. موږ تېر کال څکه طالبانو سره د خبرو لپاره قطر ته لاړو، چې طالبانو ته دا ووايو چې د تاسو د جنګ دوام ټول افغانستان او په تېره بيا پښتنو ته اوږدې غميزې زېږوي، ستاسو له جنګه جمعيت او نورې ډلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناوړه ګټه پورته کوي، هم د نړیوالو په مرســـته خپل واک غځوي او هم ټولوژنې او افغانوژنې ته دوام ورکوي.نو په هر ترتیب چې وي تاسې باید هم سوله وکړئ او هم د نظام اډانه خوندي کړئ. زموږ له دې ژور او هدفمن سفر څخه، نو نظار شورا او یو شمېر فیسبوکي مفکرینو د طالب تاییدونې مفهوم واخیست او موږ یې د طالبانو د پلویانو په تور تورن کړلو. که چېرې طالبانو ســـره خبرې اترې کوم جرم وي، نو بیا خو احمدشـــاه مسـعود او ډاکتر غني تر ټولو غټ مجرمین دي چې تر هر چا وړاندې یې د خپل قدرت د تر لاسه کولو لپاره له طالبانو سره پټې خبرې کړې وې، موږ د قدرت لپاره نه، بلکې د سولې لپاره مو ورته لمن غوړولې وه.د پوهنتون پر هغه استاد دې لعنت شي چې په خوب، خیال او ذهن کې یې د داسې ناوړه پېښې تصور پیداکېږي. زه یو عاطفي شـــخص یم ان پر خپلو ســـرســـختو مخالفینو مې هم مرګ نه لورېږي، مســـعود، رباني، مزاري او نور، چې د زرګونو افغانانو قاتلین وو، بیا مې هم پرې مرګ نه لورېده، ما ویل خدای ورته پر هغې دنیا خپله سزا ورکوي، نو څنګه دې ممکنه شي چې د داسې یوې غمیزې تصـــور دې وکړم. کابل پوهنتون مې کور دی او خواره محصـــلین زما خپل اولادونه، زما لور (هیله) له همدغه ټولګي او همدغه پوهنځي څخه دوه کاله وړاندې فارغه شـــوه، چې همداګلالي محصلین په کې شهیدان شول. دېرش کاله مې په خپل دې کور کې تدریس کړی او هېڅکله مې په تدریسـي سـاحه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې سیاسي خبره نه ده کړې. نو دښمن دومره مکار دی چې هم دې وژني، هم دې جنازې ته درځي، هم دې پر ژوند سیاسي تجارت کوي او هم دې پر وینو. ای ساده زړو هېوادوالو! یو څوک چې زما په باب، چې په ټول عمر کې مې یوه مرغۍ نه ده حلاله کړې، داسې قضاوت او داسې دروغجن تبلیغات کوي، نو هغه به سولې ته څنګه لېوال شي؟ ګورئ! د سولې او هېواد اصلي دښمنان همدغه دي چې د نظام له غېږې د نظام لمنې ته اور اچوي، له نظامه بهر مخالفین لا له نظامه ډېر لرې دي، که غواړئ چې هم سوله راشي او هم نظام خوندي شي، نو د حکومت او نظام په اډانه کې د شمالټلوالې او د هغوی د اړوندو موتلیفو لنډغرو مخه ډب کړئ، اصلي نسخه او کاري نسخه همدا ده او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سیاست کې ټولنیز اخلاق

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د ډسمبر میاشتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د لیندۍ میاشتې له (۱۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

سیاست یو ټولنیز علم او هنر دی، خوشال بابا سیاست ((جهانداري)) بللې ده. څوک چې ټولنیز اخلاق نه لري او یا ټولنیزو ارزښتونو ته درناوی و نه لري، نو چې سیاسي ډګر ته را دانګي، که په خپله علمي برخه کې هر څومره بریالی وي، خو په سیاسي ډګر کې به نه وي. غوره مثال یې خپله همدا اوسنی

جمهور رییس (اشرف غني) دی. د ډاکتر غني فکر، لیدلوری او ان احساس د ډاکتر عبدالله او په ټوله کې د شمالټلوالې تر بل هر مشره څو ځله ښه او د دې وطن په ګټه دی. خو په مقابل کې بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالله او د ټلوالې ځینو نورو مشـــرانو د خپلو پلویانو او ټولنیزو مناسباتو په پاللو کې تر غني څو ځله زیاته خپله لوړتیا ښودلې ده. غني د ملاریا ګولۍ او یا هم هغه چمبړ خیال ته ورته دی، چې ډېر تریخ او بد خوند لري او ترسـتوني په ډېرې سـختۍ تېرېږي، خو په ګېډه او بدن کې دننه یو شـمېر پټ مرضـونه په ښـه ډول تداوي کولای شي، په مقابل کې بیا ټلواله او د هغې مشران د زهرو هغې ګولۍ ته ورته دي چې په شاتو کې تاوه شوې؛ خوړل یې اسانه او خوندور دي، خو په بدن کې په لســګونه ډوله ناروغۍ راپیدا کوي. زموږ په ټولنه کې د ګوتو په شـــمار خلک پر دغه نزاکت پوهېږي. هغوی چې مفکر صـیب ته غوړه مالي نه کوي او ټلوالې سره په لوټ او تالان کې د ایتلاف لمن نه نیسي، هغوی له دواړو لورو څخه تر ګواښ لاندې دي. اوس نو غني ته یوازې هغه غوړه مالان او ټامیان ورپاتې چې د دې وطن له ارزښـــتونو څخه ډېر لرې دي او د غني د خوشالۍ په خاطر د سرکوزۍ هغه وروستي حد ته رسېدلي دي. غني بیا د ځانپالنې او ځانخوښونې پر داسې یو ناعلاجه ناروغۍ اخته دی، چې له غوړه مالۍ پرته یې پر بل هېڅ شي ګوزاره نه کېږي. رښتیا ویل ورته داسې دي، لکه د توپ مرمۍ چې پرې ور خوشـــې کوې. هغه غوړه مالانو داســې تلقین کړی چې فکر کوي ټول ملت ورڅخه خوشـــاله دی، په وطن،

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیمه او نړۍ کې هېڅ بدیل نه لري، خو پر دې لا نه دی خبر چې د رومانیې د جمهور رییس (نیکولای چایسسکو) په شان یې ان تر ستېج لاندې خلک هم مخالف دي. اوس نو امرالله خان صالح هم د ده د کمزورۍ همدا ټکی ښه تشخیص کړی دی؛د ده مبالغه ییزو توصیفونو ته یې کار ویلی، لاس کوي او ګوړې راباسي. بله خوا بیا جمعیت او نظار شورا د مخالف او موافق په دوو رولونو کې په نوې بڼه د پخوانیو امتیازونو پر خوندیتوب سربېره نوي نوي امتیازات تر لاسه کوي. د نظار شورا لنډغر بیا هغه ماران دي چې څومره ګرمېږي خطر یې زیاتېږي. دوی نه یوازې خپل غړي پالي او خپلې ریښې ځغلوي، بلکې د ملي یووالي د تصنعي تمثیل پوره قابلیت او مهارت هم لري او یو شمېر پښتانه سیاستوال د ملي یووالي د سمبولونو په توګه هم کارولی شي. د تمثیل دا څپه بیا هغه وخت لا پسې ګرمه شي چې یو شمېر فیسبوکي سیاستوال او نوي غوړځني ځوانان هم ورسره د دې کاذب ملي وحدت د تمثیل او اتڼ انتره تاوه کړي.د غني په مشرۍ اوسنۍ کابینې ته د ولسي جرګې د رایې اچونې بهیر د غني د برخې د حکومتي ټیم بې کفایتي او د ولسي جرګې د یو شمېر پښتنو او ملتپالو وکیلانو کمسوادي یو ځل بیا په ډاګه کړه.له مجهول الهویته (اجمل احمدي) پرته چې باید ناکام شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وای، غني ته منسوب نور درې نوماند وزیران هم ناکام شول. په حقیقت کې د غني د حکومتي برخې له لوري یوازې دوه وزیران بریالي شوي دي، هغه نور چې د غني په نوم معرفي شوي، هغه هم د غني د ایتلافي ټکټ برخه وو، چې ریښتیا یې بیا هم په یو ځای کې ټلوالې ته رسي.عبدالله ته د منسوبو وزیرانو له خوا د جګو رایو اخیستل که څه هم په ولسي جرګه کې د پښتنو او ملتپالو وکیلانو د تر ایستنې او له هغو سره د ژمنې ماتونې له لارې تر سره شوي، خو بیا هم غني او ټول ملت ته ډېر تریخ او بد پیغام لري : غني ته یې بد پیغام دا دی چې ((د ملت په کور)) کې تر غني د عبدالله تاثیر او منښت زیات دی او که دا خبره رښتیا همداسې وي، نو بیا خو دوی د جمهوري ریاست ټېرو ټاکنو ته هم نغوته کولای شي او ملت ته یې بیا تریخ پیغام دا دی چې ولسواکي او د فساد پر ضد مبارزه یو تش شعار دی، اوس هم اساسي واک جنګسالارانو او فسادګرو سره دی؛ چا چې ډېر خیانت کړی هغه تر هر چا د زیاتو رایو د خپلولو وس لري. غني ته خو د شرم خبره دا ده چې د ده په ټکټ کې مخابراتو وزارت ته نوماند‌ه وزیره (خاوري) چې اصلاً د (حاجي محقق) سهم دی او د (سرور دانش)له چینله پر مفکر صیب تحمیل شوې، هغه په جګو رایو بریالي کېږي، خو (رنګینه او ساپۍ)چې د ډاکتر

(c) ketabton.com: The Digital Library

غني مستقيم ســهم و او په هېڅ وجه تر (خاوري)په ســواد کې کمې نه دي، نه بریالۍ کېږي، نو دې کې دې غني خپل ګرېوان ته سر لږ ور کښته کړي. که غني په ولسي جرګه کې په ناقانونه ډول د غزني په اســتازۍ (یوولس)ایرانپالي وکیلان نه وای کېنولي، نو د غني د ټکټ یو نوماند وزیر به هم نه و ناکام شــوی.خبرې ډېرې دي، لیکنه اوږدېږي. خو خدای دې د دې ملت مل شــي. شعوري ملتپالو افغانانو ته که څه هم شمېر یې کم دی، په کار ده چې سره منسجم شي او دا وطن د مفکر او ټامیانو له وچ تکبر او لېونتوبه او د شــمالټلوالې د واک لـه حرص او لنـډغرتوبه وژغوري.په سپین لباس کې د تیارو پلویان لا بل جنجال دی، چې تر دې دوو واکمنو فاسـدو ډلو وروســته د هغوی پر وړاندې هم جلا مبارزه په کار ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که نظام ړنګ شي!؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د ډسمبر میاشتې پر (۳) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د لیندۍ میاشتې له (۱۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دا منو چې د دولت مشرتوب له نورمال ټولنیز چلند څخه برخمن نه دی.

دا منو چې سیاسي مشرتوب د اضدادو له یو مجموعې څخه رغېدلی.

دا منو چې دیني او ملي ارزښتونو څخه لرې او متضاد اشخاص د دولت پر حساسو رګونو واکمن دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا منو چې اداري فساد، لوټ او تالان خپل اوج ته رسېدلي.
دا منو چې د ملت او دولت تر خواخوږو زيات، ملت دښـــمنه، دولت دښمنه او هېواددښمنه عناصر پر حکومت واکمن دي.
دا منو چې د ولس او حکومت تر منځ زيات واټن او ان تضـــاد رامنځته شوی دی.
خو له دې ټولو ناخوالو، ستونزو او بدرنګيو سره سره ايا اوس د دې وخت دی چې ربړ نور هم کش کړو؟ هر څومره چې دا ربړ کشوو د خوشې کېدو پر مهال يې فشار او خطر لاپسې زياتېږي.
نو حل لاره څه ده!؟

يو نظام او حکومت شته، ښه نه دی، خو تر نشت څخه ښه دی.
موږ د بې نظامۍ تجربه کتلې، هغو نســـلونو چې د بې نظامۍ او ګډوډۍ درد ليدلی هغوی پر دې نزاکت ښه پوهېږي، چې نظام او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولت د يوې ټولنې لپاره د نوش دارو حيثيت لري. اوس موږ د نيوکې لپاره يو ادرس او مخاطب لرو، که څه هم دا ادرس مو يو څه تت او مخاطب مو هم پر غوږو يو څه دروند او بې تفاوته دی، خو بيا هم يو ادرس دی، نو په هر ترتيب چې وي بايد بې ادرسه او بې هويته نه شو.

موږ په شــــلمه پېړۍ کې دوه ځله د نظام ړنګونې او نظام پاشــــنې تجربه ليـدلې، چې هېواد يې پـه پېړيو پېړيو د نړۍ د تمـدن لـه کـاروانه شــــاته کړ. البته هم نظام، هم دولـت او هم حکومـت فوق العاده تغير او بدلانه ته اړتيا لري، تغير او بدلون د نظام د پاشنې او ړنګونې مفهوم نه لري او نه هم هر تغير او بدلون مثبت پيغام او عواقيب لري. بلکې هر تغير بايد د نظام د فزيکي اډانې د خونديتوب د تضـمين په شـرط رامنځته شـي. اوس وېره دا ده چې که چېرې د طالبانو او حکومت تر منځ خبرې ناکامې شي، نو د نظام د ړنګېدو خطر او احتمال به زيات شــي.دلته مشــکل دا دی چې د اوســني حکومت چلونکي تر يوه بريده د نظام چلونې ظرفيت او مهارت لري، خو د نظام ســــاتنې لپاره د قربانۍ وس، احســاس او جذبه نه لري، خو طالبان بيا د نظام سـاتنې ځواک او ولوله لري، خو د نظـام چلونې او پرمخبيونې پوره مهـارتونـه نـه لري، نو د حـل منځنۍ لاره همـدا ده چې لـه دې دوو ځواکونو څخه پر خپل ځای ګټه پورته شـــي او د روغې جوړې لاره خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

شــي. د ټکر او اوســني حالت د تداوم او یا هم انقطاع په حالت کې د یوه لوري هم خیر نه شته، نه د دې حکومت ګډوله ترکیب (غربپلوي ټامیان+ تنظیمي لنډغر) او نه هم طالبان له دې حالت څخه تر پایه اساسي ګټه پورته کولای شي. داسې وخت به راشي چې اوسني واکمن به ټوله ګټلې پانګه بایلي او طالبان به څلوېښتو هېوادونو سره د ګټلي جنګ شهرت، دوی به هم د مجاهدینو پر برخلیک اخته شــي. ملت به هم یو ځل بیا خپل اوســنی نیمګړی ادرس هم له لاســه ورکړي، بیا به ګډوډې، غمونه او دردونه وي او د ملامت او سلامت د معلومونې بحثونه .

افغـانـان پـه خپـل منځ کې د روغې جوړې، پخلاینې او زغم پوره

تجربه لري، خو په دې منځ کې چې کومې دوه مضــرې حشــرې کارکوي، هغه د ایران او پاکســـتان اســـتخباراتي ادارې دي، چې دوی غوارې افغانســـتان یو ځل بیا د جهاد او الحاد په نامه د اویایمو کلونو حالت ته ستون کړي. زموږ دا ((بې ابه)) ګاونډیان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اوبو له سخت کمښت سره مخ دي، هر کال د (۵۳) ملیارده ډالرو په ارزښت د افغانستان اوبه په وړیا ډول دې مضرو ګاونډیو ته تویېږي، اوس چې د هېواد په بېلابېلو سیمو کې د اوبو او برېښنا بندونه جوړېږي، نو د دوی پر زړه لمبې بلېږي. د سلما، کمال خان، پاشدان، کجکي، فراه، بدخشان، شاه عروس، شاتوت، کونړ، لغمان او نورو سیمو بندونه او اوبه خور سستمونه که جوړ او بشپړ شي، نو په صنعت او کرنې دواړو کې به ډېر پرمختګ وشي. اوس که څه هم په دولت او حکومت کې ډېرې زیاتې نیمګړتیاوې شه، خو یو څه ټک وپک کار هم روان دی.که له تدبیر څخه کار وانخستل شي او هر یو د خپل کاذب او د نورو له خوا د ورکړل شوي زور پر اس سپاره وي، نو وېره دا ده چې تېر تریخ تاریخ یو ځل بیا تکرار شي. اوس د ټولنې دریېم او اساسي قشر یانې د ولس خبیرو اشخاصو ته هم په کار ده چې د بې تفاوتۍ او مضر احتیاط له دایرې را ووځي او پر ښکېلو لورو غږ وکړي چې مور هم موجود یو، دین، ملت او دولت باید نور د یادو ډلو له انحصاره خلاص شي او د یوې سالمې ټولنې جوړېدو ته لاره اواره شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوم مقتولين او نا معلوم قاتلين

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د ډسمبر مياشتې پر (۲۳) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د مرغومې مياشتې له (۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په هېوادکې د وينو رود روان دی، هېڅوک د پوښتنې نه شته؛ حکومت هم د خواشينۍ پيغامونه نشروي او پېښې غندي او ولس هم. يوه ورځ فيسبوکی ماتم وي تېر شي او هېر شي، بيا بله دردوونکې پېښه وشي، پخوانۍ هغه هماغسې تر څېړنې لاندې ناڅېړلې پاتې شي. خلک له مرګ سره عادي شول، هر سهار

چاودنه او ترور د ښار دکلتور يوه برخه شوه، خو واکمن لا هم د واک او شهرت د لايتناهي هوسونو په ډنډکې ډوب دي، اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم ورته ځان تر هر چا غوره برېښـــي، ولس تباه شـــو، خو دوی اوس هم ځانونه ولسمشر او مرستیال ولسمشران ګڼي، درباري غوړه مالان او کرایي فیســـبوکیان یې لا هم د بې کفایتۍ د پټونې لپاره سل دلایل لټوي، ضمیر مړو لیکوالانو لا هم د مضر احتیاط له امله چوپه خوله غوره ګڼلې، که نه خو هر څه معلوم دي، تر هغه چې نامعلوم قاتل پسې ګرځو راځئ د معلوم مسول ګرېوان ته لاس ور واچوو. تر هغه چې اجرتي نـامعلوم قـاتلان معلومېږي، جمهورریيس، د هغه مرستیالان او د امنیتي سکتور لومړۍ درجه مسولین د دې ډول وژنو اصلي مسولین ګڼل کېږي. بل چا پسې مه ځئ د دوی ګرېوان ته لاس ور وړئ، که لاس نه شـــئ ور وړلای، په ښېراوو کې یې له یاده و نه وباسئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هوايي دهلېز بيا څه مانا؟؟

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ مياشـــتې پر (۵) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د مرغومي مياشـتې له (۱٦) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

دهلېز د انګرېزي ژبې د (corridor) ژبـاړه ده چې د دالان يـا همدې دهلېز مانا ورکوي.يانې د دوو دېوالونو يا موانعو تر منځ پرتې سـيمې ته دهلېز يا کوريدور وايي. له اصـطلاحي پلوه له پيل

يا ابتدا څخه بيا تر مقصـــده پورې د لارې هغه مسـير دی چې تر ډېره بريده د ســوداګريزو مقصـــدونو لپاره کارول کېږي.دا ډول لارې يا دهلېزونه هم د هېواد په داخل کې وي، هم د هېوادونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر منځ او هم په نړیواله کچه. غوره مثال یې د وریښـــمو لویه لار وه چې ګڼې ســـیمې او هېوادونه یې ســـره نښـــلول.دې ډول کوریـدورو کې عـام ســـړکونـه، لویې لارې، اورپټلۍ او نورې مواصلاتي لارې ټولې شاملېږي.

د کورېدور اصـــطلاح معمولاً د ځمکې پر مخ د فزیکي موانعو تر منځ د یو فاصـــل خط لپاره کارول کېږي، خو د فضـــا، خلا یا هوا لپاره ځکه منطقي نه برېښـــي چې هلته داســـې فزیکي موانع یا

دېوالونه نه شـــته، چې یوه حایله ســـیمه دې رامنځته کړي.البته هر هېواد خپـل هوایي حریمونـه لري چې حـدود یې معلوم دي اود امنیتي دلایلو له کبله د نورو هېوادونو الوتکو ته د یو مشـــخص مســـیر لـه لارې د تـک راتـګ اجازه ورکوي، د هوایي لیکې یا کرښې اصطلاح څه نا څه معمول ده، مانا دا چې په یوه مشخصه هوایي لیکـه یـا خط یو هېواد بـل تـه الوتنې کوي، خو د هوایي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهلېزونو اوسنۍ اصطلاح ځکه ډېره معقوله نه برېښي چې دا اصطلاح دلته له سياسي دروغو سره تړلې ده. د ساري په توګه چين ته د هوايي دهلېزو له لارې جلغوزي ولېږدول شول، ترکيې او اروپا سره نوي هوايي دهلېزونه پرانيستل شول!! ايا ترکيې، هند، چين، روسيې، اروپا او نورو هېوادونو سره مونږ پخوا د هوايي ترانسپورت له لارې صادرات نه درلودل؟؟ ايا د افغانستان وچه مېوه، غالۍ او نور توليدات د هوايي ترانسپورت يا هوايي ليکې له لارې هلته نه صادرېدل؟ هغه وخت کې د هوايي دهلېز اصطلاح چېرته وه؟ همدا الوتکې وې او همدا هوا او فضا وه، او اوس هم ده، نو دا هوايي دهلېز بيا په کې له کومه شو؟ که څوک ووايي چې چين ته د هوايي ترانسپورت يا هوايي ليکې له لارې افغاني مېوه ولېږدول شوه او يا که ووايي چې د هوايي دهلېز له لارې مېوه ولېږدول شوه، نو په مېوه، الوتکه، هوا او فضا کې به څه توپير رامنځته شي؟؟ خبره دا ده چې دلته کاذب سياستوال غواړي د دروغجنو الفاظو له لارې يوې ثابتې محتوا ته يو بل رنګ ورکړي او په دې ډول د خلکو ذهن مصروف کړي.درباري غوړه مالان او کرايي ليکوالان بيا څو موده ولس پر دې بوخت وساتي چې دغه دی له خيره سره بنده فضا خلاصه شوه او اوس به نو وطن له خيره سره شړشم شي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک شـــته چې له دوی څخه وپوښـــتي چې دهلېز خو ســـړی بندولای هم شي، خو دا هوايي دهلېز به څنګه بندېږي؟
نو تر څو چې دا ســـاده او ســـپين زړی ولس وي، نو همداســـې چالاکه او کاذب ســياســتوال به يې تېرباســـي، هغوی به دوی ته د ســـاده ګانو او دوی به هغوی ته د هوښـــيارانو په نظر ګوري او حالات به همداسې روان وي...

(c) ketabton.com: The Digital Library

يرغمل شوی جمهوريت

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ مياشـــتې پر (۲۶) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې مياشـتې له (۷) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

د شـــورويانو د يرغل او د جهاد پر مهال به چې کله مجاهدينو د خلکو لـه کليو او کورونو او ان جومـاتونو څخـه پر حکومتي او

بهرنيو ځواکونو ډزې کولې، نو حکومتي ځواکونه به له ســـختو ننګونو سـره مخ وو، که کلي يې ويشـتل، کورونو او ولسـي خلکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته زيان رسېده او که نه يې ويشتل د مخالفينو تر يرغل لاندې راتلل او زيات زيان ورته رسېده. مجاهدينو به تر يو څو هدفي او بې هدفه ډزو وروسته له کليو پښې سپکې کړې، خو حکومتي ځواکونو به کلي پر بل مخ واړول. اوس مهال بيا د شوريانو ځای امريکايانو ونيو، د ډاکتر نجيب د حکومت ځای د ډاکټر غني حکومت ونيو او د مجاهدينو ميراث بيا طالبانو ته پاتې شو، خو ملت، د هغه جغرافيه، د جنګ د اصلي خواوو عملونه او ملت ته يې متوجه زيانونه پر هماغه بڼه او کيفيت پاتې دي. اوس لا په

کې د جمهوريت په نامه يو بله مصنوعي او اومغلنه ډله بله هم زياته شوې، چې د نظام او جمهوريت په نامه د جمهوريت له ادرسه پر خلکو ډزې کوي، دوی لکه د چريکي جنګياليو په څېر چې کلي به يې يرغمل کول، دوی اوس ټول نظام، ولس او

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهوریت یرغمل کړی دی. د جمهوریت تر شا پټ دي، له هغه ځایه د جمهوریت او ولس پر ضد دزې کوي، هر با شعوره افغان چې د دې مفسدې ډلې پر ضد غږ پورته کړي، نو د حکومتي امکاناتو په ناوړه کارونې سره په ټولیزو رسنیو کې پلورل شوي غږونه راپورته کړي، چې هلئ نظام په خطر کې دی، هلئ جمهوریت په خطر کې دی، ولې جمهوریت تخریبوئ؟ ولې نظام ړنګوئ ؟؟ دوی هماغه جمهوریت یادوي چې محقق په کې د مفکر مشاور وي، دوستم په کې د نړۍ د دویم مفکر په لاسلیک مارشال وي، قومندان عطا او نور نازولي په کې د قدرت د شرکت ونډوال وي. نظار شورا او د هغوی لنډغر په کې د واک محور وي، یو څو ټامیان یې د ولسواکۍ ممثلین وي، بې بې ګل او څو نور لبناني‌پالي یې بې دلیله، بې بدیله او بې مسولیته واکمنان وي، خو چا چې ځلوبښت کاله د ولس پر هر درد اوښکې تویې کړي وي، هغه دې د ملتپالنې په تور له تومتونو او کړاوونو سره مخ وي. هغه جمهوریت چې فساد، دروغ، هوایي ژمنې او لوټ او تالان یې اساسي ځانګړنې وي، هغه به د څه شي جمهوریت وي؟ بده خو یې لا دا ده چې د همداسې یو جمهوریت او همداسې یو مبتذل حالت له ادرسه بیا پر ولس او د هغوی پر ارزښتو ډزې هم کیږي او په ډېره بې شرمۍ سره بیا ولس ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملامتۍ ګوتـه هم نیول کېږي. اوس نو غمځپلي ملـت او د هغو رښـتینو اسـتازو ته خورا ګرانه ده چې دلته په سـپینو شـیدو کې دا ګډې شـوې اوبه سـره جلا کړي، منافقین له صـادقو وګړو بېل او مفسـدین هم په ډېر مهارت سـره ایل کړي. په دې منځ کې بیا بل خطرناکه ویروس هغه غوړه مالان دي چې له منطقي دلیل پرته د مفسـدو او پردیپالو چارواکو هرې اشـتباه، خطا او ناروا کړنې ته دلایل لټوي، د غوړه مالانو افراط کله تر دې بریده ورسـېږي چې اصـلي مدعي له خپلې خبرې او دعوې تېر شـي؛ خپله اشـتباه او خطا هم ومني، خو دوی به بیا هم د هغوی سـپیناوي ته ملا تړلې وي، نو موږ په دغسـې یوه پلیته زمانه کې ژوند کوو، نو راتلونکی نسـل دې له موږه ډېره ګیله نه کوي چې موږ هغوی ته لاره صـفا نه کړه او ډېر اغزي مو ورته له لارې ټول نه کړای شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کابینې په غونډو کې څه تېرېږي؟؟

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ میاشتې پر (۲۶) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سلواغې میاشتې له (۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

خلک به په بهر کې داسې فکر کوي، چې افغانستان کې یو حکومت دی، یو جمهوریت دی، دلته به د وزیرانو شورا یا کابینه وي، غونډې به د تعقل او پراخنظرۍ پر اساس وي، نظر به اوربدل کېږي او بیا به په ګډه د معقولیت او اکثریت پر بنسټ

پرېکړه کېږي، خو که څوک د دې جمهوریت عملي بڼې ته وګوري، نو رېښنه یې ان د فرعونیت د کور تر وره پورې رسېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهور رییس په خپلو خبرو ســـره غونډه پیل کړي، وزیران، سرپرستان او مرستیال وزیران قلمونه او پنسلونه راواخلي، ځان د جمهور رییس د مهمو خبرو پر لیکلو مصروف کړي، هېڅوک پورته نه ګوري، نه له کاغذه سر پورته کوي او نه د جمهور رییس خواته ګوري. ځینې هســـې مخې ته پر پرتو کاغذونو خطونه او نقشې کاږي او ځانونه مصروفوي، د جمهور رییس لیکچر کله یو

ســاعت، کله یو نیم ســاعت او کله هم دوه ګړۍ دوام وکړي، پر ټولو مســـایلو تکراري او مبتذل بحث وشـــي او په دې ډول د کابینې د نن ورځې غونډه پای ته ورسېږي. نه څوک د پوښـنې حق لري، نه د شـــننې، نه د ګروېږنې او نه هم د ارزونې، دا ټول کارونه خپله جمهور رییس تر سـره کوي. پوښـتنه کول، د وضاحت غوښتل او انګوته پورته کول دا ټول د دندې د اختتام

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مانا دي، نو ځکه خو اکثرو وزیرانو او ګډونوالو خپل ســـرتیتی د مقام تر اختتامه غوره ګڼلی دی. دا سرونه چې په ارګ کې د یو بل سر پر وړاندې ټیټ دي، بهر کې د ولس پر وړاندې ډېر جګ جګ کېږي، هر یو د ولسواکۍ او سرلوړۍ مرغلرې هم دوړوي، خو له هغه حالته یې ولس نه دی خبر چې هلته د یو ســـر پر وړاندې څومره ســـرونه ټیټ دي او هغه یو ســـر چې بیا دلته لوړ ښـــکاره کېږي هغه بیا په یوه ټېلېفون هغه بل لوړســـري ته څومره سـرټیټی وي. د ارګ د ټیټسرو کیسـه زموږ په ټولنه کې د فرعون د دربار د کیسې یو ژوندی تمثیل دی؛ د فرعون د دربار ډاکټر او مشاور (ډاکټر سینوهه) کیسه کوي: ((هغه سرونه چې د خلکو په منځ کې خلکو ته ډېر لوړ ښـــکارېدل، هغه به د فرعون په دربار کې ډېر ســر ټیټي وو، کله چې به دربار ته رانتوتل، نو د فرعون پر لاسونو او پښـو به پرېوتل، د هغه لاسونه به یې ښـکل کړل او بیا به ســـرټیټي څو ګامه پر شـــا روان شـــول، ځینو به ما ته هم ډېره مخلصـانه او عاجزانه غوره مالي شـروع کړه چې په غیاب کې یې فرعون ته د بهادرۍ او وفادارۍ کیسې وکړم...))

درې زره کاله وروسته هم د انسـان د قدرت خوښـونې په غریزه کې کوم خاص توپیر نه دی راغلی؛ اوس هم د واکمنو په سر کې د فرعونیت نشـــه په څپو ده او اوس هم ډېر ســـرټیټي په دربار کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هماغه دنده تر سره کوي؛ هغه وخت هم یو فرعون په خپل دربار کې خپل یو ځانګړی ډاکټر او مشـــاور درلود او د خلکو په منځ کې به ظاهراً ډېر جګسري په دربار کې ډېر ټيټسري وو، اوس هم په دربار کې یو ډاکټر او مشـــاور شـــته او هم یو فرعوني کرکټر او هم د هغه په سر کې د واک د نشې د خړوب لپاره پوره سرټيټي غوړه مالان او د واک معتادان .

د وزیرانو شـــورا په غونډه کې د وزیرانو لپاره د خوښـــۍ شـــيبې هماغه وي چې غونډه د پای شـــيبو ته نږدې شـــي او په دې ټول بهیر کې جمهور رييس پر کوم وزير قهرجن غږ او نيوکـه و نـه کړي. پـه دې ډول غونـډه د ملـک د خير، فلاح او عملي پروګرامونو په هیله پایته ورسېږي !!. کله کله غونډه دومره اوږده شـي چې په اجنداکې دکوم وزارت له خوا نيول شـوې موضـوع اصولاً له کوم بحث پرته تصویب شي او چا ته پرې د خبرو بحث او مجال پيدا نه شي.

یو وزیر راته کیســـه کوله چې موږ خو دکابينې غونډې ته نه ځو، موږ خو ټولګي کې ناسـت یو، معلم صـيب راشـي له کومې وقفې پرته یو ســـاعت یو نیم ســـاعت درس راکړي او موږ په کې نه د پوښـتنې او نه هم د تفریح حق لرو، ټولګی رخصـت شـي او موږ بېرته له خپلو دوسيو سره دفتر ته راشو، جالبه خو لا دا ده چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

غونډې په پای کې کله کله جمهور رییس پر موږه په موسکې بڼه غږ وکړي چې ګورئ تاسې داسې فکر و نه کړئ چې زه دلته معلم یم او تاسو شاګردان، چې زه یوازې لیکچر درکوم او بس، خو څه وکړو دلته ځینې داسې مسایل شته چې په واضح ډول باید پرې یوې نتیجې ته ورسېږو او بیا پرې د یوې اجماع په شکل تصمیم ونیسو منتها تصمیم باید دسته جمعي وي .

دا زموږ د حکومت د لوړې مرجعې دکاري غونډې د یوې برخې تصـــویر و، داســـې نور رنګین انځورونه بلا ډېر دي چې پر خپل وخت به یې تر خپله وسه انځورنه وشي!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهوریت که بربریت ؟

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنوری میاشـــتې پر (۲۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱۰) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

جمهوریت د خلکو له ځوا د خلکو په رایه د حکومت ټاکل دي، دا حکومت خلکو ته د خدمت او ځواب ورکولو مسولیت لري. جمهوریت د بیان ازادي ده، جمهوریت د اتباعو تر منځ د حقوقو تســـاوي ده، جـمـهـوریـت د قـانـون حـاکـمـیـت دی،

جمهوریـت غلا نـه ده، جمهوریـت لوټ او تـالان نـه دی، جمهوریت د څو محدودو هلکانو په لاس د واک انحصـــار نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی، جمهوریت کې دروغ نه شته، جمهوریت کې خیالي ژمنې او هوایي دهلېزونه نه شته، جمهوریت کې د ولس تېرایستل نه شته، جمهوریت د هر ابهام لپاره د ســـپیناوي لاره ده، جمهوریت د خپـل واک د بقـا لپـاره پر جنګســـالارانو ډډه لګول نـه دي، جمهوریت پر ګاونډیو د خاورې پلورل او له هغوی ســـره پټې معاملې نه دي، جمهوریت د غوړه مالۍ او کنځلماری ترویج نه دی، جمهوریـت د خپـل کلتور تر پښـــو لانـدې کول نـه دي، جمهوریـت کې د جمهور رییس مېرمن لـه جمهور رییس ســـره موازي او نامســـولیته صـلاحیتونه نه لري، جمهوریت کې د هېواد د عزت او هویت دښـمنان د هېواد پر حسـاسـو رګونو واکمن نه

وي، لنډه دا چې جمهوریت سرېتوب او سوکالۍ ته در سېدو یوه غوره لاره ده. خو راځو دې خپل جمهوریت ته چې دا پر کومو عملي معیارونو ولاړ دی؟ دلته خو چې تر ټولو مظلوم واقع شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه همدا بېچاره جمهوریت او د هغه همدا اساسي قانون دی او تر ټولو زیات چې توهین شوی او تر پښنو لاندې شوی، هغه خپله پر همدې قانون د قسم خوړلي جمهور رییس له خوا شوی دی، دویم د خلکو رایه ده چې کمه وه که زیاته خو دواړه ځله یې د باد بنېکه کړه، درېیم ژمنې او دروغ دي چې له شـــرعي او ټولنیز پلوه هېڅ جواز نه لري، خو دلته د دولتمشر له خوا داسې کارول کېږي، لکه د ډوډۍ خوراک، نو هغه جمهوریت چې غلا، فساد،

دروغ، ناامني، جګړه او د مقام د ساتنې لپاره غوړه مالي په کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیاسي کلتور یوه برخه وي، هغه به جمهوریت وي که انارشي؟ هغه جمهوریت چې شلکلن غله او دېرشکلن جنګسالاران یې د بدن اساسي غړي وي، ((مسعود شناسي او مزاري شناسي)) یې د بقا او وحدت محتوا وي، له پنجاب سره یې د قدرت دبقا په خاطر پر خپله خاوره د اغزن تار پر تېرولو رضا وي، دوستم غونډې جنګسالار یې د دولتمشر په لاسلیک مارشال وي، محقق غونډې مېخکوب یې امنیتي سلاکار وي، علیپور، شجاعي او قیصاري غونډې جګړه ماران یې بیا سیمه ییز اتلان وي، د طالبانو استادان؛ د جهادي تنظیمونو اکثره مشران یې د واک شریکان او مفتیان وي، د جګړه مارو تنظیمونو اصلي مهم لوبغاړي یې د دولت مرستیالان وي، نو دا به جمهوریت وي که کوم بربریت؟ دا خپله د بربریت یو ډول دی، کېدی شي یوازې د نظام فزیکي اډانه یې، چې هغه هم د بهرنیانو، په تېره بیا د امریکایانو په پوځي زور راټینګه ده، د جمهوریت شکلي بڼه ولري، نور نو دا جمهوریت په دې روان حالت له بربریت او انارشۍ، لوټ او تالان نه پرته بل څه نه دي.

د دولت درېګونې ارګانونه چې پر یو بل د غلا تور پورې کوي، نور نو بل کوم ثبوت ته اړتیا ده؟ پارلمان وایي چې جمهور رییس، ارګ او واکمن ټیم یې غلا کوي او له هېواده پیسې او پانګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وباسي، حکومت وايي چې د پارلمان غړي کمېشنکاري کوي، په غلا او فساد کې شريک دي، پر عدلي او قضايي ارګانونو هم د فساد او رشوت تورونه لګېږي، ولس خو له درېواړو تر پوزې راغلی، نو بيا دا څوک پاتې شول چې ولس پر هغو ډډه ولګوي؟ اوس د نتيجې په توګه ويلای شو چې همدغو دروغجنو او فسادګرو هم جمهوريت بدنام کړ او هم يې د بربريت تر پولو رساوه. دوی ظاهراً د جمهوريت چغې وهي، خو په حقيقت کې د مدنيت په لباس کې مافيايي بربريان دي، د هدغو پرديپالو غلو او زورواکو د واکمنۍ تداوم دی چې د طالبانو غوندې د يو سخت دريځه حرکت بيا راټوکېدو ته يې بستر برابر کړ. يو ځل مخکې هم د همدې شر او فساد د اعمالو په نتيجه کې دې تحريک سر را پورته کړی و او اوس يو ځل بيا دې شکلن شر او فساد ورته د بيا ظهور لاره اواره کړه. د يادونې وړ ده چې کرزي او غني په تېرو شکلونو کې، کرزي تر ډېره او غني تر يوه حده د واک سمبوليک رول لرلی دی، نور نو د واک اساسي بدنه هم پخوا او هم اوس د جنګي تنظيمونو او فسادګرو په واک ده، که طالبان نه وای هم، يو بل ملي حرکت به ضرور د جمهوريت په نامه د دې روان وحشت پر وړاندې را پورته کېده، خو اوس د ملت بدمرغي دا ده چې يوه بې شرمه تفريط يو سخت دريځه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرکت وزېږاوه، که چېرې له کوم سیاسي تدبیر پرته په انقلابي ډول یو افراط د بل تفریط ځای ونیسي، نو تېر تاوجن تاریخ او ناورین به یو ځل بیا تکرار شي. د ملت ویښو روانډو ته خو په کار وه چې د دې افراط او تفریط تر منځ یې پر یوې درېیمې ملي او معتدلې لارې فکر کړی وای، خو په خواشینۍ سره چې دا قشر هم سره وېشلی او پاشلی دی او یو پاموړ شمېر یې د دې کاذب جمهوریت، د ډاکتر غني پر افراطي ستاینه او د خپلو څوکیو پر ساتنه مصروف دي. اوس دې نو دا مظلوم ملت یوازې د خدای مهربانۍ او د زمانې د کوم چانس ترحم ته انتظار کاږي او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کنځلماري او زورواکي

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنوري میاشــتې پر (۳۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سلواغې میاشتې له (۱۱) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

(ځوک یې چې اوسېله نه لري دا لیکنه دې نه لولي)

هر کله چې د چا منطق کمزورى شــي، نو ژبه يې کنځلو ته اړم شي.

يوه يوه نيمه لسيزه مخکې خلکو داسې فکر کاوه چې شر، فساد او زورواکۍ پـه حکومـت کې ريښــې ځغلولي، نو دا کـار هم د اصـلاحاتو مخه نيسـي او هم په اوږده موده کې د حکومت او ان د نظام د ړنګېدو سـبب ګرځي، خو له تېرو اوو کلونو راهيسـې د کنځلمارۍ په نوم يو بل مکروب هم له تېرو ناخوالو سره ملګرى شـو، اوس له يو شـمېر سـپانسـرشـويو کنځلمارانو سـره يو شـمېر نوي اومغلن احسـاسـاتي کنځلماران هم ملګري شـوي او غواړي له ډېرو شـــعوري او ملتپالو افغانانو څخه د حقيقتونو د بيان حق واخلي، دا کنځلماران په واقعيت کې ډېر نه دي، خو د مســـتعارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایډیانو له لارې غوارې مجازي فضـــا ګرمه کړي او پر حقیقتونو خاورې واړوي، زموږ یو شـمېر کارپوه خلک هم د خپل عزت او هم د خپل شـخصـي حریم د خوندیتابه لپاره د ډېرو واقعیتونو له بیان څخه ډه ډه کوي او په دې ډول د نن ورځې ترخه واقعیتونه د راتلونکي تاریخ له حافظې څخه فنا کېږي.د کنځلمارانو منطق به هغه وخت در معلوم شـي چې سـتا د لیکنې د یوې برخې ان د

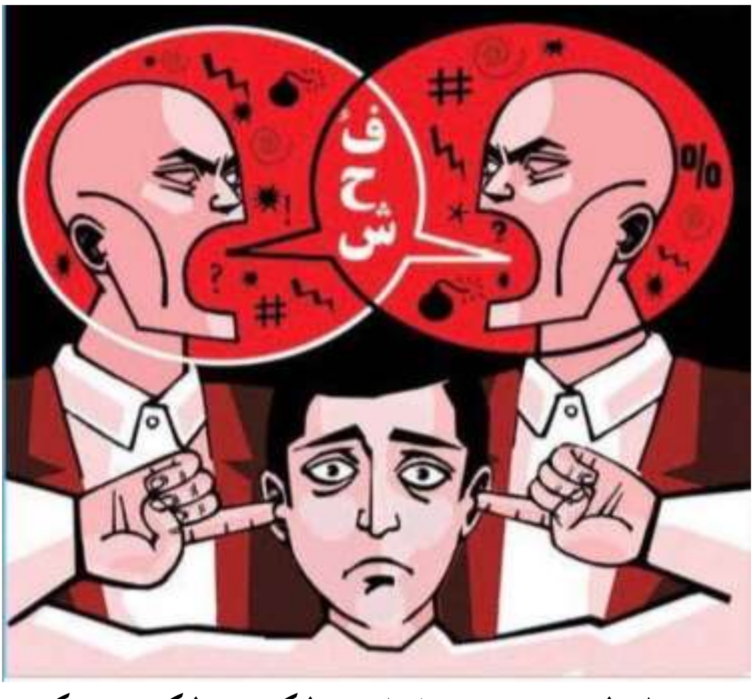

یوې جملې لپاره هم د رد دلایل و نه لیکي، ان لیکنه په معکوس ډول تعبیر کړي، خو بس د خور، مور، مېرمنې او اولادونو کنځلو ته به یې ژبه اړم کړي وي.دوی فکر کوي چې بس نو دا مبارزه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شــوه او پر دې به پاني پت فتح کړي، دې کې بيا داســې اشــخاص هم شامل دي چې عادي املا او انشاً يې هم سمه نه ده. خو خير په هر ترتيب دا اوس زموږ د ټولنې د واکمنو سايستوالو توليدات دي، بايد دسمون لپاره يې هڅه وشي د تخريب پر وړاندې يې له پوره زغم او مقاومت څخه کار واخيســتل شــي. زموږ يو شــمېر مطرح هېوادوال دکنځلو له داسې بهير سره مخامخ شوي او زه هم څو ځله له دې ډول يو حالت سره مخامخ شوی يم او بيا يې هم احتمال شــته چې له دې ورته حالاتو ســره مخ شــم. خو زه خپلو هېوادمينو هېوادوالو تــه ډاډ ورکوم، چې هېڅکلــه بــه د حقيقت له بيان څخه ډډه و نه کړم .

څو ســـاعته وړاندې مې د (جمهوريت که بربريت ؟) په نوم يو لينکه خپره کړه، نو ســملاســي ورســره دکنځلو باران پيل شــو، د ليکنې اصــلي محتوا دا ده : داکوم کســان چې اوس د جمهوريت ډېرې چغې وهي دا جمهوريــت تــه ډېر ژمن نــه دي، د همــدې جمهوريت تر نامه لاندې غلا، لوټ او تالان روان دی، دا فســاد او تفريط به ددې ســبب شــي چې د طالبانو په نامه د يو ســخت دريځه حرکت واک ته لاره اواره کړي، په ليکنه کې په ډېر دقت ســره ويل شــوي چې د جمهوريت په نامه د خور شــوي فساد اوســنی تفريطي حالت او بيا يې په انقلابي ډول يو افراطي حالت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ځای پرېښــودل، نه د جمهوریت، نه د نظام او نه دولس په ګټه دي. نو ځکه یې باید پر ځای یوه ملي او معتدله لاره خپله شـــي، چې هېواد یو ځل بیا تېر ناورین ته ستون نه شي.

هېڅ کنځلمار لیکنه نه په دقیق ډول لوســـتې او نه یې د رد لپاره منطقي ځواب ور کړی دی. لـه دې کنځلو ځخـه څو مســــایـل څرګندېږي چې دلته ورته په لنډ ډول نغوته په کار ده:

۱–په حکومت کې خاصې کړۍ شته چې د ښکنځلو لپاره یې یو شـــمېر اشـــخاص ګومارلي او په دې ډول هڅه کوي د شـــعوري افغانانو له خوا د حقیقت د غږ مخه ډب کړي.

۲ –هر مخالف ناوسلوال سیاستوال او قلموال باید دومره توهین شـي او ناموسـي کنځلې ورته وشـي چې بل قلموال بیا د حقیقت بیان ته زړه ښه کړي.

۳–له خلکو څخه باید لاره ورکه شي، د هېواد غدار او خدمتګار باید و نه پېژندل شي.

٤ –حکومت کې جاري فسـاد باید پټ پاتې شـي، خلکو څخه د نظام او مفسدو چارواکو نفکیک ورک شي، نظام مانا غني، نظام مانا دوسـتم، محقق، صـالح او د حکومت نور فاسـد چارواکي او جنګسـالاران.که د دوی نوم دې واخیسـت مانا نظام دې تخریب کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵–اصــــلي وطن پلوري، ډیورند خرڅي، معاله‌ګر، پنجاب‌پالي هم باید خلکو ته د پاکستان ضد څېرو په توګه معرفي شي او رښتینې هېوادپالي او پنجاب ضد څېرې باید په معکوس ډول معرفي شي، یانې د غله پر ځای د کورخاوند د غله په توګه معرفي شي.

٦ –د اساسـي قانون او د جمهوریت له اصـولو سـرغړاوي څخه باید د خلکو پام بلې خواته واړول شي.

۷– خپله هره نیمګړتیا پر مخالف لوري بار شي.

۸ –غلا، فسـاد او بې مسـولیتۍ ته پر همدې ډول ادامه ورکړل شــي او دېته ورته نور رزالتونه د دې پالیيســۍ یوه برخه ده او دا ټول د نومورکو، نومبدلو او بې هویته کنځلمارو په خولې تر سـره کېږي، نو کـه دا خبره نه وي زمـا پـه تېره لینکـه کې څه وو؟ چې کنځلمارو د کنځلو خولې خلاصې کړې ؟؟ هر څوک حق لري دا لیکنه رد کړې، خو چې کنځلو ته اړم یې مانا منطق نه لري.

انتقاد خپله د جمهوریت یو اصــل دی، نو دلته عجب جمهوریت غوښتونکي دي، د نورو د مودب انتقاد حق ته هم د دکتاتورۍ او کنځلمـارۍ پـه ژبـه ځواب ورکوي او بیـا دا نومېتي کنځلمـاران څوک دي چې لـه مـا څخـه جمهوریـت ګتي ؟؟، مـا چې کلـه د جمهوریت لپاره مبارزه کوله هغه وخت اشــرف غني احمدزي له ډاره سـونې هم نه شـو کولای او دغه کنځلماران کېدی شـي اکثره

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې دنيا ته راغلي هم نه وو.زما د ليکنې په مقابل کې داکنځلی خو دا مانا لري:حکومت کې فســـاد نه شـــته او عمري عدالت چالان دی، دوســـتم، جنرال مالک ډېر ښــــه خلک دي؛ هېڅ جنايت يې نه دی کړی، نظار شـــورا او نور جنګي تنظيمونه او رنګارنګ فســـادګر په حکومت کې هېڅ ونډه نه لري، ټول له مخې ښه خلک په حکومت کې راټول شوي؟ پر ډېورند کرښه او اغزن تار حکومت معامله نه ده کړې او پر ضـــد يې بغاوت کړی، محقق، خليلي او نور ايرانپپالي د اوســـني حکومت ونډوال نه دي؟ حکومت کې هېڅ فســادګر او رشــوتخور ځای نه لري؟ هر ځای کې امن وامان دی او حکومتي چارواکو له ځانه ســـيميټي دېوالونه نه دي راتاو کړي؟ دولتي څوکۍ بولۍ ته نه وړاندې کېږي؟ او داســـې نورې ســـواليې؟ که دا ټولې نيمګړتياوې په حکومـت کې نـه وي، نو بيـا خو هر څـه ګلي ګلزار دي، نو د همدغو کنځلمارو وارخطاينه بيا په څه ده؟ بيا خو له کنځلو پرته هم خلکو ته همدا عمري عدالت ځواب ويلای شي.

اوس راځم لږ شـخصـي بحث ته، د ښـاغلي داکتر اشـرف غني او خپل ځان پرتلنې ته :

زه د ښـاغلي شـخصـيت ته درناوی لرم او پر (٢٠١٤ م)کال ما او زما ملګرو د هغه په برياليتوب کې اساسي نقش لرلی دی، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نړۍ په کچه یو غټ عالم دی او زه د هېواد یو عادي کملوستی او کمسواده وګړی، خو دا خبره هم په ډاکه او په زغرده کوم چې زه پر دې وطن څومره دردېږم او کړېږم او څومره مې پرې زړه لږلي، د غني ټول احساس زما د درد او احساس زرمې برخې ته هم نه رسي. زه دا اعتراف هم کوم چې تر څلوېښتو کلونو، زده کړو، تدریس او تجربې وروسته پر دې پوهېږم چې پر هېڅ شي نه پوهېږم، خو غني صيب ته لا هم نور منزل پاتې دی چې دې مرحلې ته ورسېږي او یا دی پرې اعتراف وکړي. ما هغه وخت د جنګسالارانو پر ضد مبارزه کوله چې غني لا د همدې جنګسالارانو، چې همدا اوس د ده په واکمنۍ کې مزې کوي، له وېرې وطن ته نشو راتللی. ما د زورواکو د حاکمیت پر مهال د هغوی پر وړاندې بغاوت کړی و، خو غني د خپل حاکمیت پر مهال هم له هغوی سره د ایتلاف لمن ونیوه. ما د اساسي قانون په لویه جرګه کې د قانون جوړونې او جمهوریت لپاره مبارزه کوله، خو غني او ده ته ورته نورو وزیرانو، چې هغه وخت د انتقالي اداري غړي وو، د خپل ځان لپاره تېښته وهله. هغه وخت یې چې له دوستم سره د اساسي قانون د ځینو مادو د تعدیل لپاره معامله کوله، ما او ځینو نورو هېوادوالو یې مخه ونیوله.تر اوسه مې د خدای په فضل هېڅ سره کړې ژمنه تر پښو لاندې کړې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده او ضرور مې عملي کړې ده او غني بيا داسې شخص دی چې زما په شمول يې ګڼو افغانانو سره خپلې ژمنې ځو ځو ځله تر پښو لاندې کړي، دا چې ځينې وايي دا کار دې د غني له برکته په نصــيب شــوی؛ تلوېزيون دې د غني له برکته جوړ کړی، مېرمن دې د غني له برکته پارلمان کې ناسته ده او داسې نور.. او ساده مخلوقه! غني زموږ له برکته جمهور رييس دی، همدا ژوندون تلوېزيون و چې پر (٢٠١٤ م) کال يې د غني په بريا کې اساسي نقش ولوباوه، درې ځله د غني د کمپاين په تور جريمه شــو، زما مېرمن د غني تر واکمنۍ وړاندې دوه دورې د ننګرهار د خلکو منتخبه وکيله وه، غني چې څومره موږ ته په خپله واکمنۍ کې زيان اړولی، هېڅا هم دومره نه يو کړولي، خو موږ بيا هم ځان ځکه غلی نيولی و، چې تر ځينو جنګســالارانو بيا هم ښــه دی، موږ فکر کاوه چې د غني افراطي مخالفت به د نظام د کمزورۍ او د زورواکۍ د بيا غوړېدو سـبب شـي، موږ زورواکي او د نظام خلا تجربه کړې وه، هغه درد چې موږ حس کړی دی، هغه نه غني او نه يې کورنۍ احســاس کړی دی. دا منم چې د غني نړۍ پېژندنه به تر ما غوندې خلکو څو ځله زياته وي، خو دا به هم بې انصــافي وي چې څوک دې داســې فکر وکړي چې د هېواد پر کورنيو او نړولنيزو تعاملاتو کې دې دی تر موږ زيات ژور پوهېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یا دې زیات دردېږي. دا د قدرت د وخت ملېمانه دي، هوايي مرغان دي چېرته یې ښه او هلته یې شپه، خو زه د خپل وطن درد هېڅکله نه شم هېرولی.

زه د ټولنې یو عادي انسان یم، ما او زما په شان هېڅ بل څوک له هېڅ واکمن جمهور رییس سره مه پرتله کوئ، تاسې کولی شئ د واک تر مودې وړاندې هغه وخت چې اشــرف غني احمدزی په داخل او خارج کې د پوهنتون اســتاد و او زه یون چې د پوهنتون استاد یم، موږ سره پرتله کړئ؛ افغانستان ته مو کړي کارونه سره پرتله کړئ، دا ډېره ســتوغه خبره ده چې یو ســړی دې په خپله ځان بل چا سره پرتله کړي او خپل ځان دې خپله وستايي، دا به یوه تـاریخي قضـــاوت او نـاپیبلې پرتلنې تـه پرېږدو، خو د هغو کنځلمارو پر حال هم افســوس په کار دی چې یو چا څلوېښـــت کاله د دې وطن پر هر درد او ټپ ژړلي وي او بیا یوازې د څو ورځو واکمن ته د غوړه مالۍ په خاطر هغه وښکنځل شي، له دې څخه د پښتانه قوم د لوستو او نیملوستي قشر د سیاسي او اجتماعي شعور کچه او د منطق ضعف هم ښه معلومېږي، چا چې نن ماته کنځلې کړي، ډېر ژر به یې ځان ته هم وکړي. خبرې ډېرې دي خو دلته یې نورې را غونډه کوم، زه داسې افغان پښتون یم چې د چا په څو سپوره خبرو او کنځلو له خپله هوډه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېرېږم، له حقيقته سترګې نه پټوم، ما چې هغو ترخو جنګسالارانو سره ډېرولې، نو داکنځلماران يې لا د چا زامن دي؟ زه داسې پښتون هم يم چې چا ته خپل غچ پرېږدم، په تلو تلوکې دا خبره کوم چې هر چا چې ما ته هر ډول ترخې خبرې اوکنځلې ډالۍ کړې وي، د بودا په خبره دا ډالۍ ما قبوله نه کړه او نه مې د ځان لپاره مناسبه وبلله، نو ستاسو دا ډالۍ بېرته تاسې ته ډالۍ شوه، خوښه مو چې خپل ځان ته يې ډالۍ کوئ، که د خپلې کورنۍ غړو؛ مور او پلار ته او يا هم که خپل بابا ته مو، خو که د کورنۍ غړو ته يې ډالۍ نه کړئ، ښه به وي، ځکه کېدی شي هغه درانه خلک وي او قبوله يې نه کړي، نو تاسو يې خپل ځان او خپل بابا ته خوښه کړئ او که ځان او بابا ته مو هم مناسبه نه ګڼئ، نو بيا يې هېڅ چاته مه ډالۍ کوئ ځکه چې دا ډالۍ بيا پر ډالۍ نه ارزي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فاطمیون د ارگ تر څنډو

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ میاشـــتې پر (۳۱) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱۲) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

کېدی شي یو شـمېر هېوادوالو ته لا تر دې دمه د فاطمیونو ریښـه او انګېزه پوره معلومه نه وي، نو ځکه غواړم دلته یو څو لنډې څرګندونې وکړم:

د پنځېدو انګېزه :

د ایران د سپاه پاسداران ډله تر ایرانه بهر د پوځي فعالیتونو لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ((سپاه قدس)) په نامه یوه پوځي او تروررستي ډله لري. دا ډله په لبنان، یمن، عراق، سوریې او یو شمېر نورو عربي هېوادو کې فعالیت لري، قاسم سلیماني د دې ډلې مشر و. دا پوځي ډله بیا د ((مدافعین حرم)) او ((دفاع حرم اهل بیت)) په نوم نورې ډلې لري، چې یوه ډله یې همدا (فاطمیون) یا (لشکر فاطمیون) ده.

د جوړېدو نېټه:

د فاطمیون لښکر د (۱۳۹۰ او ۱۳۹۲ ل)کلونو په بهیر کې د همدې قاسم سلیماني له خوا جوړه شوه، لومړنی مشر یې (علي رضا توسلي) و چې پر (ابو حامد) هم مشور و، نوموړی بیا پر (۱۳۹۳ل)کال ووژل شو .

د جلب او جذب سرچینې :

د فاطمیونو لښکر اکثره غړي هغه افغان شیعه ګان دي چې په ایران کې اوسي، خو له کابل، بلخ، بامیانو او ځینو نورو شیعه مېشتو سیمو څخه هم ورته دلته د ایران پلوه سیاسي ډلو په وسیله افراد ور جذبېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امتیازات :

د دې ډلې غړو ته د ایران حکومت له خوا، ایرانۍ تذکره، اقامه، میاشــتنی معاش او تقاعد ورکول کېږي، د وژل شــویو کســانو د تدفین مراســم او د کورنیو د غړو پالنه او ځینې نور ســهولتونه هم په دې امتیازانو کې شامل دي.

د فعالیت ساحه :

د دې ډلې عسکر په عراق، یمن، سوریې، لبنان او ځینو نورو عربي هېوادو کې جنګېدلي، خو افغانستان کې یې هم د طالبانو پر ضد جګړه کې برخه اخیستې ده، خو په تېرو شپږو اوو کلونو کې یې د جګړې زیات تمرکز په ســوریه کې د حکومت مخالفو ځواکونو پرضد پر جګړه راټول و.

شمېر:

دا یوه لویه عسکري لوا ده چې ثابت تشکیل یې اتلس (۱۸) زره پوځیان دي، خو ویل کېږي چې (۳۷) زرو کسانو ته یې هم شمېر پورته شــوی او که ټول کاربدونکي او کارول شــوي اشــخاص یې محاســبه شــي، نو شــمېر یې تر پنځوس (۵۰) زرو کســانو هم اوړي، چې له دې جملې څخه یې په سوریه کې تر لس (۱۰) زرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنو زيات وژل شوي او تر دې زيات نوريې ټپيان شوي دي.يانې کلني تلفات يې څه کم دوه زرو تنو ته رسېږي.

لګښت:

د دې لښکر د هر غړي مياشتنی معاش تر دوه نيم مليونه تومنه رسيږي يانې د شپږ سوه او پنځوس (٦٥٠)امريکايي ډالرو

شاوخوا کې. د دې لوا د فعالو عسکرو مجموعي کلنی لګښت تر (دوو ملياردو ډالرو) زيات دی.يانې زموږ د کورنيو چارو وزارت تر ټول کلني لګښته هم څو ځله زيات.

اوس راځو دېته چې دا لښکر افغانستان کې څه کوي؟ څه به کاندي؟ او هېواد ته به يې خطر تر کومې کچې وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوځي خطر:

دا لښکر همدا اوس په میدان وردګو او نورو سیمو کې عملاً له یو شمېر ځایي خلکو، کوچیانو او حکومتي عسکرو سره پر جګړه بوخت دی، حکومت یې لا تر دې دمه په مهار او بې وسلې کولو کې پاتې راغلی او دا ډله لا حکومت او ارګ ته اخطارونه رالېږي.

د فاطیمونو سیاسي ملاتړي :

افغانستان کې د فاطمیونو خطر ځکه زیات انګېرل کېدی شي چې د حکومت په داخل کې له سیاسي، قومي، مذهبي او ان پوځي ملاتړه برخمن دي. دې ډلې دلته د سیمه ییزو حکومتي پولیسو او پاځونوالو په توګه له حکومته د رسمي یونیفورم، لباس او وسلې جواز تر لاسه کړی، له معاشه هم برخمن دي او ان له عدلي او قضایي ارګانونو د معافیت وس او وسایل هم لري.

سرور دانش د جمهور رییس دویم مرستیال او اوسنی امنیتي سلاکار (محقق) په ښکاره ډول د دې ډلې ملاتړي دي، یوازې توپیر په دې کې دی چې دوی علیپور او نور وسلوال جګړه مار د فاطمیونو په نوم نه یادوي، نوره محتوا خو هماغه ده.

نه یوازې یاد کسان، بلکې د خلیلي او محقق په مشرۍ د وحدت حزب دواړه ډلې، د هغوی اړوند حکومتي منسوبین، په پارلمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ناســـت د غزني یوولس ناقانونه وکیلان او نور اکثریت هزاره وکیلان په مستقیم او نامستقیم ډول د فاطمیونو د لښکر ملاتړي دي. څرنګه چې محقق او دانش دواړه په ارګ کې د امنیت شورا په غونډو کې حضــور لري، نو ځکه خو ویلی شــو چې فاطمیون اوس عملاً ارګ ته داخل شـــوي او یا لږ تر لږه دارګ څنډو ته رسېدلي دي.

راتلونکی پلان او ګواښ:

ښـــاغلی غني فکرکوي چې هزاره توکمو مشـــرانو ته به د زیاتو دولتي امتیازاتو او د هغوی د همدې ملیشه یي او قومي ځواک په وسیله پر طالبانو او امریکایانو فشار راوړي چې ګنې غني د خپل واک د تداوم لپاره نور بدیلونه هم لري، خو د ده ســـر لا هم تر دې دمه د دې جنګېدلې ډلې پر ســـیاســـي مهارتونو او چلونو خلاص نه دی. دا ډله د امتیاز لپاره هرې بېشـــرمۍ ته تیاره ده، چې وخت یې راشي د نوک پر ځای سوک منډي، له ایران سره ځانته لاره لري له امریکې ســره ځانته. محقق پر خپل او د دانش پر امتیازاتو ســـربېره دکورنیو چارو، دفاع، مالیه وزارتو ترڅنک په نورو وزارتوکې هم یو یو معینیت او ځینوکې مهم ریاســـتونه غواړي. دا به هم خونديکړي، په پوځي تشکیلاتوکې به د قومي مشـــارکت له امله همدا ملېشـــې هم ځای پر ځایکړي او بیا کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې پر غني فشار زيات شو له خوربې ګوتې به يې ونيسي او نور امتياز به هم ترې واخلي او که د غني د ګوښه کېدو حالت محسوس شو، هغه به د فاشيست په نوم پر سپين ميدان يوازې پرېږدي او دوی به په حکومت کې او له حکومت څخه بهر د يو قوت په توګه پاتې شي؛ بيا به دنيا، طالب او يا کوم بل قوت سره د اينده حکومت په باب د يو جهت په توګه مطرح وي. داسې احتمال هم شته چې د ايران له خوا په قصدي ډول د داعش په نامه د تېر په څېر د شيعه ګانو پر ځو مرکزونو بريدونه وشي او غني دې ته اړ کړي چې د هغو سيمو د ساتنې لپاره د پخوا په څېر سيمه ييزې شيعه ملېشې منظورې کړي او همدا د فاطميونو ملېشې به بيا د ايران د بهرنيو چارو د وزير په اصطلاح حکومت سره د سيمه ييز امنيت په تامين کې مرسته وکړي !؟

حللاره هم شته که نه شته؟

حل لاره شته، اوس هم لا ناوخته نه دی، غني او په حکومت کې د هغه اړونده برخه دې د فاطميونو د ملېشو، چې اوس يې د شجاعي، عليپور او نورو په وجود کې تصوير ښکاره کېږي، پر وړاندې غوڅ اقدام وکړي، بې وسلې دې کړي او د قانون منګولو ته دې وسپاري. محقق او نور تنظيمي جګړه ماران دې بېرته پر کور کېنوي، د هزاره قوم د راضي کولو ټول مسووليت دې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې بې رايو معاونيت په امتياز، ســـرور دانش ته وســـپاري. له طالبانو سـره دې د سـولې خبرې رښـتيني مسير ته ورسـمې کړي، پر هيت دې له سـره غور وکړي، د دوسـتم د جنبش، نظار شـورا او وحدت ډلې پر ملېشو دې ډډه نه لګوي، د مسعود شناسۍ او مزاري شناسۍ شعارونه، چې اصلاً د فساد لوټ او بربادۍ محتوا ګنـل کېږي، دا ټول دې يوې خوا تـه پرېږدي، د افغـانيـت او اســلاميت لاره دې خلاصــه کړي، پوځ دې ژر تر ژره له تنظيمي مکروبونو پاک کړي، که داسې نه وي، نو دی خپله د فاطميونو د لښـکر يو اصـلي پالونکی او زمينه برابروونکی ګڼل کېږي او ملت ته د زيان تر څنګ به يې ده ته هم زيان ورســـي، خبره به د ډاکتر نجيب برخليک ته ورته يو حالت ته ورسېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له سمو عنوانونو ناسمه ګټه اخیستنه

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنوری میاشـــتې پر (۳۱) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سلواغې میاشتې له (۱۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

یوه کلیواله او نالوستې سیمه کې یو سړی اوسېده، نوم یې (اسلام) و. د سړی نوم که څه هم ډېر ښکلی و، خو ده کې یې د نوم هېڅ ډول خصــــوصــــیات موجود نه وو، د خلکو ځمکې یې په زوره نیولې، خلک یې ټکول، له هر چا سره به یې دعوه وه، ان چا چې

به کوژده او واده کول، ده به له طرفینو خپل قلنګ اخیســــت، کمیس او بدن، ورون او پرتوګ به یې په جنګ اچول، زامن او وربرونه یې هم ټول بدماشان وو، چې چا به سوڼ وکړ، نو اسلام به خپل کورني لښکر ته امر وکړ، سړي به څو ځان خوځاوه، مخ او څټ به یې د اسلام لښکرو سره یو کړی او بیا به یې په کنځلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کنځلو د کور پر وره ور دننه کړی و. که چا به کله هم دې کې د اسلام نوم لږ په بده یاد کړ چې اسلام داسې دی او یا هسې، نو دې کې به د اسلام زامنو او ورېرونو هغه سړی له ستوني را ونیو چې اســـلام ته توهین کوې، ته دخدای دین ته کنځلې کوې، ته مطلق کافر شوې، سړي چې به څو خوله منطق ته جوړوله چې نه ورورە د خدای دین (اسلام) نه ښیم، دغه بل اسلام یادوم، نو دوی به ترې د بوسو خوسی جوړ کړی و. د اسلام له اعمالو ټول کلی تر پوزې راغی، خو چا سوڼ نه شو کولی، اسلام چې کلیوال

ښه وځپل، نو تر هغه وروسته یې ورور سره شخړه راغله، ورور یې هم تر پوزې راوســـت، ټوله ځمکه او جایداد یې ترې ونیول، ورور یې هم مجبور شو، له زامنو سره یې تر مصلحت وروسته اسلام له اوجرتي قاتلانو سره اجاره کړ، کله چې اسلام د کلي په مسجد کې د ماسخوتن تر لمانځه وروسته د کور پر لوري روان و، قاتلانو په تبرګیو ټوټې ټوټې کړ او په یوه بوجۍ کې واچوه، کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې اسلام مړ شو کليوال زړه کې ډېر خوشاله شول او کلي کې خلکو ايله د ارامۍ تنفس وکړ. اوس نو دلته يو شمېر خلکو او خپله مفکر صيب د جمهوريت له ښکلي نامه څخه همداسې يوه وسيله جوړه کړې ده : غلا، لوټ، تالان، بې عزتي، شر او فساد، ناامني، زوروا کي او لاقانونيت خپل اوج ته رسېدلي دي ،بربريت، وحشت، فقر او تنګلاسي په څپو دي، چې ورته وايې وه وروره دا خو جمهوريت ضد عمل دی، دې يوه کار ته خو هم په جمهوريت کې اجازه نه شته، نو يو دم يې کنځلمار برېښي کنځلو ته اړم شي چې هلئ دوی خو امارت غواړي، دوی خو موقت حکومت غواړي، هلئ چې دا د پنجاب خبره ده، هلئ چې دا دايران خبره ده او دوه زره سپېروني به سره يو ځای کړي، وه وروره د ايران او پاکستان تاليځتي خو همدا اوس تاسو په حکومت کې کېنولي، پټې او ښکاره معاملې خو تا ورسره روانې کړې، اغزن او زهرجن تار خو يې ستا په واکمنۍ کې زموږ دملت پر سينه تېر کړ، خو چاته يې وايې؟

دا خپله د جمهوريت نسخه ده چې موږ يې يادونه کوو، موږ د همدې نسخې عملي کېدل غواړو، همدا درمل د مفکر د ناقانونه کارونو، نا مشروعو ايتلافونو، د بيت المال په پيسو د جنګسالارانو د پاللو، د بې ځايه ګومارنې او شر او فساد د ځالو د ړنګونې تر ټولو ښه درمل دی. امارت، خلافت او نور چې څوک غواړي هغه خپل مدعيان لري هغه کې خو به د کلي د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلام په شان ته غير له هغې هم نه يې، خو مور خو د جمهوريت په چوکاټ کې د عدالت تامين غواړو. عجيبه بې خونده زمانه ده؛ اوس مور ګېنو، افغانيت له بي بي ګلې، اجمل احمدي او نورو ټاميانو څخه زده کړو، معياري ژبه او د شعر ښه خوره دکلمه له ښاغلي غني څخه زده کړو، انساني معيارونه له دوستم، محقق، عليپور ،قيصاري، شجاعي، نظار شورا، وحدت، جنبش او نورو واکمنو تنظيمونو څخه زده کړو، د وطني اخلاقو د پاللو لپاره د مسعود شناسۍ او مزاري شناسۍ کورسونه ونيسو، بيا به نو مور په اساسي مانا د جمهوريت پالونکي يو او کنه اوس خو د جمهوريت مخالفين يو او دوی يې نو سرسخت پلويان !؟

اصلي خبره دا ده چې که غواړئ جمهوريت دوام پيدا کړي، نو دا پورته ياد توليدات او مکروبونه يې بايد له رګونو لرې شي او يا يې درملنه وشي، چې هم جمهوريت ټينګښت ومومي او هم د خلکو غوښتنو ته ځواب ووايي، نو که د جمهوريت په نامه لوټ او تالان همداسې روان وي، نو بيا خو ورو ورو خبره خپله وحشت او بربريت ته برابرېږي، لکه څنګه چې برابره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نوبت نوبت روان دي کاروانونه

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبروری میاشـــتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱٤) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

د جمعیت اصــلاح تنظیم پر جوړښـــت او د ځینو غړو پر فکري محتوا یې زه هم د ځینو نورو افغانانو په څېر خپل ملاحظات لرم، خو دا فکري توپیرونه هېڅکله هم دومره متضـاد او د اهمیت وړ

نه دي، چې موږ دې پرې له انسـاني او اسـلامي ارزښـتو تېر شـو، انســـان د تعمیل، ترمیم، تغیر او بدلون وړ دی، هېڅوک حق نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري چې د چا د فکري مسـیر په خاطر د هغه د ژوند پر رګونو د مرګ چـاړه راکـاږي. دوکتور محمـد عـاطف د هېواد یوه لویـه علمي ستړه وه، شهادت یې ټول ولس ته یوه لویه علمي ضایعه ده، د داسې انسانانو پر قدر هغه وخت سړی پوهېږي چې دی نه وي او خلا یې هم څوک ډکولای نه شـي. اسـتاده، دوکتوره، عالمه او د دین داعي عاطفه! د نوي سفر لاره دې روښـانه .. کله چې دې هلته له خپل رب سـره ملاقات وشــو، نو د خپل ځورېدلي او پر دین مین ولس ربښتینی تصویر دې ورته وړاندې کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

و ناروغه یاره الله دې روغ کړه!

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ میاشـــتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱٤) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

د لر اوبر افغان وطن د سـوي بڼ خوږژبی بلبل (مطیع الله تراب) د ناروغۍ پر بســـتر پروت دی، لوی خدای ج ډېر مهرباته دی، تراب ته به خدای ج روغتیا ورکړي او ژر به یې روغ کړي. بیا

به د وطن ترانې و وایي، بیا به ژوندون کې د ژوند او د لر او بر وطن د پیوســتون شـعرونه زمزمه کړي، بیا به د خلکو زړونه باغ باغ کړي، نو څکه خو ټول ولس دعاګانې کوي چې تراب یې ژر روغ شـي، د تراب رغېدا نه یوازې د ټول ولس د زړه ارمان دی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلکې د هغوی تنګنظرو او پردیپالو غوړه مالو پښتنو، کرایي لیکوالو پر مخ به هم یوه کلکه څپېړه شي، چې بیا به ضرور د پښتنو د یو شعوري مرکز د تخریب لپاره خولې وازوي چې تراب که یون سره ملګرتیا نه لرلای او ژوندون کې یې بار بار شعرونه نه وای ویلي، نو دی به نه مړ کېده، نو همدوی یې د

مرګ سبب شول !؟ نو تراب دې روغ رمټ وي، تراب دې ژوندی وي او که موږ ژوندي وو او لږ مجال هم و، نو نوي کال کې به له خیره سره تراب د ژوندون پر ستېج د لر او بر وطن د پیوستون لپار د مینې ترانې زمزمه کړي.د همدې ورځې په هیله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو ژوندي مړي وصیت

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ میاشـــتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱٤) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

خپل وصـیت ولیکئ، خپلې مېرمنې سـره یې پټ خوندي کړئ، د ماشــومانو د زده کړې او کورني میراث حق مو په لیکلې بڼه ثبت او په کمپیوټر کې یې خوندي کړئ، هغوی ته ووایئ چې تر مرګ

وروســته لیک پرانیزي، د خپـل قبر لپـاره ځمکـه مخکې تر مخکې تثبیت او بیـه یـې پـرې کـړئ، د قبرکېـدونکي او تـابوت جوړوونکي او د جنـازې لپاره د ملا حق مخکې تر مخکې ادا کړئ، کـه د چا پور دربـاندې وي، پوروـنه یې خـلاص کـړئ، هغوی چې پر ژوندني یې بښــه ډېر بښــکنځلی یې، هغوی تـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ووايي چې تر مرګ وروسته دې اتل نه کړي، ورته ووايي چې زه هماغه شخص وم چې تر مرګ دمخه تا يادولم، زه نه يم بدل شوی، ته هم خپل قضاوت مه بدلوه، د يتيمانو او بېوزلو لپاره تر خپله وسه يو روزنځای او پالنځی جوړ کړئ، چې کله لوی او ستر شي په دعاکانوکې دې هېر نه کړي، مرګ ته پوره تياری ونيسئ، خپل ټول يادښتونه او د زمانې د ظلمونو جريانونه راټول او راتلونکي نسل ته يې په خوندي ډول انتقال کړئ، د نن خبره سبا مازيګر ته مه پرېږدئ، د ژوند پر يوې شېبې هم باور نه شته، خپلو خپلوانو او ملګرو ته مو ووياياست چې په جنازه او فاتحه کې مو ګډون ونه کړي، ځکه د دې احتمال شته چې يوه جنازه په لسګونو نورې جنازې وزېږوي. خلکو ته ووايئ چې نه غواړم تر مرګ وروسته هم د چا دتکليف سبب شم، عامه ځايونه په خپلو قبرونو مه په تنګوئ، سر له همدې شېبو له ټولو پاتې ژونديو څخه خدای پاماني واخلئ، وصيت ځکه وليکئ چې وصيت پر ژوندي د مړي حق دی، موږ خو لا پخوا مړه شوي يو، خو هسې په ژونديو کې حساب يو، موږ د ژوند حق نه لرو، موږ ژوندي مړي يو، هسې د ژونديو برخه خورو، نو ځکه خو د يو ژوندي مړي په توګه دا حق لرو چې خپل وصيت وليکو او راتلونکي ژوندي نسل ته يې انتقال کړو او دوی ته ووايو چې پر ژوندني مړه وګړي وو، خو د ژونديو په نومونو يادېدلو....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کمال خان بند، یو ښه زېری او راتلونکې هیلې

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبروری میاشـــتې پر (۳) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱۵) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

هر څوک چې ویښ ضـــمیر ولري، نو د هېواد د هرې لوېشـــتې خاورې پر ابادۍ خوشـــالېږي، د کمال خان بند جوړېدنه ټول هېواد مینو افغانانو ته یو ښـه زېری دی. موږ به نور هم د خوښـیو داسـې زیري ولرو چې که هر یو خپل مسـولیت ته پاملرنه وکړو، موږ د دریاب تر غاړې تږی ولس یو، خو نور باید د ژونـد هنر زده کړو، پر خزانه ناست یو، خو لا هم غریب او فقیر یو .

خوړې اوبه زموږ داسـې یوه شـتمني او داسـې یوه خزانه ده چې لوی خدای ج یوازې په استثنایي ډول موږ ته راکړې ده او نور کم خلـک؛ عرب او عجم ترې برخمن دي. د دې لپـاره چې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـــتمني وپيژنو، ژونــد پرې وکړو، خونــد ترې واخلو، ګرانو هېوادوالو سره به دغه لنډ معلومات شريک کړو:

د نړۍ د اوبو حجم:

د ځمکې د مخ اويا(۷۰) سلنه پر اوبو پوښـل شوې، چې د ټولې ځمکې د مجموعي حجم (زرمه) برخه جوړوي. په دې کې اوه نوي (۹۷) سلنه تروې او يوازې درې(۳) سلنه اوبه خوږې دي. نړيوال بانک وايي چې يوازې دوه نيم (۲،۵) ســـلنه اوبه خوږې دي او ملکري ملتونـه بيـا وايي چې اوس پـه نړۍ کې يو

اعشــاريه دوه (۲،۱) مليارده وګړي، چې د ځمکې د کرې اتلس (۱۸) سلنه خلک جوړوي، همدا اوس خوږو اوبو ته لاسرسی نه لري.

د افغانستان د اوبو حوزې او سرچينې :

افغانســـنان د اوبو پنځه لويې حوزې لري، چې د شـــمال، امو، هلمنـد، هريرود او کـابـل د حوزو پـه نومونو يـادېږي، يوازې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلمند د حوزې په باب له ایران سره د حقابې یو تړون شته، نورو ګاونډیو سره په دې هکله کوم تړون نه شته.نورې وړې حوزې هم شته، خو په ټوله کې په همدې نومونو کې رالنډېږي. د اوبو د سرچینو له مخې افغانستان په سربندکې دی، یانې زیاتره سرچینې یې خپلې دي، نو له حقوقي، قانوني او د حقابې د حقوقو له مخې په قوي دریځ کې دی.

د افغانستان د اوبو حجم :

افغانستان په کال کې پنځه اویا (۷۵) ملیارده متره معکبه اوبه لري، چې له هغې جملې څخه یې اوه پنځوس (۵۷) ملیارده

متره معکبه اوبه د ځمکې پر سر او نورې اته لس (۱۸) ملیارده یې تر ځمکې لاندې اوبه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له نېکه مرغه چې داوبو ډېر زياته برخه، يانې تر نوي (۹۰) سلنې پورته ټولې يې خوږې اوبه دي، د خوږو اوبو د مقدار له پلوه کيدی شي افغانستان په نړۍ کې ساری و نه لري. خو په خواشينۍ سره بايد ووايو چې زموږ د ځمکې د سطحې له ټولو اوبو څخه يوازې شل ملیارده (۲۰) ملیارده متره معکبه اويو څخه په هېواد کې ګټه پورته کېږي او نورې اوه دېرش (۳۷) ملیارده متره معکبه اوبه په وړيا ډول د ګاونډيو هېوادونو ځمکې او هوسونه خړوبوي.

د افغانستان د اوبو کلنی قیمت:

د هغې مينې له امله، چې د خپل هېواد او د هغه له خوږو اوبو سره مې لرله، په ژوندون ټلويزيون کې مې نږدې پنځه کاله وړاندې ((افغانستان د خپلو اوبو په لمبو کې)) تر سرليک لاندې

يو علمي او ګټور سيمينار جوړ کړ، دا په دې باب تر دمه په خپل ډول کې يو بې جوړې سيمينار و. په سيمينار کې د همدې برخې

(c) ketabton.com: The Digital Library

متخصصینو دهېواد د اوبو د کلني قېمت، د ایران او پاکستان له خوا په هېواد کې د بندونو او اوبه خور سستمونو پر وړاندې د توطیو او نورو مسایلو په باب هر اړخیزه رڼا واچوله.دوی دا هم وویل چې ګاونډیو هېوادونو ته د هېواد د روانو وړیا اوبو ارزانه قېمت هر کال تر دوه پنځوس (۵۲) ملیاردو ډالرو پورته کېږي، دوی زیاته کړه چې د اوسني مقیاس له مخې دا د افغانستان د (اوو کلونو) عادي او پرمختیایي بودجه ده. که موږ یوازې خپلې اوبه مهار کړو او نور هېڅ هم ونه کړو همدا هم زموږ لپاره د کیمیا بوټي په شان ارزښت لري.دوی د هېواد او په تېره بیا مرکز کابل کې هم د اوبو پر ناتدبیره استعمال اندېښنه وښوده، دوی وویل : اوس په کابل کې د اوبو د کاروني کلنی ضرورت دوه دېرش (۳۲) ملیونه متره معکبه دی، خو پر (۲۰۳۰م) کال به دا اړتیا دوه شپېته (۶۲) ملیونه مترو معکبو اوبو ته پورته شي، نو ځکه سر له همدا اوسه ورته تدبیر په کار دی.

د کمال خان بند او نور بندونه:

په تېرو لس دولسو کلونو کې په هېواد کې پر یوسلو شلو(۱۲۰) زیاتو لویو او وړو بندونو کار شوی او همدارنګه د اوبه خور سستمونه جوړ شوي دي، اوس هم په هېواد کې تر یولسو (۱۱) زیات لوی او په لسګونو واړه بندونه تر کار لاندې دي، پر (بخش اباد او مچلغو) بندونو کارونه روان دي، په هرات کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

(پاشدان) بند چې د یوسلو اتلس (۱۱۸) ملیونه ډالرو په لګښت یې کار پیل شــوی و، تر پنځوس (۵۰) متره لوړه ارتفا ع لري، نوي (۹۰) ســلنه کار یې بشــپړ شــوی، ډېر ژر به هلته هم اوبه زېرمه شــي، دا بند هم نږدې پنځوس (۵۰) ملیو نه متره معکبه اوبه زېرمه کوي او په لسګونو زره هکتاره ځمکه خړوبوي. خپله دکمال خان بند چې د اته اویا (۷۸) ملیونه ډالرو په ارزښـــت د شـــپاړس متره په ارتفا ع جوړ شـــوی، دوه پنځوس (۵۲) ملیونه متره معکبه اوبه زېرمه کوي، د ټولو برخو تر بشپړېدو وروسته یو ســـلو څلور اتیا (۱۸٤) زره هکتاره، یانې د ننګرهار دکانال نږدې اوه برابره ځمکه خړوبوي او نهه (۹) میګاواټه برېښـــنا هم تولیدوي.ټولو هېوادوالو ته یو ښه زېری دی.

ګاونډیان اندېښنې او تدبیرونه:

طبیعي خبره ده چې دا ډول پرمختګونه زموږ دکم ابه ګاونډیو، په تېره بیا د ایران او پاکستان پر زړه نه اوارېږي، دوی له لسګونو کلونو راهیســـې د دې ډول ملي او پرمختیایي پروژو پر وړاندې توطیې جوړې کړي او بیا به هم خنډونه جوړوي، نو له اوســـنیو حکومتي چاروا کو، طالبانو او ټولو مخالفو او موافقو ســیاســتوالو څخه هیله کوو چې د داسې ملي پرژو په باب باید مشترک دریځ او ملي اجماع ولري، په نورو مسایلو کې که هم اختلافات نه وي ښـه کار دی، هغه خو به یو ایډیال حالت وي، چې اوس شـونی نه برېښــي. خو په دې ملي رغاونیزو پروژو کې اتفاق ټولو ته په ګټه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی، طالبان وروڼه هم باید په دې پوه شي چې د ایران او پاکستان زور ورسي، نو قسم دی چې که د اوداسه اوبو ته مو هم پرېږدي. ټول عمر به پر تیمم ګوزاره کوئ، نو ځکه باید له حکومت ســره د یو ګډ میکانیزم له لارې د داسې ملي پروژو امنیت ونیسئ، له حکومتي چارواکو څخه هم په ټینګه هیله کوو چې د کمال خان، سـلما، پاشـدان او ځو نورو مثبتو پروژو څخه د خپلو نورو بې کفایتیو او غلاوو د پټونې لپاره ناوړه سیاسي ګټه مه پورته کوئ، هر څه خپل طبیعي مسـیر ته پرېږدئ او د ملت خوشـالي بیا پر سیاسي ناندریو مه اړوئ .ټول باید د مضـرو ګاونډیو مضـرو حشراتو او حرکاتو ته متوجه اوسو، تر څو چې داکم ابه ګاونډیان تږي او بې ابه نه شـي دوی نه اصـلاح کېږي. په تلو تلو کې د هېواد هغو سرتېرو او ساتندویانو ته د دعا لاسونه پورته کوم چې د دغسې ملي پروژو د ساتنې لپاره یې ځانونه شـهیدان کړل. له حکومته جدي غوښـتنه کوم چې د کمال خان او نورو بندونو د پرانیسـتې پر مهال د دې نومورکو اتلانو یاد تازه کړي، ځلي دې پرې جوړ کړي او د کورنیو پر پـاتې غړو دې ورتـه د مینې او مهربانۍ لاس راکاږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فاطميون څنګه مهارېدلی شي؟

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ مياشـــتې پر (۵) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د سـلواغې مياشـتې له (۱۷) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

دې کې هېڅ شک نه شته چې د فاطميونو اصلي سرچينه د ايران اخونـدي رژيم دی، انګېزه يې هم بهرنۍ ده، لیـدلوری يې هم بهرنی دی، خو کورنۍ انګېزې او د ملاتړ ســـرچينې هم لري.

ځينې مهمې دولتي او سياسي کړۍ يې د ملاتړ څرګندې سرچينې دي. د جمهور رييس دويم مرســـتيال ســـرور دانش، د هغه ټول حکومتي بانـډ، د خليلي، محقق، مـدبر، اکبري، انوري، او نورو هزاره مشـرانو اکثره سـياسـي ډلې چې د امتياز لپاره سـره وېشـل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي او د هدف پر مهال ټول سره متحد دي، دا ټول په حقیقت کې فاطمیون دي. علیپور یو لنډغر دی چې دوی د خپلو اهدافو لپاره وړاندې کړی، یو وخت عبدالعلي مزاري د (شـفیع دېوانه) په وسـیله د خلکو په سـروکې مېخونه ټکوهل، اوس دانش او خلیلي د علیپور په وسـیله د خلکو عزت او دولتي حاکمیت ته ګواښ متوجه کوي.

که حکومت وغواړي علیپور او ده ته ورته نور لنډغر مهار کړي، نو د کنټرول لپاره یې نورې ډېرې لارې شـته، خو یوه لنډه او اسـانه لاره یې دا هم ده چې حکومت په حکومت کې د دې

ډلو د یو شمېر سیاسي لنډغرو او مافیایي کړیو ناقانونه امتیازات ختم کړي. د سـاري پـه توګـه کریم خلیلي تـه دې د(۱۳۵) ساتونکو د ورکړې امتیاز ختم کړي، یوازې دوه ساتونکي یې بس

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي، د محقق او دې ته ورته د نور جګړه مارانو امتيازات دې پايته ورسوي. يوازې د محقق، خليلي او څو تنو نورو اشخاصو د ساتونکو په معاش نه يوازې په بهسودو ولسوالی، بلکې د ميدان وردګو ولايت په زياتو

برخو کې امنيت ټينګېدی شي، بيا به نه عليپور وي او نه به يې دا کابل مېشتي سياسي مافيا او دولتي فاطميون.

يوه بله خبيشه کړی چې دا دولس ديارلس کاله کېږي د غزني د خلکو په استازی په ولسي جرګه کې ناقانونه غړيتوب لري او تر عليپور او نورو فاطميونو هم د ايران ګټو ته زياته ژمنه ده، د دې کړی لرې کول خو يوازې د جمهور رييس يوې اشارې او د ټاکنو د کمېسيون يوه عادي مکتوب ته اړتيا لري، که افغانستان کې سترې محکمې، د اساسي قانون پر تطبيق د څار کمېسيون، ټاکنيزو کمېسيونونو او يا هم د همدې برخو کومې اړوندې متخصصې ادارې وويل چې له ټانکو پرته د غزني د يوولسو هزاره وکيلانو د کار امتداد

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانوني دی، نو موږ به ووایو چې بېشکه دوی وکیلان دي، چې په یو ځل ټاکنو ان نږدې پنځه لس کاله هم خپل کار ته دوام ورکولای شي. دا وکیلان که له هزاره توکمه نه وای، نو دوه دوه ورځې به یې هم کاري موده نه وای غځول شوې، خو کله چې په سیاسي واکمنو کړیو کې سیاسي رزالت داسې یو پړاو ته رسېدلی وي، سړی به ګیله له چا وکړي؟

که جمهور رییس غني غواړي د ایران فاطمیونو ته د

اوبو د مهار تر څنګ بله اساسي څپېړه ورکړي، نو یوه لاره یې همدا ده چې دولتي فاطمیون له دولتي مقامه او دولتي امتیازه راګوزار کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي پوځ : هم ملاتړ او هم سمون

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ مياشـــتې پر (۲٦) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال دکب مياشتې له (٥) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

چا چې په هېوادکې د نظام او پوځ د نشـــتوالي خلا ليدلې وي، هغه د دې دوو مهمو او حياتي ضـــرورتونو پر اهميت تر هر چا بـــه پوهېږي. نو ځکه خو د نظام او پوځ د ړنګونې تجربه بايد

هېڅکله بيا تکرار نه شـــي او هېچا ته بايد د دې مجال او اجازه ور نه کړای شـــي چې د خپلو او پرديو د ســـياســـي غرضـــونو او مرضونو لپاره تېره ترخه تجربه يو ځل بيا تکرار کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په تېرو شلو کلونو کې د ګاونډيانو او کورنيو مغرضو عناصرو له مداخلو سره سره ملي پوځ تر يوه حده غوړېدلی، له شکلي پلوه يې پاموړ پرمختک کړی، ملي انګېزه او سليقه يې هم ورو ورو تر ګاونډيو ښه کېږي، خو د وسلې او مهماتو له پلوه لا هم نور او پر ځان بسيا مزله ته اړتيا لري.د بن تر کنفرانس وروسته پاکستان په متواتر ډول له امريکايانو او نړيوالو دا غوښتنه کوله

چې د افغانستان پوځ بايد تر هغه حده پياوړی نه شي چې په سيمه کې د پاکستان د سيالۍ جوګه شي او يا د دوی برلاسی وننګوي، نو په همدې خاطر يې له امريکا سره خپله همکاري په دې پورې وتړله چې افغانستان ته به عصري جنګي الوتکې، درانه توپونه او ټانکونه نه ورکوي. افغان واکمن چارواکي چې دا مهال تر ډېره کچه له تنظيمي عناصرو او مفسدينو جوړ وو، د دې جوګه نه شول چې نړۍ ته قناعت ورکړي او خپل پوځ غښتلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي، دوی د پوځ د ځواکمنۍ پر ځای د پوځ د کمزورتیا سبب شول؛ د جهاد او مقاومت په نامه یې پوځ ته نوي مکروبونه ور داخل کړل؛ چا د پوځ تېل غلاکړل، چا البسه، چا وسله او چا هم د پوځ د سرتېرو ډوډۍ په بډه ووهله، د پوځ مشرتابه د جهاد او مقاومت په نامه تر ډېره بریده د جمعیت او نظار شورا تر انحصار لاندې راغی. د ډاکتر غني له واکمنۍ سره سم په پوځ

کې یو څه سمون راغی، خو لا هم ډېر نور سمون ته اړتیا ده، اوس لا هم د ملي پوځ پر موټرو د تنظیمي لنډغرو مشرانو تصویرونه راځوړند دي، دا انځورونه به ځینو غوړه مالانو ته عادي خبره ښکاري، خو دا سرسري موضوع نه ده، دا په پوځ کې د همدغو عناصرو د اغېز ښکارندویي کوي. اوس د هېواد پوځ نه یوازې له طالبانو او نورو دولت مخالفو ځواکونو سره مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی، بلکې په داخل کې له یو داسې سیاسي سرطان سره هم مخ دی، چې تر هغه بهرني مخالفه څو ځله خطرناک دی.

اوس نو که څوک رښتیا هم د هېواد پر پوځ دردېږي، د دې پوځ د بقا او هېواد ته يې د درملنې او اړتیا تر ټولو غوره لاره دا ده چې پوځ باید په بشپړ ډول له سیاسي مکروبونو وژغورل شي، پوځ کې نه د جمعیت، نه د وحدت، نه د اتحاد، نه د حزب، نه د خلق او پرچم، نـه د طـالـب او نـه هم د نورو تنظیمونو لېوالو عناصرو ته اړتیا شته او نه هم د هغوی افکارو ته. لکه څنګه چې ځینو تـه د پوځ پر موټرو د حکمتیـار، ملا عمر، حقـاني او نور تنظیمي مشرانو د عکسونو لګول یوه لویه ګناه او خطا ښکاري، همداسـې بیا د مسـعود، رباني، مزاري او دوسـتم پالنه او د ملي پوځ پر وسـایطو د هغو د تصـویرونو نصـب هم لویه ګناه او خطا ده. اوس خو دردوونکی حالـت دا دی چې یو شــمېر پخوانیو جنګســـالارانو د همدې ملي پوځ د بې دریغه قربـانیو پر اوږه توپک ایښي او خپلو سیاسي مخالفینو سره د حساب تصفیه کول غواړي. دا پوځ بـه هغـه وخـت د خلکو بـاور او ملاتړ راخپـل کړي لکـه څنګـه چې د نظـام مخـالف؛ طـالـب پســې الوتکې پورته کوي او تر وروســتي حده قهریه قوه کاروي، دغسې د نظام د نورو نظام خورو مخالفانو، جمعیتي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنبشــي او وحدتي عناصــرو، عطا، قيصــاري،، دوســتم، محقق، علیپور، شـــجاعي او نورو پر ضـــد هم ورته قهريه قوه وکاروي. ځينې به دا پلمه وکړي چې دوی خو ګنې د نظام مخالف نه دي. زه فکر کوم چې د نظام تر ټولو اساسـي مخالفين همدغه عناصـر دي؛ هم نظام خوري او هم نظام تخريبوي او يوه ورځ هم چې د حکومت له امتيازه بې برخې شـــي تر طالبه زيات د وســـلوال بغاوت ګوابن کوي.

ښه لاره همدا ده چې د هېواد ملي پوځ په بشپړ ډول ملي شي، له تنظيمي اسـارته او مرضـونو وژغورل شـي، قرباني يې د سـياسـي جوارګرو او معامله ګرو خورجين ته لاړې نه شـــي او يو ځل بيا تېره ترخه تجربه تکرار نه شي.

ملي عناصـــرو ته په کار دي چې د پوځ د قربانۍ د قدردانۍ تر څنګ په دې لاره کې هم هڅه وکړي چې زموږ ملي پوځ د کلمې په اساسي او بشره مانا ملي، غښتلی او پياوړی شي. ملي پوځ د هېواد د ځمکنۍ بشـبړتيا اسـاسـي ضـامن دی، سـياسـتوال د اوبو ځګ دی، د ســترګو په رپ کې پيدا او فناه دي، نو راځئ د اوبو ځګ لپاره خپله نوش دارو له لاسه مه ورکوئ، ملي پوځ يو ملت او هېواد ته د ورپېښــو مرضــونو او خطرونو لپاره ســپر او درمل دی، د هېواد د ملي پوځ د لا پياړوتيا، ســمون او پرمخيون په هيله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايي بديل نه لري!؟

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ مياشـــتې پر (۲۸) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب مياشتې له (۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د ډاکتر غني په حکومت کې چې پر هر بې کفايته شـــخص نيوکې وشي، نو د افراطي غوړه مالانو له خولې يو دم انګولا خوره شي، چې دا خو نو بديل نه لري، څوک يې پر ځای راشـــي !؟ خبره پر مخـالـف طـالـب، مـلا او نـورو ور حـوالـه کـړي او خـپـلـې

خبرې ته يوه بې منطقه او بې احسـاسـه قرينه برابره کړي. اوس نو هېوادپال افغانان مجبور دي د هرې ادارې لپاره بديل هم مخکې تر مخکې د بېلګې په توګه وړاندې کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقیقت دا دی چې دلته څوکۍ بې بدیله دي نه اشـــخاص، که د اجمل احمدي په نوم یو شخص او یا دې ورته نورو اشخاصو پر دولتي مقامونو کار نه کولای، نو چا به یې په عمر کې نوم هم نه و اورېدلی .

پر اشــخاصــو بحث که څه هم ډېر زيات معقوليت نه لري، ځکه چې انساني نفس د دې سبب ګرځي چې له اشخاصو څخه وخت پر وخت ښوېږدنې او تېروتنې وشي، نو ځکه خو ښه خبره دا ده چې سستمونه محکم ورغول شي، خو که اشخاص بې کفایته وي جوړ ســــــتمونه هم له کاره غورځولی شـــي. نو دلته ســـړی مجبورېږي د شخص لپاره د شخص او د سستم لپاره د سستم پر بدیل غور وکړي.دلته غوارم د ځينو په اصـــطلاح د همدې بې بدیله اشخاصو له جملې څخه يوازې د يوې بېلګې يا يو بې بدیله بدیل په باب بحث وکړم:

۱–بې بدیله شـــخص؛ اجمل احمدي :

نه يې نسب معلوم دی، نه يې ځای او ځایګی، نه يې هوجره معلومه ده او نه هدیره، نه يې کلی معلوم دی او نه هم ولس، نه يې هويت معلوم دی او نه يې ملت،

(c) ketabton.com: The Digital Library

لس کاله وړاندې يې نه د دې هېواد تذکره لرله او نه پاســـپورټ، يوازې پر يوې بهرنۍ ژبې؛ انګرېزي پوهېږي، احتمـالاً پر عربۍ هم. پښــتو، دري او نورو هېوادنيو ژبو ســره نه لېوالتيا لري او نه اشـــنايي.نه د دې هېواد له کلتوره خبر دی او نه يې له دســـتوره، يوازې کېدی شي په اقتصادي برخه کې يو څه تخصصي زده کړې ولري، نور نو نـه خـاص کمـال لري او نــه خـاص جمال نه لري، خو کمال يې پـه دې کـې دی چـې لـه جمهور رييس غني ســـره رابطه لري، د هغه خوښېږي او ويل کېږي چې د خپلوۍ رګ يې د هغه تر کوره هم ور رسېږي. اوس نو که ټول ملت يوې خوا ته وي او اجمل احمدي بلې خواته، ښـــاغلي غني ته بيا د احمدي تله درنه ده او دا هم د جمهوريت په رنګينه او قانوني فضـا کې!! ۲ –**وطني بديل؛ خان افضل هډه وال** : دې بله خوا کې بيا وطني بديل پر کور ناست دی، دی هم افضل دی، هم خان او هم هډووال، هم ښـــاري دی هم کليوال، هم يې هوجره معلومـه ده او هم يې د پلار نيکـه هـديره، هم ولس لري او هم تاريخ، هم د ملت پر ژبه پوهېږي او هم د حکومت، هم د دين پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصــولو پوهېږي او هم د دنیا، هم یې انګلیســـي ژبه زده ده، هم اردو او عربي، هم یې بانکوالۍ کې کار کړی او هم د پانګوالو له ستونزو خبر دی او هم په اړونده څانګه کې لوړې او تخصصـي زده کړې لري، ښــــه نو د ده ګناه څه ده؟ ګناه یې دا ده چې نه غوړه مال دی او نه ټوپکوال، نه لبنانۍ ریښه لري او نه امریکایي، نه د ټلوالې خپل دی او نه یې هم د غني د غوړه مالۍ لمن نیولې، نو ځکه خو د نورو لسګونو وطني کدرونو په شان پر کورناست دی.

د افغانسنان بانک لپاره خان افضل هډه وال یوازینی بدیل نه دی، ښاغلی ګل مقصود ثابت، عبدلعزیز بابکرخېل، جاوېد وفا او نور په لســګونو وطني کدرونه چې هم وطني ریښــه لري او هم کاري تجربه او هم یې په کور دننه او بهر په دې برخه کې تخصصي زده کړې کړي، ټول ښه ښه بدیلونه ګڼل کېدی شي.

ما نه غوښــتل چې د دې لیکنې محور پر اشــخاصــو را وڅرخي، خو د تاریخي مجبوریت له مخې مې د شخص پر ځای د شخص بدیل وړاندې کړ، درې کاله وروسته چې کله د جمهوري ریاست احمتالي ټاکنې را رسي، وبه ګورو هغه اشخاص چې وایي : ډاکټر غني بدیل نه لري! د څومره بدیلونو پر شاوخوا را چورلي؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

جګړه، انقطاع او که د نظام تداوم ؟؟؟

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشتې پر (۵) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب میاشتې له (۱۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

افغانستان د خپل تاریخ له یوه پېچلي او خطرناک حالت څخه تېرېږي. که نړیوال او کورني سیاستوال له دقت او سړیتوب څخه کار وانخلي، هېواد کې به داسې یو بشري ناورین رامنځته شي چې نړۍ به یې تر اوسه ساری نه وي لیدلی. دا چې اوس په کوم پړاو کې یو؟ چېرته روان یو؟ او چېرته باید لاړ شو؟ غواړم دلته په لنډیز سره پر دغو دریو پوښتنو لنډه تبصره وکړم:

۱ –جګړه :

هېواد کې بې رحمه جګړه روانه ده، د جګړې دواړو غاړو؛ حکومتي او طالب لوري ته درنه زیانونه اوړي : حکومت هره ورځ لږ تر لږه سل تنه پوځیان تلفات لري، تر سلو زیات ټپیان او همدا رنګه همدې ته نږدې شمېر کې پوځیان خپلې دندې خوشې کوي، د طالبانو تلفات او ضایعات هم تر دې کم نه دي او د دې تر څنګ د دواړو لوریو له خوا په لسګونو ولسي وګړي هم د ژوند له حقه محرومېږي. په ټوله کې دا ټول افغانان دي چې د جګړې تر دومره دردوونکي بار لاندې ژوند تېروي. په ټولیز

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول، جګړه هره ورځ درې ســـوه تنو افغانانو ژوند اخلي. هر څوک چې د جګړې د ګټلو او تودولو شعار ورکوي، پر سیاسي جنون او د قدرت پر نشې اخته دي، نه یې د وروستي بري چانس شته او نه هم له پښېمانۍ پرته کومه نتیجه لري.

۲-انقطاع:

په داسې حال کې چې ګرمه جګړه روانه ده د سولې سرې او بې نتیجې خبرې هم روانې دي، دواړه غاړې لا دې ته تیارې نه دي چې یو نرم، معقول او معتدل حالت ته وړاندې شــي. ډاکټر غني

د جمهوریت له نوم څخه اسماني وحې جوړه کړې چې یوازې پر ده نازله شوې او له ده پرته نور هېڅوک د جمهوریت د بقا سبب نه شي ګرځېدلی !؟ زړه کې ټول پوهېږي چې په تېرو شپږو کلونو کې چې ده د ســولې د تخریب او د خپل قدرت د دوام لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځومره پټې او ښکاره هلې ځلې کړي، په تاريخ کې کم مثاله دي؛ د سولې او طالبانو پر ضد يې ان هغو جنګسالارانو ته هم پناه يوړه چې تر طالبانو زر ځله دې ولس او هېواد ته مضر وو او طالبان پرې سل ځله شرف لري، په واقعيت کې د شر او فساد همدا عناصر وو چې لومړی ځل هم د طالبانو د ظهور او يو ځل بيا هم د طالبانو د قوت او مشروعيت سبب شول. د جګړې د تداوم تر څنګ اوس د موقت، مشارکتي او يا هم د انتقالي

حکومت پر طرحو هم بحث روان دی. تر ټولو باريکه او خطرناکه خبره همدا ده چې ټول بايد ورته متوجه شي؛ هم طالبان، هم هېوادپال افغانان او هم ملتپال سياستوال. په دې ټولو طرحو کې د قدرت د خلا او انقطاع خطر شته او دا داسې يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خطر دی چې یو ځل مخکې تجربه شـــوی او دا ملت یې د بیا تجربې د جبران وس نه لري. طالبان، ځینې نړیوال او یو شـــمېر نور سـیاسـیون د غني پر لرې کېدو ټینګار کوي او غني د واک پر دوام. ډاکټر غني اوس د دولـت پـه راس کې دی، د یو عنوان حیثیت لري، د دولت اصـــلي متن اوس هم د دې وطن د اصـــلي دښـــمنانو؛ شـــمالټلوالې په لاس کې دی، هغوی طالـب، غني، حکمتیار او یون ته په زړه او عمل کې په یو نظر ګوري، خو زمان

او مکان کله کله توپیر کوي، یو شـمېر نور هېوادپال افغانان هم په دولت کې شـــته، خو ډېری یې په حاشـــیه کې دي او په ســـیاســـي پرېکړو کې یې اغېز خورا کم دی، اوس نو یوازې غني دی چې د عنوان په توګه یې په حکومت کې له ټلوالې ســـره، که له یوې خوا د جوال خوله نیولې، نو له بلې خوا یې ورســـره د ځواک او واک انډول او تناســـب هم تر یوه بریده برابر کړی دی. که د غني

(c) ketabton.com: The Digital Library

احساساتي پرېکړې او يا هم د غچ اخيستنې په نتيجه کې تر بل منتخب او مشروع حالت وړاندې له واکه لرې شي، نو هر څه به ټلوالې ته پاتې شي، يوه خوا به ټلواله شي او بله خو به طالبان، د خوار او ځپل شوي پښتون برخه به لا نوره هم خواره شي؛ د پښتون برخه به ملا او طالب ته حواله شي او دا نور خو خپل شعوري هېواد ضد مشران هم لري او افغان ضد ستميان هم. ټلواله خو بيا د اقليتونو د حقوقو د خونديتابه، له ګاونډيو سره د پټو او ښکاره اړيکو او نورو نړيوالو روابطو له لارې د دې مهارت او سپين سترګي هم لري چې جګړې ته نوې نوې پلمې ولټوي، هغه وخت به يو لوری ټلواله او بل لوری طالبان وي، بيا به نو جګړه نورې نوې انګېزې او پلمې وزېږوي، نو ځکه خو وايو چې جګړه او انقطاع دواړه هغه بد حالتونه دي چې په هر ترتيب وي، مخه يې بايد ونيول شي. نو حل لاره څه ده؟

۳ –د نظام تداوم:

زموږ په نظر تر ټولو ښه حل لاره همدا ده چې نظام تداوم وکړي، د نظام تدوام د اشخاصو د واک تدوام نه دی.اوس ملت له سخت بد حالت سره مخ دی. يو بد حالت همدا په خپله د غني د واک موضوع ده، اوس که په يو ناڅاپي ډول غني له واکه لرې کېږي، سياسي انقطاع رامنځته کېږي او دې سره د يو بل سياسي ناورين د پېښېدو اټکل لا پسې زياتېږي او پاتې کېدل يې هم ملت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته د نري رنځ او ناسور زخم مانا لري. نو ځکه خو باید د غني د واک په باب له ډېر زغم او احتیاط څخه کار واخیستل شي. که پر چا ربښتیا هم افغانستان ګران وي او د احساس او سیاسي تدبیر تر منځ بیلانس برابرولی شي، نو غني دې د یوې ترخې دوا په

څېر یو څه موده نور هم وزغمي، غني اوس د یو چمبرخیال په شان دی چې بوی یې ډېر بد دی ،خو د ګېډې د پټو ناروغیو لپاره یو جبري درمل ګڼل کېدی شي .زغمل یې هم لکه د سنګتیا په شان دي او بې وخته لرې کول یې هم د سوچه زهرو غوندې دي چې د دولت رنځور حالت د مرګ ترکومې رسولی شي. په تېرو شپږو کلونو کې به هېڅا هم زما په شان د غني پر سیاستونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر وخت او په زغرده نيوکې نه وي کړې، خو څرنګه چې پر ما باندې افغانستان ډېر ګران دی، نو زه چې غني د چمبړخيال د يو ګوټ په شـــان زغمم، نور هم بايد دا زغم ولري. نو اوس يوه غوره لاره دا ده چې غني تر بل منتخب يا توافقي حکومت پورې د واک په راس کې پاتې شـــي، په دې منځ کې چې طالبان او نور ســـياســـيون د اينده حکومت او نظام په باب هر ډول توافق ته ورســـېدل، غني بايد په ســـوله ييز ډول واک همغه حکومت ته ولېږدوي. يوه غوره لاره همدا ده چې د نظام محتوا چې هر ډول وي، خو واک ته د رسـېدو لاره بايد سـوله ييزه او انتخابي وي، دې هدف ته د رســـېدو لپاره يو غوره لاره دا ده چې د طالبانو د پوځي او ســـياســـي وزن په تناســـب د هغوی او نورو اغېزناکو شـخصـيتونو په ګډون دې د دولت يوه عالي شورا جوړه شي، دا شـورا بايد د پرېکړو صـلاحيت ولري، دوی بايد معقولې طرحې او پرېکړې وکړي او جمهور رييس غني يې عملي کړي، د ساري په توګه په ټاکلې موده کې دې پوځ، ټاکنيز کمېســيونونه، عدلي او قضايي ارګانونه او ځينې نور ملي بنسټونه په بشپړ ډول ناپييلي او ملي شي، د اساسي قانون د سمون کمېسيون دې جوړ شي، د نوي قـانون د تصـــويـب لپـاره دې د عنعنوي لويې جرګې او د اساسي قانون لويې جرګې يو ګډ ترکيب راوبلل شي، د نوي قانون په رڼا کې دې ټاکنې تر ســـره شـــي او يا دې هم کوم بل ميکانيزم چې قـانون پـه ګوتـه کړی وي، پر هغـه دې عمـل وشـــي، نو يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشـــروع او یا هم منتخب حکومت به رامنځته شـــي، طالبان او نورې وسلوالې ډلې باید بیا همغه باوري حکومت ته خپلې وسلې ور تسلیم کړي. د دولت د عالي شورا له جوړېدو سره سم چې طالبان یې باید اساسي برخه وي، ډاکټر غني باید د ټاکنو او طالبان د اوربند نېټه اعلان کړي او د دې تر څنګ دې ډاکټر غني د دې اعلان هم وکړي چې دی په راتلونکو ټاکنو کې د نوماندۍ حق نه لري او همدارنګه ټول هغه دولتي مامورین چې غواړي اینده کې هر ډول ټاکنو ته نوماندان شـي، سـر له اوسـه باید دولتي څوکۍ خوشې کړي او کنه هغه وخت د نوماندۍ حق نه لري.په دې ډول به هم د جګړې او هم د سـیاســي انقطاع مخه ونیول شــي او د نظام تداوم ته به هم لاره اواره شي. البته نور وړاندیزونه هم شته، خو دلته مې دا څو د بېلګې په توګه یاد کړل. کېدی شـــي نورو هېوادوالو ســـره تر دې زیاتې ګټورې حل لارې وي، خو څرنګه چې ما تر اشـــرف غني زیاته د قدرت خلا او ســـیاســـي انقطاع محســـوس کړې او زیات یې دردولی یم، نو ځکه مې د حالاتو د نزاکت په درک سره دا څو کربښې توریې کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو ملت تر ټولو بدمرغه حالت

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشتې پر (۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب میاشتې له (۱۷) مې نیټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د یو ملت بدمرغي یوازې دا نه ده چې له فقر، کملوستي او جګړې سره مخ دی، دا اکثره مشکلات به یو وخت ختم شي، خو غټه بدمرغي دا ده چې یو ملت خپل ارزښتونه و نه پېژني؛ د

خپل خدمتګار او خاین، ظالم او مظلوم تر منځ توپیر ترې ورک شي او چارواکي یې دومره ذلیل شي چې د څو ورځني واک د بقا په خاطر پر سترو هېوادنیو ارزښتونو پښې کېږدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مړو پسې خبرېکول له شرعي پلوه سم کار نه دی، خو هغه مړي چې ژوندیو ته ضرر نه رسوي .

جنرال نبي عظیمي د افغانستان د پوځ یو داسې افسر و، چې د همدې ملت او پوځ په پیسو وروزل شو او بېرته یې د همدې ملت او سولې بهیر پر ضد کودتاه وکړه او په هېوادکې د دوه سوه کلن پوځ د متلاشي کېدو سبب شو؛ چې ژوندی و هم ملت

ته یې زیان اړوه او اوس یې مړی هم د ملت پر تېونو مالګې دوړوي.عجیب دردوونکی حالت دی؛ چا چې ملي پوځ ړنګ کړ اوس یې د نوي راټوکېدلي پوځ افسران د مړي درناوي ته ولاړ دي او دا هم د ملي پوځ تر عنوان لاندې. که د افغانستان د ملي پوځ ټوله روحیه، شعور او محتوا همدا شان وي، نو بیا خو ښه ده چې ملت د یو بل ملي پوځ د جوړېدو په لټه کې شي. هغه پوځ ته چې نبي عظیمي، دوستم، سید کیان، محقق، مزاري،

(c) ketabton.com: The Digital Library

مســـعود، رباني او نور د خاینانو په توګه مطرح نه وي او ټوله پاملرنه یې یوازې د حکمتیار د اســـلامي حزب پر مخالفت او طالبانو ســره د جګړې پر محور راڅرخي، پر دې پوه شــه چې دا ملي بنسـټ لا هم د جمعیت او سـتم په منګولو کې راګیر دی. د ملي دفاع هغه وزارت چې همدې نبي عظیمي رنګ کړ اوس یې همدا وزارت لاس په نامه درناوي ته ولاړ دی. په بنګله دېش کې درې څلور لسیزې وروسته هم خلک له هېواد سره د خیانت په تور محاکمه کېږي، خو دلته بیا درې لسـیزې وروسـته هم د پوځ یو غدار د همغه پوځ له خوا ســـتایل کېږي، عجیب حالت او عجیب مضر مصلحت!؟

مور دا نه وایو چې د نبي عظیمي مړی دې د هغه د خپلو تنظیمي او فکري ملګرو لـه خوا د درنـاوي وړ نـه ګرځي، هغوی چې ورســره په خیانت کې شــریک وو، په ســتاینه کې دې هم ورســره برخوال وي، خو د یو ملي بنسټ له ادرسه د یو ملي خاین ستاینه د دې ملت پر ټپونو د مالګې دوړول دي.

دې اوسني حالت زمور د ملي بنسټونو یو رښتینی تصویر خلکو ته په ډاګه کړ؛ لکه څنګه چې دوړې بادېږي زمور امنیتي ســکتور لا تر اوســـه پوره ملي شـــوی نه دی، لا هم ډېر تنظیمي، قومي، ژبني مکربونه لري، چې ژر یې باید اعلاج وشـــي که نه بیا هم د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې احتمال شته چې د ډاکتر نجيب احمدزي کيسه پر ډاکتر غني احمدزي هم تکرار شـــي. په تلو تلو کې ډاکتر غني ته هم د دې خبرې يادول په کار دي چې دا پاچاهي پر دومره ســـرتيټۍ او بې غيرتۍ نه ارزي، چې ته ورته د ((مسعودشـناسـۍ)) او ((مزاري شناسۍ)) کورسونه پرانيزې، له نبي عظيمي خدمتګار جوړ کړې، دوستم پر مارشالۍ ونازوې، له نظار شورا سره ايتلافي حکومتونه جوړ کړې او نور ورته کارونه تر ســـره کړې. که دې کار نتيجه ورکولای، نو ډاکتر نجيب به هغه ته له ور پېښ دردوونکي حالت ســـره نه مخامخېده. ډاکتر غني بايد پر دې پوه شـــي چې د ده پاچاهي د امريکايي عســـکرو پر ښـــکر ولاړه ده، تر څو چې يو امريکايي عســـکر هم دلته وي، پر غني څوک کودتاه نه شـــي کولای او کله چې هغوی ووتل، نه بيا دا ناصـرخان شـته او نه يې دا سره سره اوښان، نه بيا دوستم ستا واک را ټينګولای شي او نه هم فنا او ګدا او نه يې غواړي، نو راشـــه د دې مظلوم ملت په خاطر دا امنيتي ســکتور د تنظيمونو له مکروبه وژغوره، نه دې د حزب، نه دې دجمعيت، نه دې د طالب او نه دې د نور تنيظيمونو نفوذي افرادو ته د پوځ په ليکو کې ځای وي. که سر له سبا دې داسې يو فرمان صادر کړ چې د مسعود، رباني، مزاري، حکمتيار، دوستم او نورو تنظيمي مشرانو په ګډون د هر سياسېخيل مشر

(c) ketabton.com: The Digital Library

انځور د امنيتي سکتورو په ليکوکې په بشپړ ډول منع دی، نو بيا دې منم چې رښتيا هم اعلی سر قومندان يې او که داکار نه شي کولای، نو د خدای په خاطر طالب مالب او بل سياسي مخالف ته د دوړو کرښې مه راکشوه...

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین سترگي هم یو حد لري!!

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشتې پر (۸) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د کب میاشتې له (۱۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

پخوا یو متل و چې پلانی دومر سپین سترګی دی چې کالیو سره دې په سترګو کې راننوزي. موږ ته به دا خبره ناشونې ښکاره کېدله، خو اوس چې د یو شمېر سیاستوالو، وطن پلورو او پردیپالو چالاکۍ او سپین سترګۍ ته ګورو پر پخواني متل شکر کاږو؛ اوس داسې سپینسترګي پیدا شوي چې جامې خو څه کړې، له خپلې ټولې غلامۍ، دوسۍ، بې ضمیرۍ، وطن پلورنې، تیږپلورنې، غر پلورنې او تن پلورنې سره دې په سترګو کې راننوزي. تر ټولو بده یې لا دا ده چې د خپلې ګناه او خطا مسولیت هم پر مقابل طرف حواله کوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارمل روسان راوستل، امین یې پرې و واژه، د اسلام د کلمې پر ځای یې د افغان شـــوروي د دوســـتۍ کلمه زمزمه کوله او دا یې یوازې خپل ویاړ ګڼله، خو کله چې د ملیونونو افغانانو په قربانۍ د روســانو ماتې یقیني شــوه، نو ده بیا ملامتي پر امین بار کړله؛ چې دا خو امین راوســـتي وو، او ظالمه د خدای! امین پرې ځان واژه چې راوستي یې وو ؟! د روسانو راتګ د امین د مرګ او د کارمل د واک سبب شول، خو تر ننه یې امین د رابللو له توره خلاص نه دی. کله چې روســانو د کارمل د لرې کولو پرېکړه وکړه او ډاکټر نجیب یې پر ځای غوره وګڼه، نو کارمل د کابل پر خلکو غږ وکړ چې :((بر خیزید که ازادی تان در خطر است، استقلال تانرا حفظ نماید..))

د جهاد په بهیر کې بیا د جهاد زیات بار اســـلامي حزب او نورو اکثریت پښـــتنو جهادي تنظیمونو اوچت کړ، جمعیت له روســانو

ســـره د پټو پروتوکولونو او اوربنـد لاره ونیوه، خو کلـه چې د جهادي ډلو د حکومت خبره مطرح شـــوه، په لاهور پنډۍ کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکستان استخباراتو د حکمیتار پر ځای رباني د خپلو ستراتیژیکو ګټو لپاره غوره وباله. واک رباني او مسعود ته انتقال شو، خو د پاکستان پالنې پیغور حکمتیار ته پاتې شو. په داسې حال کې چې حکمتیار، رباني او مسعود د داودخان د مشروع نظام پر مهال پاکستان ته تللي وو، د نصیرالله بابر په وینا چې د احمدشاه

مسعود او حکمتیار تر منځ هغه وخت اختلاف پیدا شو، چې مسعود له موږه وغوښتل چې میاشتینی معاش یې باید پنځوس کلدارې ور زیات کړو، چې له حکمتیار سره برابر شي. د رباني په نامه په ارباب روډ کې یوه کوڅه هم نومول شوې چې اوس هم شته، د مسعود په نوم خو لا اوس په اسلام اباد کې بل مهم ځای هم نومول کیږي، د پلار مقبره یې د پاکستان تر کنترول لاندې د پښتنو لوی ښار؛ پښېور کې ده. رباني د خپل نیمواکه واکمنۍ په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیل کې د(ای ایس ای) مشـــر (جنرال حمیدګل) ته بلنه ورکړه چې د افغانستان د پوځ په جوړونه! کې دې دده ستر سلاکار شي، خو بیا هم په رسنیو کې رباني او مسعود سپینې کوترې دي او له حکمتیار څخه یې تور کارغه جوړ کړی دی. دا خبرې د حکمتیار د تبریې لپاره نه دي او نه زه د هغه له سیاسـي تکلارې سـره څه لېوالتیا لرم، خبره د واقعي پرتلنې ده چې د یوه لوبني یاران څنګه

پر دوو متضادو نومونو و نومول شي!؟یو د کابل قصاب! او بل د هېواد د اتل! په تصــــنعي نومونو یاد شـــي. په جهادیانو او نا جهادیانو کې داسـې نر څوک شـته چې د دولتي سـتېج پر سـر د دغو دواړو په باب منصفانه او عادلانه قضاوت وکړي؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

طالبان راغلل روس پلوه يې د روســـيې پر لور، ايران پلوه يې د ايران او نور يې پر نورو لوريو وځغلول، د مســـعود او د هغه د ډلې سر له‌کولابه رابهر شو، د روسي عسکرو تر عينکو لاندې يې بيا کار پيل کړ، هرکال روسـانو تر پنځوس مليونو ډالرو زيات ورکول، له ايران، هندوســتان، فرانســې او نورو ځايونو هم ورته پيســـې او وســـلې راتللې، خو بيا هم دوی مجاهدين !! وو او د پرديو د يرغل مخالف.له روسانو سره يې په‌ګډه د طالبانو پر ضد جهاد! کاوه او اعظم مفتي سياف هم د دې جهاد! برخوال و.

روس ملاتړي جهادي تنظيمونه د مرګ پر کندې ولاړ وو، چې د بخت ښېڼۍ يې ميره شـــوه، د امريکا د غرور برجونه ونړېدل، امريکايانو په دوو مياشتو کې په شنه زور د طالبانو رژيم ختم کړ، امريکا له هوا څخه درانه بمونه اورول، خو مشـر مجاهد! اسـتاد رباني به ورته ويل چې ((نور هم غت غت واچوئ دا واله دي تاثير نه‌کوي)). سـياف هم تر شـرعي ږيرې لاندې د اسـلامي شرعيت د تطبيق! دا ننداره‌کوله، د (سي ای اې)د مامور له خوا د ورکړل شـويو ډالرو اندازه يې د خپل شـرعي حق په تله‌کې تلله او پر شـونډو يې نرۍ موسـکا تېروله.امريکانو کابل د ناره تکبير! پـه انګـازو فتح کړ، يو لښـــکر مجاهـدين د بي دوه پنځوس تر وزرونو لاندې کابل ته داخل شـــول، د جهاد او مقاومت انګازې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ډیموکراسي ترانې سر شوې، هر چا ځان څخه مومن خان جوړ کړ، زړې او خیرنې ږیرې یا رنګ شوې او یا هم لنډې او بو نډۍ شوې، پخوانیو اصلي مجاهدینو ته د پېغور تمبې اړم شوې، د اسلامي حزب او طالب پلویان سور کفر وګڼل شول، خو دوی نور ټول مجاهدین شول. یونس قانوني، فهیم او عبدالله د همدې ډول مجاهدینو! په استازۍ له ناټو او امریکا سره د پوځي عملیاتو داسې یو تړون لاسلیک کړ چې د هغه له مخې په پښتون مېشتو سیموکې د هر ډول خپلسرو عملیاتو، وژنو، تړنو او سپکاوي واک هغوی ته ورکړل شوی و، د طالب او اسلامي حزب په نامه د پښتنو د ځپنې، حذفونې او ډله ییزې وژنې (جینوسایډ) یو سستماتیک پلان جوړ او عملي شو، شل کاله د جهاد او مقاومت په نامه دا لوبه روانه وه، وړو وړو ماشومانو او ان جنرال دوستم ته هم د جهاد د وراثت ثمر ور په برخه شو. دا زاړه او بګلیل شوي په اصطلاح مجامدین دومره سپین سترګي وو، چې د امریکایي پوځیانو او الوتکو تر سیوري لاندې یې بیا هم ځان ته مجاهدین ویل. کله چې امریکایان او نور بهرنیان پر دې پوه شول چې د شر او فساد یوه کتله یې دلته واکمنه کړې او نور دا جنګ په هیڅ وجه د کنترول، توجیه او ګټنې وړ نه دی. نو د متبذلو ټاکنو له لارې یې د غرب پلو ټامیانو، روسپلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجاهدینو او یو شمېر نورو فسادګرو یو ګډ ترکیب رامنځته کړ او دې تـه یې د ((ملي وحـدت)) د حکومـت نوم ورکړ. د دې حکومت مشر اشرف غني بیا خپل واک ته دومره تږی و، چې له کوم دقت او ځنډ پرته یې له امریکا سره امنیتي تړون لاسلیک کړ

او له پاکســتان ســره یې د ډیورند پر کرښــه معامله وکړه، جنګ دوام پیدا کړ او په لکونو افغانان په کې ووژل شــول. اوس جالبه سپین سترګي همدا ده چې دا یو مزخرف او مزدور ترکیب هم د اســتقلال شــعارونه ورکوي، دوی ځان د پاکســتان او امریکا مخالفین ګڼي او هغه څوک چې هم د امریکا او هم د پاکســتان

(c) ketabton.com: The Digital Library

واقعي مخالفين دي پر هغوی لا د پردیپالنې تورونه پورې کوي. حقیقت خو دا دی چې که د روســي عســکرو یرغل نه وای، نو کارمل به په عمر کې هم د افغانســتان د تخت مزه نه وای څکلې او که چېرې د امریکایي عسکرو یرغل نه وای، نو حامدکرزي او اشــرف غني به دا پاچاهي په خوب او خیال کې هم نه وای لیدلې او نه به هم صــالح، محقق، دوســتم او نور دلته د پردیو شــرابو پر نشــې داسې مست وای. دامریکا تر چتر لاندې د هغوی اوســني زېږنده واکمن چې د امریکا خلاف د مصنوعي ازادۍ او خپلواکۍ خبره کوي دا د دې مـانـا ورکوي چې چې کـارمـل او ډلـه یې؛ پرچمیان ووایي چې مونږ مســـتقل وو او د شـــوروي مخالف هم وو، نو که صـــالح، غني او نور د امریکا خلاف چغې وهي، نو دا یو سوچه سپین سترګي او د عوامو په اصطلاح نمک حرامي ده، غلي کېنئ، همدا غوړې مړۍ هضـــم کړئ همدا مو بس دي، د امریکا د مخالفت حق نه دی که بد هغوی ته پرېږدئ چې په دې مخالفت کې یې زیان لیدلی دی، نه دا چې هم د امریکا د مرمیو په زور د واک مزې څکئ او هم د مصـنوعي مخالفت چغې وهئ او غواړئ راتلونکی تاریخ تېرباسئ زه خو کله کله وېرېږم چې کله امریکایان او نور بهرنیان له افغانســـتانه وځي، دا خلک پر دې وروستۍ ورځ د کابل په بني حصار، قلاچه او ارغندې کې یو څو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډزې وکړي چې دغه دی امریکان موږ و وایستل، لکه څنګه چې

یې د روسانو د ایستلو امتیاز واخیست او هغوی چې تر دې دمه د امریکایانو خلاف مبارزه کړې ده، هغوی په ډاګ پاتې شـــي، دوی یو ځل بیا بل هېواد ته د راتګ بلنه ور کړي، اوســـني مخالفین بیا د تروریســـت او نورو توروونو په تور تورن کړي او پخوانی داســـتان یو ځل بیا د همدې ډول وطن پلورو او ضـــمیر پلورو اشخاصو له خوا تکرار شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایا د افشارو قاتل معلوم نه دی !؟

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشــتې پر (۸) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د کب میاشــتې له (۱۸) مې نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

زه چې هره لیکنه کوم، نو د متعصــبینو له خوا پرې ژر د تعصــب ټاپه ووهل شــي، ان که دې وویل چې خلکو ته دې روغتیایي اوبه ورسېږي، نو هم دوی به چغه کړي، چې تعصب ته لمن مه وهئ، تعصب ښــه کار نه دی. د تعصــب دا ټاپه دوی د حق ځپنې لپاره یوه پخه وســیله ګرځولې ده. پر پښــتنو باندې د هر ډول ظلم

پر وړاندې غبرګون خو دوی د تعصــب معادل کار ګڼلی دی، خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځو اوس دې بل اړخ ته، چې که په دې بله خوا کې زموږ پر نورو افغانانو یو نه یو ډول ظلم شــوی وي، که پر دوی باندې له شـوي ظلم څخه پرده پورته شي، غبرګون به څه وي؟ موږ خو د افغان ملت ټول توکمونه، که پښــتون دی، که تاجک دی، که هزاره، که ازبک او که دا نور، ټول د یو واحد افغان وجود غړي

ګڼو؛ ټول افغانان دي او ټول مســلمانان او له فردي پلوه پر یو بل هیڅ لوړاوی نـه لري، خو اوس راځو د همـدې بېلابېلو قومونو سیاستوالو ته چې د همدې قومونو پر نومونو سیاست او تجارت کوي، دوی ته هم ټول افغانان یو شـــان حیثیت لري‌کنه؟ او یا تر دې اخوا د خپلو قومونو حقونو، پـه تېره بیـا د ژونـد حق تـه، ربښـتیني دي‌کنه؟ یوازې یوه بېلګه او یوه پوښـتنه به وړاندې کړم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د (۱۳۷۱ ل) کال د دلوې میاشتې په وروستیو کې د کابل ښار د افشارو په سیمه کې د نظار شورا او وحدت حزب تر منځ سخته جګړه وشوه، د احمدشاه مسعود په امر او قومندې د هغه اړوندو جګړه مارو په یاده سیمه کې زموږ په سلګونو هېوادوال ووژل، په دوی کې اکثره ملکي وګړي او په دې کې بیا اکثره زموږ هزاره ورونه وو. دې ملکي هزاره ګانو نوره ګناه نه لرله، ګناه یې دا وه چې دوی له توکمیز پلوه هزاره ګان او له مذهبي پلوه شیعه مذهبي وو، احمدشاه مسعود د عبدالعلي مزاري، چې دا مهال مسعود د ایران جاسوس باله او له ده سره د واک پر سر پر جګړه بوخت و، غچ له دې بېوزله او بې وسلې هزاره ګانو واخیست. دلته

اکثره خلک داسې مهال وژل شوي چې سیمه د جمعیت تنظیم لاسته ورغلې وه، د وحدت حزب ملېشې نورې نه وې، ملکي وګړو سره د جنګي اسیرانو په توګه جلند شوی او بیا په ډله ییز ډول وژل شوي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس پوښتنه دا ده چې که د سیاسي رشوت او رزالت خبره نه وي، نو په دې شلو کلونو کې ولې یو ځل هم یو هزاره سیاسي مشر، وکیل او په اصطلاح روشنفکر د دې ظلم په باب غږ اوچت نه کړ؟ ایا قاتل یې معلوم نه و؟ ایا کابل کې دوی په حکومت کې شریک نه وو؟ دا په داسې حال کې ده چې نړدې اولس کاله د بشر د حقوقو خپلواک کمېسیون هم د یوې هزاره توکمې توکمپالې مېرمنې

(سیما سمر) په لاس کې و او د انتقالي عدالت ډولونه هم وهل کېدل. له انتقالي عدالت څخه په دې ټوله موده کې هدف یوازې طالب، حکمتیار، زرداد او داسې نور ادرسونه وو، نه سیاف، رباني، مسعود، محقق، ګدا، فنا، شفیع دېوانه او نور..

په دې تېرو شلو کلونو کې چې چېرې څوک له خپلې مېرمنې سره په بستره کې او یا هم په مړه تبه مړ شوی، نو محقق، خلیلي، سرور دانش او نورو یې د لویې جرګې په کېږدۍ کې یاد تازه کړی او داسې خبرې یې ورپورې تړلي چې د ژوند پر مهال به په خپله د هغه په خیال کې هم نه وي ګرځېدلې. محقق خو ان د خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوی تلینغوندړه هم د لويې جرګې خېمې ته ورســوله، ته به وايې چې په کربلا او يا هم د پاني پت په جنګ کې شهيد شوی، خو د افشـارو د غميزې په باب د هېڅ هزاره مشـر له خولې تر اوسـه سوڼ هم نه دی پورته شوی. ولې دا انسانان نه وو ؟، هزاره ګان نه وو؟ مســلمانان نه وو؟ او که له هوا رالوېدلي وو؟ خو څرنګه چې دا د دوی د ايتلافي قهرمان له خوا وژل شــوي وو او د هغه جلاده ډلـه اوس هم پـه واک کې ده، نو ځکـه خو ټول هزاره مشـران، وکيلان او نور په اصـطلاح روښـنفکران يې تر برېــتنې لاندې هم نه شي يادولی، تلينغوندې او ياد غوندې خو څه کوې. ما چې د کومو هزاره توکمو مشــرانو تصــويرونه دلته خپاره کړي دي، له دوی څخه جدي هيله لرم چې په ژوند کې خو يو ځل په نره د خپلو دغو مظلومو او قرباني شويو خلکو د تلين درناوی وکړئ او په ډاګه، لکه څنګه چې په هره موضــوع کې د طالبانو له خوا د وژنو يادونه کوئ، د دغې غميزې د قاتل يادونـه هم وکړئ! بيا مو منم چې سياسي او قومي جوارګر او معامله ګر نه ياســت. که تاسې ما سـره په غونډه کې د ګډون

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژمنه وکړئ، زه د یو افغان په توګه حاضـــر یم چې د دې قربانیانو تلینغونده جوړه کړم. بیا که نورو هزاره ورونو ته د طالب او یا بل جهت له خوا هم بې سببه زیان ور رسېدلي وي، په هغو کې به هم ګډون کوو او تاســو به هم د نور افغان ولس د قربانیانو په غم کې ځان شـریکوئ او په دې ډول به د ملي وحدت د ټینګښـت لپاره ګامونه پورته کوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره ورو ورو سپينېږي

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ مياشـــتې پر (۱۳) مه نېټه چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب مياشـــتې له (۲۳) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

په افغانستان کې له ډېر پخوا څخه د نفوسو او سرشمېرنې په باب د نظر اختلافات موجود و، د هېڅ قوم د حقوقو مدعيانو پر خپل ښودل شوي شمېر، رضايت نه ښود.

کــه څــه هم پــه دې برخــه کې يو شـــمېر پرديپـــالو د انتقـاد

ګوته تر ډېره بريده پښتنو واکمنو او يو شـمېر هېوادپالو افغانانو ته نيوله، خو حقيقت دا و چې په ډېرو کورنيو او بهرنيو سـرشـمېرنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې تر ټولو زیات زیان خپله اکثریت پښتنو او یو شمېر نورو وړو قومونو زغملی و.

د اسلامي او بشري قوانینو له مخې یو انسان پر بل انسان هېڅ ډول لوړاوی نه لري او نه د یو هېواد وګړي پر یو بل کوم لوړاوی لري. افغانستان د بېلابېلو ژبو د ټوکېدو بستر او د ګڼو قومونو ګډکور دی. ټولو قومونه د افغان ملت د وجود رغوونکي غړي دي. له بده مرغه باید ووایو چې یو شمېر پردیپالو د قومونو له ترمینالوژۍ څخه یو حساسه سیاسي موضوع جوړه کړې وه. تر ټولو به همغو ډلو د زیات مظلومیت چغې وهلې، چې تر ټولو زیات د نورو قومونو د هویت د له منځه تلو سبب شوي وو : یو زیات شمېر پښتنو، پشه یانو، ازبیکو، ساداتو، پامیري قومونو، ایماقو، قزلباشو، ترکتبارانو او نورو ته په کاغذي تذکره کې (تاجک) لیکل شوی او په یوه کمه کچه یو شمېر ساداتو او ځینو نورو وړو قومونو ته (هزاره) هم لیکل شوی او په دې ډول د ځینو قومونو د هویت تحریف رامنځته شوی دی، خو د حقیقت د پټولو لپاره بیا د همدې قومونو د حقوقو کاذبو پلویانو تر هر چا زیات د مظلومیت شعار ورکاوه.

کله چې د الکترونیکي تذکرو د وېش موضوع رامنځته شوه، نو همدې ډول سکتاریستي او واکمنو ستمي کړیو هڅه وکړه، چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېواد د ملي او ديني هويت د مســـخې لپاره لاره اواره کړي، يو شـــمېر بهرنۍ کړۍ هم ور ســـره په دې کار کې مرســـتندوی او ملاتړې وې، هغه وخت به يې شعار ورکاوه چې ((درج کلمه قوم خط سرخ ماست)) او له دې څخه تېرېدونکي نه يو .هغه وخت هېوادپالو او ملتپالو افغانانو پر دې ټينګار کاوه چې په برېښـــنايي تذکره کې يوازې د (ملت) او (دين) ستون ليکل ضرور دي او د ملي وحدت د استحکام په خاطر د تذکرې پر مخ د قوم ليکلو ته اړتيا نه شته او هغه پرته له هغې هم په ډيټابيس کې خوندي کېږي،

خو کله چې ملتپالو افغانانو د ستمي او سکتاريستي عناصرو هغه وروستۍ افراطي رزالت وليد، نو ويې ويل چې دوی پر دې خبره ډېر ټينګار کوي، نو د (ملت)، (دين) او (قوم) درېواړه ستونونه دې راوړل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر ډېر لاریونونو او جنجالونو وروسته، جمهور رییس غني دې ته مجبور شـــو چې په قانون کې تعدیل راوړي او ملي شـــورا هم له اساسي قانون سره سم تعدیل شوې بڼه تصویب کړي. د قانون تر انفاذ وروســـته بیا هم دوی د دې قانون پر وړاندې د کورنیو او بهرنیو سرچینو په مرسته خنډونه جوړ کړل، خو د لوی خدای ج په فضل یو پر بل پسې خنثی شول.

د قضـــیې اصـــلي نفس په څه کې دی؟ اصـــلي خبره دا ده چې

ستمي، جمعیتي او یو شـمېر پرچمي سـکتارېسـتان چې د تاجک قوم په نوم یې ځان واک و ځواک ته رســـولی و او دی، د نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومونو او يو شـــمېر پښـــتنو د هويت په حذف ســـره يې کاذبې احصـــايې جوړې کړې وې، د برېښـــنايي تذکرو په وېش او په هغو کې د هر قوم د هويت په ليکلو سره به د لسيزو لسيزو جعلکاري په ډاګه او د قومي سياست او تجارت مخه به ډب شي. اوس چې سترې محکمې د اساسي قانون د تفسير له مخې تر اوياوو زياتو قومونو ته په تذکره کې د خپل قوم د نوم د ليکلو حق جايز ګڼلی، دا رښتيتا هم يو ښه او پر ځای قانوني کار دی. اوس به نو پاميري قومونـه خپـل حق لري چې تـذکره کې د خپـل قوم نوم وليکي، ترکتباران خپل، پشــــه يي، ايماق، قزلباش خپل او همدا رنګه نور قومونه خپل. اوس به نو په طبيعي ډول هغه خلک ډېر وارخطا وي، چې د دې قومونو د هويـت مخنيوی يې کړی او لا يې هم کوي. اوس به نو ســـرور دانش ځکه چغې وهي چې اوړو کې يې شـــګه ده، يو شـــمېر قومونه يې د خپل قومي هويت په دايره کې محاسبه کړي وو، لږ وروسته به د عطا محمد نور په شمول د يو شمېر نورو جمعيتي او ستمي سکتارستانو چغې هم ووځي او دا چغې به هغه وخت لاپســـې زياتې شـــي چې په دې تذکره کې د قومي هويت د جعل مخه هم ونيول شـــي او د پښـــتنو په شـــمول ټول افغانان د دې جوګه شـــي چې فرد فرد يې برېښـــنايي تذکره واخلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې خبرې يادول هم ضــرور ده چې اوس د کفيت زمانه ده، نه د کميت، که پښتانه تر تذکرې اخستلو وروسته لس سلنه هم شي او حقيقت ولري مور دا حقيقت په ورين تندي منو، خو ښـه به دا وي چې ټولو هېوادوالو ته دا تذکرې و رسول شي چې حقيقت په رښتيا معلوم شي .

د برېښنايي تذکرو د وېش په وروستي بهير کې د دولت او په تېره بيا د جمهوري رياسـت د چارو د ادارې هڅې د ځانګړې يادونې او قدرونې وړ دي. نوکه غواړو اينده کې د هر ډول جعل، تزوير او بشـري جنايتونو مخه ونيسو او هر هېوادوال په اسانه د دولتي او ملي خدمتونو مسـتحق وګڼل شـي، نو راځئ چې ټول په تېره بيا خوينـدې، مينـدې او د کورنۍ ټولو غړي د برېښـــــاني تـذکرو خاوندان کړو او اخيستل يې د فرض لمانځه په شان پر ځان فرض وګڼو او دې کار ته د ملي او هېوادني جهاد په سترګه وګورو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تاریخي حماقتونو تکرار

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشـــتې پر (۱۳) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب میاشـــتې له (۲۳) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

افغانستان داسې یو هېواد دی چې تر شا یې یو پیاوړی او عقیدمن ملت ولاړ دی. دا ملت مظلوم دی، غریب دی، خو ډارن او بې ارادې نه دی.د نړۍ غټې زبرځواکونه د دې ملت په تشخیص کې سهوه شوي، نو ځکه خو د ځان د زوال سبب شوي دي:

سکندر له ډېر غرور سره راغی، خو ډېر ستړی او ستومانه ووت.

عربان راغلل، خپل زور یې وازمایه، خو چې لاس یې بر نه شـــو، نو بیا یې دخدای دین او خپلولي وړاندې کړل.

چنګیز له ډېرو لښکرو سره راغی، کلي او ښارونه یې وران کړل، کله منارونه یې جوړ کړل، خو د خلکو په زړونو او فکرونو کې یې د ازادۍ روحیه مړه نه کړای شوه.

ګوډ تېمور او هلاکو راغلـل، د خپـل نیکـه یـادونـه، ظلمونـه او دردونه یې تازه کړل، خو ګوډ و مات شول او له سلو سرګردانیو پرته نور څه ور په برخه نه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

صفويانو د کورګین په واسطه کندهار ته لاس را اوږد کړ، په نتیجه کې یې اصفهان له لاسه ورکړ .

مرهټه وو له احمدشــــاه بابا څخه د خپل نه یرغل بیه د کابل او پېښور ترلاسه کول وټاکل، خو په پای کې یې ډیلی هم له لاسه ور کړ.

انګرېزان چې په ډېر غرور سره په نړۍ کې هسکه غړۍ ګرځېدل او لمر یې د واکمنۍ په غېږ کې نه ډوبېده، له دې ملت ســـره د

ټکر له امله په درې څلورو ټاپوګانو کې را حصار شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوروي اتحاد چې نړۍ کې لومړی سیاسي ځواک و او سره پوځ ته یې د فیل پښــه ویله چې جګول یې ناشــوني ګڼل کېدل، دلته پر ناسنجول شوي یرغل سره د ځان د تباهۍ سبب شو.

امریکایان، ناټو او د علي بابا څلوېښت نور ملګري هېوادونه چې د دې هېواد کلتور او تاریخ ته یې په کمه سـترګه وکتل او یوازې د یو څو غلو ملګرتیا یې خپله کړه، نن یوازې د ټولنې د یوې برخې د مخالفت له امله له ماتې، شـرم او پېښــمانۍ پرته بل برخلیک نه لري.

دا چې یو هېواد ته د امپراتوریو قبرســـتان وایي، دا عادي خبره نه ده. دا د یوې ډېرې لویې قربانۍ نتیجه ده، هغه قرباني چې موږ ته هم په ډېره لوړه بیه او د فقر، بېوزلۍ او تنګلاســـۍ په قیمت پرېوتې ده.

اوس د روسیې د رسنیو په قول، یوه نقشه په ډله ییزو رسنیو کې کښــــته او پورته کېږي، دا ډول نقشـــې که حقیقت ولري که و نه لري، خو د دې تر شـا تر دې زیات مضـر نېتونه او هدفونه شـته، په تېره بیا دا چې د اســـلام په رنګ کې رنګ شـــوی یو مکار دښمن؛ پاکستان هم په کې ښکېل وي.

زه د یو هېوادپال افغان په توګه د نامسلمو او لادینو لرې او نږدې دښمنانو د ښمینو ته د دومره زیات خطر په سترګه نه ګورم، ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې تاریخ دا ثابته کړې ده چې افغانانو هیڅکله هغه جګړه نه ده بایللې چې د نامسلم پر وړاندې یې کړې ده، نو که روسان، امریکایان، ناټو او نور نامسلمان قوتونه هر ډول نقشې خپروي، ملت د هغو پر وړاندې ودرېږي او اسلام د یو دفاعي سپر په توګه د ټول ملت د یووالي او مقاومت سبب کېږي. په دې برخه کې د پردیو له خوا د تاریخ بیا تکرار له حماقت پرته بله مانا او نتیجه نه لري. خو که کله هم افغانانو له مسلمان رقیب او دښمن سره جګړه کړې، دا ډول کمې جګړې یې ګټلې دي. اوس د افغانانو اصلي دښمن د پنجاب تر ریاست لاندې د پاکستان موجوده اداره ده، دوی اسلام تر سیوري لاندې افغانانو سره خپله دښمني پالي، افغانان باید تر هر چا زیات همدې سپین لباسي شیطان ته متوجه شي. اوس هغه منبر او مسجد چې افغانانو د هغو لپاره بې شانه قرباني ورکړې، له سیاسي پلوه بېرته د افغانانو پر ضد کارول کېږي. افغانان که له پوهې او تعمق څخه کار واخلي، نو لومړی کار باید دا وکړي چې د مسجد او منبر واک راخپل کړي؛ داسې یو حالت ته ځان ورسوي چې د جهاد فتوا له کابله صادره شي، نه له اسلام اباده. په کوم نامه یې چې دا څلوېښت کاله افغانستان کې جنګ جاري ساتلی، پر همدغه نامه دې پاکستان کې هم جهاد شروع او د شریعت د تطبیق لپاره دې مبارزه وشي. که موږ یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځل د انګرېز د دغه ځایناستي له شرارته بېغمه شو، بیا نو د پښتوا په څېر هر لرې او نږدې مخالف نامســـلم زبرځواک ته ځواب ویلی شو.

اوســمهال چې تر ډېرو تاریخي تجربو وروســته بیا هم ځینې لرې او نږدې هېوادونه د افغانستان د تجزیې نقشې جوړوي او یا ورته خوبونه ګوري نو دا د تاریخي حماقت له تکرار پرته بله مانا نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دا خلک ولې وارخطا دي !؟

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشـــتې پر (۱۵) مه،چې د ۱۳۹۹ل کال د کب میاشـــتې له (۱۵) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

په افغانستان کې هر تنظیم، هرې ډلې او اکثرو سیاسي اشخاصو د هېواد په تباهۍ کې خپله خپله ونډه لرلې ده، ځینو یې د خپلو اعمالو ســزا هم کتلې او ځینو نورو ته لا دا ســزا ســترګې پر لاره ده. خو یو څو نازولي تنظیمونه او د هغوی یو څو نازولي مشران شته، چې لکه فرښتې له ګناه او خطا پاک دي!

جمعیت، وحدت او جنبش تنظیمونه، په تېره بیا جمعیت، نه کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

وران کړی، نه يې روس سره پروتوکول کړی، نه يې پاکستان کې کمپونه درلودل، نه يې د ملګرو ملتو د سولې پلان شنډ کړی، نه يې امريکايانو سره د هر ډول خپلسرو پوځي عملياتو تړون لاسليک کړی، نه يې قومي تعصباتو نه لمن وهلې!!؟ نو ځکه د دوی يو قوماندان بايد د ملي اتل! بل يې د سولې د شهيد! بل يې د ملي وحدت د شهيد او

دوه نور يې د مارشالانو په لقبونو او رتبو وياړل شي !! عجيب متضاد حرکت او عجيب مانيز پارادوکس.

څوک چې د ټول ملت د سر قاتل او د ملي وحدت مخالف و، هغه ته ملي اتل وايي، چا چې ټول عمر په جنګ او د پرديو په لمن کې تېر کړ او پر خپلو مخالفينو يې د ((غتو غتو)) بمونو د اورولو غوښتنه کوله، هغه د سولې شهيد شو! چا چې د خلکو په سر وکې د قوميت پر بنسټ مېخونه ټکوهل، هغه د ملي وحدت شهيد! وګڼل شو او د چا په دعوت سره چې پرديو پر دې وطن يرغل وکړ، هغه په کې مارشال شو او دا بل چې پنځوو طالبانو تر انقرې پورې ځغلولی و، ده هم د مومن خان په وژل شوي ښامار

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې کې توره ســـره کړه، دی هم په کې د مارشـــالۍ په بهادرۍ وویاړل شو .

دلته نه غواړو تکراري تکراري خبرې وکړو، خو تکراري خبرې د منفورو تکراري عملونو په نتیجه کې رامنځته کېږي. اوس نو پورتنیو ډلو باندې نیوکه د یو ډېر ســـخت مجبوریت له وجې کېږي، که نه نو دې ډلو ته باید ســـړی د لیکنو پر ځای یوازې لاړې تو کړي او بس.

پوره شـل کاله شـول چې دا ډلې هم په حاکمیت کې دي او هم په مخالفت کې، د کرزي صـيب په څوارلس کلنه واکمنۍ کې یې اتیا سلنه واک درلود، خو بیا به یې هم له مخالفته لاس نه اخیست، د غني صـــیب په حکومت کې یې هم غوښـــنه برخه غنیمت پـه لاس کې دی، بیـا هم د مخالفت نارې خپل حق ګڼي.

کرزي چې د فاشیستۍ د تور له ډاره د پښـــتنو ډېره او غني چې هم د پښـــتنو د حق یوه پاموړ برخه پر دوی وخوړه، بیا هم د فاشیزم له توره خلاص نه شول .

دا نو داسـې فرښـتې دي چې نیم عمر یې په جهاد کې تېر شـوی، یوه برخه عمر یې په مقاومت کې، څه یې په دیموکراســۍ کې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه يې په حاکميت، خدمت او عبادت کې! خيانت ته يې اصلاً وخت نه دی پيدا کړی!؟

کله چې د برېښنايي تذکرو د وېش موضوع راغله، نو دا ډلې او اشخاص د اساسي قانون او د ملي وحدت د مخالفت لپاره را پورته شول؛ هغه وخت يې د افغان هويت مخالفت پيل کړ او ويې ويل چې په تذکره کې دې د قوم نوم وليکل شي او دا د دوی سره کرښه ده. کله چې دا مشکل حل شو، اوس وايي چې زموږ قومونه پر نورو قومونو وېشل کېږي !؟

اوس چې تر کاسې لاندې نيم کاسه راوځي او د هر چاکميت او

شمېر معلومېږي، نو بيا يې د ملي وحدت! تر چتر لاندې يو ځل بيا د نورو قومونو د هويت د غصب هلې ځلې پيل کړې؛ هله چې قومونه يې وېشلي !؟، هله چې ملي وحدت ته زيان رسوي!؟ هله چې داکوي او هغه، خو ګورئ! د هېڅ قوم نوم نه اخلي او نه يې اخيستلای شي، چې خلک پوه شي چې کوم قوم له کوم قوم څخه جلا شوی. دوی اوس وايي د قومونو لپاره بايد علمي تعريف! رامنځته شي او هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعريف دې هم د تېر په څېر د جمعيت او وحدت ډلو له مزاج سـره برابر وي. و وروره دا سـتاسـو قومونه چې د کوم علمي پرنيسـپ له مخې تعريف شـوي، خو همدا تعريف پر ټولو تطبيق کړه! نو وارخطا ولې يې؟ ځينې بيا د پښـتنو قبيلو او خېلونو يو اوږد لېست خپور کړي، چې دا ولې د پښـتون په نوم يادېږي؟ نو هغه خو دي پښـتانه، خير چې هغوی پښـتانه نه وي، نو بيا دا پښـتانه څوک دي ؟؟ دوی دومره له عقله پلي شـوي چې د کورنۍ، خېل، قبيلي او قوم تر منځ توپير نه شـي کولای. پخوا به يې پښـتنو ته پېغور ورکاوه چې دوی پر بېلابېلو خېلونو وېشـل شوي، خو اوس چې خپله پښتانه خېلونه د پښتون قوم په اډانه کې د قـانون مطـابق د خپـل ځـان تثبيـت غواړي، نو دوی وايي چې دوی ولې ځان ته پښـتون ليکي؟ او د خدای بدمرغو! هغوی خو قوم پښـتون ليکي، تخلص يې که د هر خېل او قبيلې وي، هغه يې هم خپل حق دی، خو قانون ورته د قوم دليکلو حق هم ور کړی دی. نو اوس چې بارکزی، احمدزی، تنې او نور د قوم په سـتون کې ځان ته پښـتون ونه ليکي، څه وليکي؟ او پښـتون او يا دا نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومونه اوس دومره ذليل شول چې هر څه به دا پنځه فاشيستان وايي، دوی به يې په پټو سترګو مني !؟ د دې څو لړکيو په استازی چې دا څو ستمي فکره چارواکي او مارواکي هر وخت د دې ملي پروسې پر ضد خبرې کوي، ودې وايي چې د سترې محکمې تفسير د دغه قوم په باب سم نه

دی؛ دا له اتنيکي پلوه تاجک يا هزاره دي او هغه قوم دې هم و ووايي چې رښتيا هم مور د دې قومونو يوه پښه يو، ځانګړی قوم نه يو، نو بيا خو هېڅ اعتراض نه شته. د ساري په توګه که ايماق، قزلباش، ترک، ګوجر، پشه يان، عرب، پاميري قومونه، نورستاني، ګوار او نور قومونه په اتفاق او يوه خوله ووايي چې مور تاجک يا هزاره يو، نو بيا به څوک اعتراض وکړي ؟؟ اعتراض خو د همدغو قومونو له خوا و چې ويل يې دوی ته بايد خپل حق ورکړل شي. نو دا نور بيا د چا زامن دي چې د نورو هويتونه تر خپل نامه لاندې ختموي.

زه د يو پښتون افغان په توګه د هر افغان د قومي هويت پلوی يم او د شمېر له مخې د پښتنو کميت ته هېڅ ډول تشويش ځکه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرم، چې په فقر او جګړه ییز حالت کې هم د دوی د نسل د تولید قابلیت تر نورمال حالته پورته دی، مونږ باید د پښتنو او ټولو افغانانو د ژوند کیفیت ته پاملرنه وکړو. دا ډول لیکنې راباندې په جبري ډول تحمېلیږي او هغه هم په دې خاطر چې یو شمېر کړی غواړي پر واقعیتونو خاورې واړوي، مقابل کې یې اکثرو لیکوالو پر ځان د ځانساتنې، ورځچاری او مضر احتیاط څادر غوړولی، نو ځکه زه مجبور شم دې ډول سپینسترګو ته پر وخت ځواب ورکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر وخت وړاندې او تر وخت وروسته سیاستوال

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشـــتې پر (۱۷) مه،چې د ۱۳۹۹ل کال د کب میاشـــتې له (۱۷) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

–غازي امان الله خان د هېواد خپلواکي وګټله او یو ښکلی مترقي حکومت یې جوړ کړ، خو اصــلاحات یې دومره ګړندي او بېړني وو، چې ارتجاعي او مذهبي عناصــرو و نه شــول زغملای. نظام تر وخت ډېر ګړندی روان و، نو ځکه خو ټول نظام او پرمختګ د ارتجاعي عناصرو قرباني شو.

–داوخان یو هېوادپال او مترقي شـخصـیت و، خو له افغانسـتان څخه یې ســـرپوښ لرې کړ، پر خپلې کورنۍ یې کودتاه وکړه، تر وخت وړاندې یې جمهوریت اعلان کړ، غوړه مالان پرې راتاو شــول، کله چې یې خپلو مخالفینو ته پام کېده، هغوی پرې ځان دمخه کړ، ان دوه ورځې وړاندې هم، که له تدبیره کار اخیســـتل شــوی وای، د ده د ســقوط احتمال له منځه ته. څومره کار او خدمت چې داودخان د خپل صـــدارت په موده کې کړی، د جمهوریت په پړاو کې ورته دومره فرصت نه دی برابر شوی.

–حفیظ الله امین هم تر وخت وړاندې بې ضــرورته کودتاه وکړه او هم یې ډېر ناوخته د ژوند پر وروستۍ شپه د روسانو مقابلې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راودانګل. د شورويانو مقابله هغه وخت په‌کار وه چې د روسیې سفیر (پوزانوف) یې د افغانستان په چاروکې د مداخلې په نوم، په څپېړه وواهه. که امین د جدي تر شپږمې درې یا څلور ورځې وړاندې هم د شوروي د یرغل پر ضد د بغاوت اعلان کړی وای، پر دې برخلیک نه اخته کېده.

–ډاکټر نجیب الله هم هوښیار سیاستوال و، کله چې د شوروي پوځیانو د وتلو خبره، شوروي مشر (ګرباچوف) له‌کارمل او ډاکټر نجیب سره مطرح کړه، نوکارمل یې سخت مخالفت او نجیب یې ملاتړ وکړ. همدا کار د ډاکټر نجیب د واکمنۍ او د کارمل د زوال سبب شول. کله چې ډاکټر نجیب د ملي پخلاینې پروګرام پیل کړ، په‌کار وه چې له خپل اصلي مخالف (حکمتیار) سره ژر یوې نتیجې ته رسېدلی وای، د حکمتیار او ډاکټر نجیب غټه اشتباه همدا وه چې دواړه پر دې بریالي نه شول، چې د خپلمنځي تفاهم بهیر تر سیاسي معاملو دمخه کړي. په نتیجه‌کې کورنیو او بهرنیو کړیو د نجیب د حکومت په دننه‌کې دومره کار وکړ چې نجیب یې عملاً له سیاسي او نظامي پلوه بېواکه کړ او ان له هېواده وتو ته یې هم پرېنښود.

–په تېرو څلوېښتوکلونوکې د حکمتیار اشتباوې بیا همدا دي چې کله زور او طاقت لري هغه وخت کې مصلحت او روغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړه نه کوي، خو کله چې کمزوري شي بيا همغو خلکو سره تفاهم کوي چې ده يې په مخالفت کې ډېره انرژي لګولې وي.که حکمتيار پر خپل وخت داودخان، امين، ډاکټر نجيب او نورو سره تفاهم کړی وای، دا وروستۍ وروستۍ ناخوالې بيا نه رامنځته کېدې. که پر خپل وخت يې له امريکا او يا هم د شورويانو د وتلو پر مهال له هغوی سره د يو ځه تفاهم لاره نيولې وای، نو نن به دېرش کاله وروسته روسيې ته په داسې کمزوري دريځ کې نه وای روان.

استاد رباني او احمدشاه مسعود چې په کم جهاد او کم زحمت يې ډېر امتيازات تر لاسه کړل، د هغو علت دا و چې دوی د وخت پر نزاکتونو ډېر ښه پوهېدل، هغوی د سولې او سازش پر مهال تفاهم کوه او چې لاس به يې لړ بر شو، نو بيا به يې جګړه کوله. که ځه هم دا کارونه د هېواد د ملي ګټو لپاره په ګټه نه وو، خو د دوی د قومي نظرياتو او تمايلاتو د عملي کېدو سبب ګرځېدل. مسعود او رباني پر خپل وخت له روسانو سره پروتوکول او داخل کې له وحدت او جنبش ډلو سره ايتلاف وکړ، د نجيب حکومت يې ړنګ کړ او ځانونه يې واک ته ورسول، خو حکمتيار هم له همدې ډلو سره ايتلاف وکړ، خو ناوخته و او د ده د واکمنۍ سبب نه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه وخت چې امریکا لنګه غوا وه د رباني او شـــمالټلوالې ټولو لویو او وړو شریکبانو ترې ښې پې وڅښلې، ځانونه یې پرې ښه و پړســـول، دا وخت یې حکمتیار پر مخالفت مصـــروف و، خو اوس چې پر وتو دي ټلواله یې ان د دښـــمنۍ ویاړ هم ځان ته منسوبوي.

–دې منځ کې د ښاغلي کرزي او استاد سیاف په شان سیاستوال هم شـــته، چې هم د وخت پر نزاکت پوهېږي او هم پر ســـیاســـي مصـــلحت او معاملو، دا معاملې که څه هم د دوی د ذاتي ګټو د

تضـــمین ســـبب شـــوي، خو د پښـــتنو پر وړاندې د یوې اوږدې تراژیدۍ برخه هم ګرځېدلي دي، دوی تـل د هغـه ایتلاف لمن نیولې چې د پښتنو د قومي او سیاسي تصفیې او ان د افغانستان د امحا فکرونه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

–اوس راځو اشـــرف غني او طالبانو ته چې که دوی هم له دې اوږدې تجربې عبرت وانخلي، نو هېواد کې بـه نـه یوازې تېرې غمیزې تکرار شـــي، بلکې تر هغو نور ډېر خطرناک حالت به رامنځته شي.

طالبانو د خپل حاکمیت پر مهال دا تېروتنه وکړه چې له ســـترو ځواکونو سـره یې د ټکر مخه و نه شـوه نیولای او ژر یې تفاهم و نه کړای شـو، داکار د دوی د حاکمیت د زوال سـبب شـو. خو کوم غوره کار یې چې وکړ هغه دا و چې له امریکایانو سره د خپل هېواد او جګړې د یو اصلي طرف په توګه کېناستل، که څه هم یو څه ناوخته و، خو له امریکا سـره یې د سـولې تړون وکړ او خپل کورني مخالفین یې، چې دا نولس کاله نړیوالو پړســـولي وو، له سیاسي پلوه ډېر پیکه او د پردیو د لاسپوڅو په توګه تمثیل کړل. خو د جګړې په ډګر کې برې په سیاسـي ډګر کې د برې په مانا نه دی.طالبان باید اوس د دې ظرفیت ولري چې له دې فرصـــته په هېواد کې د سـولې د ټیکنبســت لپاره پر ځای ګټه پورته کړي او په وړو جزیـاتو د ســـولې بهیر ټکنی نـه کړي. لـه بلې خوا اکثره هېوادوال پر دې پوهېږي چې ډاکټر غني هم لـه واک او هم لـه شـهرت سـره لېونی مینه لري، نه د ځان په سـتاینه مړېږي او نه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

واک پر دوام؛ د ســـولې پر وړاندې ډول ډول خنډونه او پلمې جوړوي، د سولې لپاره طلايي فرصتونه ضايع کوي او بده يې لا دا چې د ده پر اوږه همغوکســانو توپک ايښــي وي او د ســولې مخالفت کوي، چې پرون د ده د تره د زوی؛ نجيب احمدزي د واک د ړنګېدو سبب شول.

ښاغلي غني ته بايد وويل شي چې که عبدالحميد محتاط، دوستم، کشمند، وکيل او نور د نجيب د واک د دوام سبب شوي وي، نو صالح، دانش، دوستم او نور به هم ستا د واک د دوام سبب شي او که نه وي، نو هماغه تجربه مه تکراروه؛ تر وخت شاته مه پاتې کېږه. زما په نظر خو د افغانســتان شــعوري مخالفانو؛ ســتميانو،

مېخکوبيانو، لنډغرو، فرصت طلبو او نورو مضرو حشراتو ته تر سرتېتي او سازشه طالبانو سره روغه جوړه درته زر ځله ښه ده. طالبان به دې د قدرت مخالف وي، خو د عزت مخالفت به دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

و نـه کړي، خو اوس چې دې کومو خلکو تـه د دوســـتۍ غېږه خلاصه کړې دا دې هم د قدرت مخالفين دي او هم دې د عزت او پر دې سربيره د ټول هېواد د عزت مخالفين هم دي .نو راشه د ســـولې په باب لکچر مه ورکوه، خپل ياســـين مه پخوه، عمل وکړه، فرصـت له لاسـه مه ورکوه. د هر شـي لپاره طرحې طرحې يادوې، راشـــه د ســـولې اصـــلي او عملي طرحه وړاندې کړه. د ســولې طرحه همدا ده چې د نظام اډانه بايد روغه پاتې شـــي او د دې تضمين تر لاسه شي، که هره محتوا په کې پرته وي. نظام بايد د کوم مفکر او کوم جاهل د شـخصـي غوښـتنو قرباني نه شـي. د ســـولې لپاره اوس ښـــه فرصـــت دی، راځئ چې نه ترې مخکې لاړشو او نه د تېر په څېر ترې شاته پاتې شو.

ستا عزت، زما عزت او د ټول ملت سوکالي او عزت په سوله کې دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مضر مصلحت وروستی حد

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشـــتې پر (۱۹) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د کب میاشتې د (۲۹) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هغوی چې د جمهوریت چغې وهي، تر ټولو زیات د جمهوریت مخالف او د جمهوریت ســـوداګر دي. جمهوریت خو د قانون حاکمیت دی، جمهوریت خو د خلکو د ســـر او مال خوندیتوب دی، جمهوریت خو پرمختګ او سرېتوب دی .

هر څوک چې د قانون حاکمیت نه غواړي او د جمهوریت چغې وهي، د هغه په جهالت او منافقت کې شک مه کوئ!

چغې شي، چکچکې شي، نارې شي؛ اساسي قانون مې سره کړبنه ده، پر اســاســي قانون معامله نه کوم، پر اســاســي قانون معامله د اولاد پر سر معامله ده، خو تر سبې لاندې نه ګوري چې د اساسي قانون اکثره مخالفین او نقضوونکي ورته ناست دي او چکچکې هم ورته وهي، مانا دا چې موږ خو لا هېڅکله هم له اســاســي قانونه سرغړوای نه دی کړی !؟

اوس به د دفاع وزارت د دې شــهیدانو موضــوع یوه ورځ دوه ګرمه وي، هیت به وټاکل شـــي، څېړنې به پیل شـــي، نتیجه به

(c) ketabton.com: The Digital Library

وځنډول شـــي، بیا به په هېوادکې نورې دردوونکې حادثې رامنځته شـــي، پر دې حادثې به ســـیوری خپور شـــي، ځای به یې نورې حادثې ونیســـي او په دې ډول به د تېر په څېر یوه حادثه د بلې حادثې په ګردو غبار کې ورکه شي.

اوس نو د دې حادثې څېړنې ته هم اړتیا شـــته !؟ خو هغه دی د سرور دانش ملېشه خپله وایي چې داکار مورږ کړی، هر څه معلوم دي، خو دفـاع وزارت او د ارګ چـارواکـي بیـا وایي چې

نه هر چا چې داکار کړی پرېږدو یې نه، خو لا یې هم له ډاره نوم نه شـي اخیسـتلای. اوس پوښـتنه دا ده چې دا ((هر چا)) څوک دی؟ چې دوی یې معلومو ي او بیا ســـزا ورکوي؟ (هر چا) خو معلوم دی. ســرور دانش دی، علیپور دی او همداســې پســې څه سر یې اصفهان ته رسي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېرو تجربو ته په کتو سره وېره دا ده چې قاتلینو ته د سزا پر ځای نور امتیاز ور نه کړای شــي. هیت به و ټاکل شــي، ترکیب یې هم باید ملي وي! د ســـرور دانش غوراوی به په کې شـــامل وي، موضـوع به سـره شي، بیا به د هیت د کار او زحمت نتیجه ارګ ته راوړل شــي، ســرور دانش، محقق او نور قانونپالي! به ناســت وي، هیت بـه ووایي چې زمونږ څېړنې او مونـدنې دا ښـــیي چې الوتکه د تخنیکي ســـتونزو له امله غورځېدلې او په ســـیمه کې دښمن د دې توان نه لري، چې زمونږ الوتکه وولي.

که طالب په سـیمه کې موجود وای، نو په اسـانۍ سـره پرې لاس پاکېدلای شـو، خو اوس تخنیکي سـتونزه تر ټولو اسـانه پلمه ده. محلي چارواکي چې پر علیپور یې د دې حادثې تور پورې کړی، د ناســـم راپور او د ملي وحدت! د مخالفت په تور به، یا پر کور

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېنول شي، يا به څارنوالۍ ته معرفي شي او يا به له خپلو موقفونو تغير او تبديل شـــي، عليپور او نور عليپوريان به نور هم زړور او وناوزل شي، دانش به په خپل وړانديز له جمهور رييس غني څخه د ســـيمې د امنيت د لا ټينګښـــت! په پلمه د محلي پوليســـو او ولســي پاڅونوالو په نوم نور تشــکيلات واخلي او په دې ډول به جمهوريت! لاپسې و غځول شي او د قانون حاکميت! ته به لاره اواره شي.په همدې جمهوريت او همدې اساسي قانون کې چې د نږدې نهو لســـو کلونو په بهير کې په غزني کې د ولســـي جرګې ټاکنې و نه شـــوې، نو د عليپور، شـــجاعي او نور قاتلينو نيول هم همداسې در بوله.

که جمهور رييس غني يو ســـلنه هم دې جمهوريت او اســـاســـي قانون ته ژمن وي، همدا شېبه دې سرور دانش د دفاع وزارت د شـــهيدانو په قضـــيه کې، د جرم د شـــريک او د قاتل د متضـــمن په

(c) ketabton.com: The Digital Library

توګه د محاکمې مېز ته راکاږي، علیپور به خپله محکمې ته حاضر شي، نه څېړنې ته اړتیا شته، نه هم نورو تلفاتو او د وخت ضایع ته. نو که غني داکار نه شي کولی د خدای په خاطر دې نه نور پر جمهوریت ملنډې وهي، نه دې پر ځان، نه پر ملت او نه هم پر اساسي قانون...

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر وخت شاته پاتې ولس

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ مياشـــتې پر (۲۰) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د کب مياشـــتې له (۳۰) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

نن د دې لېږديز لمريز کال او د دې لمريزې پېړۍ وروستۍ ورځ ده، سبا به نوی کال او نوې پېړۍ وي، معمول خو دا ده چې خلک يو بل ته د نوي کال مبارکي ورکوي، خو زما خوله مبارکۍ ته نه جوړېږي؛ مور. ته يې ويلي چې دا دنيا د غم پر ورځ پيدا ده

او د غم پر ورځ فناه ده؛ دا دنيا يوازې د عبادت لپاره پيدا ده، د ژوند لپاره نه ده! نو ما ســره به تل دا پوښــتنه وه چې ســړی بايد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندی وي چې د خپل خالق عبادت وکړي، نو مړي خو غیر له هغې هم عبادت نه شي کولای؟ خو موږ دومره ځوروول شوي او کړول شـــوي یو چې د ژونـد او عبـادت دواړه حقونـه راڅخـه اخیستل شوي دي.

که د زمانې څرخ د زورواکو په لاس کې وای، نو اوس به نه دا نوی کال و او نه دا نوې پېړۍ؛ هر څه به پر ټپه ولاړ وو، لکه زموږ د ژوند څرخ چې اوس اوس هم د منځنیو پېړیو پر ژونددود راڅرخي.

تر موږه طبیعت هم منظم او ښــکلی دی، هر کال خپل لباس بدلوي، هر کال نوی تولید لري، خو زموږ فکر او ژوند لا هم د زاړه فکر پر تولید راڅرخي. موږه نه دلته د ژوند ګلبڼ جوړ کړ او نه مو هغې بلې دنیا ته کومه ښــه توښــه برابره کړه، موږ د هغې نړۍ د باغچو په هیله د دې وطن باغچې وســـېزلې، نو که هلته راڅخه وپوښتي چې تاسې هلته چېرته روغ باغونه پرېښودل چې اوس لا دلته د باغونو هیله لرئ، ووځئ د نه ســـړي زامنو! اوس غواړئ چې جنت هم پر کنډواله بدل کړئ! نو بیا به ورته څه ووایو؟ کوم ملا او مفتي پســې به ګرځو چې راشــه اوس موږ ترې خلاص کړه! هغه به ووایي، ما ته نه ګورئ؟ زه یې خپله په څومره زنځیرو تړلی یم؟ نو بیا به څه کوو ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېر کـال او ان ټولـه تېره پېړۍ مو په غمونو، دردونو، جګړو، تـا ویلو، مـا ویلو او ډول ډول نـاخوالو تېره کړه، کـه نور مو مـات کړل، نو ځان مو هم ټوټې ټوټې کړ، ډېر داســـې کارونه مو وکړل

چې باید نه مو وای کړي او ډېر داســـې کارونه مو و نه کړل چې باید تر ســـره کړي مو وای. اوس د حســـاب او کتاب زمانه ده، اوس دلته دم او قدم دواړه په حساب دي، زموږ ملایان یوازې پر هغې دنیا د ټول حســاب او کتاب حواله ورکوي، خو ســاینس او ټکنالوجي پر دې نړۍ عملاً د هر څه حساب او کتاب غواړي :
د ټول ملت پـه کچـه څومره علمي کـادرونـه لرې؟ کلنی فکري تولید دې څومره دی؟ کلني لګښــتونه او عواید دې څومره دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

څومره خورې او څومره ګټې؟ د نن، سبا او بل سبا پلان دې څه دی؟ د رياضت او عبادت يا د دې او هغې نړۍ انډول دې څنګه دی؟ توليد دې څومره دی، لګښت او ضرورت دی څومره دی؟ خپل توليد لرې او که اسمان ته په طمع ناست يې؟ دا د دې نړۍ او عصر پوښتنې او غوښتنې دي، که دې ساده پوښتنو ته دې ځواب وويلی شـــو، نو د هغې بلې نړۍ پېچلې پوښــــتنې به هم

ځواب کړای شــې، که نه نو تر دې حالته به هلته لا بدتر يې، ځان به نه سره تېرباسو.

نو که غواړو چې په ژوندکې مو مثبت بدلون راشــي، د طبيعت له رازونو بايد ځان خبر کړو، د هغه له پيغامه الهام واخلو، هم خپل ځان کې تغير راوړو، هم محتوا کې، هم خپله بڼه بدله کړو او هم خپل فکر بدل کړو ، په زړو فکرونو نوې زمانې ته داخلېدل له وخت سره د ټکر په مانا دي، ته د زمانې د ګردښت څرخ نه شې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودرولی، نو ښــه دا ده چې تر وخت شــاته پاتې نه شــې، دلته ډېر خلک د تېر وخت ارمان کوي، سبا به بیا د نن ارمان کوي، د دې مانا دا ده چې زموږ ژوند تر پرونه نن خراب دی او له وخته مو ســمه ګټه نه ده اخیســتې. تللی وخت بېرته نه راګرځي؛ مړی چا دی ژوندی کړی په ژړا؟ نو ښــه دا ده چې تر وخت شــاته پاتې نه شــــو او د پــخــوا پــه شـــــان د تــېــرې زمــانــې ارمــان و نه کړو او نه هم د تېر په څېر تر زمانې شـــاته پاتې ولس وګڼل شو...

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library